

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Квартален извештај
II / 2007

Септември, 2007 година

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Комплекс банки б.б. 1000 Скопје
Телефон (02) 3108 108; Телефакс (02) 3108 357
www.nbrm.gov.mk

Печати: НАМПРЕС доел Скопје

Копирање и умножување на овој материјал не е дозволено.
За користење на податоците од оваа публикација
е потребно да се цитира изворот.

Фолес на Јустин II, (565-578), бакар.

СОДРЖИНА

I. Макроекономски движења	5
1.1. Меѓународно економско окружување	5
1.2. Економска активност	8
Домашна понуда	8
Домашна побарувачка	10
1.3. Вработеност и плати	15
1.4. Биланс на плаќања	18
1.5. Инфлација	24
II. Монетарна политика	30
2.1. Монетарни и кредитни агрегати	34
2.2. Каматни стапки	41
III. Јавни финансии	47
IV. Пазар на капитал	52
Статистички прилог	59

I.

Макроекономски движења

По исклучително високиот пораст на македонскиот БДП во првиот квартал, краткорочните економски индикатори индицираат забавување на растот во вториот квартал. Вакви сигнали генерираат перформансите на индустријата и градежната активност, додека трговијата и транспортот и комуникациите и понатаму динамично растат. Сепак, растот на глобалната побарувачка и притисоците за пораст на цените во индустријата на основни метали (како носечки извозен сектор) и натаму генерира пораст на степенот на користење на капацитетот во оваа индустрија и динамични стапки на раст на извозот. Ваквите движења, при побавен раст на увозот резултираа со стеснување на трговскиот дефицит, што заедно со континуираниот раст на приватните трансфери овозможи подобрување на екстерната позиција на македонската економија и зголемена понуда на девизи на девизниот пазар. Согласно монетарната стратегија за одржување на номиналниот девизен курс на денарот на стабилно ниво, вишокот на девизи беше откупен од страна на НБРМ, што наметна потреба од натамошна стерилизација преку монетарните инструменти. Во услови на континуиран раст и задоволително ниво на девизни резерви, во вториот квартал беше реализирана предвремена отплата на голем дел од надворешниот долг од страна на државата, при што сепак девизните резерви на крајот на кварталот обезбедија ниво од 4,2 месечна покриеност на увозот на стоки и услуги од наредната година. Во услови на зголемена ликвидност во банкарскиот систем и натамошна акцелерација на годишните стапки на раст на депозитниот потенцијал, продолжи интензивирањето на кредитната активност на банките при истовремено мало намалување на нивните активни каматни стапки.

Просечната инфлација во првата половина од годината е под 1%, иако во однос на првите три месеци од годината е забележано умерено интензивирање. Воедно, нејзината долгорочна компонента (базичната инфлација) е во зоната на ниски стапки, што индицира стабилни инфлациски очекувања, во услови на стабилен девизен курс како номинално сидро, како и мали инфлациски притисоци преку растот на агрегатната побарувачка. Воедно, растот на продуктивноста во индустријата, при годишно намалување на трошоците по единици труд не сигнализира потенцијални инфлаторни ефекти преку овој канал. Сепак, најавите за пораст на цените на поголем број прехранбени производи (како последица на лошите временски услови), како и очекувањата за пораст на цените на дел од регулираните цени се фактори на страната на понудата кои се очекува да придонесат за умерено интензивирање на инфлацијата до крајот на годината.

1.1. Меѓународно економско окружување¹

Позитивниот тренд на глобалниот економски раст, започнат од почетокот на 2007 година, се очекува да продолжи и во текот на вториот квартал од годината. Во рамките на Евро-зоната, согласно проекциите на Европската Комисија, се очекува економскиот раст во вториот квартал на годината да достигне помеѓу 0,4% и 0,8% на квартална основа, детерминиран од порастот на нето

¹ Анализата во најголем дел се базира на IMF World Economic Outlook, April 2007; ECB Monthly Reports, April and May 2007 и European Commission D-G for Economic and Financial Affairs, Interim Forecast, February 2007.

Стабилен економски раст во рамките на Евро-зоната, проследен со ниска инфлација и намалување на невработеноста

извозот, силната домашна потрошувачка и интензивниот пораст на залихите. Имено, значаен пораст на залихите во рамките на Евро-зоната од почетокот на 2007 година се забележува во Германија како резултат на нивното значително намалување на крајот на претходната година поради силниот пораст на потрошувачката, кое што беше предизвикано од антиципираното зголемување на ДДВ од страна на потрошувачите. Трендот на намалување на стапката на невработеност во рамките на Евро-зоната започнат од 2005 година, продолжи и во второто тримесечие од годината, достигнувајќи историски најниско ниво од 7%, кое споредено со првиот квартал од годината е пониско за 0,2 процентни поени². Имајќи го предвид високиот степен на отвореност на македонската економија и обемот на трговската размена со ЕУ, се очекува ваквата поволна економска конјunktura позитивно да влијае врз економскиот раст на земјата.

Зголемување на референтната каматна стапка на ЕЦБ за 0,25 процентни поени

Годишната стапка на инфлација во Евро-зоната во вториот квартал на 2007 година изнесуваше 1,9% и се задржа на речиси истото ниво од претходниот квартал. Сепак, порастот на цените на енергијата и на примарните производи, кои што вршат притисок врз зголемување на производните трошоци на фирмите, а согласно тоа и на цените на финалните производи; доведе до зголемување на инфлаторните притисоци. Дополнителен инфлаторен притисок, иако со послабо влијание во споредба со првиот квартал на 2007 година, предизвика и зголемувањето на данокот на додадена вредност (ДДВ) во Германија на почетокот на годината. Во тој поглед, со цел да се намалат инфлаторните притисоци, односно со цел да не дојде до пораст на инфлациските очекувања, Европската централна банка во јуни ја зголеми референтната каматна стапка за 0,25 процентни поени, со што истата достигна 4%.

Просечниот номинален девизен курс САД долар/евро во вториот квартал на 2007 година изнесуваше 1,35, што споредено со просечниот девизен курс во првиот квартал, еврото апресираше за 2,9% во однос на доларот. Како главни фактори кои делуваа за ап्रेसијација на еврото претставуваат релативно високиот и стабилен економски раст во рамките на Евро-зоната од почетокот на годината, послабите остварени економски перформанси на американската економија во првиот квартал од 2007 година во однос на Евро-зоната, како и надолното ревидирање на проектираната стапка на раст за американската економија во вториот квартал од годината. Дополнително влијание за апресијација на еврото имаше и повисоката инфлација во САД во споредба со Евро-зоната, која во мај достигна 2,7%.

Очекувања за интензивирање на економската активност кај земјите од регионот

Кај земјите од Западен Балкан,³ просечната реална стапка на раст на БДП во првото тримесечие од годината изнесуваше 7%, а позитивните движења се очекува да продолжат и во вториот квартал со оглед на фактот дека кај овие земји во април и мај е забележан интензивен пораст на индустриското производство и извозот. Стапките на инфлација во текот на вториот квартал беа релативно стабилни и ниски, што асоцира на поволен макроекономски амбиент (највисоки стапки на инфлација во јуни 2007 година се забележани во Турција и Србија од 8,6% и 5,1%, соодветно). Во април 2007 година, Косовските власти донесоа промени во стандардите за квалитетот на увоз на нафтени

² Стапката на невработеност е прилагодена за сезонските влијанија. Извор: Eurostat, јули 2007.

³ При пресметување на просечната стапка на раст на БДП земени се следните земји од Западен Балкан: Република Македонија, Србија, Хрватска и Црна Гора и дополнително Турција. Извор: European Commission D-G for Economic and Financial Affairs, "Candidate and Pre-accession Countries` Economies Quarterly, јули 2007.

**Пораст на светските
цени на сурова нафта
и примарните производи**

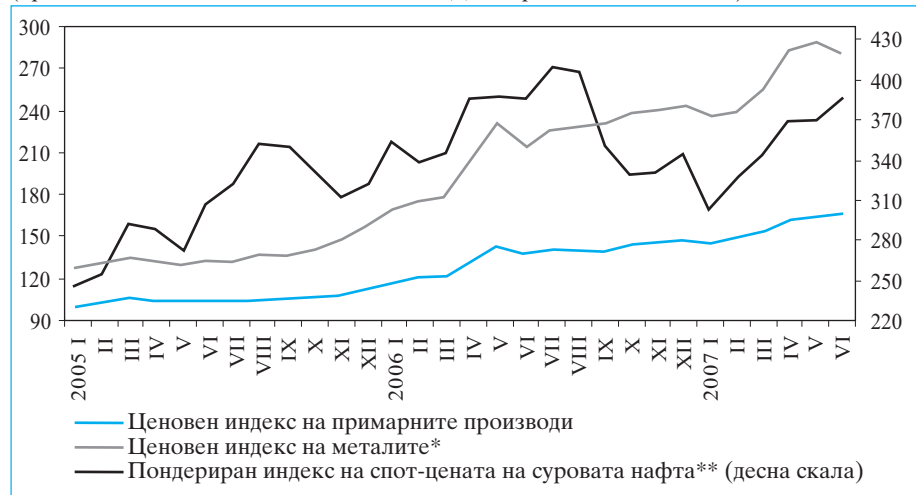
деривати⁴ како дел од активностите за усогласување со Европските стандарди. Ваквата мерка може да има неповолен одраз врз македонскиот извоз на нафтени деривати, кој досега главно беше наменет за косовскиот пазар.

Во текот на вториот квартал на годината, цените на суровата нафта на светските берзи продолжија да растат. Имено, во однос на претходниот квартал цените на суровата нафта се зголемија за 15,6% (но и покрај тоа на годишна основа тие се пониски за 3,2% поради повисоката споредбена основа од претходната година). Нивниот квартален пораст се должи главно на фактори на страната на понудата како резултат на намалувањето на залихите на сурова нафта во САД пред почетокот на летната сезона, но и на изјавите на земјите членки на ОПЕК дека немаат намера да го зголемат дневното производство на нафта. Дополнително влијание врз порастот на цените на суровата нафта имаа и факторите од спекулативна природа предизвикани главно од геополитичките тензии (Блискиот Исток, Нигерија и Иран).

Номиналните цени на примарните производи продолжија да се зголемуваат во текот на вториот квартал на 2007 година, при што во јуни го достигнаа историски највисокото ниво. Така, на квартална основа тие бележат пораст за 9,4%, додека на годишна основа се зголемија за 19,7%. Еден од главните фактори за нивниот квартален пораст е зголемувањето на цените на одредени видови на метали, при што највисок квартален пораст остварија цените на оловото и никелот за 22% и 15,5% соодветно, додека поумерен пораст е регистриран кај цените на цинкот (за 6,6%). Дополнително влијание врз порастот на цените на примарните производи имаше и порастот на цените на исхраната кои остварија квартален и годишен пораст од 2,3% и 7,6%, соодветно.

Графикон 1

Движење на индексот на светските цени на енергијата и суровата нафта (просечен месечен ценовен индекс во САД долари, со база 1995=100)

* Ценовниот индекс на металите претставува пондериран просек од спот-цените на бакарот, алуминиумот, железната руда, лимот, никелот, цинкот, оловото и ураниумот.

** Спот цената на суровата нафта претставува подеднакво пондериран просек од следните видови нафта: West Texas Intermediate, Brent и Dubai.

Извор: IMF, WEO data base, јули 2007.

⁴ Новодонесените стандарди за квалитетот на нафтени деривати се во согласност со законот бр. 2004/5 (член 10), донесен од страна на Косовското Собрание врз основа на уредбата на UNMIK бр.2001/9, кој се однесува за трговија на нафта и нафтени деривати на Косово; како и во согласност со енергетската стратегија за Косово 2005-2015, во која е напоменато дека до декември 2011 треба да се усвои директивата на Советот на Европската унија (1999/32/ЕС), со цел намалување на количеството на сулфур во течните горива.

1.2. Економска активност

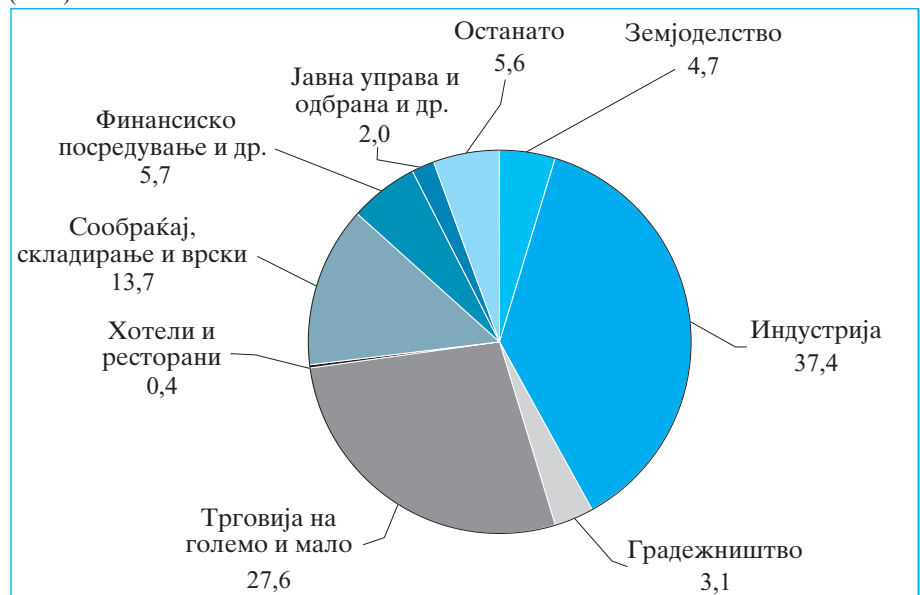
Домашна понуда

Висока годишна стапка на реален економски раст од 7,0% во првиот квартал на 2007 година

Во првиот квартал на 2007 година е остварен реален пораст на БДП од 7,0%⁵. Зголемената активност во индустријата (главно преработувачката индустрија), домашната трговија и транспортот и комуникациите се главните носители на растот, при регистрирани позитивни поместувања во сите сектори. За разлика од изминатите две години кога градежништвото бележеше негативни движења, во првиот квартал на 2007 година оваа дејност регистрира позитивна стапка на раст, како одраз на позитивниот тренд од почетокот на годината (пораст на договорените и извршените градежни работи) и на ниската споредбена основа од претходната година. Остварувањата во првиот квартал на 2007 година го надминуваат проектираниот економски раст за кварталот од 5%. Натфрлањето на проекцијата се должи на подобрите остварувања од очекуваните во индустријата, трговијата и транспортот и комуникациите.

Графикон 2

Придонес на поодделните сектори во БДП во првиот квартал на 2007 година (во%)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Показатели за забавување на растот во вториот квартал на 2007 година...

Индикаторите на активноста во позначајните сектори од економијата во вториот квартал на 2007 година укажуваат на забавување на економскиот раст, односно на поумерена домашна понуда. Ваквите оценки базираат на пад на индустриското производство, како доминантен сектор во економијата и забавената градежна активност. Сепак, прометот во домашната трговија и транспортот и комуникациите бележат позитивни перформанси и се потенцијални аргументи во прилог на остварување на умерени стапки на раст на БДП во вториот квартал на годината.

Под влијание на забавената активност во енергетскиот сектор, но и во преработувачкиот сектор, особено кај производството на облека, електрични машини и апарати и тутунски производи, физичкиот обем на индустриското

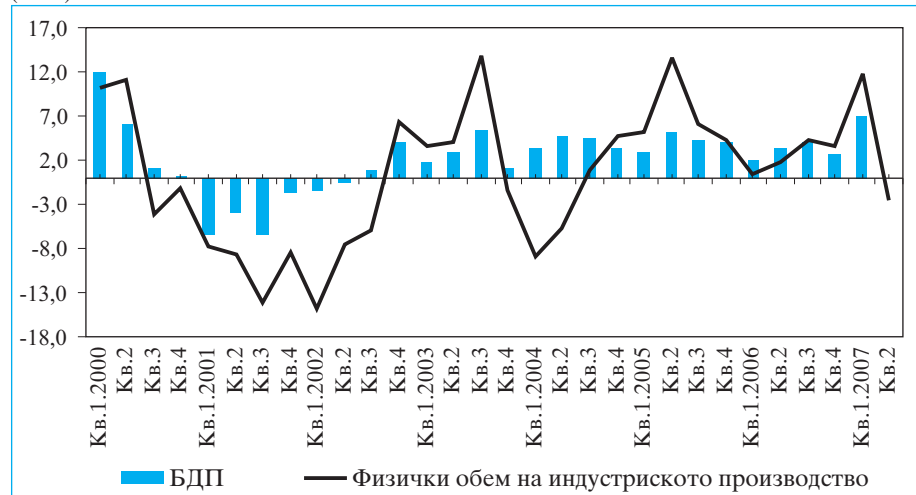
⁵ Последен расположив податок за БДП. Проценка.

**...ѝри намалување на
обемѝ на
индустрискоѝо
ѝпроизводстѝво...**

производство во вториот квартал од годината забележа годишен пад од 2,5% (наспроти порастот од 11,6% во првиот квартал). Така, кумулативната стапка на раст од 11,6% во првиот квартал се сведе на 3,6% во првата половина на 2007 година. Носител на кумулативниот раст е зголеменото производство на основни метали, како и натамошниот интензивен раст на производството на градежни материјали, кои во првата половина на годината бележат високи кумулативни стапки на раст. Производството на прехранбени производи и пијалаци бележи солидна стапка на раст од 5,5% и има значаен придонес како доминантна гранка. Во вториот квартал, во тутунската индустрија се регистрирани негативни годишни стапки на раст (што се совпаѓа со парцијалното зголемување на цената на цигарите од април 2007 година поради зголемувањето на акцизните давачки), што воедно резултира со негативна кумулативна стапка на раст на оваа гранка во првата половина од годината. Генерално набљудувано, пораст на производството е регистриран кај половина од преработувачките гранки, кои создаваат 53% од вкупното производство на преработувачката индустрија. Кај останатите е забележано намалување на производството, а доминантно негативно влијание имаат производството на електрични машини и апарати и на облека. Во рамки на рударскиот сектор, и натаму позитивен придонес има единствено зголемената екстракција на метални руди. Најизразено негативно влијание врз вкупното индустриско производство во првата половина на 2007 година има продлабочувањето на падот на производството на електрична енергија⁶, кој достигна 14,1%.

Графикон 3

Годишни стапки на раст на БДП и физичкиот обем на индустриското производство (во%)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Оценките на менаџментот на претпријатијата за тековната економска состојба на претпријатијата и обемот на производството според Анкетата за деловните тенденции во преработувачката индустрија⁷ се значајно поповолни во однос на истиот квартал од 2006 година. Ваквите резултати кореспондираат

⁶ Исклучување на две значајни термоелектрани од системот за снабдување со електрична енергија поради редовен ремонт, како и прекинот на производството на електрична енергија од страна на една термоелектрична централа поради топло време за време на зимскиот период.

⁷ Извор: Државен завод за статистика на РМ. Анкета за деловни тенденции во преработувачката индустрија, јуни 2007 година.

со исклучителните остварувања во некои од носечките преработувачки дејности, но не и со регистрираниот пад на вкупното индустриско производство во вториот квартал. Разликите произлегуваат од специфичната природа на падот на производството, односно неговата концентрација во одредени компании од одреден сектор. Оценките на анкетираниите претпријатија за степенот на искористување на производствените капацитети укажуваат на намален процент на искористеност (62,5%, наспроти 63,6% во јуни 2006 година). Главен ограничувачки фактор за зголемување на обемот на производството според анкетираниите субјекти и понатаму е недоволната домашна побарувачка. Исто така, како ограничувачки фактори се истакнуваат и финансиските проблеми и неизвесното економско окружување. Врз основа на оценките за следниот квартал, преработувачките претпријатија очекуваат зголемување на обемот на производството и пад на продажните цени.

Графикон 4

Месечни оценки за тековната економска состојба на претпријатијата од индустријата и процент на просечно искористување на капацитетите

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

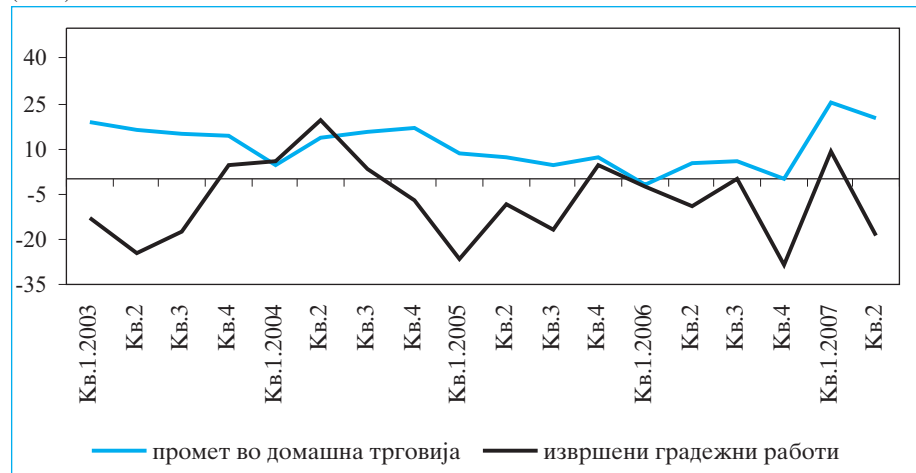
*... негaйшвни движења
во градежништвото ...*

Паралелно со падот на производството во индустријата, индикаторите за градежната активност во земјата укажуваат на стагнирање на активностата и во овој сектор. Така, вкупната вредност на извршените градежни работи во вториот квартал на 2007 година забележа намалување за 18,6% на годишна основа, додека годишниот пад на вредноста на договорените градежни работи од 63% сигнализира натамошни неповолни движења на овој сектор. Од друга страна, регистрирано е значително интензивирање на градежната активност во странство (главно во Украина, Хрватска и Србија), односно вкупната вредност на извршените градежни работи во странство во вториот квартал на 2007 година е зголемена за 2,7 пати на годишна основа. Зголеменото домашно производство на градежни материјали главно е наменето за извоз, при што извозот на овие производи во вториот квартал бележи годишен пораст од 32,9%. Според Анкетата за деловните тенденции во градежништвото⁸, оценките на менаџментот во градежните фирми за тековната деловна активност се поповолни во однос на истиот период од претходната година. Ниската побарувачка, високите трошоци за материјали и зголемената конкуренција во градежниот сектор остануваат најголемите ограничувачки фактори за нивната активност, додека финансиските трошоци се оценети како пониски.

⁸ Извор: Државен завод за статистика на РМ. Анкетата за деловни тенденции во градежништвото за вториот квартал на 2007 година.

Графикон 5

Годишни стапки на раст на прометот во домашната трговија и на извршените градежни работи
(во%)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

...пораст на прометот во домашната трговија...

За разлика од падот на производството во индустријата и градежништвото, во домашната трговија се забележани позитивни трендови. Така, во вториот квартал на 2007 година, во однос на истиот период од претходната година, вкупниот промет во трговијата забележа пораст од 20,2%, при истовремено зголемување на прометот во трговијата на мало и трговијата на големо. Притоа, поголем дел од прометот е реализиран во трговијата на големо (58% од вкупниот промет). Позитивните остварувања во трговијата се рефлектирани и во Анкетата за деловни тенденции во трговијата на мало⁹, според која тековната економска состојба на претпријатијата е оценета како поповолна во однос на вториот квартал од претходната година, забележано е намалување на залихите на производите и пораст на побарувачката на потрошувачите. Притоа, во споредба со истиот квартал од претходната година, економските субјекти оценуваат дека трошоците за финансирање и добивањето на банкарските кредити претставуваат се помалку значаен ограничувачки фактор во нивната активност.

... и констатирани поволни остварувања во транспортот и телекомуникациите

Во вториот квартал на 2007 година, позитивни остварувања бележи и секторот „транспорт и комуникации“. Посебно треба да се истакне телекомуникацискиот сообраќај (импулсите во мобилната телефонија) кој е двојно повисок на годишно ниво.

Домашна побарувачка

Анализирано од аспект на агрегатната побарувачка, високата стапка на економски раст во првиот квартал на 2007 година беше детерминирана од интензивната домашна побарувачка¹⁰ и подобрените остварувања во

⁹ Извор: Државен завод за статистика на РМ. Анкета за деловни тенденции во трговијата на мало за вториот квартал на 2007 година.

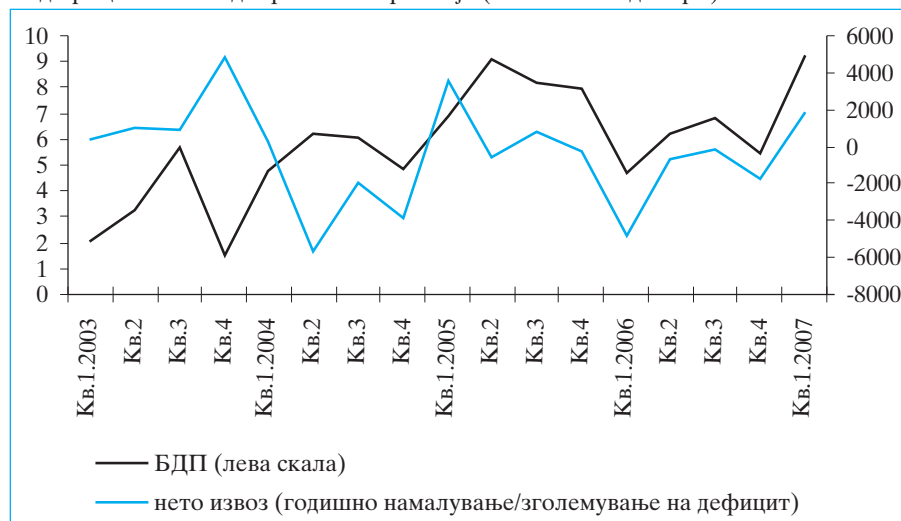
¹⁰ Последен расположлив податок за БДП. Во соопшенијата на Државниот завод за статистика (ДЗС) за кварталните движења на БДП, од расходната страна се пресметуваат само јавната потрошувачка, инвестициите во машини и опрема, увозот и извозот на стоки и услуги (сите по тековни цени). Информациите за индивидуалната (лична) потрошувачка и бруто-инвестициите се квалитативни и се проценети во НБРМ. Анализите што се направени во овој контекст се темелат врз проценки што произлегуваат од расположливите податоци за други категории од индикативно значење и треба да се земат со голема претпазливост.

**Индикатори на економски
раси во првиот
квартал на 2007 година
детерминиран од
домашната
побарувачка и
побарувачка и
побарувачка
надворешно трговска
размена**

надворешната трговија. Така, и покрај притисокот од лична потрошувачка (во насока на пораст на увозот на потрошни добра) и увозната зависност на домашното производство (пораст на увозот на производи за репродукција и средства за работа), во првиот квартал на 2007 година под влијание на значителниот пораст на извозот на железо и челик и до одреден степен на извозот на облека и обувки, дефицитот во надворешната трговија во однос на дефицитот во првиот квартал на 2006 година се намали за 13,2%, што доведе до намалување на негативниот придонес на нето-извозот во годишниот раст на БДП. Притоа, во вториот квартал од годината, месечните податоци за стоквата размена со странство укажуваат на продолжување на позитивните тенденции во надворешната трговија¹¹, односно на годишно намалување на дефицитот (втор квартал 2007 година / втор квартал 2006 година) за 27,7%, со што може да се очекува понизок негативен придонес на нето-извозот во растот на БДП.

Графикон 6

Годишни номинални стапки на раст на БДП (во %) и намалување/проширување на дефицитот во надворешната трговија (во милиони денари)

Извор: Државен завод за статистика на РМ и НБРМ.

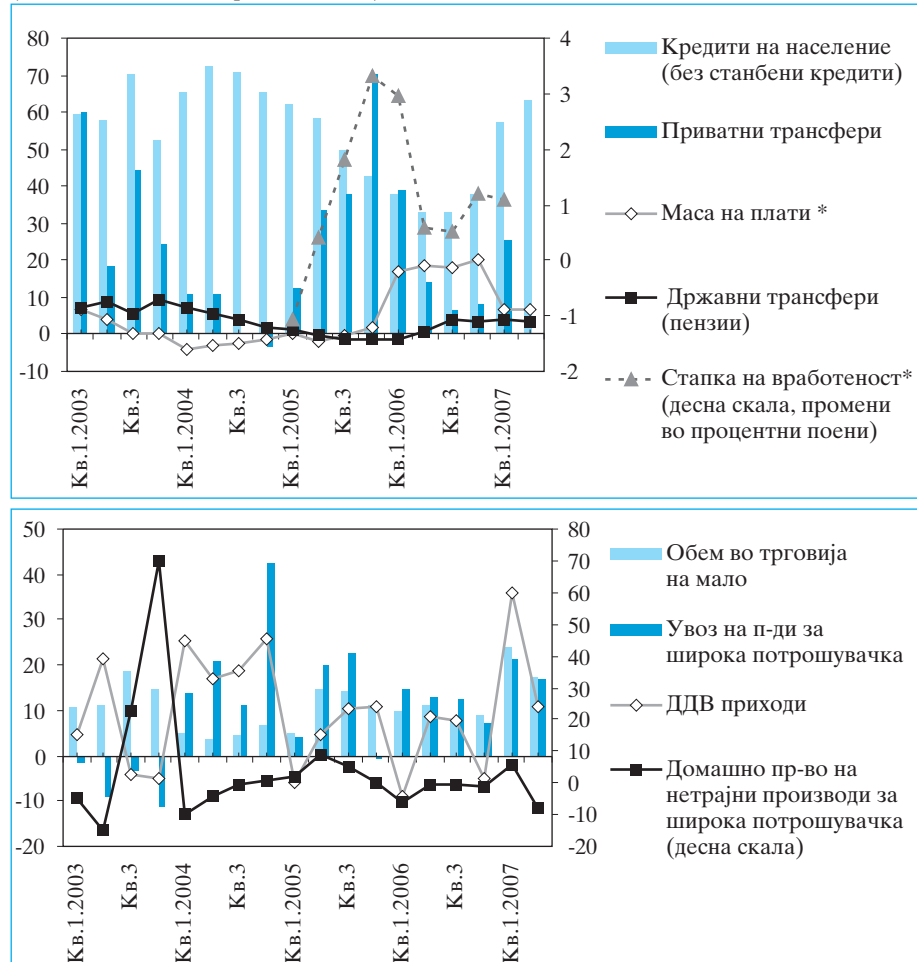
**...при понајмошен
раси на личната
побарувачка...**

И покрај јакнењето на екстерната побарувачка, домашната побарувачка¹² и понатаму претставува главен генератор на економскиот раст. Најголем дел од движењата во првиот и вториот квартал на 2007 година укажуваат дека личната потрошувачка е главна детерминанта на домашната побарувачка. Така, зголемиениот обем во трговијата на мало, зајакнатиот увоз на потрошни добра и високата реализација на приходи врз основа на ДДВ укажуваат на годишен раст на потрошувачката на домаќинствата, кој е поддржан од растот на приходите на населението. Така, покрај порастот на нето-масата на платите, силната кредитната поддршка на населението продолжува, додека приватните трансфери и владините трансфери (пензиите) во двата квартали од годината бележат годишно зголемување.

¹¹ Анализата за намалениот негативен придонес на нето-извозот во растот на БДП базира на номиналните вредности. Сепак, индикации за зголемена екстерна побарувачка и со тоа намален негативен придонес на нето-извозот во реалниот годишен раст на БДП се воочуваат од анализата на количинските промени (реалните промени) кај одделни категории на производи (железо и челик; облека и обувки; тутун и пијалаци).

¹² Во отсуство на комплетни податоци за расходната страна на БДП, анализата за придонесот на одделните категории на потрошувачка во вкупната домашна побарувачка се темели врз движењата на индикативните варијабли.

Графикон 7
Индикатори на личната потрошувачка
(годишни стапки на промена, во %)

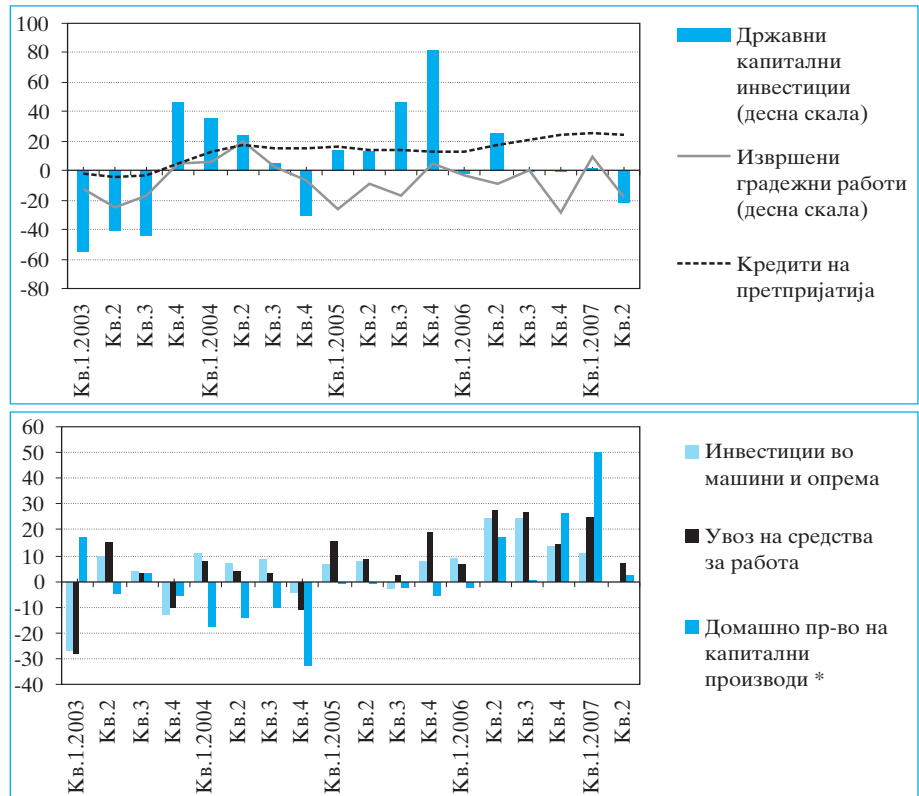

*Високиот раст на масата на плати во првиот квартал на 2006 година се должи на методолошки промени во опфатот на податоците.
Извор: НБРМ, Министерство за финансии и Државен завод за статистика.

...скромни раси на инвестициите...

Анализата на индикаторите за инвестициската потрошувачка укажуваат на дивергентни движења на инвестициска активност во Република Македонија. Така, и покрај подобрувањата во првиот квартал на годината (оценети преку вредноста на извршените градежни работи и преку додадената вредност во градежништво), во вториот квартал извршените градежни работи (оценети преку месечните остварувања) бележат годишен пад, а годишно намалување бележат и државните капитални инвестиции. Сепак, наспроти високите осцилации во градежната активност, инвестициите во машини и опрема од почетокот на 2006 година бележат зголемување (во првиот квартал на 2007 година се номинално повисоки за 10,7% на годишна основа), додека во вториот квартал, месечните податоци за увозот на средства за работа и домашното производство на капитални производи укажуваат на нивен понатамошен раст. Од друга страна, интензивната кредитна поддршка на претпријатијата и понатаму продолжува, што може да индицира зголемена побарувачка на средства за инвестиции во Република Македонија.

Графикон 8
Индикатори на инвестициската активност
(годишни стапки на промена во %)

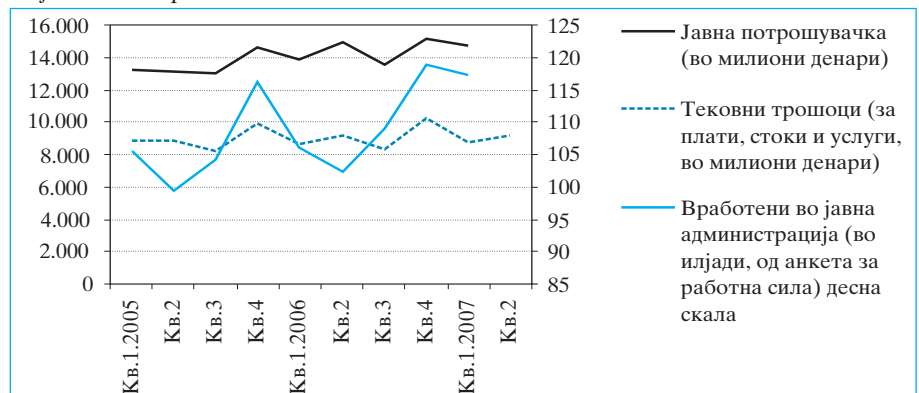

*Високиот пораст на домашното производство на капитални производи во првиот квартал од 2007 година главно е детерминиран од извозот на овие производи.
Извор: НБРМ и Државен завод за статистика.

**...и умерена јавна
поптршувачка**

Јавната потрошувачка во првиот квартал на годината забележа годишен номинален раст од 6%, при зголемени трошоци за плати и намалени трошоци за стоки и услуги. Според податоците од консолидираниот државен буџет за вториот квартал на 2007 година, тековните трошења на државата за плати бележат годишен пораст (за 4%) додека трошоците за стоки и услуги годишно се пониски (за 5,8%). Сепак, имајќи предвид дека поголем дел од јавната потрошувачка се однесува на платите на вработените во јавниот сектор, може да се очекува мал номинален пораст на јавната потрошувачка во вториот квартал и нејзин позитивен придонес кон растот на БДП.

Графикон 9
Јавна потрошувачка и тековни трошоци (за плати, стоки и услуги) и вработени во јавен сектор

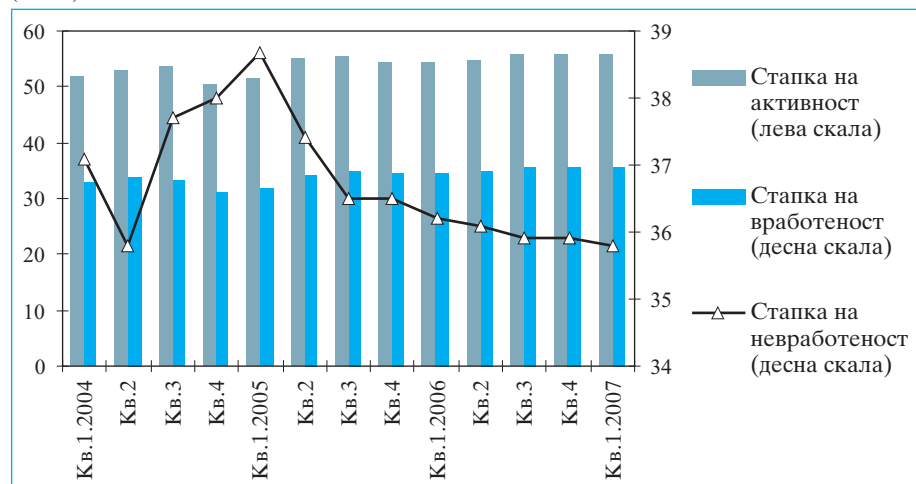

Извор: НБРМ и Државен завод за статистика.

1.3. Вработеност и плати

Позитивните поместувања на пазарот на труд продолжија и во првиот квартал на 2007 година, каде беше забележан пораст на бројот на вработените лица и пад на стапката на невработеност. Според податоците од Анкетата за работна сила¹³, во првиот квартал од годината бројот на вработените беше зголемен за 3,5%, додека бројот на невработени лица порасна за 1,6% во споредба со истиот период од претходната година. Поинтензивниот раст на работната сила од порастот на невработени лица придонесе за намалување на стапката на невработеност, која се сведе на 35,8% (наспроти 36,2% во првиот квартал на 2006 година).

Графикон 10
Пазар на работна сила
(во %)

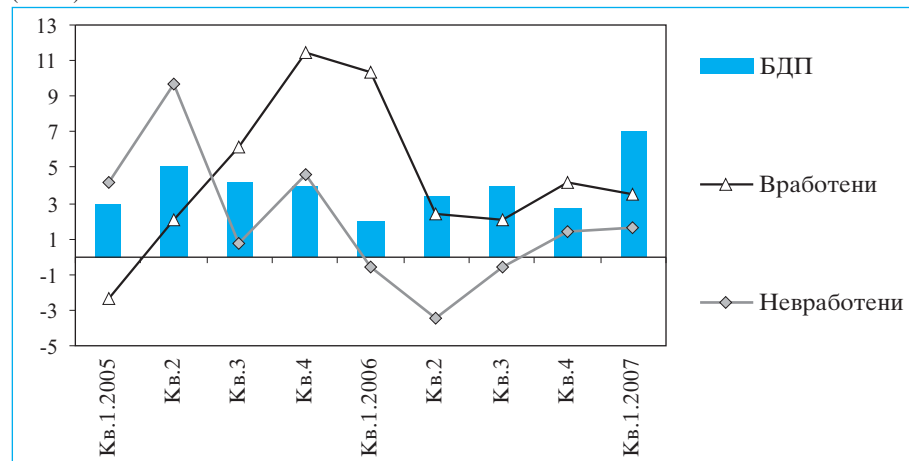
Извор: Анкета за работна сила, ДЗС на Република Македонија.

Анализирано по дејности, единствено кај услужниот сектор е регистриран годишен пораст на вработеноста (кој сочинува 51% од вкупниот број на вработени лица), додека кај индустријата и земјоделскиот сектор е забележан пад. Намалениот број на вработени лица во индустријата е условен од понискиот број вработени во енергетската дејност.

¹³ Анкетата за работна сила ја спроведува Државниот завод за статистика на Република Македонија, врз основа на примерок од 10.000 домаќинства на територијата на целата земја и е во согласност со методолошките препораки на Меѓународната организација на трудот (ИЛО) и препораките на Европското статистичко биро (Еуростат). Почнувајќи од 2004 година, таа се спроведува како континуирана анкета во текот на годината, а обработката на резултатите се врши квартално.

Графикон 11

Годишни стапки на реален раст на БДП, број на вработени и невработени (во %)

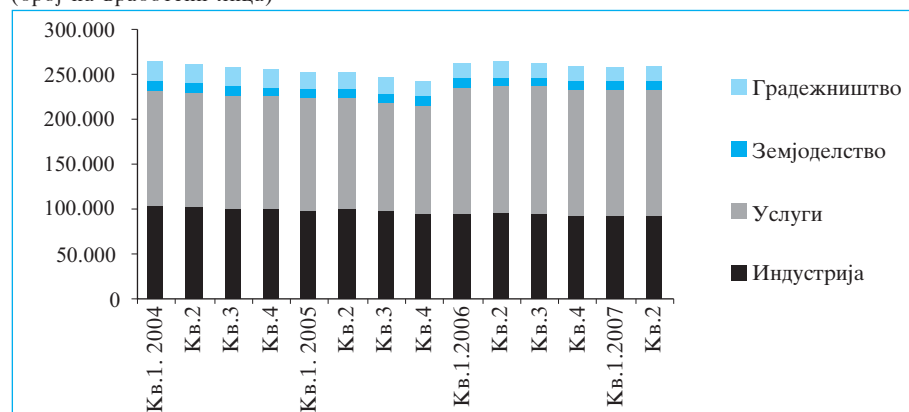
Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Показатели за намалување на бројот на вработени во вториот квартал ...

Според податоците од административните извори¹⁴, во вториот квартал на 2007 година е забележано годишно намалување на вработените лица во сите три сектори од економијата. Притоа, анализата по сектори и дејности укажува на поизразено годишно намалување на бројот на вработените во градежништвото, идентични движења имаат и рударскиот и преработувачкиот сектор во рамки на индустријата, додека вработеноста во земјоделскиот сектор бележи поумерен пад. Во рамки на услужниот сектор регистрирани се дивергентни поместувања слични со претходните квартали, така што значајно намалување бележи вработеноста во дејноста „здравство и социјална работа“, додека во дејноста „финансиско посредување“ бројот на вработени постојано се зголемува.

Графикон 12

Вработеност по сектори (број на вработени лица)

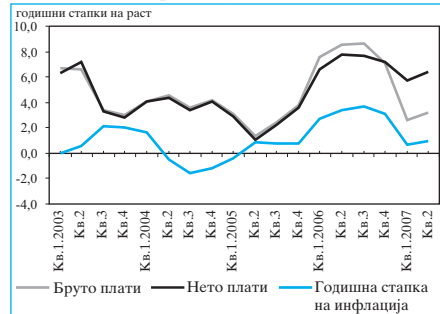
Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија. Порастот во првиот квартал на 2006 година вклучува методолошки промени.

¹⁴ Извор: ДЗС. Податоците се темелат врз месечни извештаи од деловните субјекти во приватна и друга сопственост (општествена, државна, задружна и мешовита) со различни дејности во Република Македонија. Како вработени се сметаат лицата кои засновале работен однос со деловниот субјект (на неопределено или определно време) и кои работат со полно, покусо или подолго од полното работно време. Со евиденцијата не се опфатени лицата кои работат по договор за дело, лицата кои самостојно вршат дејност - професија и лицата кои се вработени кај нив и индивидуалните земјоделци. Податоците од овој извор традиционално не се совпаѓаат со податоците што се добиваат од Анкетата за работна сила (АРС).

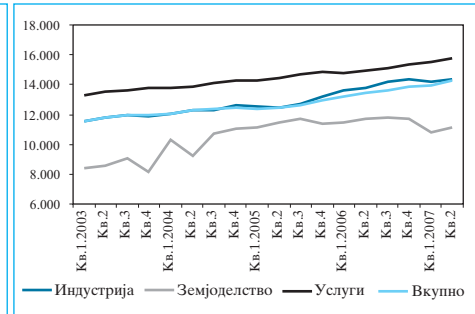
...ѝри ѝонаѝамошно зѝолемување на ѝросечнаѝа нетѝо-ѝлаѝа ѝо вработен...

Трендот на постепено зголемување на платите во Република Македонија продолжи и во вториот квартал на 2007 година. Просечната бруто¹⁵ и нето-плата по работник забележаа номинален пораст од 3,2% и 6,4%, соодветно, во споредба со истиот период од претходната година. Со промените во даночната сфера од почетокот на годината, учеството на давачките во бруто платата е намалено за 1,8 процентни поени. Во услови на ниска стапка на инфлација, реалниот пораст на бруто и нето платите во вториот квартал на годината беше понизок за еден процентен поен од номиналниот раст. Анализирани по сектори, поизразен номинален годишен пораст забележа нето-платата во услужниот сектор, при позначајна позитивна промена на платата во „образованието“ (поради процесот на декомпресија на платите, кој заврши заклучно со март 2007 година) и во дејноста која се однесува на работа со недвижности. Исто така значаен годишен номинален пораст на платите беше регистриран и во индустрискиот сектор и градежништвото, додека единствено намалување забележа платата во земјоделството, главно поради континуираниот пад на платите во рибарството. Трендот на пораст на платите во Република Македонија се очекува да продолжи и во наредниот период во согласност со најавите за покачување на платите на вработените во јавниот сектор за 10% почнувајќи од октомври 2007 година, кои sukcesивно во период од три години би се зголемиле за 34%.

Графикон 13
Годишни номинални промени на бруто и нето-платата и стапка на инфлација

Графикон 14
Просечна нето-плата по сектори и вкупно (во денари)

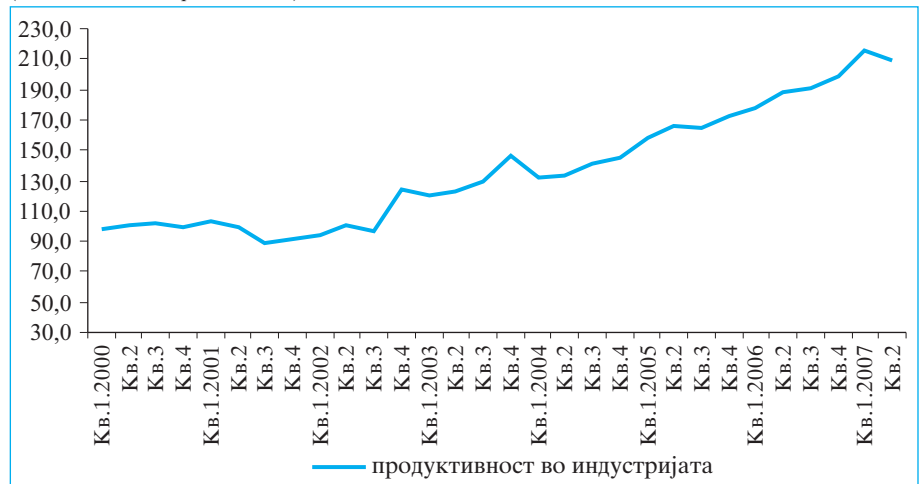
Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија

...и ѝорастѝ на ѝпродукѝивностѝа

Во вториот квартал од годината, годишниот пораст на продуктивноста во индустријата изнесува 10,8%. Зголемената продуктивност во индустријата, како сектор кој сочинува приближно една четвртина од БДП, упатува на евентуално зголемување на продуктивноста во целата економија во вториот квартал на 2007 година.

¹⁵ Извор: Државен завод за статистика. Вкупните исплатени бруто-плати опфаќаат: исплатени нето-плати за извештајниот месец, платен персонален данок и платени придонеси (за пензиско и инвалидско осигурување, за здравствено осигурување, за вработување, за професионално заболување и за водостопанство).

Графикон 15
 Продуктивност во индустријата
 (индекси, база просек 2000)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија, пресметки и анализи на НБРМ.

1.4. Биланс на плаќања

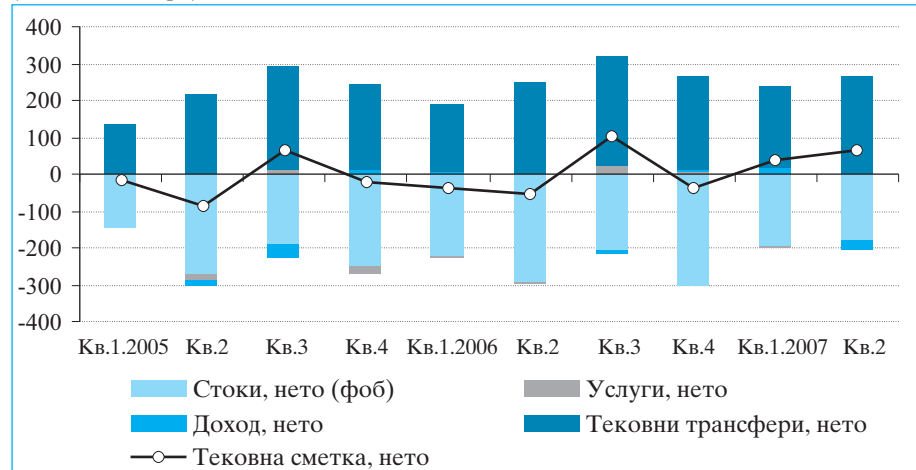
Зголемената побарувачка за македонските производи, поволните движења на светските цени на металите, континуираните високи приливи од приватни трансфери, како и поволната инвестициска клима во Република Македонија придонесоа за влез на значителни девизни приливи од странство. Ваквата поволна состојба резултираше со остварување на суфицит на тековната сметка од платниот биланс и висок нето-откуп на девизи на девизниот пазар. Притоа, согласно Стратегијата за управување со јавниот долг, при задоволително ниво на девизни резерви, во текот на вториот квартал на 2007 година беше реализирана предвремена отплата на јавниот долг кон странските кредитори, што овозможи редуцирање на нивото на екстерната задолженост.

Во вториот квартал на 2007 година, во *тековната сметка* на билансот на плаќања беше регистриран исклучително висок суфицит од 62,5 милиони евра¹⁶, наспроти дефицитот од 51,6 милиони евра во истиот квартал од претходната година. Во услови на поволни движења кај сите категории, освен кај доходот, најголем придонес за значителното подобрување на тековната сметка има намалувањето на трговскиот дефицит и понатамошниот раст на тековните трансфери. Кумулативно, во првата половина од 2007 година на тековната сметка е регистриран суфицит од 102,2 милиони евра.

Висок суфицит во тековната сметка во вториот квартал

¹⁶ Повисок суфицит во тековната сметка од билансот на плаќања во износ од 64,8 милиони евра беше регистриран во третиот квартал на 2005 година.

Графикон 16
Компоненти на тековната сметка
(во милиони евра)

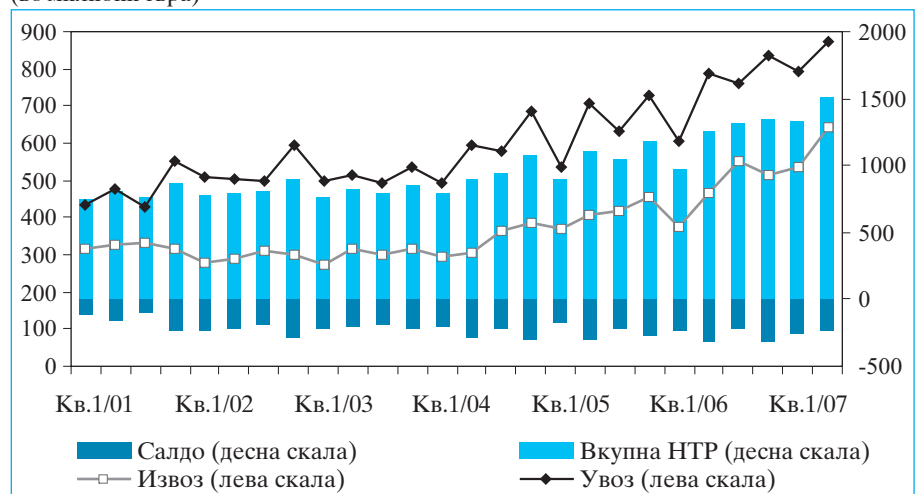

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Високи стапки на годишен пораст на извозот на стоки од 37,7%

Поволните услови на надворешнотрговската размена, рефлексирани во поволната конјунтура на светскиот пазар за главните македонски извозни производи, овозможува остварување на највисок квартален износ на извоз на стоки од осамостојувањето наваму, како и остварување на годишен пораст на извозот од 37,6%. Од друга страна, увозот во вториот квартал на годишна основа се зголеми за 11,1%. Оттаму, намалувањето на трговскиот дефицит за 27,7% претставува резултат на подобрите извозни перформанси во услови на понизок пораст на увозот. Воедно, стапката на покриеност на увозот со извоз достигна 73,6%, што претставува значителен пораст во однос на вториот квартал на 2006 година кога изнесуваше 59,5%.

Графикон 17
Надворешнотрговската размена на Република Македонија
(во милиони евра)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Зголемен извозот на железо и челик

Подобрите извозни перформанси во континуитет се детерминирани од интензивната економска активност на металопреработувачките капацитети, во услови на поволните цени на металите на светските берзи, како и зголемениот обем на извезени количини. Така, зголемениот извоз на железо и челик во вториот квартал на 2007 година сочинува 87,8% од порастот на вкупниот извоз. Извозот на железото и челикот претежно е насочен кон ЕУ, односно Шпанија,

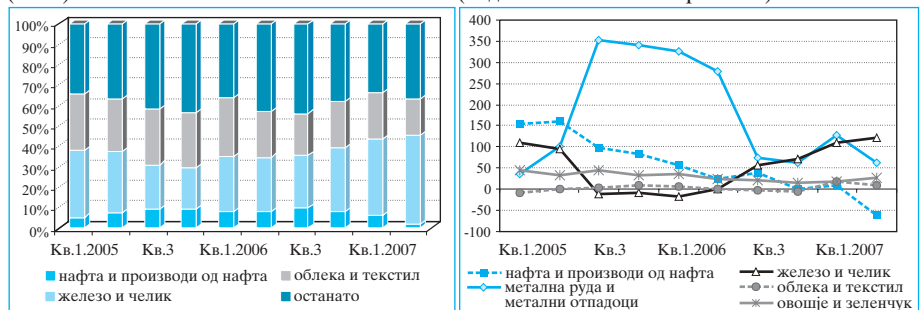
Италија, Белгија и Грција, како и кон нашиот северен сосед Србија. Од останатите категории кои имаат придонес во зголемениот извоз на стоки поважни се: металната руда и отпадоци и категоријата облека и текстил. Од друга страна, извозот на нафтните деривати значително се намали (за 64% на годишно ниво) поради воведувањето на нови еколошки стандарди на пазарот на нашиот најголем увозник - Косово, како и привремен застој на производството поради годишен ремонт на домашната нафтена рафинерија во текот на мај. Ваквите движења кај извозот на нафтени деривати се сметаат за привремени, а имајќи предвид дека тоа соодветно се рефлектира и врз увозот на нафта, ефектот врз трговското салдо се релативизира.

Графикон 18

Структура и динамика на извозот по групи производи

(во %)

(годишни стапки на промени)

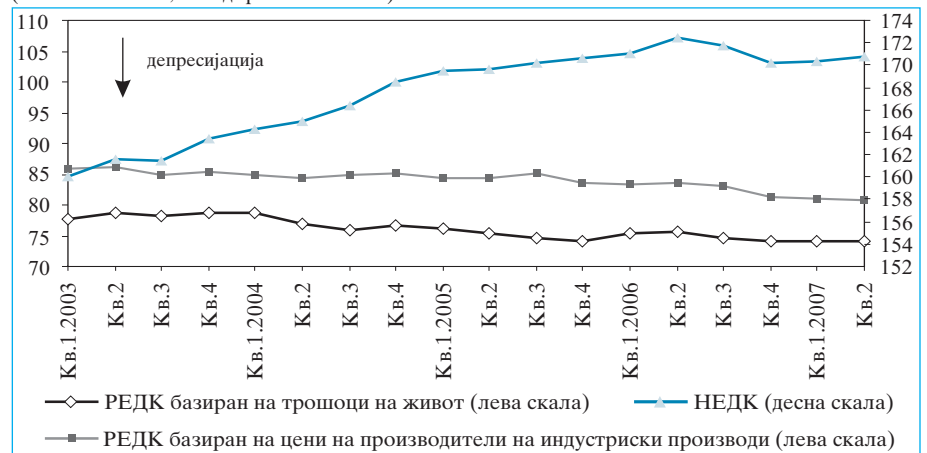
Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Реалниот ефективен девизен курс на денарот (РЕДК), како индикатор за конкуретност на домашните производи на странските пазари, забележа поволни движења. РЕДК на денарот пресметан според индексот на трошоците на живот во вториот квартал на 2007 година на годишна основа депресираше за 2%, што се должи на депресијацијата на номиналниот ефективен девизен курс (НЕДК) од 1% (главно заради депресијација на денарот во однос на српскиот динар) и порастот на индексот на релативните цени (во услови на поинтензивен годишен пораст на странските цени од домашните цени) од исто така 1%. Истовремено, индексот на РЕДК базиран на цени на производители на индустриски производи, на годишна основа забележа поинтензивна депресијација од 3,2%, пред сè поради повисокиот годишен пораст на странските цени на индустриски производители во однос на домашните цени.

Графикон 19

Индекс на РЕДК* и НЕДК на денарот

(база 1995=100, пондери НТР=2003)

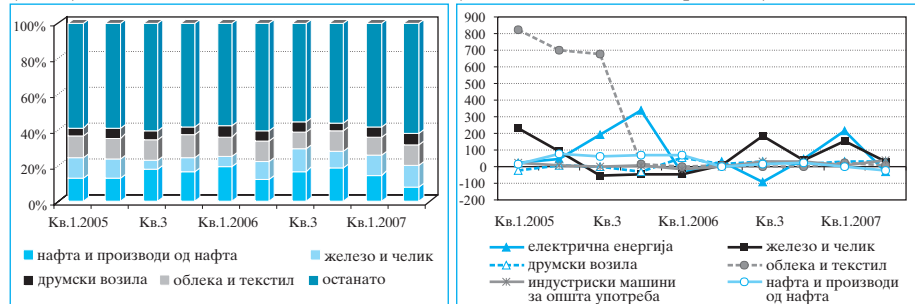
*Индекс под 100 означува зголемена извозна конкуретност.

Извор: Народна Банка на Република Македонија.

Повисок увоз на стоки во услови на интензивирана економска активност

Зголемениот увоз на стоки во вториот квартал на 2007 година ја рефлектира високата увозна зависност на македонските извозни производи, новите инвестиции на јавниот и на приватниот сектор, како и поголемиот увоз на стоки за широка потрошувачка. Од производите кои претставуваат важни инпути за извозната активност, најголем придонес во порастот на увозот имаат зголемениот увоз на железо и челик, металната руда и метални отпадоци и текстилот. Од останатите категории значаен придонес има групата машини и транспортни уреди, во чии рамки најважни се: друмските возила и индустриските машини (за општа и специјална употреба), чие ангажирање претставува основа за интензивирање на производствена и извозна активност.

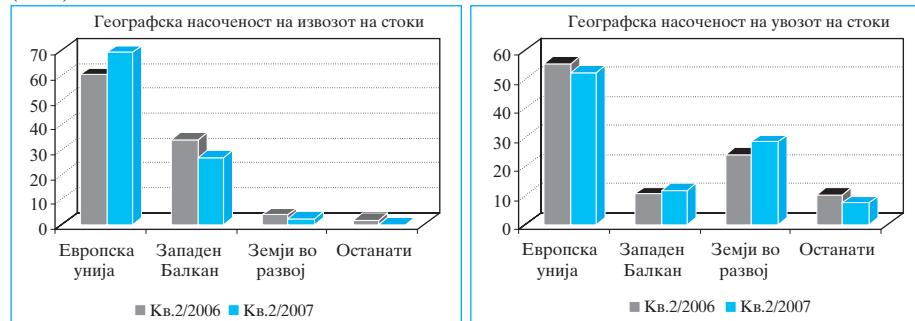
Графикон 20
Динамика на увозот по групи производи (во %)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Пазарите на ЕУ, конкретно Германија, Грција и Италија, се најчеста дестинација на македонските извозни производи. Притоа, треба да се напомене дека во овој квартал учеството на извозот кон ЕУ на годишна основа се зголемува за сметка на извозот кон Западен балкан и кон земјите во развој. Најголемиот дел од увезените стоки и понатаму се од ЕУ, меѓутоа на годишна основа има пренасочување на увозот од ЕУ и развиените земји, кон пазарите од Западен Балкан и земјите во развој.

Графикон 21
Географска насоченост на извозот и увозот на стоки (во%)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Незначителен дефицит во размената на услуги...

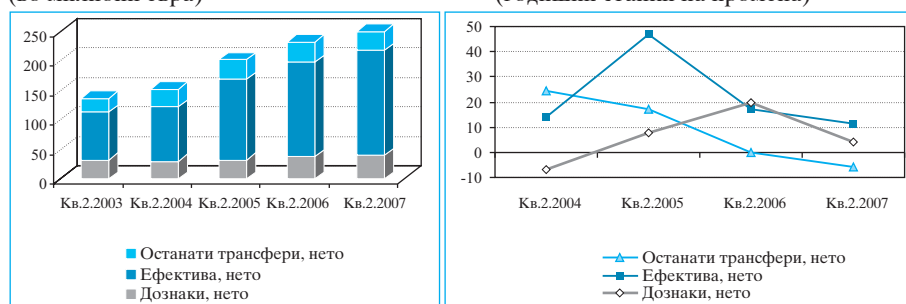
Во вториот квартал на 2007 година кај *услугите* е регистриран незначителен дефицит, при што стеснувањето на дефицитот (за 86,2% на годишна основа) во најголема мерка е резултат на порастот на нето-приливите кај градежните работи и кај патувањата, како и на намалените нето-одливи кај транспортните услуги. Во вториот квартал на 2007 година, кај ставката доход се реализирани нето-одливи во износ од 25,6 милиони евра, што во целост се должи на исплатениот доход од инвестиции на нерезиденти (во најголем дел доход од

...зголемени нето-одливи во њодбилансој доход...

...и најмошен расј на приватниите трансфери

директни инвестиции). Тековните трансфери во вториот квартал на 2007 година се единствена ставка во тековната сметка врз основа на кои се реализирани нето-приливи. Притоа, натамошниот пораст на тековните трансфери (на годишна основа за 7,8%) е резултат пред сѐ на зголемените нето-приливи од приватни трансфери (за 7,7%), во услови на значаен пораст на откупената нето-ефектива.

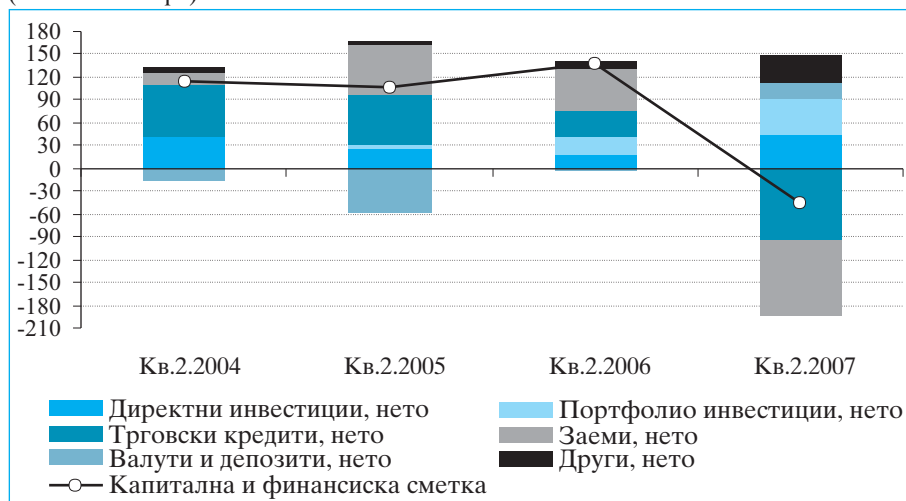
Графикон 22
Динамика на приватни трансфери по компоненти на нето-основа (во милиони евра)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во вториот квартал на 2007 година беа остварени значајни приливи врз основа на недолжничкото финансирање, како и нето-приливи кај валути и депозити (пред сѐ врз основа на повлечени средства од странство од страна на банките), кои во целост беа неутрализирани со одливите за предвремена отплата на надворешниот долг од страна на државата и негативното салдо на трговските кредити. Така, во вториот квартал на 2007 година во *капитална и финансиска сметка* беа регистрирани нето-одливи од 44,5 милиони евра.

Графикон 23
Компоненти на финансиската сметка (во милиони евра)

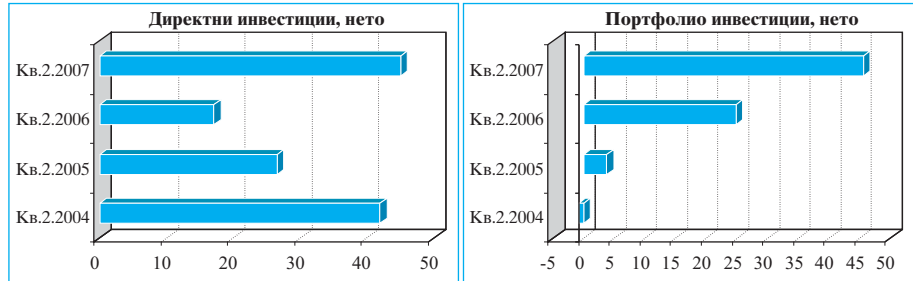
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Зголемени нето-приливи од инвестиции

Напорите за подобрување на инвестициската клима, како и потенцијалот на Македонската берза привлекоа значајни странски инвестиции. Имено, во вториот квартал на 2007 година, нето-приливите врз основа на директни и портфолио инвестиции беа речиси исти и изнесуваат 45,1 милион евра и 45,5 милиони евра, соодветно и на годишна основа се повисоки за 2,6 пати и за 83,6%, соодветно. Анализата на странските директни инвестиции покажува

дека најголеми инвеститори во Република Македонија се Франција, Австрија и Швајцарија, а најмногу е инвестирано во телекомуникациите, во финансиското посредување (влез на позната француска банка) и во компјутерските активности.

Графикон 24
Директни и портфолио-инвестиции
(во милиони евра)

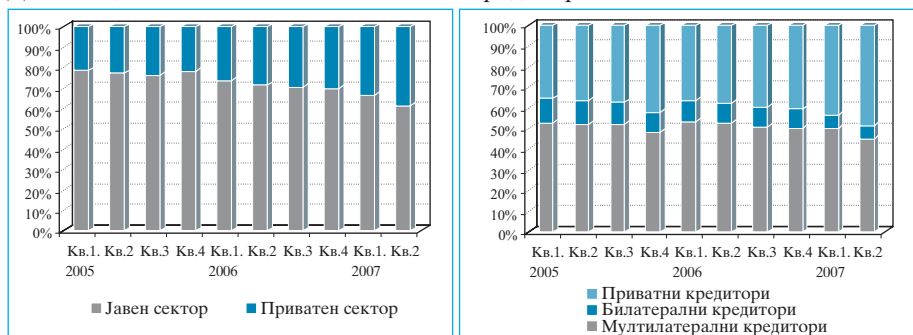

Извор: Народна банка на Република Македонија.

**Реализирана
предвремена отплата
на долгот кон
Меѓународниот
монетарен фонд (ММФ)
и Меѓународната банка
за обнова на
развојот (МБОР)**

Вториот квартал на 2007 година, во областа на *кредитниот однос со странство*, беше одбележан со редуцирањето на долгот на јавниот сектор (за 11,8%). Така, во април 2007 година, се комплетираше отплата на долгот кон Парискиот клуб на кредитори со исплата на долгот кон Германија, Шпанија и Јапонија. Во мај 2007 година се изврши предвремена отплата на обврските кон Меѓународниот монетарен фонд (ММФ), во износ од 36,5 милиони евра, со што во целост е отплатен долгот на НБРМ кон странство. Во јуни 2007 година предвремено платени се обврски кон Меѓународната банка за обнова и развој (МБОР) во износ од 95,8 милиони евра. Овие движења во голема мера беа неутрализираны од континуираното зголемување на вкупниот долг на приватниот сектор (од 12,5%), така што вкупниот надворешен долг во вториот квартал на 2007 година оствари квартален пад од 2,8%.

Графикон 25
Структура на долгорочниот долг со состојба на крај на кварталот*
Должници Кредитори

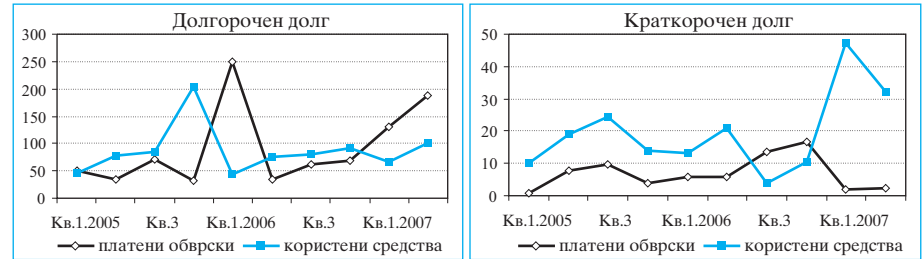
*Претходни податоци.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во периодот април-јуни 2007 година, користените средства регистрираа квартален пораст од 17,6% и изнесуваа 133,8 милиони евра, од кои поголемиот дел од средствата (75,9%) беа повлечени врз основа на долгорочни кредити и заеми главно од страна на небанкарскиот приватен сектор. Од друга страна, пораст (43,9%) во споредба со претходниот квартал се јави кај платените обврски кои изнесуваат 191,3 милиони евра и скоро во целост (98,7%) се исплатени на долг рок, главно од страна на јавниот сектор кон мултилатералните кредитори.

Графикон 26

Користени средства и платени обврски на долгорочен и краткорочен долг (во милиони евра)

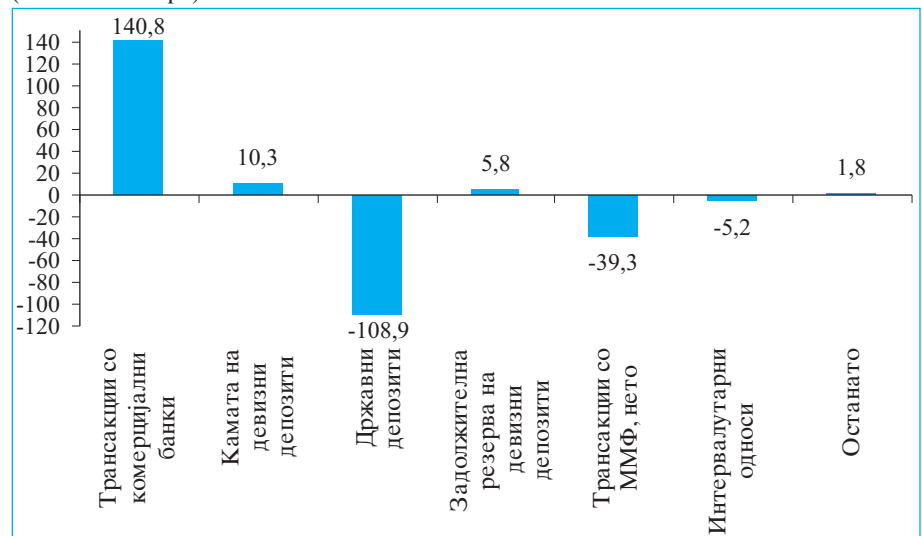
Извор: претходни податоци на НБРМ

Бруто девизните резерви на 30.06.2007 година изнесуваа 1.418,4 милиони евра и во однос на крајот на првиот квартал забележаа пораст од 5,3 милиони евра. Во услови на значаен одлив на девизни средства за отплата на обврските кон ММФ, МБОР и комплетирање на отплатата кон Парискиот клуб на кредитори, кварталниот пораст произлегува главно од реализираниот нето-откуп на девизи на девизниот пазар, кој целосно го неутрализира ефектот на реализираните отплати. Нивото на бруто девизните резерви на крајот на јуни овозможува месечна покриеност од 4,2 месеци на увоз на стоки (ф.о.б.) и одлив на услуги од наредната година¹⁷.

Графикон 27

Фактори на промена на бруто девизните резерви во вториот квартал на 2007 година

(во милиони евра)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1.5. Инфлација

Домашната инфлација и нашата е ниска

Ниска домашна стапка на инфлација беше карактеристична и за вториот квартал на 2007 година, иако е забележано нејзино благо интензивирање. Генерално, инфлациските движења во изминатите шест месеци на 2007 година и натаму се под доминантно влијание на промените кај цените на

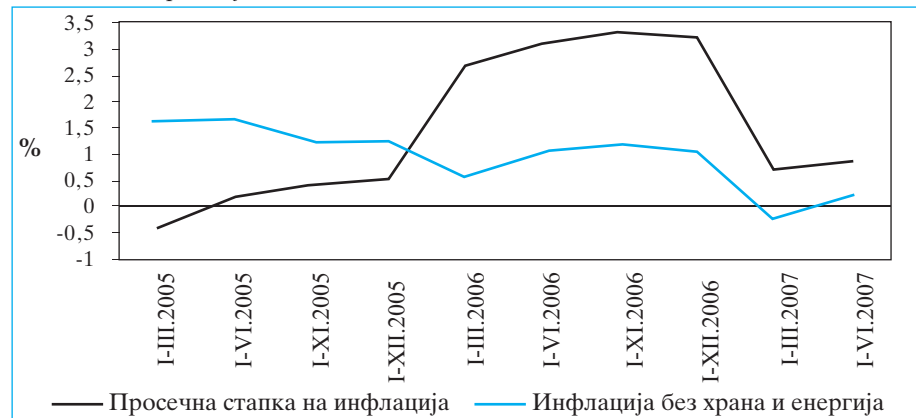
¹⁷ Според проекцијата на билансот на плаќања изготвена при последната мисија на ММФ во февруари 2007 година.

**Умерено интензивирање
на инфлацијата во
вториот квартал на
2007 година**

електричната енергија и парното, односно кај регулираните цени. Значително дефлаторно влијание се уште имаат цените на телекомуникациските услуги, како домашен фактор и светските цени на нафтата, како екстерен фактор.

Општото ниво на цените во вториот квартал на 2007 година беше за 1% повисоко во однос на претходниот квартал, што укажува на умерено интензивирање на инфлацијата¹⁸ во набљудуваниот период (наспроти неговата стапка на раст од 0,6% во првиот квартал). Цените на свежите зеленчук и овошје се задржаа на релативно високо ниво во текот на април и мај, така што и покрај сезонското намалување кај зеленчукот во текот на јуни, нивното ниво во однос на претходниот квартал беше значително повисоко. Зголемувањето на цената на водоснабдувањето на домаќинствата во главниот град и цената на струјата на крајот на првиот квартал од годината имаше значително поголем одраз врз инфлацијата во вториот квартал. Дополнително влијание имаше и зголемувањето на цената на цигарите од почетокот на вториот квартал, како и повисокото ниво на цените на горивата.

Графикон 28
Стапка на инфлација

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ. Во 2006 година е исклучен и ефектот од зголемувањето на акцизата на цигарите.

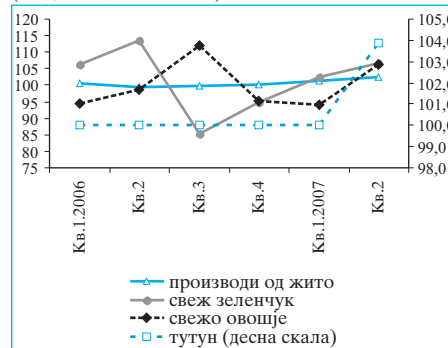
Во согласност со ваквите движења, просечната годишна стапка на инфлација во вториот квартал на 2007 година достигна 1,1%, за што најмногу придонесуваат повисоките цени за електрична енергија и греење во однос на истиот период од 2006 година. Помало влијание имаат и повисоките цени на храната, цените на средствата и услугите за образование и тутунот. Како и во претходниот квартал, овие фактори беа значително неутрализирани со дефлаторното влијание на пониските цени на телекомуникациските услуги, а во помал дел и со пониските цени на горивата.

Во првите шест месеци на 2007 година просечната стапка на инфлација изнесува 0,9%, додека базичната стапка на инфлација (го исклучува влијанието

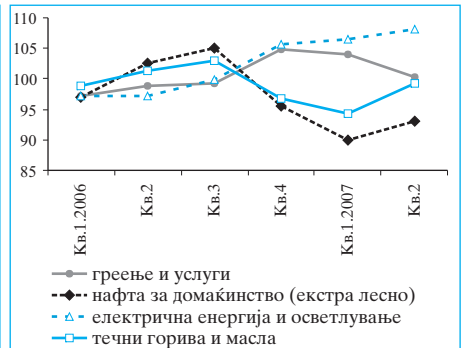
¹⁸ Мерка за инфлацијата претставува индексот на трошоци на животот (индекс на потрошувачки цени). Почнувајќи од јануари 2007 година, овој индекс се пресметува врз основа на пондери изведени од Анкетата за потрошувачка на домаќинствата од 2005 година. Воедно, направена е промена во структурата на индексот од аспект на главните категории, преку додавање две нови ставки: „ресторани и хотели“ и „останати услуги“, кои учествуваат со 5,2% во индексот. За сметка на тоа, поизразено намалување на учеството бележат категориите: „исхрана“, „тутун и пијалаци“, „облека и обувки“ и „сообраќајни средства и услуги“. Пресметките за стапката на инфлација на квартална основа се направени во Дирекцијата за истражувања, врз основа на податоци од Државниот завод за статистика.

на цените на храната и енергијата) е многу ниска и изнесува само 0,2%, во отсуството на посериозни инфлаторни притисоци. Кај базичната инфлација се забележува благ интензитет на пораст, иако сè уште неможеме да кажеме дека станува збор за посериозен пренесен ефект од порастот на цените на енергијата во претходната година врз останатите цени во економијата (иако ваквиот ефект е логично да се очекува).

Графикон 29
Цени на производи за исхрана и на тутун (индекси, 2006=100)

Регулирани цени

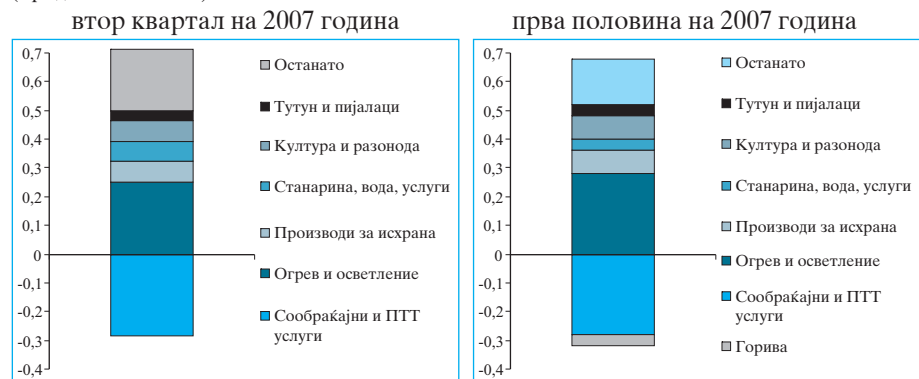

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

Промение во даночната сфера се ефектуираа врз инфлацијата во вториот квартал

Имплементирањето на ЕУ директивите во даночната сфера продолжи и во 2007 година, со тоа што во јануари акцизните стапки за тутунот беа дополнително зголемени за 10%, но нивната промена не беше веднаш пренесена врз малопродажните цени на цигарите. Во согласност со очекувањата, оваа промена беше ефектуирана со извесно задоцнување, поточно во вториот квартал од годината. Имено, од април 2007 година цените на цигарите се повисоки за 3,9%, што сепак претставува само делумно ефектуирање на вкупниот пораст на акцизната давачка.

Графикон 30
Придонес на одделните категории од инфлацискиот индекс за просечната годишна стапка на инфлација (придонеси во п.п.)

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

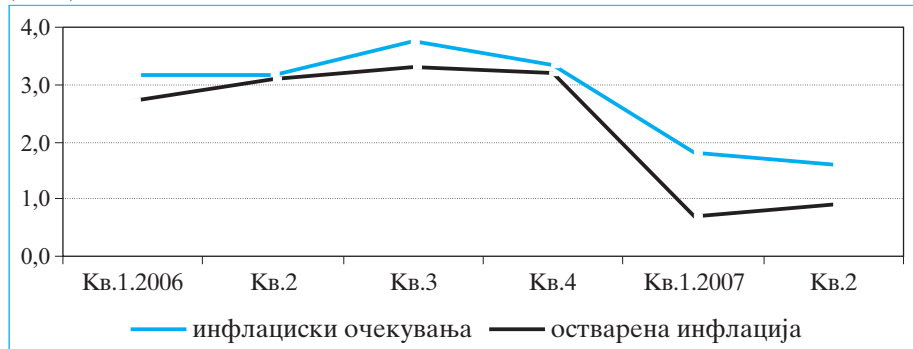
И натаму преовладуваат очекувања за пониска инфлација до крајот на 2007 година во однос на првичната проекција

На почетокот на третиот квартал, извршена е надолна ревизија на просечната стапка на инфлација за 2007 година во однос на првичната проекција (2,5%), која базира на ниската стапка на инфлација во првата половина од годината (0,9%) и нерализирањето на некои од иницијалните претпоставки. Остварената ниска стапка на инфлација во првата половина на 2007 година и нејзиното умерено интензивирање во однос на нивото во првиот квартал е во согласност со инфлациските очекувања на економските субјекти во земјата за

соодветниот период: 48% очекувале зголемување (пред сè бавно) на инфлацијата, додека 44% очекувале дека таа ќе се задржи на нивото од првиот квартал. Според очекувањата на економските субјекти, до крајот на 2007 година инфлацијата ќе се зголемува побавно, и во просек би достигнала околу 1,6%.¹⁹ Од друга страна, во текот на последните месеци, се актуализираше евентуалното зголемување на цените на одредени прехранбени производи под влијание на сушниот период, што би имало инфлаторното влијание до крајот на годината.

Графикон 31

Инфлациски очекувања до крајот на годината и остварена инфлација во тековен квартал
(во %)

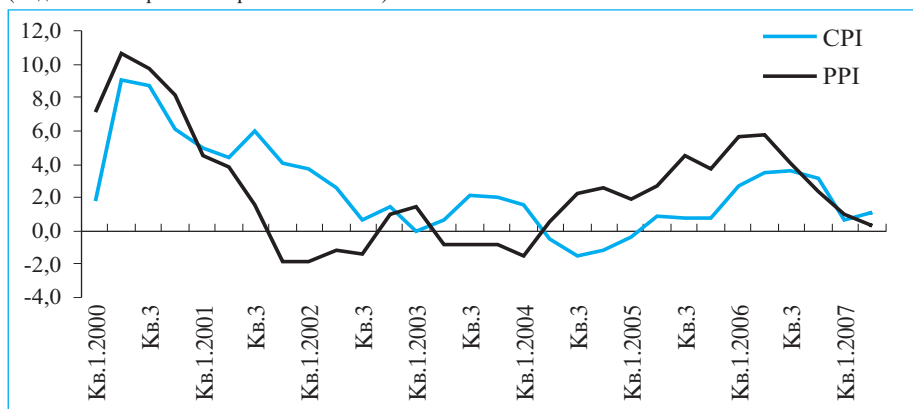
Извор: Анкета за инфлациски очекувања и пресметки на НБРМ; ДЗС.

Неизвесно е влијанието на домашната потрошувачка врз инфлацијата

Координираното делување на макроекономските политики и натаму придонесува за одржување на ценовната стабилност и на стабилните инфлациски очекувања. Релаксирањето на даночната политика и натамошното постепено намалување на каматните стапки во услови на поволен макроекономски амбиент имаат за цел поттикнување на економскиот раст. Врз основа на индикациите за пораст на личната, а делумно и на јавната и инвестициската потрошувачка, во првото и второто тримесечје на 2007 година, според движењата во сите сектори на економијата, засега можеме да дадеме само арбитражна претпоставка за евентуално инфлаторно влијание на домашната потрошувачка во следниот период.

Графикон 32

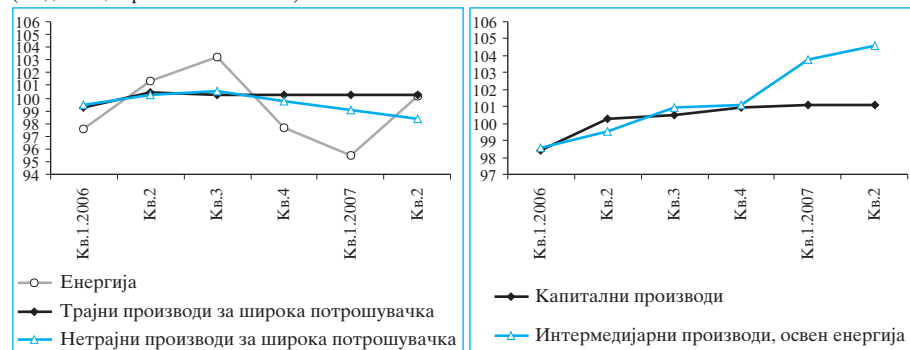
Потрошувачки цени и цени на производители на индустриски производи
(годишни квартални промени во %)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

¹⁹ Податоците за инфлациските очекувања се според резултати од Анкетата за инфлациски очекувања на субјектите во Македонија спроведена во вториот квартал на 2007 година.

Графикон 33
Движење на цените на домашните производители
(индекси, просек 2006=100)

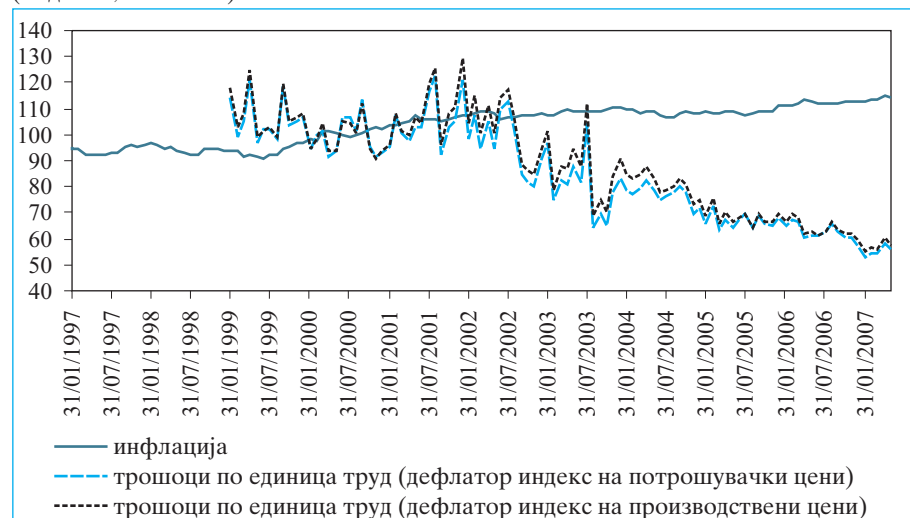

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

Цениите на домашните производители не укажуваат на позначајни инфлаторни притисоци

За разлика од благото интензивирање на општото ниво на малопродажните цени во економијата, цените на производителите на индустриски производи во вториот квартал на 2007 година бележат забавување. Имено, ако просечниот годишен пораст на цените на производителите во првиот квартал на 2007 година изнесуваше 1%, во вториот квартал тој изнесува само 0,3%. Во услови на пониски цени на производителите во рударскиот и преработувачкиот сектор, годишниот пораст во вториот квартал се должи на повисоките цени на производителите во енергетскиот сектор, односно на произведената електрична енергија. Доколку цените на производителите се набљудуваат од аспект на нивната поврзаност со домашната компонента на инфлацијата, може да се констатира дека засега цените на домашните производители не укажуваат на позначајни инфлаторни притисоци. Имено, и во вториот квартал се забележува тренд на пораст само кај цените на интермедијарните производи и капиталните производи, кои не се составен дел на потрошувачката на домаќинствата, додека цените на енергијата и цените на производите за широка потрошувачка се на пониско ниво во однос на истиот квартал од претходната година. Забавениот раст на производствените цени во вториот квартал услови континуирано забавување на нивната просечна стапка на раст во однос на претходната година, која во првата половина на 2007 година изнесува 0,7%.

Графикон 34
Инфлација и трошоци по единица труд во индустријата
(индекси, 2000=100)

Извор: Пресметки на НБРМ.

*Трошоците по единица
труд не генерираат
потенцијални
инфлаторни притисоци*

Влијанието на трошоците по единица труд врз инфлацијата за тековниот квартал го оценуваме преку движењето на овие трошоци во индустријата, поради недостиг на податоци за нивна пресметка на ниво на целата економија. Пресметките укажуваат дека трошоците по единица труд во индустријата и натаму бележат тренд на намалување. Имено, во услови на значителен пораст на продуктивноста во овој сектор и минимално намалување на реалните бруто-плати, во вториот квартал на 2007 година, трошоците по единица труд бележат значителен пад од околу 10% на годишно ниво. Ваквиот индикатор укажува дека реалниот сектор на економијата од овој аспект не продуцира потенцијални инфлаторни притисоци.

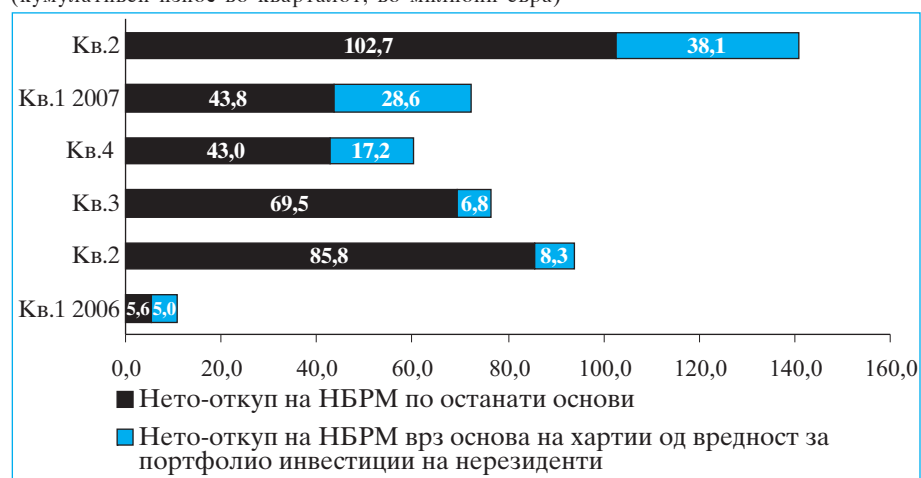
II.

Монетарна политика

Продолжува расстој на девизниот прилив...

Во услови на стратегија на фиксен девизен курс, предизвиците за монетарната политика на НБРМ и во вториот квартал на 2007 година беа концентрирани на девизниот пазар каде продолжија притисоците за ап्रेसијација на домашната валута. Нето откупот на девизи во овој квартал е за 1,5 пати повисок во однос на вториот квартал на 2006 година, рефлектирајќи ги нето-приливите генерирани од поволните движења во екстерниот сектор и преференците на банкарскиот систем за насочување на дополнителната девизна ликвидност во домашната економија. Изворите на новите девизни приливи во вториот квартал претставуваат композит од нето приливи во тековната и во капиталната и финансиската сметка на билансот на плаќања. И покрај процените за влез на тековната сметка во зоната на дефицит до крајот на годината, сепак се очекува должничкото и недолжничкото финансирање да генерираат дополнителни девизни приливи, и со тоа континуитет на нето-откуп на девизи на девизниот пазар во наредниот период.

Графикон 35
Квартални интервенции на девизен пазар
(кумулативен износ во кварталот, во милиони евра)

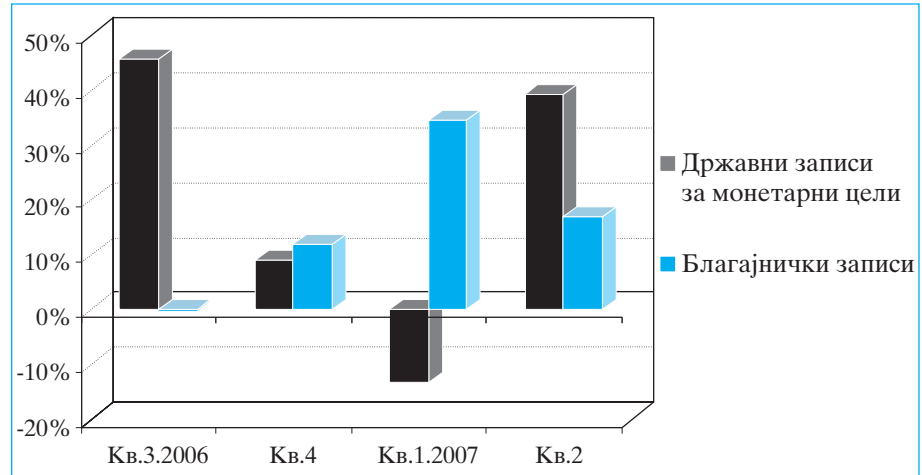
Извор: Народна банка на Република Македонија.

...и стерилизација на ефекти од нето откупот на девизниот пазар...

Интервенциите на НБРМ на девизниот пазар во вториот квартал беа стерилизирани преку монетарните инструменти (благајнички записи и државни записи за монетарни цели), во функција на минимизирање на потенцијалните преносни ефекти врз побарувачката и загрозување на ценовната стабилност. Оттука, во второто тримесечие на 2006 година НБРМ ја зголеми понудата на краткорочни хартии од вредност за 20% на квартална основа. Сепак, повисоката побарувачка за овие финансиски инструменти во однос на понудата креираше притисок за намалување на каматната стапка која во просек во вториот квартал е пониска во однос на претходниот квартал за 0,5 процентни поени кај благајничките записи и тримесечните државни записи, соодветно. Воедно, намалувањето на каматните стапки, делумно се должи и на намалувањето на максимално дозволената каматна стапка на тримесечните државни записи од страна на Министерството за финансии. Имајќи ги предвид позитивните очекувања на економските субјекти, намалувањето на каматната стапка не се очекува да предизвика крупни промени во валутното портфолио на субјектите.

Графикон 36

Квартална промена на понудата на благајнички записи и државни записи за монетарни цели

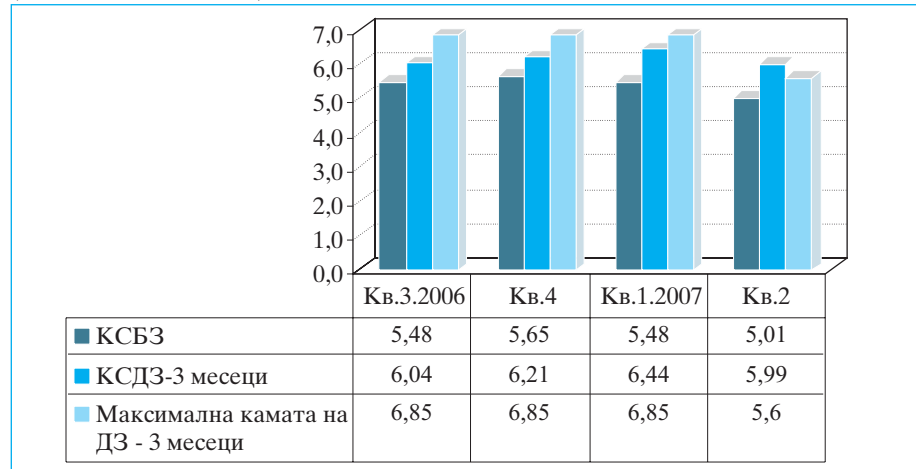
Извор: Народна банка на Република Македонија.

...што успејно ја одржува стабилноста на девизниот курс и креира стабилни инфлациски очекувања

Монетарниот пристап на комбинирано интервенирање на девизниот пазар и прилагодување на монетарните инструменти со цел успешно стерилизирање на вишокот ликвидност и натаму овозможува одржување на стабилноста на номиналниот девизен курс на денарот во однос на еврото и стабилни инфлациски очекувања. Така, просечниот девизен курс на денарот во однос на еврото во вториот квартал изнесуваше 61,17 денари за едно евро (61,18 денари за едно евро во претходниот квартал). Остварената просечна инфлација од 0,9% во првата половина на годината, како и инфлациските очекувања кои упатуваат на нејзино умерено зголемување до крајот на годината јасно ја сигнализираат адекватноста на монетарната поставеност. Со тоа, намалувањето на каматните стапки иако претставува монетарен стимул на економијата (што се огледа во процените за натамошен раст на домашната побарувачка), сепак не креира притисоци што би го загрозиле остварувањето на ценовната стабилност.

Графикон 37

Каматни стапки*
(во %, на годишно ниво)

*Просек за кварталот од просечната пондерирана каматна стапка, освен за максималната каматна стапка, која се однесува на каматата на последната аукција во кварталот.

КСБЗ-каматна стапка на благајнички записи

КСДЗ-3 месеци - каматна стапка на тримесечни трезорски записи

Извор: Народна банка на Република Македонија и Министерство за финансии.

**На нето-основа
автономниите фактори
прејстипавуваа тек на
креирање ликвидности**

Димензионирањето на понудата на монетарните инструменти, воедно претставува и дел од оперативниот монетарен менаџмент преку кој се обезбедува адекватно управување со ликвидноста на банкарскиот систем. И во овој квартал промените во монетарните инструменти претставуваа реакција на делувањето на автономните фактори, кои на нето-основа претставуваа тек на креирање ликвидност во банкарскиот систем. Во нивни рамки, девизните трансакции на НБРМ претставуваа доминантен тек на креирање ликвидност во вториот квартал, во согласност со реализираниот нето откуп на девизи на девизниот пазар. Воедно, како резултат на редовното сервисирање на обврските на државата врз основа на издадените структурни обврзници за старо девизно штедење и за денационализација (во април и јуни), како и предвремената исплата на обврзницата за санација на Стопанска банка а.д. Скопје²⁰ (во април 2007 година), регистрирано е зголемено трошење од страна на државата и со тоа креирање на дополнителна ликвидност во банкарскиот систем. Готовите пари во оптек остварија пораст на квартална основа неутрализирајќи дел од креираната ликвидност.

Табела 1
Креирање и повлекување ликвидност*
(во милиони денари)

	31.03.2007 година	Промена по месеци			Вкупно	30.06.2007 година
		Април	Мај	Јуни		
Ликвидни средства на банките (сметка на банките кај НБРМ)	6.258	1.324	-721	594	1.197	7.455
Креирање ликвидности					2.724	
1. Нето девизна актива	85.066	2.791	2.942	-3.009	2.724	87.790
Повлекување ликвидности					-1.527	
1. Нето домашна актива од што:	-62.306	-871	-3.758	4.034	-595	-62.901
Благајнички записи на НБРМ	-11.303	-452	-2.029	-1.311	-3.792	-15.095
Државни записи за монетарни цели	-5.537	-747	-882	-916	-2.545	-8.082
Денарски депозити на државата кај НБРМ ¹	-14.569	856	-924	912	844	-13.725
Девизни депозити на државата кај НБРМ	-12.130	848	-78	5.631	6.401	-5.729
Останати ставки, нето	-21.063	-148	155	-281	-274	-21.337
2. Готови пари во оптек	15.034	-497	172	-485	-810	15.844
3. Готовина во благајна на банките	1.468	-99	-77	54	-122	1.590

¹ Исклучени се државните записи за монетарни цели.

* Позитивна промена - креирање ликвидност; негативна промена - повлекување ликвидност.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

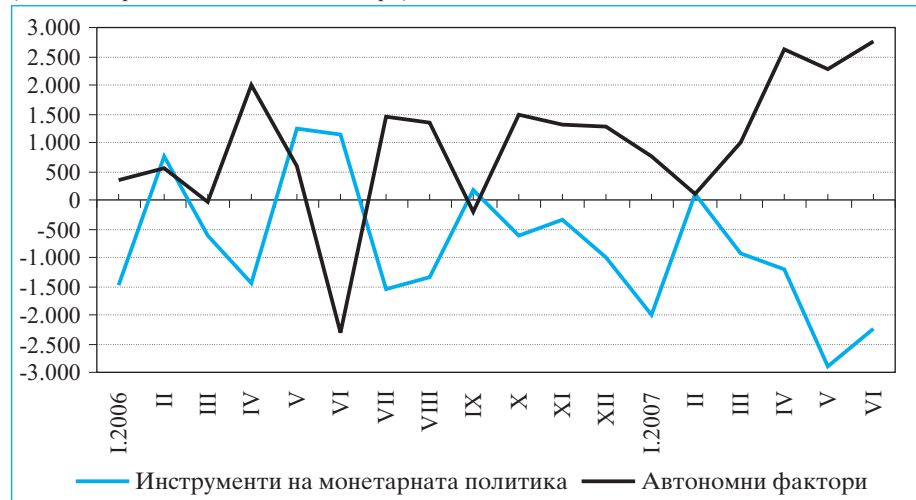
**Повлекување
ликвидности преку
монетарниите
инструменти**

Во вакви услови, а со цел ефикасно повлекување на вишокот ликвидност од банкарскиот систем, НБРМ продолжи да ја зголемува понудата на благајнички записи и државни записи за монетарни цели. Притоа, во вториот квартал на 2007 година, преку монетарните инструменти беа повлечени ликвидни средства во вкупен износ од 6.337 милиони денари (за 2,2 пати повеќе во однос на претходниот квартал), од кои 59,8% се во форма на благајнички записи на НБРМ, како поликвиден инструмент со пократок рок на достасување.

²⁰ Обврзницата беше издадена на 16.03.1995 година од страна на Република Македонија со Закон за санација и реконструирање на дел од банките во Република Македонија, со рок на достасување од 15 години и каматна стапка на ниво на есконтната каматна стапка на НБРМ.

Графикон 38

Инструменти на монетарната политика и автономни фактори на креирање и повлекување ликвидност*
(месечни промени во милиони денари)

*Позитивна промена - креирање ликвидност; негативна промена - повлекување ликвидност.

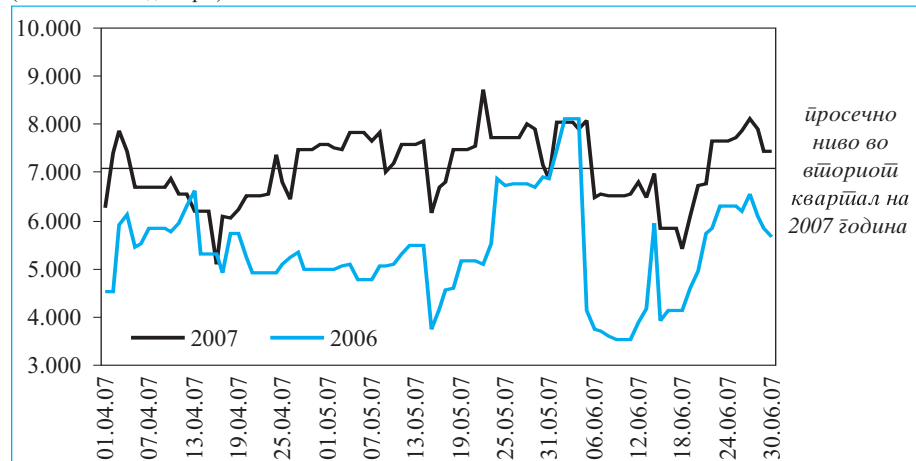
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Повисока просечна дневна ликвидност на банките во вториот квартал на 2007 година

Во вториот квартал на 2007 година, банките одржуваа просечно повисока дневна ликвидносна позиција (за 10,7% во однос на претходниот квартал). Вишокот на издвоени ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)²¹, во вториот квартал на 2007 година во просек изнесува 6,6%, наспроти 6,9% во претходниот квартал и 10,1% во вториот квартал на 2006 година. Воедно, во јуни 2007 година е регистриран историски најнизок вишок над обврската за задолжителна резерва од 3,7%. На меѓубанкарскиот пазар на пари, во вториот квартал е остварен намален обем на реализирани трансакции, во просек за 20,7% на квартална основа.

Графикон 39

Дневна динамика на ликвидноста на банките*
(во милиони денари)

* Сметка на банките кај НБРМ.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

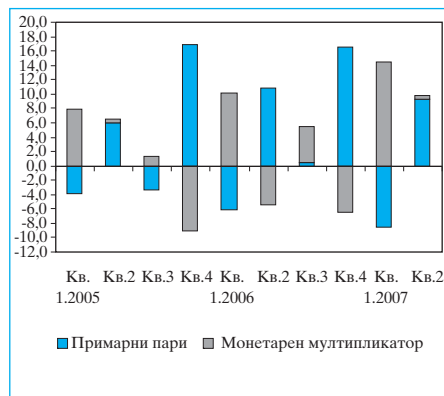
²¹ Период на одржување (исполнување) на обврската за задолжителна резерва на банките се смета периодот од 11. ден во тековниот месец до 10. ден во следниот месец. Вишокот се однесува на вишок издвоени средства на сметката на банките кај НБРМ над обврската за задолжителна резерва.

2.1. Монетарни и кредитни агрегати

Продолжува трендој на финансиско ипродлабочување на економијата...

Во текот на вториот квартал на 2007 година, монетарните и кредитните агрегати продолжија да растат со интензивирани динамика, забрзувајќи ја конвергенцијата кон поразвиените економии во доменот на финансиската интермедијација. Така, најшироката парична маса М4 на квартална основа е повисока за 9,7% (4,7% во претходниот квартал), главно под влијание на зголемената емисија на примарни пари (квартален пораст од 9,4%), при речиси непроменет интензитет на монетарна мултипликација. Имено, монетарниот мултипликатор на паричната маса М4 се задржа на нивото од претходниот квартал и во просек изнесува 6,2, што се должи на дивергентните движења во неговите компоненти (пад на коефициентот меѓу готовите пари во оптек и вкупните депозити и пораст на коефициентот меѓу вкупните ликвидни средства на банките и вкупните депозити). На годишна основа (јуни 2007 година / јуни 2006 година), најшироката парична маса М4 е повисока за 32,2%, што делумно се должи на пониската споредбена основа од јуни 2006 година²².

Графикон 40
Придонес во кварталниот пораст на паричната маса М4 (во процентни поени)

Графикон 41
Монетарен мултипликатор на паричната маса М4 и негови компоненти (квартални просеци)

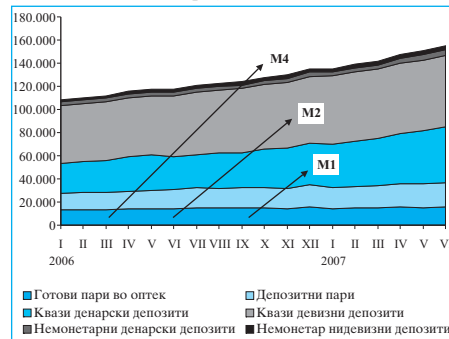
Извор: Народна банка на Република Македонија.

...ѝри најмошен развој на безготовинскиѝ ѝлаќања

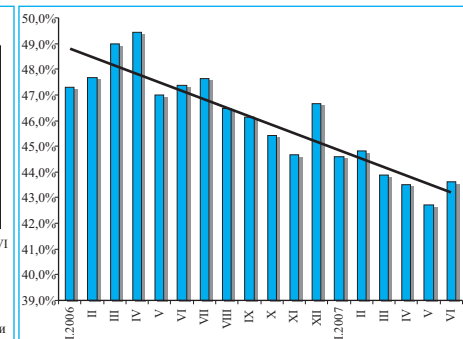
Анализирано од структурен аспект, доминантно учество во формирањето на новата парична маса и натаму имаат краткорочните депозити (72,3% во вториот квартал), додека придонесот на готовите пари во оптек и депозитните пари изнесува 15,1%, наспроти маргинално учество на долгорочните депозити. Кај најликвидниот монетарен агрегат М1, регистрирани се позитивни поместувања, изразени преку натамошно намалување на структурното учество на готовите пари во оптек (43,3% во просек во вториот квартал на 2007 година, наспроти 44,4% во претходниот квартал), во полза на трансакциските депозити. Ваквите движења кореспондираат со агресивната политика на банките во доменот на развој и промоција на нови и конкурентни облици за безготовинско плаќање, со цел придобивање на позначаен пазарен сегмент, во услови на зголемен конкурентски притисок во банкарскиот сектор.

²² Во јуни 2006 година, заради откуп на државни акции, беше регистриран значителен одлив на депозити на корпоративниот сектор од банкарскиот систем, што детерминираше месечно намалување на вкупните депозити и умерен месечен пад кај пошироките монетарни агрегати.

Графикон 42
Компоненти на монетарните агрегати
(во милиони денари)

Графикон 43
Учество на готовите пари во оптек во паричната маса M1 и тренд линија
(во %)

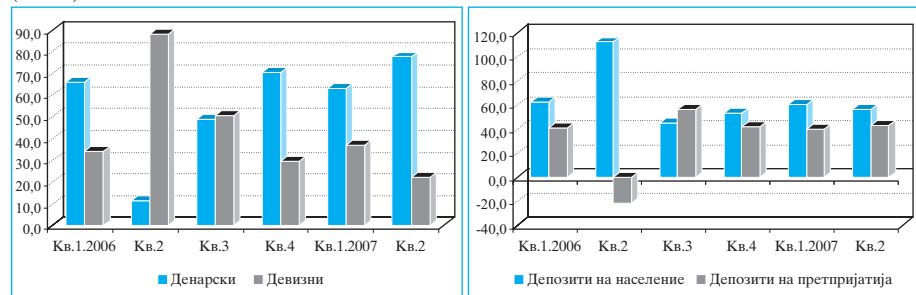

Извор: Народна банка на Република Македонија.

**Вкупниот депозитен
потенцијал на банките
повисок за 10,8%**

Во вториот квартал на 2007 година дојде до значајно зајакнување на финансискиот потенцијал на банките преку дополнителна мобилизација на нови депозити. Така, вкупните депозити на приватниот сектор кај банките на квартална основа се повисоки за 10,8%, што претставува значајно интензивирање на динамиката на раст во однос на претходниот квартал (квартален пораст од 6,8%). Анализата на рочната и валутната структура на депозитната база покажува доминантна улога на краткорочните и на денарските депозити, чија квартална промена објаснува 85,2%, односно 77,6% од порастот на вкупните депозити. Ваквите движења укажуваат на натамошно задржување на склоноста на економските субјекти за инвестирање во поликвидни инструменти, при истовремена изразена преориентација кон штедење во домашна валута.

Графикон 44
Придонес во кварталниот пораст на вкупните депозити
(во %)

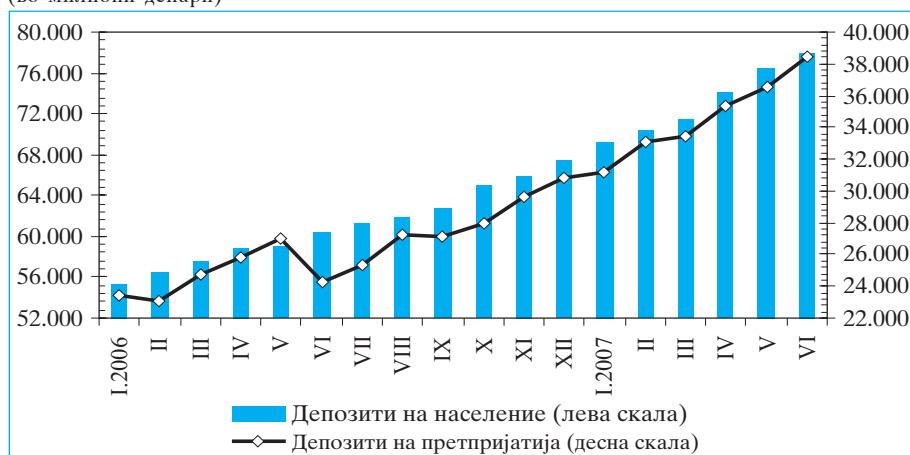

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Имено, почнувајќи од третиот квартал на 2006 година, карактеристичен е трендот на интензивна „денаризација“ на домашната економија, што сигнализира адекватна поставеност на макроекономските политики. Имено, долгогодишната историја на ниска и стабилна инфлација и стабилен девизен курс, како и континуираното подобрување на перформансите на банкарскиот сектор придонесоа за формирање на стабилни очекувања кај економските субјекти и со тоа обновување на довербата во монетарниот систем. Дополнителен фактор, кој стимулира денарско штедење, а е поврзан со рационалното однесување на депонентите, е релативно поатрактивната каматна стапка на денарските во однос на девизните депозити. Сепак, учеството на девизните депозити во вкупните депозити и натаму е релативно високо, но со тенденција за постепено редуцирање (56,2% во просек во вториот квартал на 2007 година, наспроти 59,4% и 62,3% во претходниот квартал и во вториот квартал на 2006 година, соодветно), што е очекувано, имајќи предвид дека во најголемиот број

случаи, високата евроизација се покажала како тешко реверзибилен процес. Годишната стапка на пораст на вкупните депозити на приватниот сектор во јуни 2007 година изнесува 37,3%²³.

Графикон 45
Депозити на население и претпријатија
(во милиони денари)

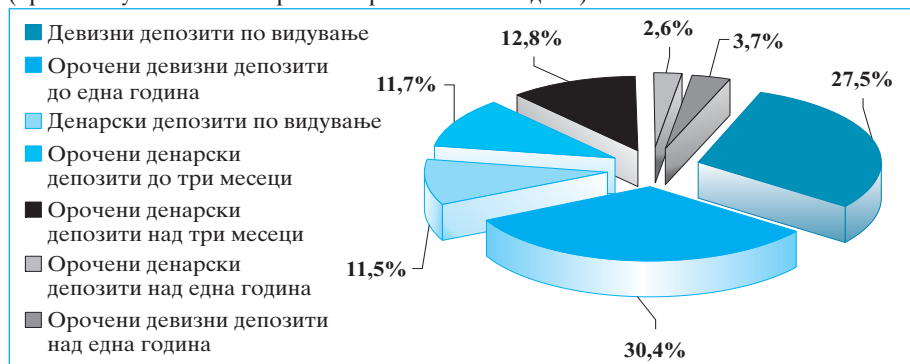

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Повисоко квартално ниво на дейоцијите на населението...

Анализирано од аспект на секторската класификација на депозитите, вкупните депозити на населението остварија квартален пораст од 9,1%, придонесувајќи со 56,2% за порастот на вкупните депозити. Порастот на депозитите на населението кореспондира со зголемените приходи на економските субјекти (просечен номинален пораст на платите од 6,1% во првата половина на годината и дополнителни приливи врз основа на исплатата на редовната рата од обврзницата за старо девизно штедење во април), понатамошниот раст на девизните приливи во домашната економија, како и атрактивните каматни стапки на штедните инструменти. Притоа, најголем дел од слободните парични средства на населението беа пласирани во форма на орочени денарски депозити од шест месеци до една година и денарски депозити по видување. На годишна основа (јуни 2007 година / јуни 2006 година), вкупните депозити на населението се повисоки за 29,1%.

Графикон 46
Структура на депозитите на населението
(просечно учество во вториот квартал на 2007 година)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

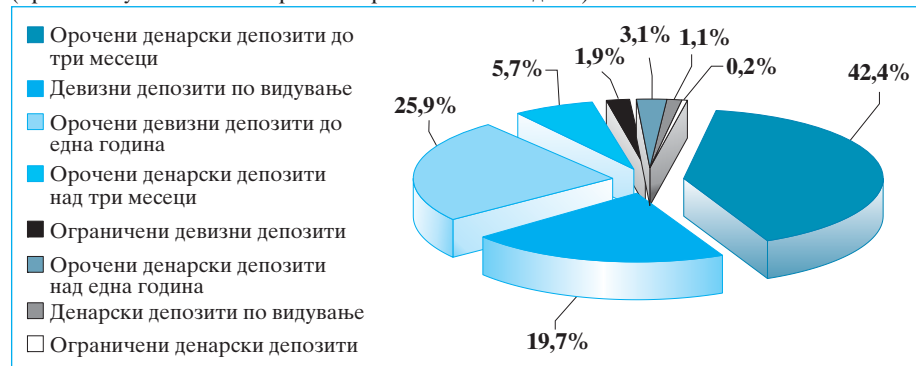
Во вториот квартал на 2007 година, кај депозитите на корпоративниот сектор е регистриран интензивен квартален пораст од 14,8% (наспроти 8,8% во

²³ Делумно заради пониската споредбена основа од јуни 2006 година (види фуснота 1).

**...при истовремен
пораст на девизиите
на претпријатијата**

претходниот квартал). Ваквата промена во голема мерка ја одразува дополнителната акумулација на една поголема компанија заради исплата на дивиденда. Следствено, во текот на кварталот најинтензивно растеа денарските депозити до еден месец. Дополнителни средства претпријатијата депонираа и на своите девизни сметки (квартален пораст на девизните депозити на претпријатијата од 8,5%), што кореспондира со зголемената извозна активност во вториот квартал (квартален пораст на извозот на стоки од 20,1%). Годишната стапка на пораст на вкупните депозити на претпријатијата во јуни 2007 година изнесува 58,7%²⁴.

Графикон 47
Структура на депозитите на претпријатијата
(просечно учество во вториот квартал на 2007 година)

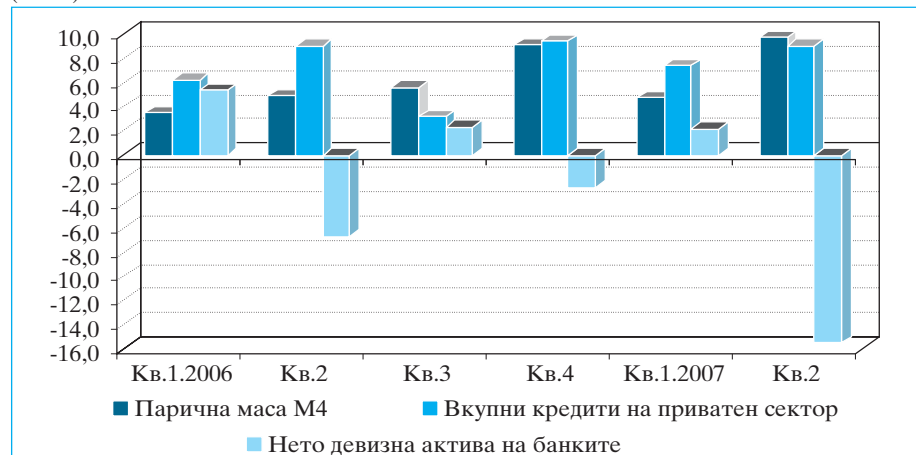

Извор: Народна банка на Република Македонија.

**Интензивирана
кредитна активност во
вториот квартал на
2007 година**

Во вториот квартал на 2007 година, во насока на натамошна поддршка на кредитниот раст, банките преминаа кон надолжување на домашната акумулација со екстерни извори на финансирање (главно врз основа на кредити од странски банки). Ова се потврдува со декомпозицијата на билансот на депозитните банки, која покажува значајно намалување на нето девизната актива на банките, за сметка на пораст на кредитното портфолио. Ваквите поместувања придонесоа за дополнителна акцелерација на стапката на раст на вкупните пласмани, кои на квартална основа се повисоки за 9% (наспроти 7,3% во претходниот квартал). Годишната стапка на раст на вкупните пласмани на банките кај приватниот сектор во јуни 2007 година изнесува 32%.

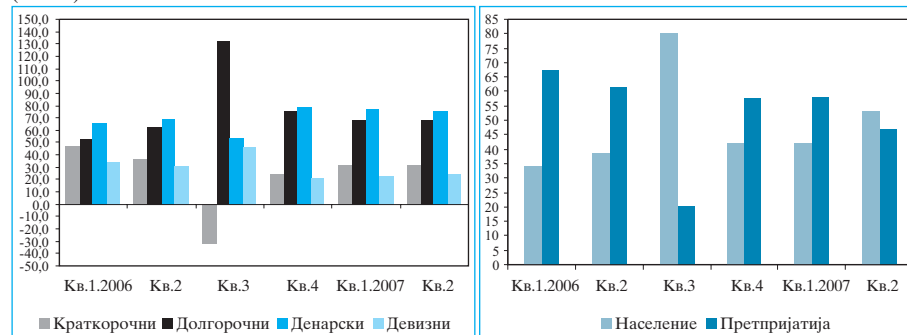
Графикон 48
Квартални промени
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

²⁴ Делумно заради пониската споредбена основа од јуни 2006 година (види фуснота 1).

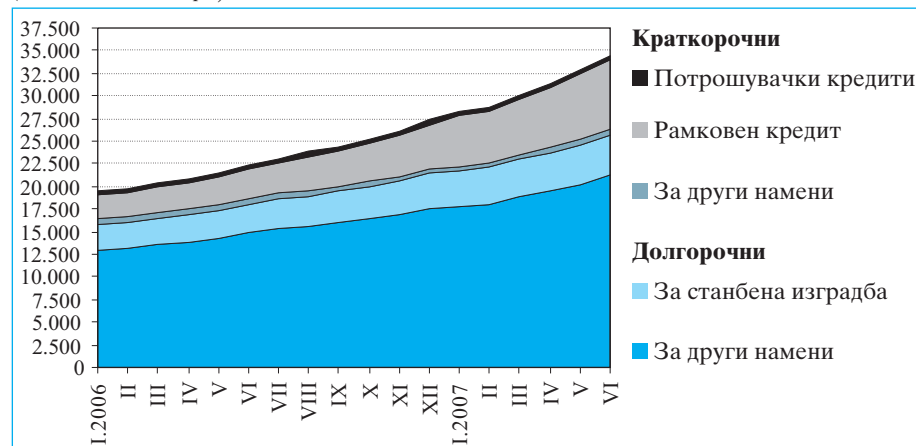
Графикон 49
Придонес во кварталниот пораст на вкупните кредити
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Од аспект на рочната и валутната дистрибуција на вкупните пласмани, во вториот квартал на 2007 година не се забележани позначајни промени. Така, и во текот на овој квартал, најинтензивно беше долгорочното кредитирање и кредитирањето во домашна валута²⁵, чиј пораст објаснува 67,9%, односно 75,1% од кварталната промена на вкупните пласмани. Анализирани по сектори, банките алоцираа средства и кај населението и кај корпоративниот сектор.

Графикон 50
Дистрибуција на денарските кредити на населението по одделни видови кредити
(во милиони денари)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Интензивен квартален пораст на кредитите на населението...

Вкупните пласмани на населението на квартална основа се зголемија за 13,7%, што претставува 53,1% од порастот на вкупните пласмани. Ваквата промена укажува на зголемена побарувачка на кредити во однос на претходниот квартал, што покрај влијанието на вообичаените фактори²⁶, може да се објасни и со присуството на фактори од сезонски карактер (годишни одмори). Притоа, во текот на кварталот населението главно се задолжуваше во домашна валута и тоа

²⁵ Вклучени се и денарските пласмани со девизна клаузула.

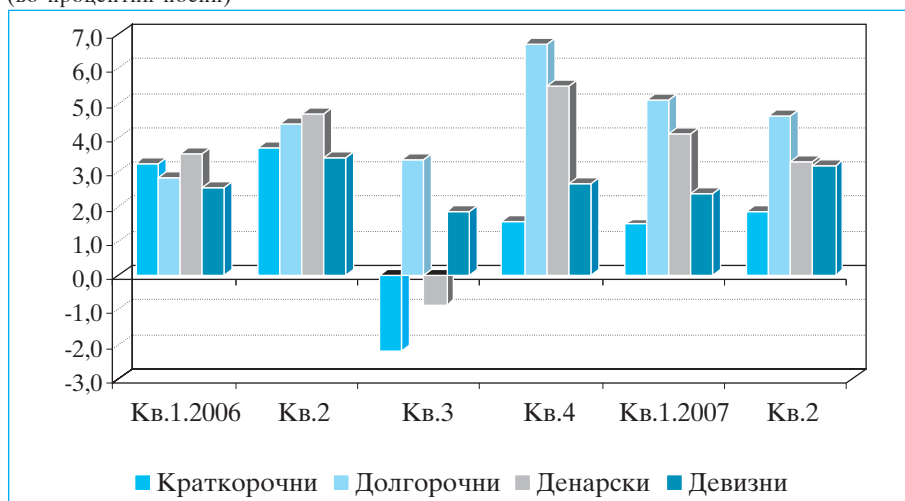
²⁶ Во рамки на спроведените Анкети за кредитна активност (вклучувајќи ја и анкетата од јули 2007 година), најчесто посочувани фактори што влијаат во насока на пораст на побарувачката на кредити од страна на населението се: континуираното релаксирање на условите на кредитирање и зголемената понуда на кредити од страна на банките, позитивните перспективи на пазарот за станбена изградба, зголемената потрошувачка на трајни добра и други.

*...ѝри најмамошно
зголемено кредитирање
на корпоративниот
сектор*

во форма на долгорочни кредити за други намени²⁷ (со придонес од 51,8% за порастот на вкупните кредити на населението), а позначајна промена е забележана и кај рамковните²⁸ и станбените кредити. На годишна основа (јуни 2007 година / јуни 2006 година) вкупните пласмани на населението се повисоки за 49,2%.

Кварталниот пораст на пласманите на претпријатијата (од 6,5%) соодветствува со поволните трендови во економската активност, натамошното намалување на каматните стапки и позитивните очекувања на банките за економските остварувања во наредниот период, како фактори кои влијаат на понудата и побарувачката за кредити. Притоа, во согласност со зголемените потреби на претпријатијата за финансирање на инвестициите во основни средства²⁹, поинтензивен пораст забележаа долгорочните кредити, придонесувајќи со 70,7% за порастот на вкупните пласмани на претпријатијата. Анализата на валутната структура покажува речиси идентичен придонес на денарските и девизните пласмани, што отстапува од динамиката во претходните два квартала, кога доминираше денарското кредитирање (вклучително и денарски кредити со валутна клаузула). Годишната стапка на пораст на вкупните пласмани на претпријатијата во јуни 2007 година изнесува 23,8%.

Графикон 51
Придонес во кварталниот пораст на кредитите на претпријатијата
(во процентни поени)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Прилог 1 Алтернативна мерка на конвергенција во финансиската интермедијација - дали навистина сме многу далеку?

Процесот на финансиско продлабочување и зајакната финансиска интермедијација е природен пат низ кој поминуваат голем број земји во развој. Почетокот на продлабочувањето на финансиската интермедијација иницираше голем број истражувања, поврзани со неговите ефекти врз потенцијалното „прегревање“ на економијата, кумулирањето на дебаланси во финансискиот и екстерниот сектор, односно истражувања поврзани со

²⁷ Кредитите за други намени вклучуваат: потрошувачки кредити, станбени кредити, кредити за автомобили, кредити за школување и кредити за други намени.

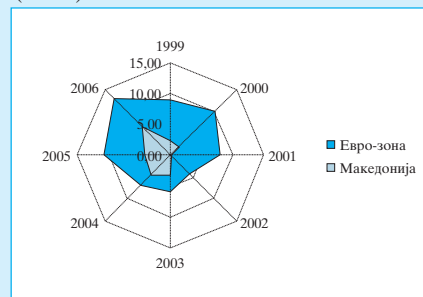
²⁸ Негативни салда по тековни сметки.

²⁹ Согласно Анкетата за кредитна активност од јули 2007 година.

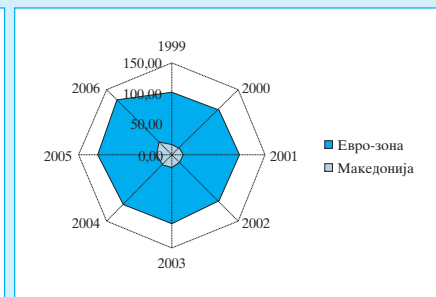
прашањето на одржливоста на кредитниот раст. Воедно, чести се и компаративните анализи, а особено компарацијата со земја или групација на земји кон чие ниво на финансиска интермедијација домашната економија се стреми. Вообичаен индикатор преку кој се проценува јазот во финансиската интермедијација и преку кој се истражува финансиската интермедијација е *учеството на состојбата на кредитите во БДП, или т.н. stock-flow пристап*. Сепак, одделни автори³⁰ сметаат дека оваа мерка не дава комплетна слика и е потребно да се надополни со нов аспект. Имено, според нив *учеството на промената на кредитите во БДП, или т.н. flow-flow пристап* претставува многу подобра мерка на способноста на банките да мобилизираат дополнително штедење и да алоцираат капитал во продуктивните сектори на економијата. Овој пристап, пред се ги рефлектира краткорочните движења во банкарската интермедијација или економскиот циклус, но не ги зема предвид рефинансираните кредити (кои од макроекономски аспект може да значат финансирање на продуктивни инвестиции). И покрај недостатоците, предноста на овој пристап е во неговата поголема објективност при компарацијата на степенот на финансиската интермедијација помеѓу различни земји. Имено, земјите кои имаат долга традиција во банкарското работење, без поголеми системски потреси очекувано е да имаат и поголемо учество на состојбата на кредитите во БДП. Вакво сценарио е тешко веројатно за помалку развиените земји (особено земјите во транзиција), во кои интензивната кредитна активност започна на почетокот на деведесеттите години, со што јасна е можноста од постоењето на голем јаз во финансиската интермедијација помеѓу овие две групи на земји.

Графикон 52

Учество на кредитите во БДП
- flow-flow пристап
(во %)

Учество на кредитите во БДП
- stock-flow пристап

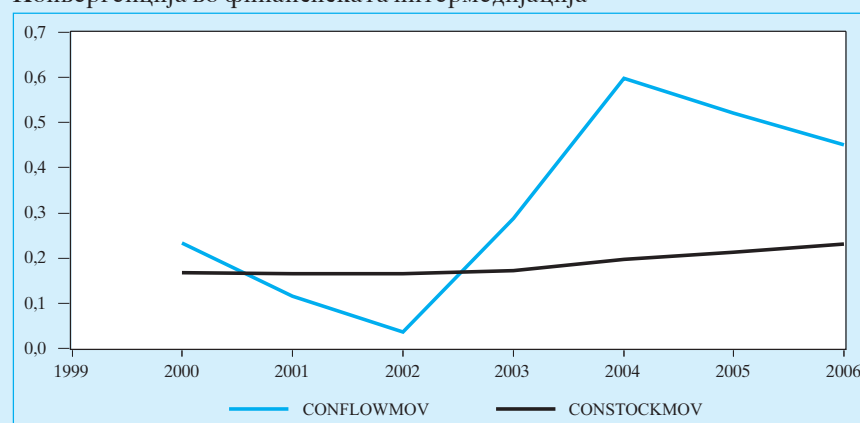
Извор: Eurostat, IFS, НБРМ.

Процесот на интензивна кредитна активност во Македонија започна на почетокот на 2003 година. И покрај рапидниот годишен раст на кредитирањето на приватниот сектор, финансиската интермедијација, мерена како учество на кредитите во БДП и понатаму е плитка. Споредбите на овој индикатор со евро-зоната, како репер за Македонија покажуваат голем јаз и укажуваат на голем простор што треба да се надополни за да се постигне целосна конвергенција со евро-зоната во доменот на банкарската интермедијација. Сепак, доколку компарацијата ја направиме врз основа на flow-flow пристапот, и во случајот на Македонија се потврдува приказната на останатите земји во транзиција. Имено, според овој пристап јазот во финансиската интермедијација е значително потесен споредено со јазот

³⁰ Markus Arpa, Reininger Thomas, Walko Zoltan, „ Can Banking Intermediation in the Central and Eastern European Countries Ever Catch up with the Euro Area“, Focus on Transition 02/ 2005, Austrian National Bank.

добиев со stock-flow пристапот, што може да се види од графиконот 52. Така, во рамки на првиот пристап финансиската интермедијација во Македонија изнесува во просек (1998-2006 година) 32,9% од онаа во евро зоната, додека според stock-flow пристапот конвергенцијата во просек изнесува 19%. Воедно, очекувано динамиката на стеснување на јазот е многу побрза следена преку flow-flow пристапот, отколку преку stock-flow пристапот. Всушност во вториот случај, со оглед на ниската мината акумулација на кредити на македонскиот кредитен пазар, придвижувањата во конвергенцијата се постепени и не многу драстични.

Графикон 53
Конвергенција во финансиската интермедијација*

*CONFLOWMOV - двегодишен подвижен просек, сооднос на учество на промената на кредитите во БДП на Македонија и евро -зоната.
CONSTOCKMOV - двегодишен подвижен просек, сооднос на учество на состојбата на кредитите во БДП на Македонија и евро -зоната.

Flow-flow пристапот е мерка на интермедијацијата помеѓу новото штедење и новите инвестиции и не зависи од минатата акумулација на кредити. Оттука, овој индикатор обезбедува споредливост и на економиите кои имаат екстремно различни почетни состојби на кредити, при што конвергенцијата преку овој индикатор може да трае значително пократок период споредено со конвергенцијата мерена преку учеството на состојбата на кредитите во БДП. Всушност, flow-flow пристапот треба да се следи како комплементарен индикатор при оцената на одржливоста на кредитниот раст.

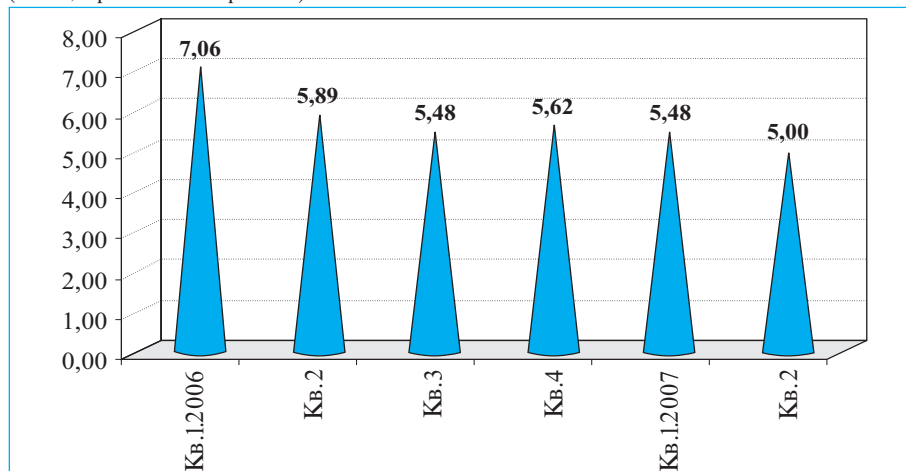
2.2. Каматни стапки

**Намалување на
просечната
пондерирана каматна
стапка на
благајничките записи за
0,5 процентни поени**

Поволните макроекономски перформанси и во вториот квартал создадоа основа за натамошно намалување на референтната каматна стапка на НБРМ. Така, за девизниот пазар и во овој квартал беа карактеристични високи девизни приливи, со што интервенциите на НБРМ со нето-откуп на девизи креираа дополнителна денарска ликвидност. Притоа, поголем дел од новата ликвидност беше насочен на пазарот на благајнички записи и државни записи за монетарни цели, што креираше притисок за намалување на каматните стапки на овие инструменти. Високата побарувачка за благајнички записи укажува на се уште присутни преференци на банките за вложување во финансиски инструменти со пократок рок, но и на нивна висока ликвидносна позиција. Во согласност со трендот на намалување на каматните стапки на благајничките записи, на крајот на мај беше донесена одлука за намалување на каматната стапка на ломбардниот кредит за 2 процентни поена, со што таа изнесува 7,5%.

Графикон 54

Просечна пондерирана каматна стапка на благајнички записи
(во %, просек за кварталот)

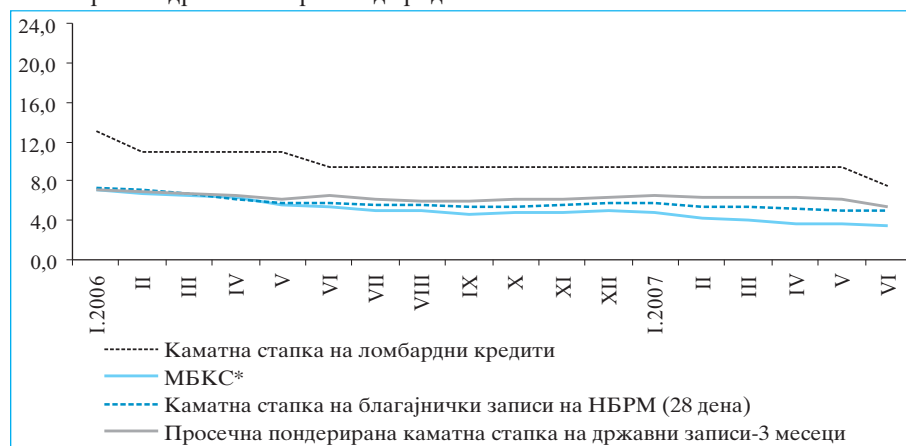

Извор: НБРМ.

Ваквите промени се трансмитираа и до пазарот на пари, како и до останатите на пазарот на краткорочни државни хартии од вредност. Така, во услови на високо ниво на ликвидност продолжи континуираното квартално намалување на просечната каматна стапка на меѓубанкарскиот пазар на пари-МБКС³¹ (за 0,7 процентни поена, односно од 4,30% во првиот квартал, на 3,64% во вториот квартал на 2007 година). Каматните стапки на државните записи од сите рочности, во вториот квартал исто така имаа опаѓачки тренд. Така, забележано е зголемено вложување на банките во тримесечните државни записи (квартален пораст од 50%), при што нивната просечна камата се намали за 0,5 процентни поена. Тренд на намалување на просечните каматни стапки е регистриран и кај шестмесечните и дванаесетмесечните државни записи, каде што е забележан квартален пад од 0,5 и 2,8 процентни поени, соодветно. Во јуни е регистрирана најниска просечна пондерирана каматна стапка на државните записи за сите рочности од 5,4% (делумно и заради намалувањето на максималната каматна стапка од страна на Министерството за финансии), што претставува намалување од 1,3 процентни поени во споредба со крајот на март.

Графикон 55

Краткорочни каматни стапки на НБРМ, каматни стапки на пазарот на пари и на пазарот на државни хартии од вредност

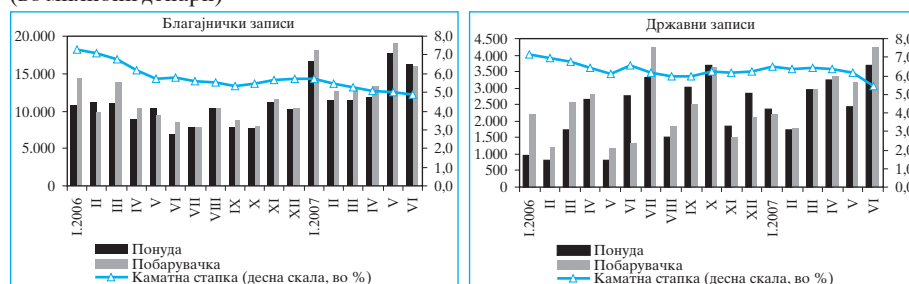
*МБКС-меѓубанкарска каматна стапка.

Извор: НБРМ и Министерство за финансии.

³¹ Билатерални трансакции на банките.

Графикон 56

Аукции на благајнички записи со рок на достасување од дваесет и осум дена, аукции на тримесечни државни записи и движење на каматните стапки (во милиони денари)

Извор: НБРМ и Министерство за финансии.

Намалување на активната каматна стапка, при стабилна пасивна каматна стапка

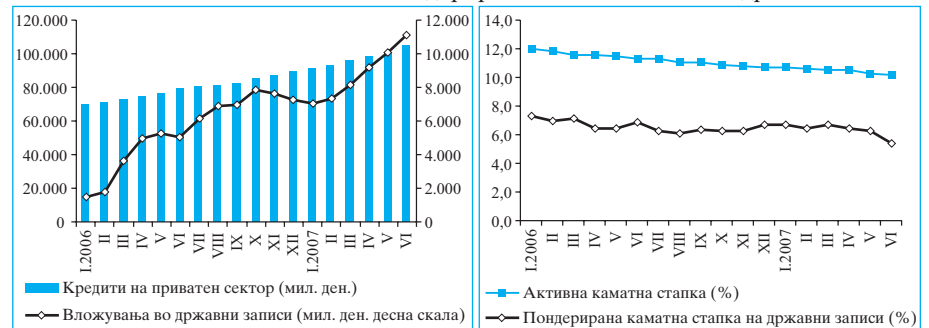
Трендот на намалување на активната каматна стапка на банките продолжи и во текот на вториот квартал, зголемувајќи ја достапноста на банкарските кредити како извор на финансирање на приватниот сектор. Така, номиналната каматна стапка³² на денарските кредити во вториот квартал на 2007 година, во просек изнесува 10,3% (просечната реална каматна стапка е 9,2%), што претставува квартален пад од 0,3 процентни поени и годишно намалување од 1,1 процентен поен. Според Анкетата за кредитна активност, што на редовна квартална основа ја спроведува НБРМ, подобрата ликвидносна позиција на банките, пристапот на банките до пазарно финансирање, конкуренцијата од други банки, како и позитивните очекувања за идната економска активност се наведуваат како главни фактори за релаксирање на кредитните услови, меѓу кои и каматната стапка.

Конкуренцијата на пазарниот сегмент на депозити придонесува за дивергентни движења кај пасивните камати, во однос на активните каматни стапки. Во вториот квартал, каматната стапка на денарските депозити во просек изнесува 4,7% (реалната пасивна стапка е 3,6%), што е на нивото од првиот квартал, додека во однос на истиот квартал во 2006 година пасивните камати се повисоки за 0,3 процентни поени. Како резултат на намалувањето на просечната активна каматна стапка, при непроменета просечна пасивна каматна стапка, во вториот квартал забележано е стеснување на каматната маргина од 0,3 проценти поени, во споредба со претходниот квартал на 2007 година. Од друга страна, во вториот квартал на годината распонот помеѓу цената на банкарските кредити и цената на државни записи се прошири за 1 процентен поен поради интензивниот пад на пондерираниот каматна стапка на државните записи. Сепак, и покрај падот на цената на државните записи, просечните вложувањата на банките во овие хартии од вредност забележаа квартален пораст (во јуни пораст од 35,6% во споредба со март), со што го задржаа доминантното учество на овој пазар.

³² Просечната пондерирани активна каматна стапка на денарските кредити за сите рочности и за сите сектори.

Графикон 57

Кредити на банките на приватниот сектор, вложувања на банките во државни записи, активна каматна стапка и пондерирана каматна стапка на државни записи

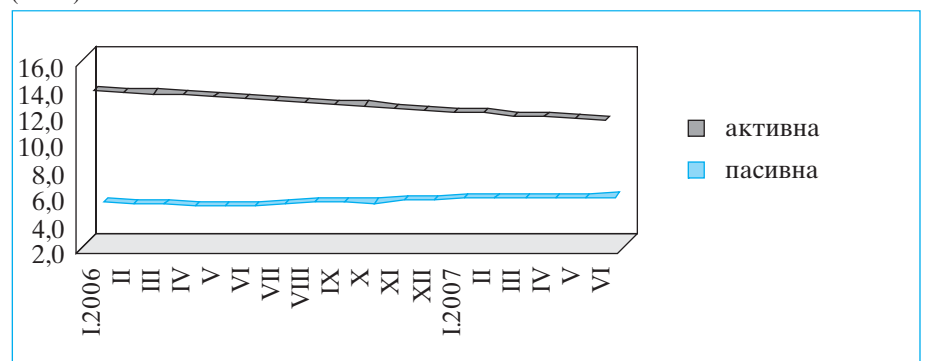
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Намалување на просечната пондерирана каматна стапка на населението за 0,4 процентни поени

Од секторски аспект, кај секторот население, просечната пондерирана каматна стапка на денарските кредити во вториот квартал на 2007 година, во просек изнесува 11,9% што претставува квартален пад од 0,4 процентни поени. Најголема промена е забележана кај краткорочните кредити без и со валутна клаузула, чија што просечна каматна стапка во вториот квартал е намалена за 1,3 и 0,5 процентни поена, соодветно, во однос на претходниот квартал. Од друга страна, пондерираната просечна каматна стапка на депозитите во вториот квартал на 2007 година изнесува 5,2%, задржувајќи се на исто ниво како и во претходниот квартал. Трендовите на промена на активните и пасивните каматни стапки на овој сегмент генерираат континуирано стеснување на каматната маргина, што индицира растечка конкуренција во кредитирањето на населението.

Графикон 58

Просечна пондерирана денарска активна и пасивна каматна стапка на население (во %)

Извор: НБРМ.

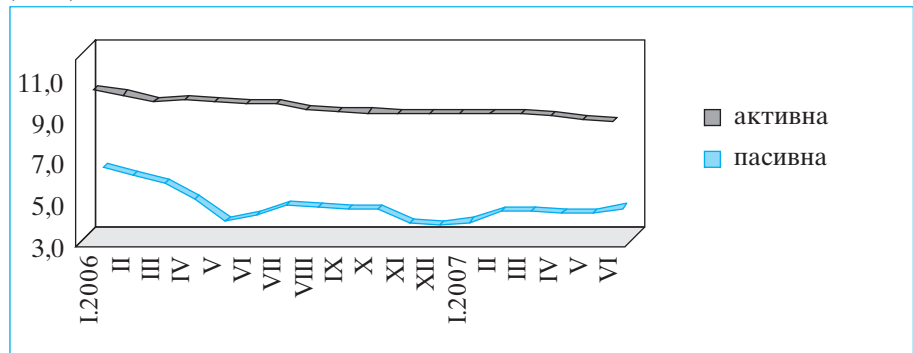
Кај претпријатијата, во вториот квартал на 2007 година, просечната пондерирана каматна стапка на кредитите е намалена за 0,3 процентни поена во споредба со претходниот квартал и изнесува 9%. Најголема промена е забележана кај каматната стапка на долгорочните кредити со валутна клаузула која во вториот квартал во просек изнесува 9,8%, што претставува квартален пад од 0,5 процентни поена. Од друга страна, просечната пондерирана пасивна каматна стапка во вториот квартал на 2007 година изнесува 4,1%, што е квартален пораст од 0,2 процентни поена. Анализата на пасивните каматни стапки укажува на значајни квартални поместувања на каматните стапки на депозитите без валутна клаузула. Така, просечната каматна стапка на депозитите по видување

забележа пораст за 1,2 процентна поени, додека каматната стапка на долгорочно орочените депозити во просек забележа квартален пад од 3,7 процентни поена. Ваквите промени на активните и пасивните камати на корпоративниот сектор резултираа со квартално стеснување на каматната маргина.

Графикон 59

Просечна пондерирана денарска активна и пасивна каматна стапка на корпоративниот сектор

(во %)

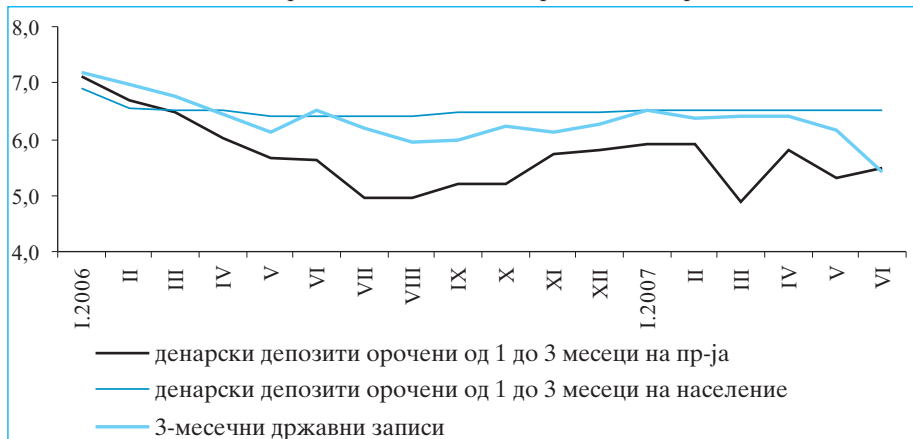

Извор: НБРМ.

Анализирано од аспект на каматната стапка како принос на приватниот сектор, во вториот квартал на 2007 година и покрај непроменетата камата на орочените денарски депозити (до три месеци без валутна клаузула), штедењето на населението и понатаму бележи раст, додека инвестирањето во државни записи (тримесечни) бележи намалување во согласност со понискиот принос. Кај корпоративниот сектор кварталниот пораст на каматната стапка на орочените денарски депозити (до три месеци без валутна клаузула) беше пратен со висок раст на штедењето, при истовремено намалување на инвестициите на овој сектор во трезорски записи (тримесечни). Притоа, каматната стапка на орочените денарски депозити (до три месеци без валутна клаузула) на претпријатијата се приближи до каматната стапка на државни записи (тримесечните), за разлика од пасивната каматна стапка на населението (за тримесечните депозити) која е повисока од цената на државни записи (тримесечните).

Графикон 60

Каматни стапки на денарски депозити и на тримесечни државни записи

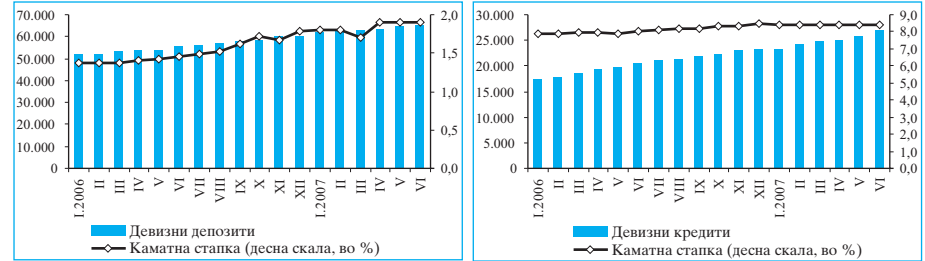
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Пораст на каматната стапка на девизните депозити, при непроменетоста на каматната стапка на девизните кредити

Во текот на вториот квартал забележан е тренд на пораст на каматната стапка на девизните депозити согласно движењата на каматната стапка на меѓународните финансиски пазари, при непроменетата каматна стапка на девизните кредити. Така, просечната цена на девизните кредити остана на исто ниво, од 8,4%, како и во претходниот квартал. Сепак, поместувања се забележани во нивната структура, каде просечната цена на краткорочните девизни кредити на населението забележа квартален пораст од 0,2 процентни поена.

Графикон б1

Месечна динамика на девизните депозити и кредити на приватниот сектор и на пасивната и активната каматна стапка (во милиони денари)

Извор: НБРМ

Во вториот квартал, просечната каматна стапка на девизните депозити се зголеми за 0,1 процентен поен, во споредба со претходниот квартал, при квартален пораст на просечните каматни стапки на девизните депозити на претпријатијата и населението за 0,3 и 0,1 процентен поен, соодветно.

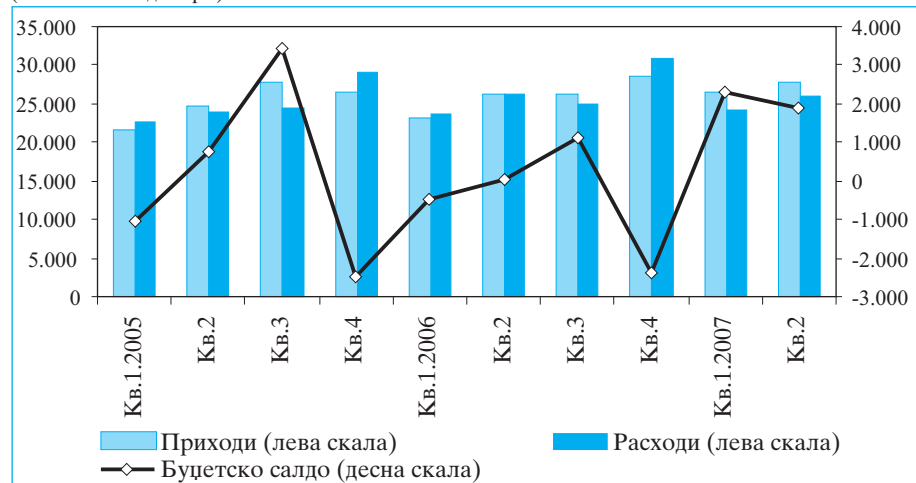
III.

Јавни финансии

Позитивни трендови во фискалниот сектор со остварен буџетски суфицит значително над првичните проекции

Во текот на вториот квартал на 2007 година продолжија повољните трендови во фискалниот сектор. Така, во услови на намалени даночни стапки на персоналниот данок на доход и данокот на добивка од почетокот на годината и при сеуште нереализирана исплата на дивиденда од страна на странски инвеститор, реализираните приходи ги надминаа расходите за 7,3%, што услови реализација на буџетски суфицит кој ги надмина првичните проекции за речиси 7 пати.

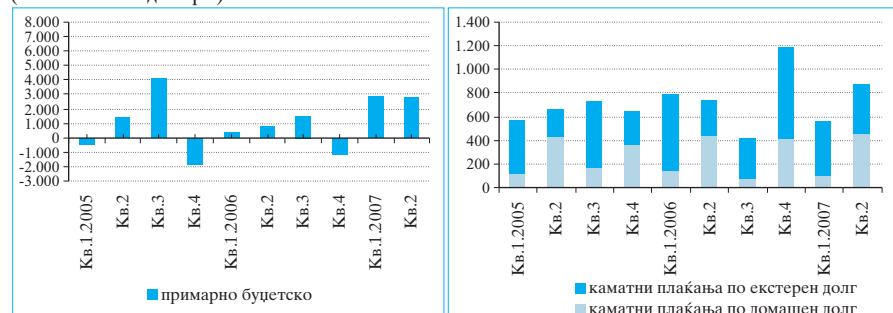
Графикон 62
Вкупни буџетски приходи и расходи и буџетско салдо
(во милиони денари)

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Покрај предвремена отплата на дел од надворешниот долг, во вториот квартал од 2007 година Владата изврши и предвремена отплата на дел од домашниот долг. Доколку буџетското салдо се корегира за каматните отплати, тогаш примарното буџетско салдо е повисоко за 46,5%, што го потврдува аргументот за водење на прудентна фискална политика.

Графикон 63
Буџетското салдо и каматните отплати врз основа на екстерно и домашно задолжување
(во милиони денари)

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Годишен пораст на вкупните јавни приходи

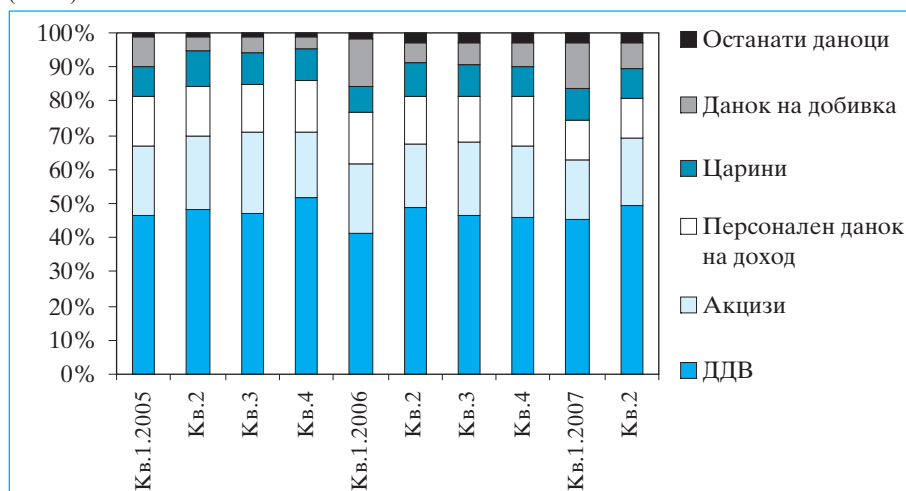
Анализирано од аспект на одделните компоненти на државниот буџет, вкупните приходи во вториот квартал на годината остварија годишен пораст од 5,9%. Доминантен придонес за нивниот пораст и понатаму имаат приходите од ДДВ, придонесите, акцизите и данокот на добивка. Во рамки на даночните

Годишен пораст на даночните приходи и придонесије

приходи, кои во вториот квартал на 2007 година остварија годишен пораст од 9,4% и воедно сочинуваат речиси 60% од вкупните приходи, повеќе од една половина беше генерирана од приходите од ДДВ. Имено, приходите од ДДВ остварија годишен пораст за 11%, што може да се објасни со порастот на прометот во домашната трговија, порастот на нето платите и согласно со тоа зголемената потрошувачка на населението, а делумно и поради подобрената наплата на овој данок. Дополнителен релативно висок придонес од 25% во порастот на вкупните јавни приходи имаат и приходите од акцизи, кои остварија годишен пораст од 13,9%, што кореспондира со зголемениот увоз на моторни возила, тутун и алкохолни пијалаци. Значајно е да се напомене дека и во текот на вториот квартал на 2007 година продолжи трендот на интензивен пораст на приходите од данокот на добивка, кои го надминаа планираниот износ за 63,8%. Така, и покрај намалувањето на даночната стапка на почетокот на годината, приходите на годишна основа се повисоки за 35,3%, што во најголем дел се должи на редовната уплата на овој данок, зголемената економска активност во земјата, како и на подобрените финансиски резултати во бизнис секторот. Како исклучок од позитивните остварувања во рамки на даночните приходи претставуваат приходите од царините и персоналниот данок на доход, кои на годишна основа се пониски за 7,6% и 4,4% соодветно. Причините за падот на царински приходи се состојат во постепеното намалување на царинските стапки согласно членството во СТО; додека намалувањето на приходите од персоналниот данок на доход се должи на воведувањето на единствена и пониска даночна стапка од почетокот на годината.

Приходите од придонесите, кои претставуваат втора најзначајна приходна категорија со придонес од 28% во вкупните јавни приходи, остварија годишен пораст од 5,8%. Неданочните приходи остварија скроман годишен пораст од 1,6%, како резултат на трансферирањето на повисоко остварената нето добивка на НБРМ во буџетот на Република Македонија и порастот на приходите од административните такси, во услови на пониска реализација на капитални приходи и намалување на приливите од странски донации.

Графикон 64
Структура на даночните приходи
(во %)

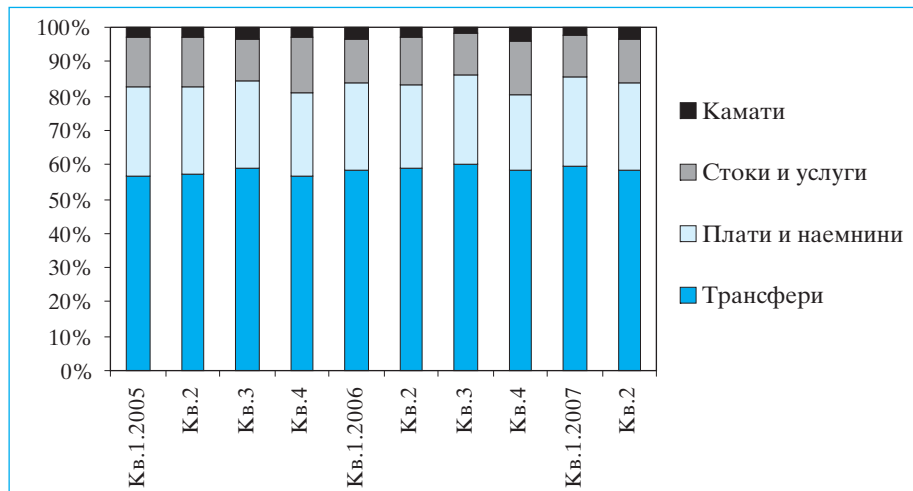
Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Наспроти годишниот пораст на вкупните приходи, расходите на консолидираниот буџет во вториот квартал на 2007 година се намалија за 1,1%

**Годишен пад на јавните
расходи, при значително
понижи капитални
расходи**

и воедно беа пониски за 6,3% во однос на првичните проекции. Намалувањето на вкупните расходи во целост се должи на интензивниот годишен пад на капиталните расходи на државата за 21,2%, од кои 39,6% останаа нереализирани во однос на претходно планираното. За разлика од нив, тековните трошоци на државата, кои сочинуваат 94% од вкупните јавни расходи, остварија мал годишен пораст од 0,6%, што е резултат на зголемените расходи на државата за плати и наемнини (за 4%), како и на зголемените каматни отплати на странскиот и домашниот долг (каматните плаќања на државните записи и обврзниците за денационализација). Сепак, во рамки на тековните трошоци на државата, трошоците за стоки и услуги бележат намалување за 5,8%, додека трансферите останаа на речиси непроменето ниво од претходната година (минимален пад од 0,2%).

Графикон 65
Структура на тековните трошења на државата
(во %)

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

**Предвремена отплата
на дел од домашниот и
надворешниот јавен
долг**

Главни извори за финансирање на консолидираниот буџет во текот на вториот квартал на годината беа депозитите на државата во НБРМ и домашното задолжување врз основа на аукции на државни хартии од вредност, додека нето приливот врз основа на задолжување во странство беше негативен. Така, во текот на вториот квартал имаше одлив на средства за отплата на странски и домашни долгови. Имено, во април Владата изврши предвремена отплата на долг кон Парискиот клуб на кредитири (во износ од 20,3 милиони евра), додека во јуни се изврши предвремена отплата на долг кон Светска банка (во вкупна вредност од 93,6 евра). Во иста насока, Владата се одлучи и за предвремена отплата на дел од домашниот долг, така што во април Министерството за финансии ја откупи Обврзницата за санација на Стопанска банка АД Скопје од 1995 година (во вкупен износ од 1.303 милиони денари), како и отплата на редовните рати од обврзниците за старото девизно штедење и денационализација во април и јуни, соодветно. Имајќи ја предвид отплатата на странските и домашните долгови, на крајот на вториот квартал денарските и девизните депозити на државата кај НБРМ забележаа значително квартално намалување.

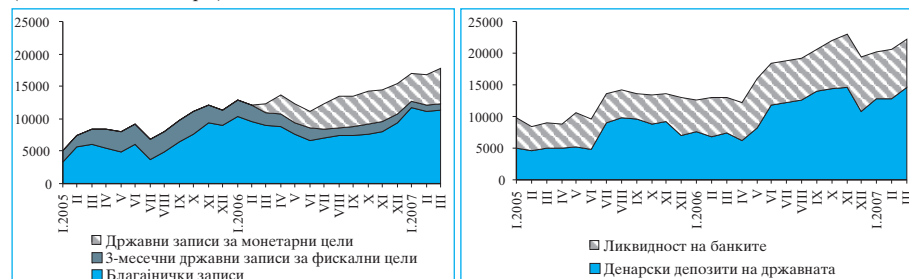
На крајот на јуни во однос на крајот на март 2007 година, состојбата на вкупните државни записи за фискални цели со рочност од три месеци (во услови на задоволителна ликвидносна позиција на буџетот), беше намалена за 50

милиони денари, за разлика од состојбата на државни записи за монетарни цели која беше повисока за 2.576 милиони денари.

Графикон бб

Инструменти за регулирање на ликвидноста на банките, државни денарски депозити и ликвидност на банките

(во милиони денари)

Извор: НБРМ и Министерство за финансии на Република Македонија.

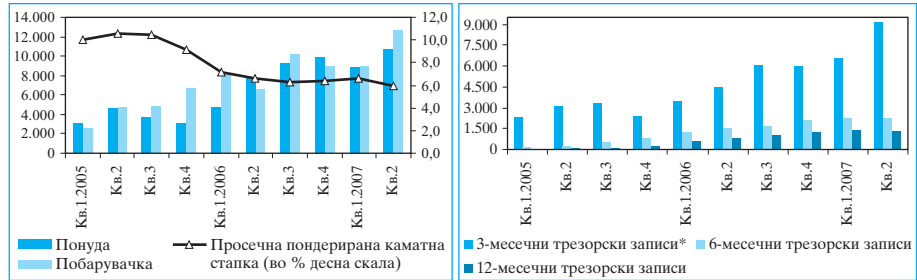
Квартален пораст на домашниот побарувачка за сити државни записи со различна рочност

Како резултат на предвремената отплата на долгот кон Парискиот клуб на доверители и Светска Банка, учеството на надворешниот долг во вкупниот јавен долг³³ се намали за 2 процентни поени во споредба со крајот на претходниот квартал. Од друга страна, и покрај отплатата на дел од домашниот долг, сепак учеството на домашното задолжување во вкупниот јавен долг се зголеми како резултат на континуираните државни хартии од вредност. Така, во државниот буџет врз основа на домашно задолжување (емисии на континуирани државни хартии од вредност) беа реализирани нето приливи во износ од 58 милиони денари. Притоа, на примарниот пазар на државни хартии од вредност вкупната побарувачка ја надмина вкупната понуда за 18,7%, каде што просечната пондерирана каматна стапка (за сите државни записи со различна рочност) изнесуваше 5,9%, наспроти 6,6% во претходниот квартал. Анализирани од аспект на рочноста, кај тримесечните и шестмесечните трезорски записи, побарувачката забележа квартално зголемување и ја надмина вкупната понуда за 14,6% односно за 58,6%, соодветно. Во текот на вториот квартал, на 19.06.2007 година беше одржана аукција на едногодишни државни записи, на која 87% од понудениот износ беше реализиран, при пондерирана каматна стапка од 5,81%. Воедно, на 31.05.2007 година беше одржана аукција на двегодишни државни обврзници каде што во услови на значително намалена максимална каматна стапка, само 15% од понудениот износ беше реализиран со пондерирана каматна стапка од 5,73%.

³³ Заради конзистентност на анализата, јавниот долг базира на долгот на централната државна власт и фондовите (консолидираниот долг на државната власт без долгот на НБРМ, општините и јавните претпријатија). Имено, ваквата анализа не соодветствува со националната методологија за пресметка на јавниот долг во која е вклучен и долгот на општините и јавните претпријатија (без долгот на НБРМ) и статистика на владините финансии (на ММФ) во која е вклучен и долгот на НБРМ. Од друга страна, домашниот долг на централната државна власт се однесува на структурните и континуираните хартии од вредност.

Графикон 67

Вкупна понуда и побарувачка на трезорски записи (во милиони денари) и просечна пондерирана каматна стапка и состојби на инвестиции во трезорски записи (по рочност)

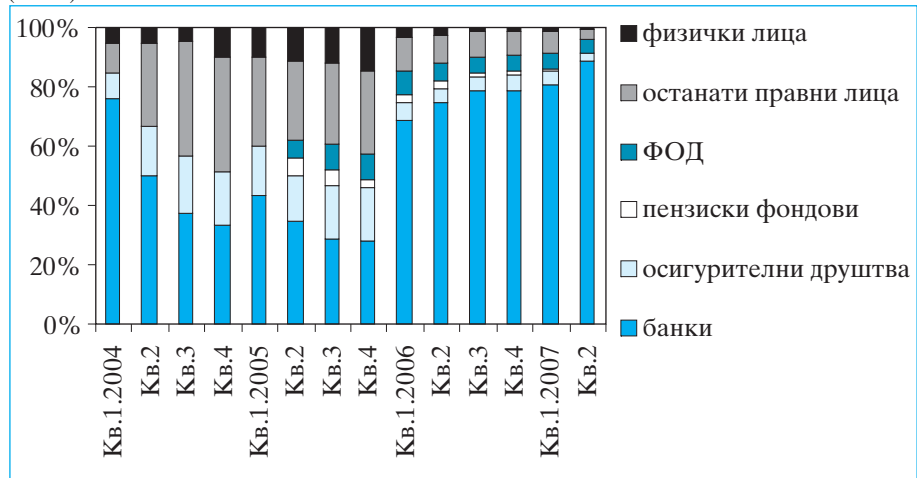

Извор: НБРМ и Министерство за финансии на Република Македонија.

Анализирано од аспект на инвеститорите, банките и понатаму преставуваат доминантен учесник на пазарот на државни записи, додека учеството на корпоративниот сектор и физичките лица постепено се намалува.

Графикон 68

Структура на на вложувањата во државни записи по инвеститори* (во %)

* На 07.03.2006 година, НБРМ во соработка со Министерството за финансии започна со емисија на државни записи за монетарни цели, со рок на достасување од 3 месеци. Извор: НБРМ и Министерство за финансии на Република Македонија.

IV.

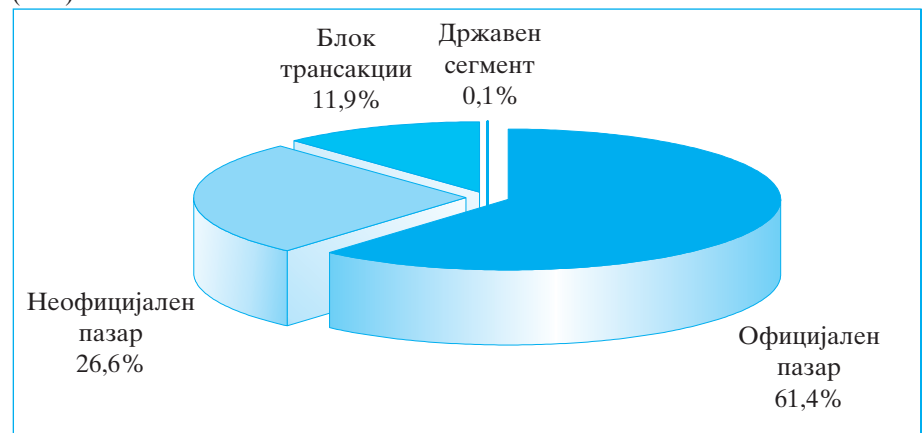
Пазар на капитал

Пораст на вкупниот берзански промет во вториот квартал на 2007 година

Интензивна берзанска активност беше регистрирана и во вториот квартал на 2007 година кога вкупниот берзански промет (вклучително блок-трансакции и државен сегмент) забележа пораст од 15,3% во однос на претходниот квартал. Во тргувањето доминираа хартиите од официјалната берзанска котација. Вклучително, беше регистрирано тргување и на сегментот на Берзата на кој тргува државата, наспроти првиот квартал кога на овој сегмент не беше реализиран промет.

Графикон 69

Структура на берзанскиот промет во вториот квартал на 2007 година (во%)

Извор: Македонска берза АД Скопје.

Пораст на прометот осъварен и со класично шрѓување

Во вториот квартал на 2007 година прометот реализиран преку класично тргување (без блок-трансакции) оствари висок пораст од 89,5% во однос на претходниот квартал, при што просечниот дневен берзански промет изнесува 159,1 милион денари, а во просек се реализирани 836 трансакции дневно. Високиот меѓуквартален пораст во голем дел се должи на големиот интерес за акциите на друштвата со кои се тргува на неофицијалниот пазар, а особено на подсегментот јавно поседувани друштва, односно друштва за кои постои посебен регистар кај Комисијата за хартии од вредност, како и нивна обврска за поголема транспарентност во однос на известувањето на јавноста.

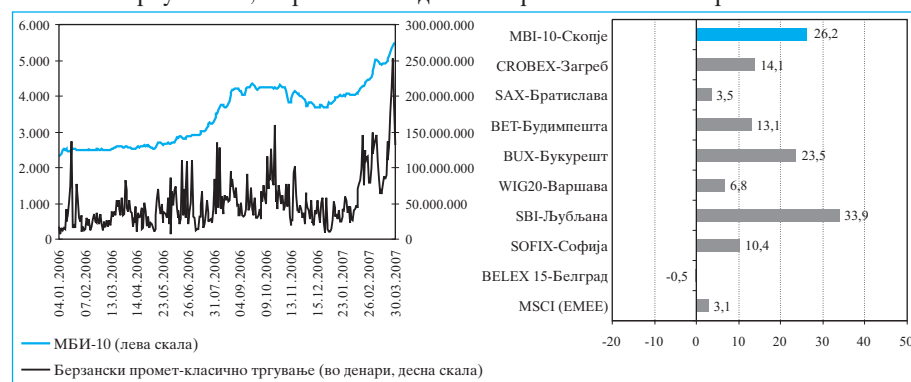
Порастот на обемот на берзанско тргување е придружен и со одредени квалитативни подобрувања. Имено, во текот на вториот квартал за првпат е извршено мобилизирање на слободен капитал преку берзата преку јавна понуда (т.н. initial public offering) од страна на едно домашно приватно претпријатие. Иако прибирањето на слободни парични средства преку берзански механизми се смета за ефикасен начин на финансирање на правните лица, сепак иницијалното „излегување во јавност“ за малите претпријатија е скап и подолг процес, како од аспект на формалното одобрение што треба да се добие од Комисијата за хартии од вредност, така и од аспект на презентирање на мноштво информации на потенцијалните инвеститори. Но од друга страна, позајмувањето на пазарот на капитал треба да овозможи пораст на кредибилитетот и експанзија на фирмата.

Пораст на вредноста на берзанскиот индекс МБИ-10

Вредноста на индексот МБИ-10³⁴ на 29.06.2007 изнесува 6.917,51 индексен поен, што одразува просечен пораст на цените на акциите на десетте компании што го сочинуваат од 26,2% споредено со состојбата на 31.03.2007 година. Во првата половина на вториот квартал на 2007 година, МБИ-10 се одликува со рапиден нагорен тренд, додека во втората половина на кварталот индексот генерално бележи опаѓачки тренд, со повремени прекини. Ваквата динамика на индексот услови помалку интензивен раст на неговата вредност споредено со претходниот квартал (регистриран пораст од 48,1%). Македонскиот МБИ-10 во вториот квартал е повторно помеѓу трите најбрзо растечки берзански индекси во регионот.

Графикон 70

Македонски берзански индекс (МБИ-10) и берзански промет остварен со класично тргување³⁵; Берзански индекси на регионалните берзи

Извор: Македонска берза АД Скопје.

Зголемена берзанска активност на физичкиџе лица

Во вториот квартал на 2007 година продолжи интересот на домашните физичките лица за берзански трансакции, но сепак и понатаму со поголемо учество на продажната отколку на куповната страна. Домашните физички лица во берзанските купувања учествувале со 40,5% во просек во рамки на кварталот, што претставува зголемување од 7,8 процентни поени на квартална основа (учество од 32,7% во првиот квартал на 2007 година). Анализата на структурата на вложувањата на домашните физички лица на берзата³⁶ покажува дека најголем дел, односно околу 92% од вкупно вложените средства на берза се инвестирани во акции, додека остатокот е во државни хартии од вредност. Ваквата структура упатува на склоноста на населението за преземање на повисок ризик, во очекување за остварување на високи капитални добивки, како разлика помеѓу куповната и продажната цена особено кај акциите кои се одликуваат со брзо растечки тренд. Следствено, евентуалните надолни корекции на ценовните нивоа, негативно би се одразиле на нивната економска состојба и индиректно

³⁴ Ценовен индекс пондериран со пазарната капитализација, конструиран врз основа на обичните акции на десет котирани друштва на официјалниот пазар. На 15.06.2007 Комисијата за берзански индекс изврши редовна ревизија на МБИ-10, при што се вовеле ограничување уделот на поодделна акција во состав на индексот да не смее да надминува 25% на денот на ревизијата Воедно, Македонската берза почна да пресметува и објавува нов Индекс на јавно поседувани друштва (МБИД) со базна вредност од 10.000 индексни поени на 15.06.2007 година, кој вклучува обични акции на 14 фирми за кои постои зголемен интерес на инвеститорите.

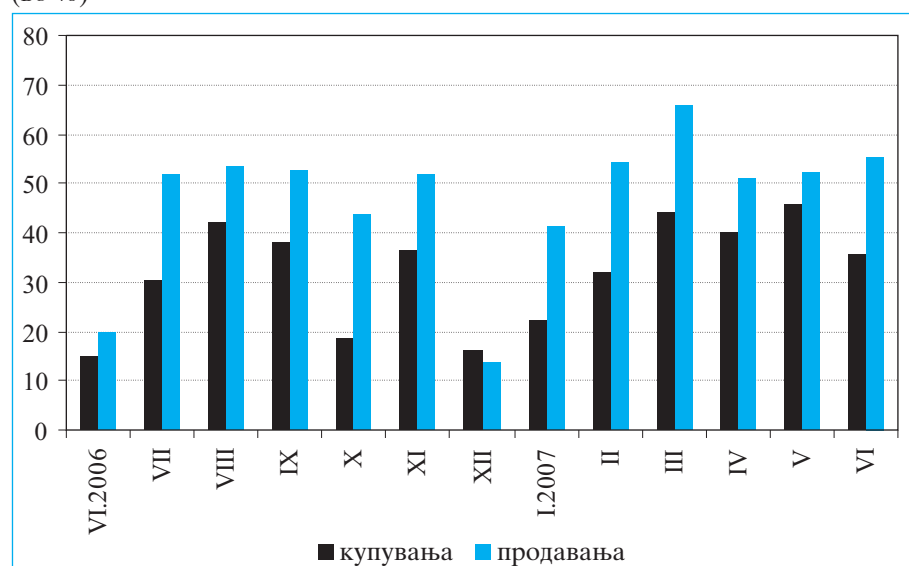
³⁵ На графиконот е прикажан дневниот берзански промет остварен со класично тргување, кој, освен блок трансакциите ги исклучува и трансакциите остварени на државниот сегмент, како и трансакциите со други хартии од вредност (сертификати издадени за депозитите во пропаднатите штедилници).

³⁶ Извор: Централен регистар на хартии од вредност.

би ја зголемиле ризичноста на секторот население, во услови кога кредитната изложеност на банкарскиот систем кон овој сектор бележи континуирано зголемување. Од аспект на вкупното портфолио на инвестициите на секторот население, значајно е да се истакне дека банкарските депозити и натаму ја задржуваат доминантната позиција и истите со состојба на 30.06.2007 година се повисоки во однос на вложувањата на населението на берзата за 79%. Воедно, за разлика од вложувањата на населението на берзата кои во првата половина од годината имаат релативно стабилно ниво, депозитите на населението кај банките бележат континуиран пораст, што покажува дека сепак домашните физички лица водат сметка за диверзификација на нивното портфолио, што ја подобрува состојбата околу нивната ризична изложеност на берзата.

Графикон 71

Учество на домашните физички лица во вкупниот берзански промет (во %)

Извор: Македонска берза АД Скопје.

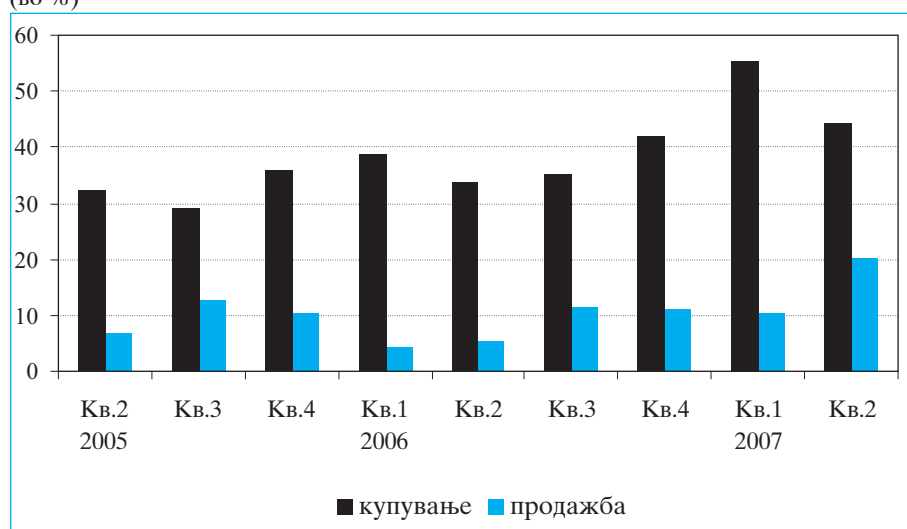
Анализата од аспект на странските инвеститори покажува дека со состојба на крајот на јуни 2007 година тие учествуваат со 21,1% во вкупниот капитал на котираните компании и во вкупната номинална вредност на котираните обврзници³⁷, збирно, (наспроти 19,2% на крајот на март 2007 година). Притоа, од вкупните вложувањата во акции на берзата на странските инвеститори отпаѓаат 28,3%, додека 10,3% од вкупните вложувања во државни обврзници припаѓаат на нерезиденти. Интересот на регионалните институционални инвеститори за вложувања на Македонската берза, како еден од најбрзорастечките пазари на капитал, преовладува веќе подолг период, што резултира со нето прилив врз основа на портфолио инвестиции. Имено, во текот на вториот квартал вкупниот износ на откупени девизни средства од страна на НБРМ врз основа на странски портфолио инвестиции за 2,7 пати го надминува износот на продадени девизни средства врз основа на повлекување на вложените средства од страна на нерезидентите. Со состојба на 30.06.2007 година, 20% од отворените старателски сметки се со изјава за неповлекување на вложените

³⁷ Според податоци од Централен депозитар на хартии од вредност.

средства во тек на една година за кои не е поминат рокот на забраната за располагање (27,8% со состојба на 31.03.2007 година). Но и покрај тоа, ваквата состојба не е загрижувачка заради многу поинтензивните процеси на инвестирање во хартии од вредност во Република Македонија, отколку на дезинвестирање. Со други зборови, потенцијална можност од одлив врз основа на странски портфолио инвестиции во негативен контекст би се одразила главно од аспект на корекција надолу на ценовните нивоа на берзанските хартии од вредност, а не и од аспект на состојбата на девизните резерви, заради подинамичните приливи од одливи на девизни средства врз оваа основа веќе подолг период.

Графикон 72

Учество на странските инвеститори на страната на берзанските купувања и продажби (во %)

Извор: Македонска берза АД Скопје.

Опѓаѓачки тренд на индексот ОМБ со крајски периоди на „опоравување“ на вредноста

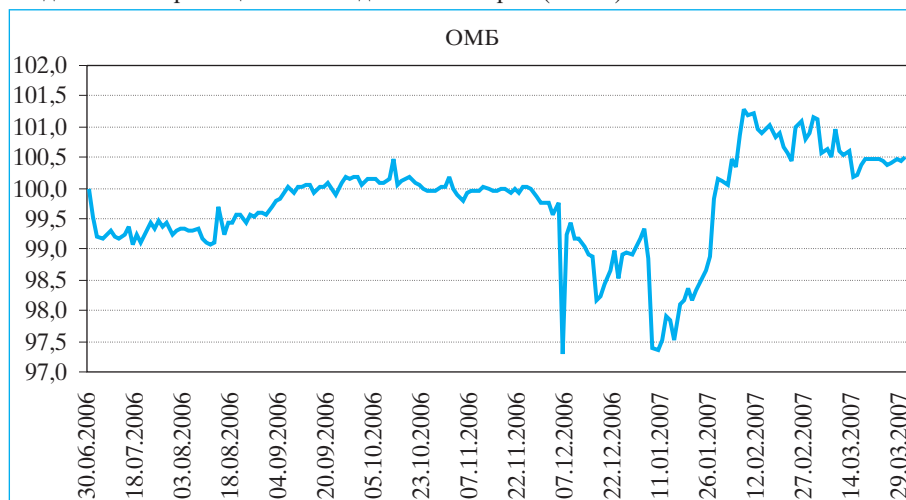
Во вториот квартал на 2007 година остварениот промет со државни обврзници на официјалниот пазар на Берзата забележа висок квартален пораст од 78,7%. Прометот на овој пазарен сегмент беше реализиран преку трансакциите со обврзниците за старо девизно штедење и обврзниците за денационализација. Цените на државните обврзници се движеа од 76,5% (Обврзницата за денационализација од шестата емисија) до 86,9% од номиналната вредност³⁸ (Обврзницата за старото девизно штедење). Во текот на кварталот, ОМБ³⁹ забележа опаѓачки тренд со кратки периоди на „опоравување“ на вредноста, при што на крајот на јуни 2007 година се позиционираше на 99,56 индексни поени (пад од 0,9% во споредба со крајот на март 2007 година).

³⁸ Интервалот е утврден согласно постигнатите последни просечни дневни цени на тргување на обврзниците, а податокот е изворно од неделните листи на тргување кој ги објавува Берзата.

³⁹ Индексот ОМБ е составен од обврзниците за старо девизно штедење и обврзниците за денационализација од првата, втората, третата, четвртата и петтата емисија, при што почетната вредност на ОМБ е 100. ОМБ е ценовен индекс пондериран со прометот, со ограничување дека уделот на ниту една обврзница во составот на индексот не смее да надминува 30%.

Графикон 73

Индекс на обврзници на Македонската берза (ОМБ)

Извор: Македонска берза АД Скопје.

Во текот на вториот квартал на 2007 година, вкупниот реализиран промет со долгорочни државни хартии од вредност на Пазарот преку шалтер изнесува 300,3 милиони денари, при што споредено со претходниот квартал се намали за 6,6%. За разлика од првиот квартал на 2007 година, кога само 27,5% се однесуваа на прометот со државни обврзници со преостаната рочност до три години, во вториот квартал речиси целиот дел од прометот (99,9%) отпаѓа на овие државни обврзници, а остатокот на државни обврзници со преостаната рочност до една година.

Прилог 2

Пораств на номиналните приноси на македонската Еврообврзница

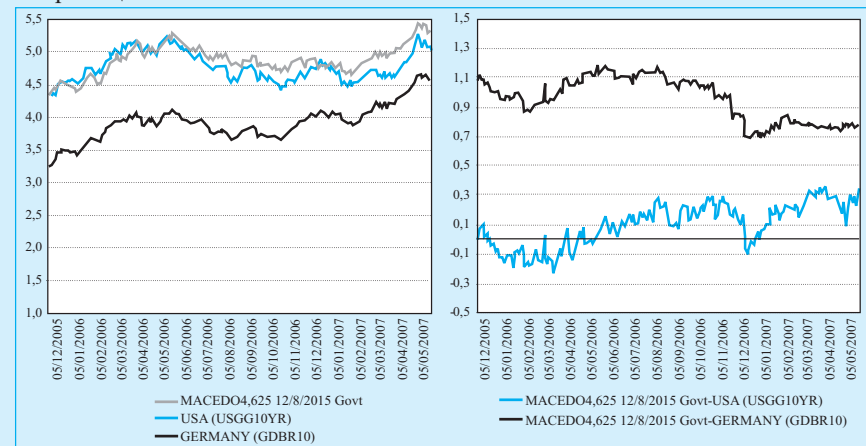
Јакнењето на позитивните перцепции за економски раст на најразвиените економии во светот (САД и Евро зоната) во текот на првата половина од 2007 година ги зголеми номиналните приноси од нивните долгорочни државни обврзници. Ваквиот тренд е присутен од почетокот на годината, при што мал пад е регистриран единствено во јуни. Притоа, поинтензивно растеа евро приносите, со оглед на натамошното зајакнување на позитивните изгледи за економски раст во Евро-зоната, но и како одраз на зголемувањата на референтната каматна стапка што го изврши ЕЦБ во март и јуни. Доларските безризични долгорочни приноси, иако побавно, исто така растеа во анализираниот период, рефлектирајќи постепено нагорно прилагодување на очекувањата за раст на американската економија.

Тренд на пораст на номиналните приноси и следствено пад на цената забележа и македонската 10-годишна Еврообврзница, воедно регистрирајќи најниски нивоа на распонот од нејзиното издавање помеѓу номиналните приноси до достасување во однос на 10-годишните германски државни обврзници (Графикон 75). Имено, по стекнувањето статус на земја кандидат за членство во ЕУ, глобалните пазари развија очекувања за намален ризик и подобрување на економските перформанси на Република Македонија. Во таа насока делуваше и потврдувањето на кредитниот рејтинг на Република Македонија „BB+“ со стабилен изглед за странска валута (на

29.05.2007 година) од страна на агенцијата за кредитен рејтинг „Standard&Poor`s“. Зголемувањето на номиналниот принос на македонската Еврообврзница, особено од почетокот на годината, во голема мерка кореспондира и со позитивните остварувања во реалниот сектор во првиот квартал од 2007 година, како и со донесените одлуки за предвремена и целосна отплата на репрограмираниот долг кон Парискиот клуб на кредитори, ММФ и дел од долгот кон Светската банка, во услови на релативно високо ниво на бруто девизни резерви. Оптимизмот за реформите и перформансите во наредниот период ја зголемуваат атрактивноста на македонската Еврообврзница за онаа група на портфолио инвеститори кои имаат за цел да капитализираат поголеми парични приноси од државните обврзници на земјите кои конвергираат кон ЕУ (т.н. „convergence clase“ обврзници).

Графикон 74

Номинални приноси и распони во приноси на долгорочни државни обврзници

Лев графикон: Движење на номиналните приноси до достагасување (во %) на 10-годишните државни обврзници на: САД (USGG10YR index), Евро зоната (се однесува на државните обврзници на Германија (GDBR10 index) и на македонската 10-годишна Еврообврзница (MACEDO4.625 12/8/2015)

Десен графикон: Движење на распоните помеѓу номиналните приноси до достагасување (во процентни поени) на македонската 10-годишна Еврообврзница од една страна и 10-годишните државни обврзници на САД и Евро зоната, од друга страна.

Извор: Bloomberg.

СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ

Табели од реалниот сектор

Табела 1: Бруто домашен производ	60
Табела 2: Цени	60
Табела 3: Индустриско производство и продуктивност во индустријата	61
Табела 4: Вработеност	61
Табела 5: Плати	62
Табела 6: Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондови)	63

Табели од монетарниот сектор

Табела 7: Биланс на Народна банка	65
Табела 8: Биланс на депозитни банки	66
Табела 9: Биланс на штедилници	67
Табела 10: Монетарен преглед (без штедилници)	68
Табела 11: Монетарен преглед (со штедилници)	70
Табела 12: Кредити на недржавен сектор	72
Табела 13: Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)	73
Табела 14: Вкупни побарувања на депозитните банки	74
Табела 15: Вкупни обврски на депозитните банки	76
Табела 16: Пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити	78
Табела 17: Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија	80
Табела 18: Задолжителна резерва на банки и штедилници	81
Табела 19: Каматни стапки на државни хартии од вредност	82

Табели од надворешнотрговскиот и девизниот сектор

Табела 20: Платен биланс на Република Македонија	83
Табела 21: Платен биланс на Република Македонија	84
Табела 22: Платен биланс на Република Македонија, услуги	85
Табела 23: Платен биланс на Република Македонија, доход	86
Табела 24: Платен биланс на Република Македонија, тековни трансфери	87
Табела 25: Платен биланс на Република Македонија, капитална и финансиска сметка (без официјални резерви)	88
Табела 26: Надворешнотрговска размена на Република Македонија со странство по сектори на СМТК и по економска намена	89
Табела 27: Надворешнотрговска размена на Република Македонија со странство по земји	90
Табела 28: Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори	91
Табела 29: Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по дејности	92
Табела 30: Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија, состојба на крај на период	93
Табела 31: Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија, состојба на крај на период	94
Табела 32: Состојба на надворешен долг на Република Македонија	95
Табела 33: Состојба на надворешен долг на Република Македонија	97
Табела 34: Надворешен долг на Република Македонија, состојба и остварени текови заклучно со 31.03.2007	99
Табела 35: Девизни резерви	101
Табела 36: Девизен курс на денарот (просек за периодот)	102
Табела 37: Среден девизен курс на денарот (на крај на периодот)	103
Табела 38: Индекси на ефективен девизен курс на денарот, базен период 1995=100, пондери НТР 2003 година	104

Методолошки објаснувања 105

Табела 1

Бруто домашен производ

Во милиони денари (1997=100) и годишни стапки на реален раст (во%)

НКД ¹	БДП вкупно	%	Земјоделство, лов, шumarство и рибарство	%	Валене руди и камен, преработувачка индустрија и стабување со елек. енергија, гас и вода	%	Градскиноштво	%	Трговија на големо и трговија на мало	%	Хотели и ресторани	%	Сообраќај, складирање и врелки	%	Финансиско посредување	%	Јавна управа и одбрана	%
1997	186018	1,4	20411		45317		9867		21297		2819		11372		26002		27067	
1998	192308	3,4	21083	3,3	45969	1,4	10626	7,7	21377	0,4	3025	7,3	14385	26,5	26002	0,0	27395	1,2
1999	200669	4,3	21273	0,9	46750	1,7	11732	10,4	22025	3,0	3771	24,7	16854	17,2	26499	1,9	28519	4,1
2000	209777	4,5	21489	1,0	51122	9,4	12037	2,6	22695	3,0	3345	-11,3	18282	8,5	27215	2,7	28546	0,1
2001	200284	-4,5	19169	-10,8	48786	-4,6	10300	-14,4	22505	-0,8	3195	-4,5	16761	-8,3	27783	2,1	27876	-2,3
2002	201993	0,9	18779	-2,0	48390	-0,8	10364	0,6	23725	5,4	3726	16,6	16467	-1,8	26758	-3,7	28843	3,5
2003	207690	2,8	19686	4,8	50845	5,1	11741	13,3	24146	1,8	4085	9,6	16539	0,4	25787	-3,6	30262	4,9
2004	216164	4,1	20908	6,2	50439	-0,8	12610	7,4	27933	15,7	3623	-11,3	15745	-4,8	28817	11,8	30068	-0,6
2005 ²	225035	4,1	20941	0,2	51803	2,7	12725	0,9	29243	4,7	3675	1,4	17387	10,4	28283	-1,9	31476	4,7
2006 ³	231849	3,0	21069	0,6	53657	3,6	12674	-0,4	30854	5,5	3674	0,0	18633	7,2	28719	1,5	32115	2,0
2005 Кв.1	51487	3,0	5064	1,2	11358	0,6	2003	-4,1	6500	2,7	783	-1,3	3988	10,7	7010	-2,9	7847	3,7
Кв.2	56655	5,1	5251	0,7	13210	8,7	3337	-3,3	7328	5,0	905	3,2	4343	11,8	7042	-2,4	7834	3,4
Кв.3	57353	4,2	5341	-0,1	13112	1,8	3684	3,0	7225	5,4	1056	3,2	4517	12,4	7058	-1,9	7847	5,1
Кв.4	59540	4,0	5285	-1,0	14123	0,0	3701	6,0	8190	5,4	931	0,1	4539	7,1	7173	-0,3	7948	6,5
2006 Кв.1	52497	2,0	5115	1,0	11259	-0,9	1955	-2,4	6944	6,8	791	1,0	4321	8,4	7110	1,4	7931	1,1
Кв.2	58573	3,4	5290	0,7	13862	4,9	3385	1,4	7666	4,6	891	-1,5	4639	6,8	7163	1,7	8022	2,4
Кв.3	59636	4,0	5364	0,4	14203	8,3	3750	1,8	7572	4,8	1048	-0,8	4729	4,7	7200	2,0	8027	2,3
Кв.4	61143	2,7	5300	0,3	14333	1,5	3584	-3,2	8672	5,9	944	1,4	4944	8,9	7246	1,0	8135	2,4
2007 Кв.1	56150	7,0	5292	3,5	12567	11,6	2069	5,8	7892	13,7	805	1,8	4803,0	11,2	7325	3,0	8007	1,0

Извор: Државен завод за статистика.

¹ Национална класификација на дејности.

² Предходни податоци.

³ Проценети податоци.

Табела 2

Цени

Годишни стапки на раст (%)

Година	Индекс на трошоци на живот ¹ (стапки на раст)													Индекс на цени на производители на индустриски производи (стапки на раст)			
	Вкупно	Стоки	Услуги	По категории													
				Исхрана	Туризам и пилалаци	Облека и обувки	Домување			Хигиена и здравје	Култура и разнода	Сообраќајни средства и услуги	Ресторани и хотели ²		Останати услуги ²		
							Вкупно	Стан (станарина, вода, услуги)	Огрев и осветление							Покупила	
1997	2,6	2,2	3,8	4,2	-3,9	-1,6	1,7	0,3	3,8	1,6	-0,5	-8,6	19,4				4,2
1998	-0,1	0,0	-0,4	-0,2	3,6	2,4	0,4	0,0	0,4	2,0	0,1	-10,3	2,4				4,0
1999	-0,7	-1,1	0,5	-1,6	0,2	1,2	0,3	0,1	1,1	-1,9	-1,4	-2,2	-0,8				-0,1
2000	5,8	5,2	8,9	-0,4	13,9	-2,3	19,3	8,8	27,4	1,7	-1,7	-1,6	22,4				8,9
2001	5,5	4,5	10,9	6,9	2,3	1,3	5,5	11,3	3,9	0,1	-0,7	1,9	9,5				2,0
2002	1,8	1,2	5,0	1,8	1,0	6,8	1,7	4,1	1,0	-0,6	-3,8	3,6	2,1				-0,9
2003	1,2	0,3	5,9	-1,4	3,4	2,2	3,9	3,9	4,4	1,1	3,9	2,2	4,2				-0,3
2004	-0,4	-1,1	3,3	-3,1	1,1	0,9	2,2	-0,3	3,0	4,2	0,4	1,3	4,0				0,9
2005	0,5	0,3	1,3	-1,2	5,5	2,2	0,4	0,3	1,0	-1,2	-3,5	0,9	3,7				3,2
2006	3,2	3,7	1,3	2,2	17,8	0,2	2,0	-0,7	3,7	-0,8	2,0	6,4	1,8				4,5
2006 Кв.1 ³	2,7	3,2	0,9	1,6	17,7	-0,5	0,9	-0,2	1,6	-0,5	0,3	6,0	2,6				5,6
Кв.2	3,4	3,8	2,0	2,3	17,5	0,3	1,1	0,2	1,9	-0,5	1,9	6,8	3,8				5,7
Кв.3	3,6	4,0	1,9	2,9	17,9	0,5	1,7	-0,6	3,2	-0,9	2,7	6,9	2,3				4,1
Кв.4	3,1	3,7	0,4	2,1	17,9	0,6	4,2	-2,2	7,9	-1,1	2,9	5,7	-1,5				2,4
2007 Кв.1	0,7	1,3	-1,1	0,7	0,1	1,7	5,1	1,6	8,8	-1,7	0,0	3,5	-5,0	3,0	-0,6		1,0
Кв.2	1,1	1,6	-0,5	0,7	2,2	1,0	5,9	6,6	7,9	-0,9	0,4	3,1	-4,3	3,6	11,7		0,3
Јануари	0,8	1,4	-1,2	1,1	0,1	1,2	4,8	-0,7	9,3	-1,9	-0,1	3,5	-4,8	3,3	0,3		1,3
Февруари	0,5	1,1	-1,3	0,8	0,0	1,8	4,5	-0,6	8,7	-1,9	0,1	3,5	-5,8	3,3	-1,1		0,3
Март	0,8	1,3	-0,9	0,3	0,1	2,2	6,0	6,2	8,3	-1,4	0,1	3,6	-4,4	2,5	-1,1		1,4
Април	1,0	1,4	-0,2	0,3	2,3	1,2	6,0	7,0	8,0	-1,5	0,2	3,5	-4,0	4,2	11,7		1,0
Мај	0,9	1,4	-0,8	0,7	2,2	0,9	5,8	6,4	7,7	-1,1	0,1	3,4	-5,1	3,5	11,7		-1,0
Јуни	1,3	1,9	-0,6	1,1	2,1	0,8	6,0	6,3	7,9	-0,2	1,0	2,4	-3,7	3,1	11,7		1,0

Извор: Државен завод за статистика.

¹ Индексот на трошоци на живот се однесува на индексот на цени на потрошувачите (CPI-consumer price index).

² Почнувајќи од 2007 година, структурата на индексот на трошоците на животот (CPI) е проширена за категориите: ресторани и хотели и за категоријата останати услуги неспоменати на друго место.

³ Кварталните пресметки се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Табела 3

Индустриско производство и продуктивност во индустријата

Годишни стапки на раст (%)

	Вкупно	По сектори			По група на производи					Продуктивност ^{1/}
		Вадење руди и камен	Преработувачка индустрија	Електрична енергија, гас и вода	Енергија	Интермедјарни производи, освен енергија	Капитални производи	Трајни производи за широка потрошувачка	Нетрајни производи за широка потрошувачка	
2002	-5,3	-24,5	-4,7	-3,8	-16,8	-8,0	53,3	-22,6	-2,4	8,3
2003	4,7	-39,1	5,9	9,8	28,7	-12,1	-9,0	36,9	19,0	25,0
2004	-2,2	-5,0	-2,1	-2,6	-1,8	0,9	-20,1	9,1	-3,4	6,3
2005	7,0	40,4	7,3	2,5	4,6	14,2	-3,2	-14,9	3,8	20,0
2006	2,5	28,0	2,4	-0,6	1,5	7,3	8,2	-5,0	-2,2	14,5
2005 Кв.1 ²	5,2	-18,9	6,4	3,8	2,3	14,8	-0,9	-18,2	1,8	19,7
Кв.2	13,5	17,0	16,3	-0,5	6,5	24,6	-1,2	4,8	8,9	24,6
Кв.3	6,0	62,9	5,5	2,0	4,0	9,8	-2,5	-11,1	5,4	16,6
Кв.4	4,2	97,1	2,5	4,3	7,4	9,5	-5,3	-24,8	-0,1	19,3
2006 Кв.1	0,5	111,6	-0,9	-0,9	3,0	5,6	-2,5	10,5	-6,1	13,1
Кв.2	1,7	53,2	1,3	-2,0	-3,0	5,1	17,0	-6,5	-0,3	13,9
Кв.3	4,3	13,1	4,9	0,1	0,7	12,0	0,1	2,1	-0,7	15,9
Кв.4	3,5	4,8	4,0	1,9	5,7	6,3	26,3	-12,5	-1,1	15,1
2007 Кв.1	11,7	14,1	16,1	-8,9	-1,2	25,7	50,2	16,9	6,0	21,3
Кв.2	-2,5	16,6	-1,1	-21,5	-16,2	8,5	-2,9	25,9	-7,8	10,8
Јануари	10,6	11,7	16,4	-9,8	-11,6	31,8	102,3	53,3	3,5	16,7
Февруари	14,9	29,9	17,8	-4,2	13,4	23,7	33,3	-8,8	7,6	24,0
Март	9,6	0,8	14,2	-12,7	-5,5	21,6	14,9	6,1	7,0	23,4
Април	5,3	10,1	6,8	-6,8	18,1	18,9	-11,9	39,5	-9,7	19,5
Мај	-5,8	25,0	-4,6	-25,6	-37,2	3,6	16,2	15,1	-5,5	5,4
Јуни	-7,1	14,6	-5,4	-32,1	-29,6	2,9	-13,0	23,1	-8,3	8,3

Извор: Државен завод за статистика.

^{1/} Пресметките се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.^{2/} Кварталните пресметки се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Табела 4

Вработеност

	Вкупно работоспособно население	Активно население:			Број на вработени лица по економски дејности:		
		Вкупно	Вработени	Невработени	Земјоделство	Индустрија	Услуги
1996	1.436.602	789.081	537.591	251.489	100.067	193.975	243.548
1997	1.489.625	800.513	512.301	288.213	84.256	163.988	264.056
1998	1.503.365	823.826	539.762	284.064	107.249	190.674	241.839
1999	1.518.250	806.674	545.222	261.452	115.361	185.283	244.580
2000	1.534.256	811.557	549.846	261.711	119.971	187.066	242.809
2001	1.554.420	862.504	599.308	263.196	131.094	190.458	277.755
2002	1.566.953	824.824	561.341	263.483	134.293	186.917	238.868
2003	1.579.450	860.976	545.108	315.868	120.132	184.855	238.583
2004	1.594.557	832.281	522.995	309.286	88.050	171.390	261.810
2005	1.607.997	869.187	545.253	323.934	106.533	175.868	261.523
2006	1.618.482	891.679	570.404	321.274	114.777	186.085	268.117
2005 Кв.1	1.603.675	827.428	507.397	320.030	76.546	181.450	251.307
Кв.2	1.606.833	883.522	552.797	330.724	126.194	174.588	251.112
Кв.3	1.609.071	889.725	564.880	324.845	135.712	170.157	257.804
Кв.4	1.612.410	876.074	555.938	320.136	87.921	180.089	286.837
2006 Кв.1	1.615.584	877.798	559.702	318.096	103.319	190.355	264.550
Кв.2	1.617.423	885.609	566.293	319.316	128.519	189.630	246.842
Кв.3	1.619.447	899.732	576.813	322.919	125.322	187.760	262.480
Кв.4	1.621.475	903.576	578.810	324.766	101.948	176.592	298.599
2007 Кв.1	1.624.611	902.588	579.301	323.287	95.384	186.975	293.629

Извор: Државен завод за статистика. Анкета за работна сила.

Табела 5

Плати

Износ во денари, годишна промена во (%)

	Бруто плати:						Нето плати:					
	Просечна, вкупно	Номинална промена	Реална промена	По економски дејности:			Просечна, вкупно	Номинална промена	Реална промена	По економски дејности:		
				Земјоделство	Индустрија	Услуги				Земјоделство	Индустрија	Услуги
1999	16.941	3,6	-	12.944	16.306	19.684	10.029	2,9	3,6	8.667	8.380	10.720
2000	17.958	6,0	-	15.733	17.785	20.968	10.526	5,5	-0,3	9.294	8.883	11.354
2001	17.893	-0,4	-5,6	14.739	18.304	20.467	10.592	3,5	-1,9	8.754	10.348	11.852
2002	19.030	6,4	4,5	14.437	19.243	21.648	11.550	6,9	5,0	8.833	11.415	12.791
2003	19.957	4,9	3,7	14.100	19.854	22.955	11.955	4,8	3,6	8.522	11.782	13.549
2004	20.779	4,1	4,5	17.287	20.692	23.748	12.534	4,0	4,4	10.337	12.290	13.999
2005	21.335	2,7	2,2	19.128	21.450	24.737	13.125	2,5	2,0	11.419	12.738	14.548
2006	23.037	8,0	4,6	19.485	23.570	25.624	13.854	7,3	4,0	11.660	13.983	15.036
2006 Кв.1	22.559	7,6	4,9	19.179	22.969	25.184	13.207	6,9	3,7	11.466	13.606	14.757
Кв.2	22.923	8,5	5,1	19.600	23.340	25.444	13.428	7,7	4,2	11.681	13.820	14.910
Кв.3	23.214	8,7	5,1	19.719	23.967	25.835	13.584	7,7	3,9	11.779	14.184	15.125
Кв.4	23.451	7,1	4,0	19.440	24.003	26.035	13.854	7,2	4,0	11.712	14.321	15.351
2007 Кв.1	23.139	2,6	1,9	17.809	23.414	25.635	13.962	5,7	5,0	10.802	14.230	15.516
Кв.2	23.651	3,2	2,1	18.396	23.569	26.020	14.287	6,4	5,3	11.161	14.335	15.746
Јануари	23.003	1,1	0,3	18.113	23.811	25.604	13.884	4,2	3,4	10.980	14.475	15.509
Февруари	23.088	3,6	3,1	17.559	22.803	25.515	13.934	6,9	6,4	10.610	13.860	15.442
Март	23.327	3,0	2,2	17.755	23.628	25.786	14.067	6,1	5,3	10.816	14.356	15.595
Април	23.632	5,1	4,0	17.789	22.945	25.922	14.291	8,4	7,3	10.836	13.968	15.698
Мај	23.733	2,7	1,8	19.379	23.949	26.165	14.328	5,8	4,9	11.586	14.564	15.819
Јуни	23.589	1,9	0,5	18.019	23.813	25.972	14.242	5,1	3,8	11.063	14.473	15.722

Извор: Државен завод за статистика.

Табела 6
Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондови) (продолжува)
 во милиони денари

	2006				Jan.-Дек. 2006	2007					Кв.1	Кв.2	
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Јануари	Февруари	Март	Април	Мај			Јуни
ВКУПНИ ПРИХОДИ	23.070	26.288	26.216	28.470	104.044	8.717	7.645	10.066	9.565	9.060	9.226	26.428	27.851
Даночни приходи и придонеси	19.848	22.782	23.080	24.829	90.540	7.803	6.729	8.929	8.445	7.883	8.307	23.461	24.635
Даночни приходи (ССП)*	79	50	35	35	199	11	30	18	13	16	16	59	45
Даночни приходи	12.658	15.098	15.459	16.360	59.575	5.580	3.986	6.189	5.754	5.280	5.480	15.755	16.514
Персонален данок на доход	1.933	2.098	2.025	2.358	8.414	624	589	631	665	655	686	1.844	2.006
Данок на добивка	1.725	914	950	1.119	4.708	252	397	1.386	407	405	425	2.035	1.237
ДДВ	5.228	7.342	7.155	7.514	27.239	2.940	1.756	2.410	3.116	2.510	2.524	7.106	8.150
Акцизи	2.542	2.840	3.373	3.419	12.174	1.091	786	903	1.002	1.049	1.183	2.780	3.234
Увозни давачки	993	1.494	1.474	1.459	5.420	417	378	707	399	498	483	1.502	1.380
Други даноци	237	410	482	491	1.620	256	80	152	165	163	179	488	507
Данок на финансиски трансакции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Данок на финансиски трансакции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Комунални даноци	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Придонеси	7.112	7.635	7.586	8.434	30.766	2.212	2.713	2.722	2.678	2.587	2.811	7.647	8.076
Фонд за ПИОМ	4.620	4.969	4.893	5.467	19.948	1.439	1.764	1.751	1.724	1.661	1.821	4.954	5.206
Завод за Вработување	322	336	337	375	1.371	89	128	126	120	118	126	343	364
Фонд за Здравство	2.170	2.330	2.356	2.592	9.447	684	821	845	834	808	864	2.350	2.506
Неданочни приходи	2.333	2.816	2.715	2.842	10.706	775	798	948	1.013	1.056	792	2.521	2.861
Неданочни приходи (ССП)*	1.279	1.231	1.605	1.656	5.771	446	470	585	612	434	409	1.501	1.455
Профит од јавни финансиски институции	103	406	56	258	824	23	44	5	57	292	19	72	368
Народна банка на Република Македонија	0	8	0	0	8	0	0	0	0	258	0	0	258
Агенција за управување со средства	0	315	0	210	525	0	44	5	0	15	0	49	15
Други приходи од имот	75	43	6	0	124	7	0	0	0	0	0	7	0
Камати од депонирани средства во НБРМ	23	31	43	47	144	16	0	0	57	18	19	16	94
Дивиденди	5	9	7	1	23	0	0	0	0	1	0	0	1
Административни такси	395	426	308	364	1.493	129	137	153	122	128	134	419	384
Партиципација за здравствени услуги	79	75	65	67	286	25	18	27	26	20	32	70	78
Други административни такси	48	51	38	26	163	24	20	28	21	25	22	72	68
Други неданочни приходи	109	175	209	98	591	29	25	24	40	15	34	78	89
Надоместоци за Фондот за патешта	320	451	434	374	1.580	99	84	126	135	142	142	309	419
Капитални приходи	143	390	143	272	948	75	43	49	51	58	42	167	151
Странски донации	727	299	166	231	1.423	44	75	140	56	63	81	259	200
Приходи од наплатени заеми	18	1	112	296	427	20	0	0	0	0	4	20	4

*Сметки за сопствени приходи

Извор: Министерството за финансии.

Табела 6
Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондови)
 во милиони денари

	2006				Jan.-Дек. 2006	2007					Кв.1	Кв.2	
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Janуари	Февруари	Март	Април	Мај			Јуни
ВКУПНИ РАСХОДИ	23.562	26.264	25.085	30.832	105.744	6.855	7.907	9.382	8.081	8.561	9.326	24.144	25.968
Тековни трошоци	22.475	24.144	22.334	27.525	96.478	6.522	7.645	8.871	7.689	8.018	8.589	23.038	24.296
Плати и надоместоци	5.750	5.878	5.707	6.086	23.421	1.981	1.995	2.049	2.018	2.044	2.050	6.025	6.112
Стоки и услуги	2.856	3.264	2.655	4.152	12.927	841	904	994	965	966	1.143	2.739	3.074
Трансфери	13.079	14.266	13.167	16.094	56.607	3.471	4.574	5.670	4.359	4.876	5.000	13.715	14.235
Трансфери (ССП)*	167	209	165	240	781	76	54	61	63	41	60	191	164
Социјални трансфери	11.565	12.727	12.072	12.397	48.762	3.265	4.228	4.843	3.697	4.269	4.483	12.336	12.449
Фонд за ПИОМ	6.397	6.640	6.751	6.947	26.735	2.232	2.283	2.365	2.315	2.318	2.335	6.880	6.968
Завод за вработување	599	521	488	450	2.058	142	138	137	153	140	144	417	437
Социјална помош	1.008	945	1.115	1.080	4.148	84	581	361	334	325	217	1.026	876
Структурни реформи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Реформа на јавната администрација	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Здравствена заштита	3.562	4.620	3.718	3.921	15.821	807	1.226	1.980	895	1.486	1.787	4.013	4.168
Други трансфери	1.326	1.308	911	3.450	6.994	130	282	759	596	557	450	1.171	1.603
Бегалци	21	22	20	7	70	0	10	7	3	9	7	17	19
Каматни плаќања	790	736	418	1.193	3.137	229	172	158	347	132	396	559	875
Камати по домашен долг	140	444	79	419	1.082	20	25	49	231	41	183	94	455
Камати по надворешен долг	650	292	339	774	2.055	209	147	109	116	91	213	465	420
Гаранции	0	0	0	0	387	0	0	0	0	0	0	0	0
Капитални трошоци	1.087	2.120	2.751	3.308	9.266	333	262	511	392	543	737	1.106	1.672
Инвестиции во постојани средства	829	1.342	1.707	1.980	5.857	283	160	403	282	261	535	846	1.078
Капитални трансфери	258	592	1.008	1.205	3.063	50	102	108	110	282	198	260	590
Меѓународни финансиски институции	0	21	0	12	33	0	0	0	0	0	4	0	4
Стокови резерви	0	166	36	111	313	0	0	0	0	0	0	0	0
БУЏЕТСКИ ДЕФИЦИТ / СУФИЦИТ	-492	24	1.131	-2.362	-1.700	1.862	-262	684	1.484	499	-100	2.284	1.883
Финансирање	492	-24	-1.131	2.362	1.700	-1.862	262	-684	-1.484	-499	100	-2.284	-1.883
Прилив	12.779	3.075	-211	5.387	21.031	922	1.721	413	2.686	-445	6.734	3.056	8.975
Приходи од приватизација	16.765	3.867	21	44	20.697	53	0	609	0	0	0	662	0
Странски заеми	159	550	496	527	1.732	31	135	107	193	104	78	273	375
Депозити	-4.653	-4.197	-773	3.746	-5.877	967	1.484	-449	2.035	-549	7.048	2.002	8.534
Државни записи	484	422	43	1.070	2.019	-129	102	145	458	0	-400	118	58
Продажба на акции	24	2.433	2	0	2.459	0	0	1	0	0	8	1	8
Одлив	12.287	3.099	920	3.024	19.331	2.784	1.459	1.097	4.170	54	6.634	5.340	10.858
Отплата на главница	12.287	3.099	920	3.024	19.331	2.784	1.459	1.097	4.170	54	6.634	5.340	10.858
Надворешен долг	12.156	381	920	486	13.944	2.784	1.459	1.097	1.177	54	5.790	5.340	7.021
Домашен долг	131	2.718	0	2.538	5.387	0	0	0	2.993	0	844	0	3.837

*Сметки за сопствени приходи

Извор: Министерство за финансии.

Табела 7
Биланс на Народна банка
 во милиони денари

	XII.03	XII.04	XII.05	2006				2007					
				III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI
A. СРЕДСТВА	52418	51506	78785	84515	89684	94587	96376	95139	94320	96102	97381	98142	95116
1. Девизни средства	45854	44637	69504	75076	80181	84956	87761	86503	85676	87526	90111	90799	87849
1.1. Злато и девизи	2131	4101	5855	6487	6480	6428	6652	6850	7024	6826	6786	6667	6538
1.2. СПВ портфолио и резервна позиција кај ММФ	19	38	41	11	53	13	139	104	13	431	259	86	86
1.3. Депозити кај странски банки	39175	39157	61556	66548	68769	70685	71001	64054	63326	65245	62725	63638	60850
1.4. Хартии од вредност	4284	1116	1793	1777	4635	7588	9737	15259	15082	14794	20117	20180	20149
1.5. Останати девизни средства	245	225	259	253	244	242	232	236	231	230	224	228	226
2. Побарувања од државата	3878	3467	3911	3911	3604	3604	2854	2854	2854	2854	1626	1626	1626
2.1. Во денари	3878	3467	3911	3911	3604	3604	2854	2854	2854	2854	1626	1626	1626
2.2. Во странска валута	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Останати средства	2686	3402	5370	5528	5899	6027	5761	5782	5790	5722	5644	5717	5641
B. ОБВРСКИ	52418	51506	78785	84515	89684	94587	96376	95139	94320	96102	97381	98142	95116
1. Примарни пари	21022	21111	25762	24697	26929	27364	31264	28432	29137	29355	31355	30604	31838
1.1. Готови пари во оптек	14177	14162	14439	13700	14580	14810	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844
1.2. Готовина во благајна	833	909	1374	980	1011	1058	1526	1397	1520	1468	1567	1644	1590
1.3. Сметка на банките кај НБРМ	6012	6040	9949	10017	11338	11496	13532	12508	12631	12853	14257	13601	14404
1.3.1. Издвоена задолжителна резерва во странска валута	2770	3366	5323	5505	5662	6006	6373	6462	6509	6595	6675	6740	6949
2. Продадени благајнички записи на аукција	4379	4552	8921	8903	6734	7422	9456	11630	11166	11303	11755	13784	15095
3. Депозити на Државата	10317	10956	22279	29052	33830	37137	32957	32094	30508	32236	31279	33163	27536
3.1. Во денари	2337	4696	6993	8807	14417	18728	15326	17161	17647	20106	19997	21803	21807
3.1.1. Државни хартии од вредност за монетарни цели				1377	2627	4656	4573	4391	4756	5537	6284	7166	8082
3.2. Во странска валута	7980	6260	15286	20245	19413	18409	17631	14933	12861	12130	11282	11360	5729
4. Депозити на останати финансиски институции	78	18	18	212	113	127	23	96	331	423	474	377	206
5. Девизни обврски	3353	2862	3222	3169	2925	2892	2645	2619	2455	2460	2254	0	59
6. Останати обврски	13269	12007	18583	18482	19153	19645	20031	20268	20723	20325	20264	20214	20382

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 8
Биланс на депозитни банки
 во милиони денари

	2006							2007					
	XII.03	XII.04	XII.05	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI
A. СРЕДСТВА	131716	150143	174955	181159	187916	194415	207220	208361	211670	217454	222428	228346	234583
1. Ликвидни средства	4103	3645	6040	5558	6764	6597	8806	7586	7813	7905	9326	8647	9214
1.1. Готовина во благајна	833	909	1374	980	1011	1058	1526	1397	1520	1468	1567	1644	1590
1.2. Сметка на банките кај НБРМ	3270	2736	4666	4578	5753	5539	7280	6189	6293	6437	7759	7003	7624
2. Депозити кај НБРМ	4379	4552	8921	8903	6734	7422	9456	11630	11166	11303	11755	13784	15095
2.1. Купени благајнички записи на аукција	4379	4552	8921	8903	6734	7422	9456	11630	11166	11303	11755	13784	15095
3. Девизни средства	33081	37105	37786	36669	35526	36867	39707	38257	38837	39614	39419	39424	39000
3.1. Злато, девизи и чекови	1629	1549	2029	1673	1900	1868	2441	1855	1908	1899	2148	2075	2068
3.2. Девизни сметки во странство	30588	34641	34834	34024	32829	34176	36576	35422	35986	36125	35683	35763	35376
3.3. Останати побарувања	864	915	923	972	797	823	690	980	943	1590	1588	1586	1556
4. Побарувања од државата	6708	7157	7195	10012	11403	13113	13484	13172	13662	14433	15261	16132	16996
4.1. Побарувања по кредити	2	158	83	289	375	264	357	377	388	347	296	267	247
4.2. Пласмани во хартии од вредност	6706	6999	7112	9723	11028	12849	13127	12795	13274	14086	14965	15865	16749
5. Побарувања од небанкарскиот и небанкарскиот сектор	45791	57097	68777	73017	79563	82084	89779	91422	93747	96362	98452	101057	105012
5.1. Во денари	38544	45750	51672	54473	58993	60349	66410	68057	69569	71537	73380	75288	78031
5.2. Во странска валута	7247	11347	17105	18544	20570	21735	23369	23365	24178	24825	25072	25769	26981
6. Останати средства	37654	40587	46236	47000	47926	48332	45988	46294	46445	47837	48215	49302	49266
B. ОБВРСКИ	131716	150143	174955	181159	187916	194415	207220	208361	211670	217454	222428	228346	234583
1. Депозити	65653	78801	92887	97211	101864	108172	117813	119562	122818	124931	130388	134425	138011
1.1. Депозитни пари	13018	13370	15206	14050	16076	17153	18518	17960	18116	18797	19703	20218	20269
1.2. Депозити по видување во денари	4883	5143	5793	6148	6829	6365	7226	7330	7758	7668	9147	9150	9253
1.3. Орочени депозити до 1 година	43872	56144	67678	72497	74048	79497	86521	88850	91289	92828	95069	97779	101136
1.4. Ограничени депозити	631	806	782	781	930	877	998	832	912	760	717	1066	852
1.5. Орочени депозити над 1 година	3249	3338	3428	3735	3981	4280	4550	4590	4743	4878	5752	6212	6501
2. Кредити од небанкарски организации	905	921	834	787	778	756	1089	1077	1081	1085	1075	1079	1090
3. Хартии од вредност	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Обврски кон државата	1655	1169	1109	1276	1175	969	1199	1017	1097	1540	1070	1076	1126
4.1. Депозитни пари	936	335	371	469	433	329	689	519	589	1027	456	530	545
4.2. Депозити по видување во денари	25	27	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0
4.3. Орочени депозити до 1 година	538	703	689	759	694	590	460	448	457	462	563	496	531
4.4. Орочени депозити над 1 година	156	104	48	48	48	49	49	49	50	50	50	50	50
5. Девизни обврски	9790	10064	14330	11965	12494	13312	16781	15686	14918	16205	16325	16445	19224
6. Позајмувања од НБРМ	374	779	937	2179	2291	2238	2301	2256	2489	2610	2201	2185	2130
7. Капитални сметки	30889	33299	34922	36185	36412	35283	35831	36070	36706	37226	37402	38236	38605
8. Останати обврски	22450	25110	29936	31556	32902	33685	32206	32693	32561	33857	33967	34900	34397

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 9
Биланс на штедилници
 во милиони денари

	2006					2007					
	XII.05	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI
A. СРЕДСТВА	2199	2231	2311	2389	2622	2674	2696	2810	2850	2917	2947
1. Ликвидни средства	15	16	22	18	19	22	23	23	23	24	25
1.1. Готовина во благајна	15	16	22	18	19	22	23	23	23	24	25
2. Депозити кај НБРМ	76	76	41	44	49	61	74	74	55	63	57
3. Побарувања од државата	62	57	63	72	155	135	64	64	71	66	71
3.1. Побарувања по кредити											
3.2. Пласмани во хартии од вредност	62	57	63	72	155	135	64	64	71	66	71
4. Побарувања од недржавен сектор	1718	1747	1823	1886	2048	2091	2145	2254	2332	2366	2416
4.1. Побарувања по кредити	1716	1745	1820	1884	2046	2089	2143	2252	2330	2364	2415
4.2. Пласмани во хартии од вредност	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	1
5. Останати средства	328	335	362	369	427	408	444	504	369	398	378
B. ОБВРСКИ	2199	2231	2311	2389	2622	2674	2696	2810	2850	2917	2947
1. Депозити	455	479	525	558	588	607	615	638	647	651	660
1.1. Депозити по видување во денари	24	22	23	25	24	23	23	30	27	28	30
1.2. Орочени депозити до 1 година	289	313	346	373	401	420	428	443	449	452	457
1.3. Орочени депозити над 1 година	142	144	156	160	163	164	164	165	171	171	173
2. Хартии од вредност	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Позајмувања од НБРМ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Капитални сметки	1103	1112	1165	1162	1157	1178	1188	1203	1214	1226	1243
5. Останати обврски	641	640	621	669	877	889	893	969	989	1040	1044

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 10
Монетарен преглед (без штедилници) (продолжува)
 во милиони денари

	2007												
	XII.03	XII.04	XII.05	2006			2007					V	VI
				III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI
А. Нето девизна актива	65792	68865	89738	96611	100288	105619	108042	106455	107140	108475	110951	113778	107566
Народна банка	42501	41824	66282	71907	77256	82064	85116	83884	83221	85066	87857	90799	87790
Средства	45854	44686	69504	75076	80181	84956	87761	86503	85676	87526	90111	90799	87849
Обврски	3353	2862	3222	3169	2925	2892	2645	2619	2455	2460	2254	0	59
Действителни банки	23291	27041	23456	24704	23032	23555	22926	22571	23919	23409	23094	22979	19776
Средства	33081	37105	37786	36669	35526	36867	39707	38257	38837	39614	39419	39424	39000
Обврски	9790	10064	14330	11965	12494	13312	16781	15686	14918	16205	16325	16445	19224
Б. Нето домашна актива	16676	26206	19545	16577	18220	19219	28288	29824	33173	34538	37587	38540	48712
I. Домашни кредити	50616	61356	62382	62714	65763	65575	77176	79487	83921	85601	88305	89928	100434
од кои: побарувања од државата	288	-916	-11791	-15747	-19421	-21017	-17184	-16633	-14556	-15513	-14956	-15969	-9477
а) Депозитни банки	57666	69431	81371	88476	96610	99729	107866	109314	112162	115570	118545	122052	126931
-во денари	44528	52575	64186	69847	75954	77855	84368	85822	87861	90626	93354	96169	99837
Држава	1447	1650	7118	9930	11340	12998	13377	13067	13562	14337	15165	16041	16907
Кредити	1437	1648	7115	9927	11317	12974	13355	13045	13539	14314	15142	16018	16883
а) Буџет и министерства	687	1403	7033	9696	11015	12834	13095	12762	13241	14052	14994	15893	16777
б) Фондови	750	245	82	231	302	140	260	283	298	262	148	125	106
в) Инстит. на централната државна власт: судови, итн.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пресметана ненаплатена камата	10	2	3	3	23	24	22	22	23	23	23	23	24
Недржавен сектор	43081	50925	57068	59917	64614	64857	70991	72755	74299	76289	78189	80128	82930
Кредити	38430	45750	51672	54473	58993	60349	66410	68057	69569	71537	73380	75288	78031
од кои: Доспирани ненаплатени побарувања	9499	9160	9807	10146	10538	9682	9810	9737	9721	9560	9848	10180	10049
Пресметана ненаплатена камата	4651	5175	5396	5444	5621	4508	4581	4698	4730	4752	4809	4840	4899
-во странска валута	13138	16856	17185	18629	20656	21874	23498	23492	24301	24944	25191	25883	27094
Држава	5891	5509	80	85	86	139	129	127	123	119	119	114	113
од кои: Доспирани ненаплатени побарувања	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Недржавен сектор	7247	11347	17105	18544	20570	21735	23369	23365	24178	24825	25072	25769	26981
од кои: Доспирани ненаплатени побарувања	1502	1600	1748	1444	1693	1532	1650	1625	1473	1511	1566	1630	1611
б) Побарувања на Народна банка од државата	-7050	-8075	-18989	-25762	-30847	-34154	-30690	-29827	-28241	-29969	-30240	-32124	-26497
2. Останати сѐвак, нето	-33940	-35150	-42837	-46137	-47543	-46356	-48888	-49663	-50748	-51063	-50718	-51388	-51722

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 10
Монетарен преглед (без штедилници)
 во милиони денари

	2006						2007						
	XI.03	XII.04	XII.05	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI
M4 (недржавен сектор)	80813	93947	108174	111912	117333	123869	135131	135262	139216	141473	147468	151242	155152
M1 (Вкупно)	28209	27885	30034	28431	31201	32419	35436	33102	34022	35281	36164	36484	36864
M1 (недржавен сектор)	27273	27595	29663	27962	30768	32090	34747	32583	33433	34254	35708	35954	36319
Готови пари во оптек	14177	14162	14439	13700	14580	14810	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844
Депозитни пари (вкупно)	14032	13723	15595	14731	16621	17609	19230	18575	19036	20247	20633	21125	21020
Депозитни пари (недржавен сектор)	13096	13433	15224	14262	16188	17280	18541	18056	18447	19220	20177	20595	20475
- Депозитни банки	13954	13705	15577	14519	16509	17482	19207	18479	18705	19824	20159	20748	20814
Недржавен сектор	13018	13415	15206	14050	16076	17153	18518	17960	18116	18797	19703	20218	20269
Држава	936	290	371	469	433	329	689	519	589	1027	456	530	545
а) Буџет и министерства	104	115	236	132	158	92	551	234	262	226	219	227	232
б) Фондови	821	171	135	323	275	236	138	284	327	801	236	302	312
в) Институт, на централната државна власт: судови, итн.	11	4	0	14	0	1	0	1	0	0	1	1	1
- Народна банка (недржавен сектор)	78	18	18	212	112	127	23	96	331	423	474	377	206
M2 (Вкупно)	77527	89906	104195	107835	112772	118872	129644	129731	133527	136240	140944	143911	147785
M2 (недржавен сектор)	76028	88886	103134	106607	111645	117952	128494	128763	132480	134750	139924	142885	146709
Краткорочни депозити (вкупно)	49318	62021	74161	79404	81571	86453	94208	96629	99505	100959	104780	107427	110921
Краткорочни депозити (недржавен сектор)	48755	61291	73471	78645	80877	85862	93747	96180	99047	100496	104216	106931	110390
Депозитни банки	49318	62021	74161	79404	81571	86453	94208	96629	99505	100959	104780	107427	110921
Недржавен сектор	48755	61291	73471	78645	80877	85862	93747	96180	99047	100496	104216	106931	110390
- во денари	15568	20483	24364	27889	28062	30638	36317	37295	39293	40511	43540	45648	48389
- во странска валута	33187	48088	49107	50756	52815	55224	57430	58885	59754	59985	60676	61283	62001
Држава	563	730	690	759	694	591	461	449	458	463	564	496	531
- во денари	538	703	689	759	694	590	460	448	457	462	563	496	531
- во странска валута	25	27	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0
- Народна банка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Долгорочни депозити (вкупно)	4941	5165	5088	5353	5736	5966	6686	6548	6786	6773	7594	8407	8493
- во денари	3653	3464	3105	3171	3303	3292	3678	3641	3739	3799	4536	4734	4938
- во странска валута	1288	1701	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555
Недржавен сектор	4785	5061	5040	5305	5688	5917	6637	6499	6736	6723	7544	8357	8443
- во денари	3497	3360	3057	3123	3255	3243	3629	3592	3689	3749	4486	4684	4888
- во странска валута	1288	1701	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555
-Депозитни банки	4941	5165	5088	5353	5736	5966	6686	6548	6786	6773	7594	8407	8493
Недржавен сектор - во денари	3497	3360	3057	3123	3255	3243	3629	3592	3689	3749	4486	4684	4888
Недржавен сектор - во странска валута	1288	1701	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555
Држава - во денари	156	104	48	48	48	49	49	49	50	50	50	50	50
Држава - во странска валута	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-Народна банка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вкупни депозити	68291	80909	94844	99488	103928	110028	120124	121752	125327	127979	133007	136959	140434
Вкупни депозити (недржавен сектор)	66636	79785	93735	98212	102753	109059	118925	120735	124230	126439	131937	135883	139308

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 11
Монетарен преглед (со штедилници) (продолжува)
 во милиони денари

	XII.05	2006			2007						
		III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI
А. Нето девизна актива	89738	96611	100288	105619	108042	106455	107140	108475	110951	113778	107566
Народна банка	66282	71907	77256	82064	85116	83884	83221	85066	87857	90799	87790
Актива	69504	75076	80181	84956	87761	86503	85676	87526	90111	90799	87849
Пасива	3222	3169	2925	2892	2645	2619	2455	2460	2254	0	59
Действителни банки	23456	24704	23032	23555	22926	22571	23919	23409	23094	22979	19776
Актива	37786	36669	35526	36867	39707	38257	38837	39614	39419	39424	39000
Пасива	14330	11965	12494	13312	16781	15686	14918	16205	16325	16445	19224
Б. Нето домашна актива	20000	17056	18745	19777	28877	30431	33789	35176	38234	39191	49372
I. Домашни кредити	64162	64518	67649	67533	79379	81713	86130	87919	90708	92360	102921
од кои: побарувања од државата	-11729	-15690	-19358	-20945	-17029	-16498	-14492	-15449	-14885	-15903	-9406
а) Депозитни банки	83151	90280	98496	101687	110069	111540	114371	117888	120948	124484	129418
-во денари	65966	71651	77840	79813	86571	88048	90070	92944	95757	98601	102324
Држава	7180	9987	11403	13070	13532	13202	13626	14401	15236	16107	16978
Кредити	7177	9984	11380	13046	13510	13180	13603	14378	15213	16084	16954
а) Буџет и министерства	7095	9753	11078	12906	13250	12897	13305	14116	15065	15959	16848
б) Фондови	82	231	302	140	260	283	298	262	148	125	106
в) Инстит. на централната државна власт: судови, итн.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пресметана ненаплатена камата	3	3	23	24	22	22	23	23	23	23	24
Недржавен сектор	58786	61664	66437	66743	73039	74846	76444	78543	80521	82494	85346
Кредити	53371	56199	60793	62212	68435	70124	71687	73765	75684	77625	80478
од кои: Достъпани ненаплатени побарувања	9915	10267	10666	9813	9939	9872	9861	9701	9993	10326	10208
Пресметана ненаплатена камата	5415	5465	5644	4531	4604	4722	4757	4778	4837	4869	4928
-во странска валута	17185	18629	20656	21874	23498	23492	24301	24944	25191	25883	27094
Држава	80	85	86	139	129	127	123	119	119	114	113
од кои: Достъпани ненаплатени побарувања	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Недржавен сектор	17105	18544	20570	21735	23369	23365	24178	24825	25072	25769	26981
од кои: Достъпани ненаплатени побарувања	1748	1444	1693	1532	1650	1625	1473	1511	1566	1630	1611
б) Побарувања на Народна банка од државата	-18989	-25762	-30847	-34154	-30690	-29827	-28241	-29969	-30240	-32124	-26497
2. Останати сѐвки, нето	-44162	-47462	-48904	-47756	-50502	-51282	-52341	-52743	-52474	-53169	-53549

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 11
Монетарен преглед (со штедилници)
 во милиони денари

	XII.05	2006			2007						
		III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI
M4 Вкупно	109738	113667	119033	125396	136919	136886	140929	143651	149185	152969	156938
M4 (недржавен сектор)	108629	112391	117858	124427	135720	135869	139832	142111	148115	151893	155812
M1 (Вкупно)	30034	28431	31201	32419	35436	33102	34022	35281	36164	36484	36864
M1 (недржавен сектор)	29663	27962	30768	32090	34747	32583	33433	34254	35708	35954	36319
Готови пари во оптик	14439	13700	14580	14810	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844
Депозитни пари (вкупно)	15595	14731	16621	17609	19230	18575	19036	20247	20633	21125	21020
Депозитни пари (недржавен сектор)	15224	14262	16188	17280	18541	18056	18447	19220	20177	20595	20475
- Депозитни банки	15577	14519	16509	17482	19207	18479	18705	19824	20159	20748	20814
Недржавен сектор	15206	14050	16076	17153	18518	17960	18116	18797	19703	20218	20269
Држава	371	469	433	329	689	519	589	1027	456	530	545
а) Буџет и министерства	236	132	158	92	551	234	262	226	219	227	232
б) Фондови	135	323	275	236	138	284	327	801	236	302	312
в) Институт, на централната државна власт: судови, тити.	0	14	0	1	0	1	0	0	1	1	1
- Народна банка (недржавен сектор)	18	212	112	127	23	96	331	423	474	377	206
M2 (Вкупно)	104508	108170	113141	119270	130069	130174	133978	136713	141420	144391	148272
M2 (недржавен сектор)	103447	106942	112014	118350	128919	129206	132931	135223	140400	143365	147196
Краткорочни депозити (вкупно)	74474	79739	81940	86851	94633	97072	99956	101432	105256	107907	111408
Краткорочни депозити (недржавен сектор)	73784	78980	81246	86260	94172	96623	99498	100969	104692	107411	110877
- Депозитни банки	74474	79739	81940	86851	94633	97072	99956	101432	105256	107907	111408
Недржавен сектор	73784	78980	81246	86260	94172	96623	99498	100969	104692	107411	110877
- во денари	24677	28224	28431	31036	36742	37738	39744	40884	44016	46128	48876
- во странска валута	49107	50756	52815	55224	57430	58885	59754	59985	60676	61283	62001
Држава	690	759	694	591	461	449	458	463	564	496	531
- во денари	689	759	694	590	460	448	457	462	563	496	531
- во странска валута	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0
- Народна банка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Долгорочни депозити (вкупно)	5230	5497	5892	6126	6850	6712	6951	6938	7765	8578	8666
- во денари	3247	3315	3459	3452	3842	3805	3904	3964	4707	4905	5111
- во странска валута	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555
Долгорочни депозити (недржавен сектор)	5182	5449	5844	6077	6801	6663	6901	6888	7715	8528	8616
- во денари	3199	3267	3411	3403	3793	3756	3854	3914	4657	4855	5061
- во странска валута	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555
-Депозитни банки	5230	5497	5892	6126	6850	6712	6951	6938	7765	8578	8666
Недржавен сектор - во денари	3199	3267	3411	3403	3793	3756	3854	3914	4657	4855	5061
Недржавен сектор - во странска валута	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555
Држава - во денари	48	48	48	49	49	49	50	50	50	50	50
Држава - во странска валута	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Народна банка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вкупни депозити (недржавен сектор)	95299	99967	104453	110586	120713	122359	125943	128617	133654	137610	141094
Вкупни депозити (недржавен сектор)	94190	98691	103278	109617	119514	121342	124846	127077	132584	136534	139968

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 12

Кредити на недржавен сектор
 во милиони денари

	XII	XII	XII	2006				2007					
	2003	2004	2005	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI
Кредити на недржавен сектор	45677	57094	68777	73017	79565	82083	89774	91417	93743	96362	98448	101057	105019
1. Според валута													
1.1. во денари	38430	45747	51672	54473	58994	60350	66408	68055	69567	71539	73381	75290	78035
1.2. во странска валута	7247	11347	17105	18544	20571	21733	23366	23362	24176	24823	25067	25767	26984
2. Според рочност													
2.1. краткорочни	27448	29764	30915	32942	35376	34554	36460	37438	38029	38554	39134	40205	41335
2.2. долгорочни	18229	27330	37862	40075	44189	47529	53314	53979	55714	57808	59314	60852	63684
3. Според сектор													
3.1. население	9405	15276	21625	23079	25602	27625	30864	31817	32389	33607	35040	36628	38199
3.2. претпријатија	36058	41681	46987	49842	53874	54377	58805	59498	61239	62647	63299	64307	66704
3.3. останато	214	137	165	96	89	81	105	102	115	108	109	122	116
годишни стапки на пораст													
Кредити на недржавен сектор		25,00	20,46	21,05	26,28	24,70	30,53	31,49	32,22	31,97	31,55	32,33	31,99
1. Според валута													
1.1. во денари		19,04	12,95	14,90	21,47	21,26	28,52	30,24	30,90	31,33	32,10	32,97	32,28
1.2. во странска валута		56,58	50,74	43,64	42,46	35,39	36,60	35,27	36,19	33,86	29,96	30,47	31,17
2. Според рочност													
2.1. краткорочни		8,44	3,87	6,26	17,59	15,38	17,94	18,37	18,16	17,04	15,85	18,20	16,84
2.2. долгорочни		49,93	38,54	36,68	34,22	32,49	40,81	42,43	43,92	44,25	44,46	43,67	44,12
3. Според сектор													
3.1. население		62,42	41,56	39,31	37,04	36,24	42,72	45,20	45,52	45,62	47,48	48,38	49,20
3.2. претпријатија		15,59	12,73	14,30	21,86	19,91	25,15	25,22	26,18	25,69	24,20	24,67	23,81
3.3. останато		-35,98	20,44	-34,69	-23,93	-58,67	-36,36	0,99	7,48	12,50	-2,68	19,61	30,34

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 13
Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)
 во милиони денари

	XII	XII	XII	2006				2007					
	2003	2004	2005	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI
1. Готови пари во оптек	14177	14162	14439	13700	14580	14810	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844
2. Депозитни пари	13096	13433	15224	14262	16188	17280	18541	18056	18447	19220	20177	20595	20475
3. (1+2) Парична маса M1	27273	27595	29663	27962	30768	32090	34747	32583	33433	34254	35708	35954	36319
4. Краткорочни депозити	48755	61291	73471	78645	80877	85862	93747	96180	99047	100496	104216	106931	110390
4.1. во денари	15568	20483	24364	27889	28062	30638	36317	37295	39293	40511	43540	45648	48389
4.2. во странска валута	33187	40808	49107	50756	52815	55224	57430	58885	59754	59985	60676	61283	62001
5. (3+4.1.) Парична маса M2 - денарски	42841	48078	54027	55851	58830	62728	71064	69878	72726	74765	79248	81602	84708
6. (5+4.2.) Парична маса M2 - вкупно	76028	88886	103134	106607	111645	117952	128494	128763	132480	134750	139924	142885	146709
7. Долгорочни депозити	4785	5061	5040	5305	5688	5917	6637	6499	6736	6723	7544	8357	8443
7.1. во денари	3497	3360	3057	3123	3255	3243	3629	3592	3689	3749	4486	4684	4888
7.2. во странска валута	1288	1701	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555
8. (6+7) Парична маса M4 - вкупно	80813	93947	108174	111912	117333	123869	135131	135262	139216	141473	147468	151242	155152
годишни стапки на пораст													
1. Готови пари во оптек		-0,11	1,96	3,73	8,89	9,79	12,24	10,89	9,91	9,74	6,67	10,50	8,67
2. Депозитни пари		2,57	13,33	3,79	17,71	19,87	21,79	23,68	23,30	34,76	35,43	31,31	26,48
3. Парична маса M1		1,18	7,49	3,76	13,36	14,99	17,14	17,63	16,91	22,50	21,21	21,53	18,04
4. Краткорочни депозити		25,71	19,87	19,46	12,65	24,67	27,60	27,32	29,96	27,78	28,84	29,86	36,49
4.1. во денари		31,57	18,95	19,51	6,56	47,78	49,06	45,60	49,76	45,26	47,28	47,90	72,44
4.2. во странска валута		22,96	20,34	19,44	16,17	14,71	16,95	17,94	19,56	18,18	18,23	19,04	17,39
5. Парична маса M2 - денарски		12,22	12,37	11,07	10,01	28,97	31,53	31,07	32,63	33,87	34,27	35,00	43,99
6. Парична маса M2 - вкупно		16,91	16,03	14,90	12,84	21,88	24,59	24,72	26,40	26,40	26,81	27,66	31,41
7. Долгорочни депозити		5,77	-0,41	14,23	16,03	21,47	31,69	28,01	29,86	26,73	32,23	52,58	48,44
7.1. во денари		-3,92	-9,02	0,39	5,24	3,61	18,71	15,46	17,63	20,04	37,73	43,11	50,17
7.2. во странска валута		32,07	16,58	42,34	34,49	53,59	51,69	47,86	48,56	36,30	24,92	66,65	46,12
8. Парична маса M4 - вкупно		16,25	15,14	14,87	12,99	21,86	24,92	24,87	26,56	26,41	27,07	28,82	32,23

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 14

Вкупни побарувања на депозитните банки (продолжува)
 во милиони денари

I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР														
- Претпријатија														
Период	Кредити				Хартии од вредност		Достасани неплатени и сомнителни и спорни побарувања		Останати пласмани					
	Според валута		Според рочност		Според рочност		Според валута		Според рочност					
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни				
ХП.03	19643	5582	14555	10670	92	596	8713	1454	93	0				
ХП.04	22104	9312	16334	15082	69	519	8058	1571	48	0				
ХП.05	21911	14636	15581	20966	63	449	8167	1710	51	0				
2006 III	23335	16142	17172	22305	57	442	8412	1406	48	0				
VI	25549	17561	18653	24457	60	455	8566	1653	27	0				
IX	25691	18717	18213	26195	56	456	7948	1485	27	0				
XII	28718	20058	19017	29759	60	459	7890	1601	25	0				
2007 I	29508	20073	19374	30207	51	460	7805	1576	27	0				
II	30492	21050	19995	31547	48	459	7744	1417	28	0				
III	31338	21607	20236	32709	43	441	7723	1456	35	0				
IV	31588	21724	19977	33335	39	427	7980	1510	30	0				
V	31745	22317	20084	33978	36	415	8198	1576	23	0				
VI	33125	23482	20986	35621	33	395	8092	1549	20	0				
- Население														
Период	Кредити										Хартии од вредност		Достасани неплатени и сомнителни и спорни побарувања	
	Според валута		Според рочност		Според намена						Според рочност		Според валута	
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Потрошувачки	Рамковни	За станбена изградба	За деловен простор	За вршење на самостојна дејност	За други намени	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута
ХП.03	8603	3	1739	6867	319	1186	1465	13	202	5421	0	0	781	18
ХП.04	13819	341	2519	11641	396	1507	1963	13	456	9825	0	0	1098	18
ХП.05	19339	705	3612	16432	443	2366	2734	12	933	13556	0	0	1545	36
2006 III	20395	952	4031	17316	484	2737	2862	11	1087	14166	0	0	1697	35
VI	22344	1308	4386	19266	468	3195	3123	9	1388	15469	0	0	1913	39
IX	24423	1479	5028	20874	496	3905	3451	6	1508	16536	0	0	1675	46
XII	27290	1660	5864	23086	455	4828	3832	6	1781	18048	0	0	1866	47
2007 I	28228	1666	6586	23308	438	5594	3908	5	1814	18135	0	0	1878	48
II	28779	1650	6727	23702	443	5720	3988	5	1895	18378	0	0	1910	55
III	30074	1701	7164	24611	439	6164	4104	17	1990	19061	0	0	1783	53
IV	31403	1775	7670	25508	451	6619	4231	18	2065	19794	0	0	1814	53
V	32829	1817	8240	26406	460	7156	4363	18	2149	20500	0	0	1928	52
VI	34356	1883	8622	27617	453	7569	4550	18	2201	21448	0	0	1903	59

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 14
Вкупни побарувања на депозитните банки
 во милиони денари

I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР										
- Останато										
Период	Кредити				Хартии од вредност		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања		Останати пласмани	
	Според валута		Според рочност		Според рочност		Според валута		Според рочност	
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни
ХП.03	23	156	83	96	0	0	5	30	0	0
ХП.04	32	93	37	88	0	0	4	11	0	0
ХП.05	60	8	53	15	0	0	95	2	0	0
2006 III	51	5	44	12	0	0	37	3	0	0
VI	26	2	19	9	0	0	59	1	0	0
IX	20	1	14	7	0	0	59	1	0	0
XII	49	0	43	6	0	0	54	2	0	0
2007 I	47	0	42	5	0	0	54	1	0	0
II	47	0	42	5	0	0	67	1	0	0
III	48	4	6	46	0	0	54	2	0	0
IV	48	4	9	43	0	0	54	3	0	0
V	56	4	9	51	0	0	54	2	5	0
VI	54	4	9	49	0	0	54	3	0	0
II. ДРЖАВА										
Период	Кредити				Хартии од вредност		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања		Останати пласмани	
	Според валута		Според рочност		Според рочност					
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Краткорочни	Долгорочни				
ХП.03	0	2	0	2	0	6706		0		0
ХП.04	151	7	151	7	539	6460		0		0
ХП.05	3	80	11	72	790	6322		0		0
2006 III	204	85	162	127	3393	6330		0		0
VI	289	86	250	125	4821	6207		0		0
IX	125	139	89	175	6703	6146		0		0
XII	228	129	206	151	7103	6024		0		0
2007 I	250	127	229	148	6828	5967		0		0
II	265	123	243	145	7151	6123		0		0
III	228	119	151	196	7990	6096		0		0
IV	177	119	104	192	8963	6002		0		0
V	153	114	83	184	9869	5996		0		0
VI	134	113	67	180	10872	5877		0		0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 15

**Вкупни обврски на депозитните банки (продолжува)
во милиони денари**

Период	Депозити										Хартии од вредност		Останати денарски кредитни обврски	
	Во денари						Во странска валута							
	депозитни пари	депозити по видување	орочени до 3 месеци	орочени над 3 месеци до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	депозити по видување	орочени до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	краткорочни	долгорочни	до 1 година	над 1 година
I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР														
- Претпријатија														
XII.03	8507	391	5830	899	231	90	4892	1481	0	463	0	0	0	0
XII.04	8988	259	7813	1905	449	111	5020	4088	0	561	0	0	0	0
XII.05	10143	218	7756	2294	635	107	4487	6500	0	535	0	0	0	27
2006 III	9226	132	9279	2621	712	104	5138	6221	6	542	0	0	0	25
VI	10515	147	8235	2071	739	114	5445	6766	7	675	0	0	0	22
IX	11550	207	10185	2241	614	114	5280	7869	7	625	0	0	0	19
XII	12851	309	12317	2316	478	77	6007	8489	7	756	0	0	0	17
2007 I	12342	382	12265	2273	444	71	6373	8794	7	596	0	0	0	16
II	12366	447	13286	2248	481	82	7044	8845	7	666	0	0	0	16
III	12849	435	13870	2059	458	72	9716	6327	7	522	0	0	0	15
IV	13377	489	14349	2045	1093	85	7321	9483	7	466	0	0	0	14
V	13856	450	15184	2058	1142	66	6887	9923	7	833	0	0	0	13
VI	13798	386	16566	2232	1185	70	7846	9519	7	615	0	0	0	12
- Население														
XII.03	2712	4492	2683	900	2082	0	15774	10899	815	0	0	0		
XII.04	2710	4884	3055	2224	1718	0	16890	14529	1137	0	0	0		
XII.05	3172	5575	3940	3943	1319	0	19276	18581	1448	0	0	0		
2006 III	3074	6016	4606	4684	1359	0	19561	19639	1634	0	0	0		
VI	3428	6682	5010	5201	1398	0	20291	20103	1751	0	0	0		
IX	3318	6158	5546	5782	1492	0	20777	20970	2042	0	0	0		
XII	3716	6917	7260	6621	1649	0	20791	21870	2245	0	0	0		
2007 I	3787	6948	7551	7284	1660	0	20980	22463	2304	0	0	0		
II	3883	7311	7639	7772	1696	0	21030	22573	2374	0	0	0		
III	4045	7233	7944	8392	1754	0	20758	22965	2445	0	0	0		
IV	4341	8658	8399	9021	1844	0	20717	22927	2585	0	0	0		
V	4424	8700	8986	9677	1998	0	21097	23132	2833	0	0	0		
VI	4454	8867	9259	10487	2067	0	21030	23374	2933	0	0	0		

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 15

Вкупни обврски на депозитните банки
 во милиони денари

Период	Депозити										Харти од вредност		Останати денарски кредитни обврски	
	Во денари						Во странска валута							
	депозитни пари	депозити по видување	орочени до 3 месеци	орочени над 3 месеци до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	депозити по видување	орочени до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	краткорочни	долгорочни	до 1 година	над 1 година
I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР														
- Останато														
ХП.03	1799	0	202	171	111	78	141	0	10		0	0	0	905
ХП.04	1672	0	172	167	31	134	281	0	3		0	0	4	921
ХП.05	1891	0	446	192	26	136	261	0	0		0	0	0	807
2006 III	1750	0	345	206	24	137	197	0	0		0	0	0	762
VI	2133	0	475	241	86	140	208	0	0		0	0	0	756
IX	2285	0	263	256	125	142	326	0	0		0	0	0	737
XII	1951	0	274	303	171	165	272	0	0		0	0	0	1072
2007 I	1831	0	271	321	175	165	274	0	0		0	0	0	1061
II	1867	0	289	301	185	164	261	0	0		0	0	0	1065
III	1903	0	249	329	214	166	219	0	0		0	0	0	1070
IV	1985	0	238	341	223	166	228	0	0		0	0	0	1061
V	1938	0	221	370	232	167	244	0	0		0	0	0	1066
VI	2017	0	219	372	309	167	229	0	0		0	0	0	1078
II. ДРЖАВА														
ХП.03	936	0	372	166	156	0	25						0	0
ХП.04	335	0	379	324	104	0	27						0	0
ХП.05	371	0	539	150	48	0	1						0	0
2006 III	469	0	502	257	48	0	0						0	0
VI	433	0	433	261	48	0	0						0	0
IX	329	0	434	156	49	0	1						0	0
XII	689	0	362	98	49	0	1						0	0
2007 I	519	0	353	95	49	0	1						0	0
II	589	0	352	105	50	0	1						0	0
III	1027	0	351	111	50	0	1						0	0
IV	456	0	452	111	50	0	1						0	0
V	530	0	415	81	50	0	0						0	0
VI	545	0	444	87	50	0	0						0	0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 16
Пондерирани каматни стапки на банките за примени депозити и дадени кредити (продолжува)
 (во % на годишно ниво)

	XII.05	2006			2007										
		III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI				
A. ДЕНАРСКИ КАМАТНИ СТАПКИ															
1. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ КРЕДИТИ															
1.1. Каматни стапки на кредити без валутна клаузула															
<i>Каматни стапки на краткорочни кредити без валутна клаузула</i>	11,4	10,6	10,3	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9
- на краткорочни кредити на претпријатија	10,7	10,0	9,8	9,4	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5
- на краткорочни кредити на население	19,4	18,4	17,7	17,2	16,9	17,6	17,6	17,6	17,6	17,6	17,6	17,6	17,6	17,6	17,6
<i>Каматни стапки на долгорочни кредити без валутна клаузула</i>	13,5	13,0	12,8	12,3	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7
- на долгорочни кредити на претпријатија	10,0	9,2	9,2	8,6	8,4	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
- на долгорочни кредити на население	15,3	15,0	15,0	14,8	14,3	14,2	14,2	14,2	14,2	14,2	13,9	13,9	13,8	13,7	13,7
1.2. Каматни стапки на кредити со валутна клаузула	11,1	11,0	10,7	10,7	10,3	10,3	10,2	10,2	10,1	10,0	10,0	9,8	9,8	9,8	9,8
<i>Каматни стапки на краткорочни кредити со валутна клаузула</i>	9,0	8,4	8,2	8,2	8,1	8,1	8,0	8,0	7,8	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
- на краткорочни кредити на претпријатија	9,1	8,7	8,4	8,3	8,3	8,2	8,2	8,2	8,0	7,9	8,0	7,9	8,0	7,9	7,9
- на краткорочни кредити на население	8,1	7,1	7,1	7,5	7,0	7,0	7,0	7,0	6,8	6,6	6,6	6,3	6,3	6,3	6,3
<i>Каматни стапки на долгорочни кредити со валутна клаузула</i>	11,5	11,4	11,0	11,0	10,6	10,6	10,5	10,4	10,3	10,2	10,3	10,2	10,0	10,0	10,0
- на долгорочни кредити на претпријатија	11,0	10,9	10,6	10,6	10,4	10,4	10,3	10,2	10,0	9,8	10,0	9,8	9,6	9,6	9,6
- на долгорочни кредити на население	11,9	11,7	11,3	11,1	10,8	10,7	10,6	10,5	10,4	10,4	10,4	10,4	10,3	10,3	10,3
2. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ ДЕПОЗИТИ	5,6	5,0	4,3	4,6	4,4	4,5	4,7	4,8	4,7	4,8	4,7	4,8	4,7	4,8	4,8
2.1. Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула	5,7	5,1	4,3	4,8	4,5	4,6	4,8	4,9	4,8	4,9	4,8	4,9	4,8	4,8	4,9
<i>Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на претпријатија</i>	7,2	5,6	3,8	4,5	3,4	3,5	4,2	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,4
- на депозити по видување	0,6	0,5	0,6	0,4	0,7	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	1,8	2,7
- на краткорочно орочени депозити	7,3	5,6	3,7	4,5	3,4	3,5	4,3	4,3	4,4	4,3	4,4	4,3	4,4	4,3	4,5
- на долгорочно орочени депозити	7,3	7,0	6,8	6,5	6,7	6,6	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4
<i>Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на население</i>	4,8	4,7	4,6	4,9	5,0	5,1	5,1	5,2	5,1	5,2	5,1	5,2	5,1	5,2	5,2
- на депозити по видување	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
- на краткорочно орочени депозити	7,0	6,7	6,6	6,6	6,7	6,7	6,7	6,7	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8
- на долгорочно орочени депозити	8,0	8,0	8,0	8,1	8,0	8,0	8,0	7,9	8,1	8,0	8,1	8,0	8,2	8,2	8,2
2.2. Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула	4,4	4,4	4,9	3,5	3,4	3,9	3,7	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
<i>Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на претпријатија</i>	4,4	4,4	4,9	3,5	3,3	3,8	3,6	3,5	3,6	3,5	3,6	3,5	3,6	3,5	3,6
- на краткорочно орочени депозити	4,5	4,4	4,9	3,4	3,2	3,7	3,5	3,5	3,5	3,6	3,5	3,5	3,6	3,5	3,6
- на долгорочно орочени депозити	3,7	4,9	4,9	5,8	5,8	5,8	5,0	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,4	3,5	3,9
<i>Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на население</i>					8,8	8,8	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9
- на краткорочно орочени депозити					8,8	8,8	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9
- на долгорочно орочени депозити															

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 16
Пондерирани каматни стапки на банките за примени депозити и дадени кредити
 (во % на годишно ниво)

	XII.05	2006			2007										
		III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI				
Б. ДЕВИЗНИ КАМАТНИ СТАПКИ															
1. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕВИЗНИ КРЕДИТИ															
1.1. Каматни стапки на краткорочни девизни кредити															
<i>Каматни стапки на краткорочни девизни кредити на иретиријатија</i>	7,8	7,9	8,0	8,2	8,5	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4
- одобрени во ЕВРА	8,1	7,8	7,8	8,1	8,4	8,2	8,3	8,1	8,0	8,0	8,1	8,0	8,0	8,0	8,1
- одобрени во САД долари	8,0	7,7	7,7	8,1	8,4	8,1	8,2	8,1	8,0	8,0	8,1	8,0	8,0	8,0	8,1
<i>Каматни стапки на краткорочни девизни кредити на население</i>	8,1	7,8	7,7	8,0	8,4	8,1	8,3	8,1	8,0	8,1	8,0	8,1	8,0	8,1	8,1
- одобрени во ЕВРА	7,4	7,7	9,4	9,3	8,0	7,9	7,8	7,2	7,6	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1
- одобрени во САД долари	16,2	15,2	14,7	13,8	13,3	13,1	12,9	11,6	11,7	12,9	13,5	12,9	13,5	13,5	13,5
<i>Каматни стапки на краткорочни девизни кредити на население</i>	16,2	15,2	14,7	13,8	13,3	13,1	12,9	11,7	11,7	12,9	13,5	12,9	13,5	13,5	13,5
- одобрени во САД долари								3,8							
1.2. Каматни стапки на долгорочни девизни кредити															
<i>Каматни стапки на долгорочни девизни кредити на иретиријатија</i>	7,8	8,0	8,1	8,2	8,5	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,5
- одобрени во ЕВРА	7,6	7,8	7,9	8,1	8,4	8,3	8,3	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,5
- одобрени во САД долари	7,6	7,8	7,9	8,1	8,5	8,4	8,3	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,5
<i>Каматни стапки на долгорочни девизни кредити на население</i>	6,9	7,5	7,4	7,3	7,6	7,6	7,6	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
- одобрени во ЕВРА	10,4	10,0	9,6	9,4	9,2	9,1	9,1	9,0	9,0	8,8	8,9	8,8	8,9	8,9	8,9
- одобрени во САД долари	10,4	10,0	9,6	9,4	9,2	9,2	9,1	9,0	9,0	8,8	8,9	8,8	8,9	8,9	8,9
2. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕВИЗНИ ДЕПОЗИТИ															
2.1. Каматни стапки на девизни депозити на претиријатија															
- на депозити по видување	4,2	4,6	4,4	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
- примени во ЕВРА	1,4	1,4	1,5	1,6	1,8	1,8	1,8	1,7	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
- примени во САД долари	1,7	1,6	1,8	2,0	2,1	2,1	2,1	1,7	2,2	2,3	2,2	2,3	2,2	2,3	2,2
- на депозити по видување	0,5	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
- примени во ЕВРА	0,5	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
- примени во САД долари	0,5	0,4	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
- на краткорочно орочени депозити	2,5	2,5	2,7	3,0	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
- примени во ЕВРА	2,1	2,1	2,3	2,6	2,8	2,8	2,8	2,9	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
- примени во САД долари	3,3	3,4	3,8	4,2	4,3	4,3	4,3	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
- на долгорочно орочени депозити		3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
- примени во ЕВРА		3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
- примени во САД долари															
2.2. Каматни стапки на девизни депозити на население															
- на депозити по видување	1,3	1,3	1,4	1,5	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
- примени во ЕВРА	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
- примени во САД долари	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
- на краткорочно орочени депозити	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
- примени во ЕВРА	1,8	1,8	1,8	2,0	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
- примени во САД долари	1,8	1,8	1,9	2,0	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
- на долгорочно орочени депозити	1,7	1,6	1,7	2,0	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
- примени во ЕВРА	2,9	3,0	3,1	3,4	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
- на долгорочно орочени депозити	2,9	3,1	3,2	3,5	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,8
- примени во ЕВРА	2,5	2,5	2,5	2,8	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
- примени во САД долари															

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 17

Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија

во %

Период	Есконтна стапка	Активни каматни стапки - обезбедување на ликвидност		Пасивни каматни стапки - повлекување на ликвидност	
		Расположлив кредит преку ноќ-ломбарден кредит	Аукциски репо-транзакции*	Благајнички записи - основна рочност**	
				тендер со износи	тендер со каматни стапки
2003 XII	6,5	14,0			6,2
2004 I	6,5	14,0			6,8
II	6,5	14,0		7,5	
III	6,5	14,0		8,0	
IV	6,5	14,0		8,0	
V	6,5	14,0		8,0	
VI	6,5	14,0		8,0	
VII	6,5	11,0		8,0	
VIII	6,5	11,0		8,3	
IX	6,5	11,0		8,6	
X	6,5	11,0		9,0	
XI	6,5	11,0		9,7	
XII	6,5	13,0		10,0	
2005 I	6,5	13,0		10,0	
II	6,5	13,0		10,0	
III	6,5	13,0		10,0	
IV	6,5	13,0		10,0	
V	6,5	13,0		10,0	
VI	6,5	13,0		10,0	
VII	6,5	13,0		10,0	
VIII	6,5	13,0		10,0	
IX	6,5	13,0		10,0	
X	6,5	13,0			10,0
XI	6,5	13,0			9,1
XII	6,5	13,0			8,5
2006 I	6,5	13,0			7,3
II	6,5	11,0			7,1
III	6,5	11,0			6,8
IV	6,5	11,0			6,2
V	6,5	11,0			5,7
VI	6,5	9,5			5,8
VII	6,5	9,5			5,6
VIII	6,5	9,5			5,5
IX	6,5	9,5			5,4
X	6,5	9,5			5,5
XI	6,5	9,5			5,7
XII	6,5	9,5			5,7
2007 I	6,5	9,5			5,7
II	6,5	9,5			5,4
III	6,5	9,5			5,3
IV	6,5	9,5			5,1
V	6,5	9,5			5,0
VI	6,5	7,5			4,9

* Аукциските репо-транзакции се воведени во декември 2006 година и претставуваат замена на аукциите на кредити, кои последен пат беа користени во 2000 година

** 28 дена

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 18

Задолжителна резерва на банки и штедилници*

во милиони денари

Период	Задолжителна резерва на банки во денари							Задолжителна резерва на банки во девизи			Задолжителна резерва на		
	Стапка на задолжителна резерва (%)	Обврска за задолжителна резерва	Просечно исполнување	Вишок/ Недостиг	Процент на исполнување (%)	Стапка на надомест (%)	Стапка на задолжителна резерва (%)	Обврска за задолжителна резерва	Стапка на надомест (%)	Стапка на задолжителна резерва (%)	Обврска за задолжителна резерва	Стапка на надомест (%)	
2003 XII	7,5	2.488	3.467	980	139,4	4,0	7,5	2.763	1,0	2,5	7	4,0	
2004 I	7,5	2.519	3.005	486	119,3	4,0	7,5	2.768	1,0	2,5	7	4,0	
II	7,5	2.559	3.053	494	119,3	4,0	7,5	2.869	1,0	2,5	7	4,0	
III	7,5	2.558	3.069	511	120,0	4,0	7,5	2.895	1,0	2,5	8	4,0	
IV	7,5	2.574	2.961	387	115,1	4,0	7,5	2.934	1,0	2,5	8	4,0	
V	7,5	2.610	3.150	540	120,7	4,0	7,5	2.970	1,0	2,5	8	4,0	
VI	7,5	2.632	3.016	383	114,6	4,0	7,5	3.089	1,0	2,5	8	4,0	
VII	7,5	2.729	3.102	373	113,7	4,0	7,5	3.137	1,0	2,5	8	4,0	
VIII	7,5	2.741	3.052	312	111,4	2,0	7,5	3.149	1,0	2,5	8	2,0	
IX	7,5	2.827	3.139	375	111,1	2,0	7,5	3.190	1,0	2,5	8	2,0	
X	7,5	2.843	3.100	256	109,0	2,0	7,5	3.218	1,0	2,5	8	2,0	
XI	7,5	2.854	3.126	265	109,5	2,0	7,5	3.279	1,0	2,5	8	2,0	
XII	7,5	2.855	3.309	454	115,9	2,0	7,5	3.374	1,0	2,5	8	2,0	
2005 I	10,0	3.844	4.214	370	109,6	2,0	10,0	4.492		2,5	9	2,0	
II	10,0	3.837	4.212	375	109,8	2,0	10,0	4.670		2,5	9	2,0	
III	10,0	3.926	4.288	362	109,2	2,0	10,0	4.721		2,5	9	2,0	
IV	10,0	4.074	4.400	326	108,0	2,0	10,0	4.772		2,5	10	2,0	
V	10,0	4.237	4.728	491	111,6	2,0	10,0	4.770		2,5	10	2,0	
VI	10,0	4.311	4.574	263	106,1	2,0	10,0	4.845		2,5	10	2,0	
VII	10,0	4.450	4.757	306	106,9	2,0	10,0	4.946		2,5	10	2,0	
VIII	10,0	4.098	4.399	300	107,3	2,0	10,0	5.000		2,5	11	2,0	
IX	10,0	3.877	4.184	307	107,9	2,0	10,0	5.214		2,5	11	2,0	
X	10,0	3.931	4.335	404	110,3	2,0	10,0	5.294		2,5	10	2,0	
XI	10,0	4.086	4.464	378	109,3	2,0	10,0	5.241		2,5	11	2,0	
XII	10,0	4.242	5.267	1.025	124,2	2,0	10,0	5.325		2,5	11	2,0	
2006 I	10,0	4.352	4.573	220	105,1	2,0	10,0	5.396		2,5	11	2,0	
II	10,0	4.434	5.000	566	112,8	2,0	10,0	5.433		2,5	12	2,0	
III	10,0	4.542	4.944	403	108,9	2,0	10,0	5.507		2,5	12	2,0	
IV	10,0	4.674	5.162	488	110,4	2,0	10,0	5.572		2,5	12	2,0	
V	10,0	4.934	5.550	616	112,5	2,0	10,0	5.655		2,5	13	2,0	
VI	10,0	5.058	5.433	375	107,4	2,0	10,0	5.663		2,5	13	2,0	
VII	10,0	4.931	5.263	332	106,7	2,0	10,0	5.768		2,5	13	2,0	
VIII	10,0	5.030	5.435	405	108,1	2,0	10,0	5.874		2,5	14	2,0	
IX	10,0	5.213	5.549	336	106,4	2,0	10,0	6.003		2,5	14	2,0	
X	10,0	5.304	5.618	314	105,9	2,0	10,0	6.117		2,5	14	2,0	
XI	10,0	5.460	6.674	1.214	122,2	2,0	10,0	6.243		2,5	14	2,0	
XII	10,0	5.618	6.705	1.087	119,3	2,0	10,0	6.373		2,5	14	2,0	
2007 I	10,0	5.883	6.219	336	105,7	2,0	10,0	6.458		2,5	15	2,0	
II	10,0	6.057	6.479	422	107,0	2,0	10,0	6.513		2,5	15	2,0	
III	10,0	6.194	6.688	494	108,0	2,0	10,0	6.596		2,5	16	2,0	
IV	10,0	6.431	6.900	469	107,3	2,0	10,0	6.675		2,5	16	2,0	
V	10,0	6.803	7.401	597	108,8	2,0	10,0	6.736		2,5	16	2,0	
VI	10,0	7.082	7.343	261	103,7	2,0	10,0	6.952		2,5	16	2,0	

* Задолжителната резерва за банки во денари се одржува на просечно ниво, додека задолжителната
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 19

Каматни стапки на државни хартии од вредност

во %

Период	3 месеци	6 месеци	12 месеци	2 години	3 години
2004 I	7,5				
II	7,4				
III	8,8				
IV	8,9				
V	8,3				
VI	8,4				
VII	8,4				
VIII	8,4				
IX	8,5				
X	8,9				
XI	9,2	9,5			
XII	9,2	10,4			
2005 I	9,3	10,8			
II	10,0	10,8			
III	10,5	11,2			
IV	10,4	9,8			
V	10,8	10,5			
VI	10,4	10,5	11,1		
VII	10,4	10,6			
VIII	10,5	10,9			
IX	10,3	11,2			
X	9,8	10,1			
XI	8,9	9,9		10,0	
XII	8,0	8,8	9,6		
2006 I	7,2	7,6			
II	7,0	7,1			
III	6,8	7,3	8,6		
IV	6,4	6,8		9,4	
V	6,1	7,1			
VI	6,5	6,9	8,7		
VII	6,2	6,7			
VIII	6,0	6,6			
IX	6,0	7,0	8,7		
X	6,2	6,9		9,3	
XI	6,1	6,8			9,6
XII	6,3	7,0	8,9		
2007 I	6,5	6,8	8,8		
II	6,4	6,8		8,9	
III	6,4	7,0	8,4		8,0
IV	6,4	6,8			
V	6,2	6,6		5,7	
VI	5,4	5,5	5,8		

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 20
Платен биланс на Република Македонија
во милиони САД долари

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
I. Тековна сметка	-82,5	-262,9	-298,9	-339,8	-286,1	-269,7	-32,4	-72,4	-243,6	-357,8	-149,1	-414,8	-81,5	-23,7
СТОКИ, нето	42,8	-184,9	-222,8	-314,7	-386,1	-515,1	-495,8	-690,4	-526,4	-804,3	-847,9	-1.112,1	-1.057,5	-1.285,2
Извоз, ф.о.б	1.055,3	1.086,3	1.204,0	1.147,4	1.236,8	1.291,5	1.190,0	1.320,7	1.155,4	1.112,1	1.362,7	1.672,4	2.039,6	2.396,3
Увоз, ф.о.б /2	-1.012,5	-1.271,3	-1.426,8	-1.462,1	-1.622,9	-1.806,6	-1.685,8	-2.011,1	-1.681,8	-1.916,5	-2.210,6	-2.784,5	-3.097,1	-3.681,5
УСЛУГИ, нето	-154,5	-155,1	-200,5	-156,2	-137,7	-59,8	42,0	48,7	-19,2	-22,1	-10,2	-54,4	-33,9	25,2
Прилив	84,0	172,0	185,2	154,3	138,1	149,3	272,8	316,7	244,6	253,1	326,8	407,9	471,7	601,3
Одлив	238,5	327,1	385,7	310,4	275,8	209,1	230,8	268,0	263,8	275,3	337,0	462,3	505,6	576,1
ДОХОД, нето	-56,7	-46,6	-39,6	-51,3	-54,9	-45,0	-42,3	-45,6	-40,7	-29,8	-31,6	-39,2	-55,0	-3,1
Прилив	4,3	10,0	20,8	22,8	17,5	23,6	24,2	41,6	52,6	51,0	60,4	84,6	97,6	134,9
Одлив	61,0	56,6	60,4	74,2	72,4	68,5	66,5	87,3	93,3	80,8	91,9	123,8	152,6	138,0
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	85,8	123,7	163,9	182,3	292,6	350,2	463,8	615,0	342,6	498,4	740,7	790,9	1.064,9	1.239,4
Прилив	115,0	197,0	293,5	341,3	434,0	542,7	618,5	788,2	725,7	655,5	915,4	1.041,1	1.252,3	1.440,8
Одлив	29,2	73,3	129,5	158,9	141,3	192,5	154,8	173,3	383,0	157,0	174,8	250,2	187,4	201,4
II. Капитална и финансиска сметка	-12,9	162,3	280,6	318,2	341,5	285,1	-127,3	10,5	241,2	376,9	174,7	407,0	94,7	13,9
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	0,0	30,0	1,7	0,0	0,0	-1,8	0,0	0,3	1,3	8,3	-6,7	-4,6	-2,0	-1,1
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	-12,9	132,3	278,9	318,2	341,5	286,9	-127,3	10,2	239,9	368,6	181,4	411,6	96,7	15,0
Директни инвестиции, нето	0,0	24,0	9,5	11,2	30,0	127,7	32,4	175,1	440,7	77,7	96,0	155,9	97,1	350,3
Директни инвестиции во земјата	0,0	24,0	9,5	11,2	30,1	127,7	32,7	174,5	441,5	77,8	96,3	157,0	99,8	350,5
Директни инвестиции во странство	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,3	0,6	-0,9	-0,1	-0,3	-1,2	-2,8	-0,2
Портфолио инвестиции, нето	0,0	0,0	2,7	0,3	2,1	0,4	0,0	-0,1	0,4	0,3	3,4	14,8	235,1	83,3
Средства	0,0	0,0	1,4	-0,5	1,7	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1
Обврски	0,0	0,0	1,3	0,8	0,5	0,1	0,0	-0,1	0,4	0,1	3,3	14,7	235,0	83,3
Останати инвестиции, нето	44,0	150,2	367,4	300,8	313,1	212,1	-16,4	99,6	-124,1	150,9	132,9	260,4	179,6	-42,8
Средства	32,0	34,7	39,9	77,7	-66,1	-59,1	-184,0	-63,7	-109,0	227,7	-3,6	5,7	-88,6	-150,9
Обврски	12,0	115,5	327,5	223,1	379,3	271,2	167,6	163,4	-15,1	-76,8	136,5	254,7	268,1	108,1
Бруто официјални резерви, (- = зголемување) /3	-56,8	-41,9	-100,6	5,9	-3,8	-53,3	-143,3	-264,5	-77,0	139,7	-51,0	-19,5	-415,1	-375,8
III. Грешки и пропусти	95,4	100,6	18,3	21,6	-55,3	-15,4	159,7	61,9	2,4	-19,1	-25,6	7,8	-13,2	9,9

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ. Пресметката на ц.и.ф. - ф.о.б. факторот како процент од увозот ц.и.ф. по години изнесува: 1993-20%, 1994-20%, 1995-20%, 1996-14%, 1997-10%, 1998-5,02%, 1999-4,86%, 2000-3,9%, 2001-4,2%, 2002-3,8% и 2003, 2004, 2005 и 2006-4,06%.

За 2006 година направено е и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Без монетарно злато и курсни разлики.

Табела 22
Платен биланс на Република Македонија
Услуги

во милиони евра

	УСЛУГИ																											
	1. Туризам													2. Транспорт							3. Останати услуги							
	Услуги, нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	
2003	-9,0	288,2	297,2	7,6	499	42,3	-36,8	76,9	113,7	20,2	161,4	36,0	31,3	2,0	61,6	5,2	4,8	18,0	12,4	141,2	7,5	3,6	9,5	80,7	4,9	2,9	14,8	25,2
2004	-43,4	327,8	371,2	14,0	579	43,9	-62,5	84,6	147,1	5,1	185,3	32,9	40,0	3,7	71,7	5,6	5,5	19,1	17,8	180,2	8,5	2,4	11,0	109,1	6,9	2,9	18,1	31,2
2005	-27,2	380,6	407,9	19,7	677	48,1	-55,7	101,7	157,4	8,8	211,2	30,0	44,6	3,9	86,9	8,4	6,1	21,3	24,5	202,4	7,7	7,2	13,2	119,8	7,4	3,3	17,7	36,9
2006	19,7	477,3	457,6	46,3	102,4	56,2	-40,9	141,2	182,1	14,4	233,6	48,5	38,3	4,7	95,5	8,8	6,8	15,8	33,0	219,3	22,0	2,3	16,6	108,7	5,5	2,4	22,2	47,6
I	1,0	32,9	31,8	2,5	5,8	3,4	-2,2	9,1	11,4	0,8	17,9	3,7	4,4	0,5	6,4	0,6	0,4	1,2	1,8	17,1	1,6	0,1	0,7	8,2	0,5	0,3	3,5	3,1
II	-2,8	30,0	32,8	2,6	6,4	3,8	-4,6	10,0	14,6	-0,9	13,6	3,3	0,6	0,2	6,3	0,7	0,6	1,2	2,0	14,5	1,5	0,6	0,4	7,5	0,6	0,2	1,7	2,8
III	-3,3	36,2	39,6	2,1	6,9	4,8	-5,1	12,1	17,2	-0,3	17,2	3,6	1,2	0,3	8,1	0,8	0,7	1,8	2,2	17,6	1,4	0,3	1,3	9,6	0,4	0,1	1,7	3,3
IV	-1,6	32,0	33,6	2,2	6,5	4,3	-4,9	8,9	13,9	1,1	16,6	3,8	2,8	0,8	6,3	0,6	1,0	1,0	1,9	15,5	1,8	0,1	2,3	7,9	0,5	0,3	1,4	2,0
V	-2,0	39,0	41,0	3,6	8,8	5,2	-4,7	10,8	15,6	-0,8	19,4	4,0	1,9	0,3	9,2	0,6	0,7	1,0	2,9	20,2	1,7	0,2	1,4	9,9	0,3	0,2	1,9	5,2
VI	-0,8	39,3	40,2	3,6	8,4	4,8	-4,2	11,3	15,6	-0,2	19,6	3,9	4,1	0,2	7,9	0,6	0,5	1,3	2,2	19,8	1,8	0,1	1,0	11,2	0,6	0,2	1,7	3,9
VII	10,8	47,1	36,3	6,4	11,8	5,4	0,3	14,1	13,9	4,1	21,2	5,0	2,3	0,3	9,8	0,7	0,4	1,1	2,6	17,1	1,9	0,0	1,2	7,8	0,5	0,2	1,6	4,5
VIII	4,3	44,9	40,6	7,6	13,2	5,6	-3,9	12,2	16,1	0,6	19,5	4,4	3,8	0,3	8,1	0,7	0,4	1,0	1,9	18,8	2,0	0,0	1,5	9,9	0,6	0,1	1,4	4,1
IX	8,5	42,2	33,7	4,3	9,1	4,8	-2,3	13,0	15,3	6,6	20,1	3,6	3,4	0,3	8,3	0,8	0,3	1,2	3,3	13,6	2,1	0,7	0,7	6,2	0,2	0,1	1,2	2,6
X	5,5	44,8	39,3	3,7	8,4	4,6	-0,9	14,1	15,0	2,7	22,4	4,2	3,8	0,4	8,0	0,8	0,5	2,1	3,9	19,6	2,0	0,0	0,6	9,8	0,4	0,3	1,4	5,8
XI	2,2	38,8	36,5	3,6	8,1	4,4	-3,1	12,0	15,1	1,7	18,7	4,4	4,1	0,3	5,9	0,8	0,5	1,0	3,1	17,0	1,4	0,1	3,4	6,6	0,4	0,2	2,5	3,1
XII	-2,2	50,1	52,2	3,9	9,1	5,2	-5,1	13,6	18,6	-1,0	27,4	4,5	6,0	0,8	9,1	1,1	0,8	1,9	5,2	28,4	2,9	0,0	2,1	14,0	0,5	0,2	2,2	7,2
Кв.1	-5,1	99,1	104,2	7,2	19,1	11,9	-11,9	31,3	43,2	-0,4	48,7	10,6	6,1	0,9	20,8	2,1	1,7	4,2	6,0	49,2	4,4	0,9	2,4	25,3	1,4	0,6	6,9	9,2
Кв.2	-4,4	110,4	114,8	9,5	23,7	14,2	-13,9	31,1	45,0	0,0	55,6	11,7	8,7	1,4	23,4	1,8	2,2	3,4	7,0	55,5	5,3	0,4	4,7	29,1	1,4	0,6	5,0	11,1
Кв.3	23,6	134,2	110,6	18,3	34,1	15,8	-6,0	39,3	45,3	11,3	60,8	13,0	9,6	0,9	26,2	2,2	1,1	3,2	7,8	49,5	6,0	0,8	3,4	23,9	1,3	0,4	4,2	11,2
Кв.4	5,6	133,7	128,0	11,3	25,5	14,3	-9,1	39,6	48,7	3,4	68,5	13,2	13,8	1,4	23,0	2,7	1,8	5,0	12,1	65,1	6,3	0,2	6,0	30,4	1,3	0,6	6,1	16,1
2007																												
I	-2,2	37,7	39,9	3,5	8,0	4,5	-4,1	11,2	15,2	-1,7	18,5	3,9	2,5	0,2	8,3	0,9	0,4	1,0	2,5	20,2	1,6	0,0	0,7	8,0	0,4	0,3	4,5	5,4
II	0,7	39,7	39,0	3,6	8,2	4,6	-5,3	10,7	16,1	2,5	20,8	3,4	2,8	0,3	8,2	0,9	0,5	1,2	4,9	18,2	1,0	0,2	1,3	8,1	2,2	0,2	2,0	5,6
III	-0,1	41,1	41,2	2,2	7,8	5,6	-3,6	12,6	16,3	1,3	20,7	4,3	3,1	0,6	9,6	1,1	0,6	1,2	2,1	19,4	1,7	0,3	1,4	10,8	2,2	0,3	2,1	3,1
Кв.1	-1,6	118,5	120,1	9,3	24,0	14,7	-13,1	34,5	47,6	2,2	60,0	11,6	8,4	1,1	26,1	2,8	1,5	3,4	9,4	57,8	4,4	0,5	3,4	26,9	4,9	0,7	8,5	14,2
IV	1,1	41,9	40,8	3,1	8,5	5,3	-3,7	13,0	16,7	1,7	20,5	4,1	2,9	0,6	9,2	0,9	0,4	1,0	2,7	18,8	1,5	0,1	1,2	9,5	1,2	0,3	1,9	4,6
V	-1,8	46,3	48,1	3,2	9,4	6,2	-5,9	13,0	18,9	0,9	23,9	4,7	4,8	0,3	9,8	1,0	0,8	1,1	3,3	23,0	1,9	0,1	1,2	11,9	1,6	0,2	2,1	5,8
VI	0,1	48,2	48,1	4,3	10,5	6,1	-3,0	14,5	17,6	-1,2	23,2	3,8	6,5	0,5	6,2	0,9	0,6	0,9	5,3	24,4	2,0	0,1	1,5	14,6	1,6	0,4	1,9	4,3
Кв.2	-0,6	136,4	137,0	10,6	28,3	17,7	-12,7	40,5	53,2	1,5	67,6	12,6	14,3	1,4	25,1	2,8	1,8	2,9	11,3	66,2	5,3	0,3	3,9	36,0	4,4	1,0	6,0	14,7

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 23
Платен биланс на Република Македонија
Доход
 во милиони евра

	ДОХОД													
	1. Надомест за вработени				Доход од инвестиции, нето	2. Доход од инвестиции				2.3. Останати инвестиции				
	2.1. Директни инвестиции					2.2. Портфолио инвестиции				Нето	Наплатена камата	Платена камата		
	Доход, нето	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив				Одлив	Нето
2003	-28,2	24,1	24,5	0,5	-52,3	-29,1	0,8	29,9	4,6	4,8	-0,1	-27,8	23,2	50,9
2004	-33,2	40,7	41,7	1,1	-73,9	-54,4	0,3	54,7	1,7	2,2	-0,5	-21,2	23,6	44,8
2005	-44,4	45,0	46,3	1,3	-89,4	-69,1	0,5	69,6	0,4	0,9	-0,6	-20,7	31,3	52,0
2006	-1,7	53,1	54,9	1,8	-54,8	-30,2	0,4	30,6	-5,3	2,3	-7,6	-19,4	49,6	69,0
I	-1,3	3,8	3,9	0,1	-5,1	-0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-5,0	4,2	9,2
II	2,2	4,4	4,5	0,1	-2,2	-0,5	0,0	0,5	0,0	0,1	-0,1	-1,7	2,9	4,6
III	4,2	5,1	5,2	0,2	-0,9	0,0	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	-0,9	3,6	4,5
IV	-0,5	3,0	3,1	0,1	-3,4	-0,8	0,0	0,8	0,0	0,1	-0,1	-2,6	2,6	5,2
V	-2,3	4,6	4,7	0,1	-6,9	-7,4	0,0	7,4	0,1	0,1	0,0	0,4	3,4	3,0
VI	1,3	5,2	5,3	0,2	-3,9	-3,4	0,0	3,4	0,2	0,3	0,0	-0,7	4,5	5,2
VII	-2,2	3,2	3,3	0,1	-5,5	-0,9	0,1	1,1	0,0	0,0	0,0	-4,5	4,4	8,9
VIII	2,5	5,1	5,2	0,1	-2,6	-1,6	0,0	1,7	0,1	0,2	-0,1	-1,1	3,6	4,7
IX	-9,6	3,4	3,5	0,2	-13,0	-13,6	0,0	13,6	0,3	0,3	0,0	0,3	5,3	4,9
X	3,0	5,6	5,8	0,1	-2,7	-0,6	0,0	0,6	0,0	0,1	-0,2	-2,0	4,9	6,9
XI	7,4	6,5	6,6	0,2	0,9	-0,7	0,0	0,7	0,2	0,2	0,0	1,5	5,1	3,6
XII	-6,4	3,3	3,6	0,3	-9,7	-0,4	0,0	0,4	-6,3	0,7	-7,0	-3,0	5,1	8,2
Кв.1	5,1	13,2	13,6	0,4	-8,1	-0,6	0,2	0,8	0,1	0,2	-0,1	-7,6	10,7	18,3
Кв.2	-1,4	12,8	13,2	0,4	-14,2	-11,6	0,0	11,6	0,3	0,5	-0,2	-2,9	10,6	13,5
Кв.3	-9,4	11,7	12,1	0,4	-21,1	-16,2	0,2	16,4	0,4	0,6	-0,2	-5,3	13,3	18,5
Кв.4	3,9	15,4	16,0	0,6	-11,5	-1,8	0,0	1,8	-6,1	1,0	-7,1	-3,6	15,1	18,7
2007														
I	5,0	5,3	5,5	0,2	-0,3	-0,4	0,0	0,4	0,3	0,3	0,0	-0,3	5,8	6,1
II	3,4	4,9	5,0	0,1	-1,5	0,0	0,0	0,1	0,3	0,3	0,0	-1,8	4,6	6,4
III	5,6	5,8	6,0	0,1	-0,2	-0,8	0,0	0,8	0,8	0,9	0,0	-0,3	5,7	6,0
Кв.1	14,0	16,1	16,5	0,4	-2,1	-1,2	0,1	1,3	1,5	1,5	-0,1	-2,3	16,1	18,5
IV	-12,5	6,3	6,5	0,1	-18,8	-17,6	0,0	17,6	0,3	0,4	-0,1	-1,5	5,6	7,1
V	8,1	7,4	7,5	0,1	0,7	0,0	1,1	1,1	0,5	0,5	0,0	0,2	5,3	5,2
VI	-21,2	4,0	4,1	0,1	-25,2	-21,5	0,2	21,7	1,3	1,3	0,0	-5,0	6,1	11,1
Кв.2	-25,6	17,7	18,1	0,4	-43,3	-39,1	1,3	40,4	2,1	2,2	-0,2	-6,3	17,0	23,3

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 24
Платен биланс на Република Македонија
Тековни трансфери
 во милиони евра

Тековни трансфери, нето	ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ																		
	1. Официјални трансфери						2. Приватни трансфери												
	Прилив			Одлив			2.1. Дознаки			2.2. Ефектива									
	Вкупно	Стоки	Пари	Вкупно	Стоки	Пари	Него	Ефектива, нето	Откупена ефектива	Продадена ефектива	Останати трансфери, нето	Прилив	Одлив						
2003	650,3	89,4	92,9	24,2	68,7	3,5	1,5	2,1	560,9	115,2	128,9	13,6	350,5	470,5	120,1	95,2	111,7	16,5	
2004	637,0	55,4	60,1	26,2	33,9	4,7	2,0	2,7	581,5	117,9	129,8	11,9	356,0	519,8	163,9	107,7	128,0	20,4	
2005	863,2	52,5	59,9	28,2	31,8	7,5	3,9	3,5	810,7	125,3	136,6	11,3	554,6	669,7	115,1	130,8	147,8	17,0	
2006	983,7	58,7	66,2	36,8	29,4	7,4	2,8	4,6	925,0	144,7	157,1	12,4	649,5	774,9	125,4	130,8	145,4	14,6	
I	55,5	1,5	1,7	1,7	0,0	0,2	0,1	0,1	54,0	8,4	9,2	0,8	37,1	45,8	8,7	8,6	9,6	1,0	
II	56,2	3,7	4,1	1,2	3,0	0,4	0,2	0,2	52,4	8,9	9,8	0,9	34,3	40,9	6,6	9,3	10,1	0,8	
III	73,6	8,8	9,6	5,9	3,7	0,8	0,1	0,7	64,7	11,8	12,8	1,1	41,0	50,2	9,3	12,0	13,4	1,4	
IV	76,1	7,1	7,6	4,3	3,3	0,5	0,4	0,1	68,9	11,9	12,7	0,8	46,2	56,3	10,0	10,8	11,7	0,9	
V	85,6	4,2	5,3	4,2	1,1	1,1	0,1	1,0	81,4	13,2	14,2	1,0	56,6	66,9	10,3	11,6	12,6	1,0	
VI	85,5	4,5	5,2	3,6	1,5	0,7	0,2	0,5	81,1	12,6	13,5	0,9	57,0	67,9	10,9	11,5	13,0	1,5	
VII	96,4	3,3	3,8	2,6	1,2	0,5	0,4	0,1	93,0	11,8	12,8	1,0	69,7	81,9	12,2	11,5	12,5	1,0	
VIII	101,5	3,6	3,9	2,1	1,8	0,3	0,2	0,1	97,9	12,9	14,1	1,2	74,1	85,6	11,5	10,9	12,5	1,6	
IX	97,9	7,0	7,4	1,3	6,1	0,4	0,4	0,1	90,9	13,9	15,1	1,2	65,8	75,4	9,6	11,2	12,8	1,5	
X	91,1	5,8	6,5	3,1	3,4	0,7	0,4	0,3	85,3	14,4	15,6	1,2	60,5	73,1	12,6	10,4	11,4	0,9	
XI	76,5	3,0	3,5	2,8	0,7	0,4	0,2	0,3	73,4	13,7	14,8	1,2	49,1	61,6	12,5	10,7	11,9	1,2	
XII	87,9	6,1	7,5	3,9	3,7	1,4	0,2	1,2	81,8	11,3	12,5	1,2	58,1	69,3	11,2	12,5	14,1	1,6	
Кв.1	185,3	14,1	15,5	8,8	6,7	1,4	0,4	1,0	171,2	29,0	31,8	2,8	112,4	137,0	24,6	29,8	33,1	3,3	
Кв.2	247,2	15,8	18,0	12,1	5,9	2,3	0,6	1,6	231,4	37,7	40,5	2,7	159,8	191,0	31,2	33,9	37,3	3,4	
Кв.3	295,8	14,0	15,1	6,1	9,0	1,2	0,9	0,2	281,8	38,6	42,0	3,4	209,6	242,9	33,3	33,6	37,7	4,2	
Кв.4	255,5	14,9	17,5	9,7	7,8	2,6	0,8	1,8	240,6	39,3	42,9	3,5	167,7	204,0	36,3	33,6	37,3	3,7	
2007																			
I	68,5	3,2	3,5	1,8	1,7	0,3	0,2	0,1	65,3	10,1	11,3	1,2	46,4	58,5	12,0	8,8	9,9	1,1	
II	70,9	1,5	2,0	1,1	0,9	0,5	0,3	0,2	69,5	10,8	11,8	1,1	47,9	58,0	10,1	10,8	11,4	0,6	
III	84,0	3,9	4,6	3,1	1,4	0,6	0,3	0,4	80,1	13,5	14,9	1,3	55,4	67,8	12,4	11,2	13,4	2,2	
Кв.1	223,5	8,6	10,0	6,0	4,0	1,4	0,8	0,6	214,9	34,4	38,0	3,6	149,7	184,2	34,5	30,8	34,8	4,0	
IV	89,4	5,4	6,5	5,3	1,2	1,1	0,4	0,7	84,0	12,0	13,3	1,3	61,1	73,2	12,1	10,9	12,0	1,2	
V	89,4	5,9	6,5	4,8	1,7	0,6	0,4	0,1	83,5	14,2	15,4	1,1	59,2	74,6	15,4	10,1	11,1	1,1	
VI	87,5	5,8	6,7	5,1	1,6	0,9	0,6	0,3	81,7	13,0	14,4	1,4	57,7	71,7	14,0	11,0	12,1	1,1	
Кв.2	266,4	17,1	19,6	15,2	4,5	2,5	1,4	1,1	249,3	39,3	43,1	3,8	178,1	219,5	41,5	32,0	35,3	3,4	

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 25
Платен биланс на Република Македонија
Капитална и финансиска сметка (без официјални резерви)
ВО МИЛИОНИ ЕВРА

	КАПИТАЛНА И ФИНАНСИСКА СМЕТКА, БЕЗ ОФИЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВИ																					
	А. Капитална сметка					Б. Финансиска сметка, без официјални резерви					3. Останати инвестиции											
	Капитални трансфери, нето		Стекување/со непр. добра		Финансиска сметка, нето	1. Директни инвестиции		2. Портфолио инвестиции			3.1. Трговски кредити, нето			3.2. Замени			3.3. Валути и депозити				3.4. Друго, нето	
	Нето	Капитални трансфери, нето	Нето	Директни инвестиции во земјата	Директни инвестиции во странство	Нето	Средства	Обврски	Останати инвестиции, нето	Земчи, нето	Средства	Вкупно	Долго-рочни	Краткорочни	Валутни депозити, нето	Монетарна власт, нето	Влада, нето	Банки, нето	Останати сектори, нето	Друго, нето		
	3.0	0.1	2.9	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	3.8	3.9	4.0	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	
2003	2001	-5,8	-5,8	81,1	81,4	-0,3	3,0	0,1	2,9	121,8	68,9	35,0	-15,7	50,7	47,7	3,0	5,5	15,5	0,0	-44,9	34,9	12,5
2004	342,7	-3,8	-3,8	126,2	127,2	-0,9	11,3	0,1	11,2	208,9	136,4	47,9	0,1	47,8	27,7	20,1	-2,3	23,2	0,0	-84,4	59,0	26,9
2005	419,8	-1,7	-1,7	77,1	79,4	-2,3	198,0	0,1	197,9	146,5	21,1	125,0	-37,8	162,8	110,5	52,3	-20,7	0,0	0,0	22,4	-43,1	21,1
2006	307,9	-0,8	-0,8	308,8	285,9	-0,1	65,5	0,0	65,5	-42,7	31,6	-21,3	3,2	-24,5	-33,3	8,8	-83,7	-5,7	0,0	-10,4	-67,6	30,7
I	-144,3	-0,1	-0,1	6,4	6,5	0,0	3,2	0,0	3,2	-153,8	1,1	-151,5	0,1	-151,6	-152,6	0,9	-4,9	0,0	0,0	-3,6	-1,3	1,5
II	7,7	0,2	0,2	7,6	2,9	2,9	2,7	0,0	2,7	1,9	-19,0	21,6	0,1	21,6	13,4	8,2	-1,7	0,0	0,0	4,4	-6,1	0,9
III	198,3	0,3	0,3	197,9	230,1	0,0	5,9	0,0	5,8	-38,0	23,7	-3,9	0,1	-4,0	-3,9	-0,1	-60,2	-56,7	0,0	5,3	-8,8	2,5
IV	65,8	-0,2	-0,2	65,9	5,4	4,6	4,5	0,0	4,5	56,1	19,1	40,9	0,0	40,9	28,4	12,4	-6,0	0,0	0,0	-0,9	-5,1	2,1
V	27,8	-0,3	-0,3	28,0	3,8	3,8	14,1	0,0	14,1	10,2	4,8	8,3	0,0	8,3	9,2	-0,9	-4,0	0,0	0,0	7,5	-11,4	1,1
VI	43,3	0,0	0,0	43,3	8,1	8,0	6,2	0,0	6,2	29,0	8,2	7,7	3,1	4,6	5,2	-0,6	6,8	0,0	0,0	12,8	-6,0	6,4
VII	5,7	0,7	0,7	5,0	1,9	2,5	1,5	0,0	1,5	1,6	-7,7	24,0	0,0	24,0	24,1	-0,1	-16,5	0,0	0,0	-12,7	-3,8	1,9
VIII	46,1	-0,8	-0,8	46,9	1,5	1,5	3,3	0,0	3,3	42,1	3,0	-2,6	0,0	-2,6	1,0	-3,6	39,5	51,1	0,0	-12,2	0,7	2,1
IX	27,3	-0,1	-0,1	27,2	6,0	5,9	2,2	0,0	2,2	-35,4	-40,6	3,4	0,0	3,4	4,6	-1,2	-0,4	0,0	0,0	7,3	-7,7	2,2
X	-0,4	-0,1	-0,1	-0,3	2,4	2,5	3,4	0,0	3,4	-6,1	-9,1	-1,9	0,0	-1,9	1,7	-3,6	2,4	0,0	0,0	8,0	-5,7	2,5
XI	35,3	0,1	0,1	35,3	3,3	3,4	7,9	0,0	7,9	24,0	19,6	13,1	0,0	13,1	12,9	0,2	-10,0	0,0	0,0	-3,3	-6,7	1,3
XII	49,9	-0,6	-0,6	50,5	14,3	14,3	10,6	0,0	10,6	25,6	28,4	19,7	0,0	19,7	22,5	-2,8	-28,7	0,0	0,0	-23,1	-5,6	6,2
Кв.1	61,7	0,4	0,4	61,3	239,4	239,5	11,8	0,0	11,8	-189,8	5,8	-133,8	0,2	-134,0	-143,1	9,0	-66,8	-56,7	0,0	6,1	-16,2	4,9
Кв.2	136,8	-0,4	-0,4	137,3	17,2	16,5	24,8	0,0	24,8	95,3	32,0	56,8	3,0	53,8	42,9	10,9	-3,2	0,0	0,0	19,4	-22,6	9,6
Кв.3	24,6	-0,2	-0,2	24,8	9,4	9,9	7,0	0,0	7,0	8,3	-45,3	24,7	0,0	24,7	29,7	-5,0	22,6	51,1	0,0	-17,6	-10,8	6,2
Кв.4	84,8	-0,6	-0,6	85,4	20,0	20,2	21,9	0,0	21,9	43,5	39,0	30,9	0,0	30,9	37,1	-6,2	-36,4	0,0	0,0	-18,3	-18,0	10,0
2007																						
I	-27,2	-1,2	-1,2	-25,9	0,0	0,0	12,2	0,0	12,2	-38,1	-10,7	-34,6	0,0	-34,6	-38,9	4,3	5,9	0,0	0,0	3,7	2,2	1,4
II	-24,5	0,1	0,1	-24,6	5,0	3,1	-7,6	0,0	-7,6	-21,9	1,7	-10,9	0,0	-10,9	-19,1	8,2	-14,3	0,0	0,0	-8,2	-6,1	1,6
III	5,8	9,8	-0,2	10,0	12,0	-0,1	16,0	0,0	16,0	-32,0	-38,8	12,3	0,0	12,3	3,4	8,9	-8,4	0,0	0,0	0,7	-9,0	2,9
Кв.1	-45,8	8,7	-1,3	-54,5	16,9	15,1	20,5	0,0	20,5	-92,0	-47,7	-33,3	0,0	-33,3	-54,6	21,4	-16,8	0,0	0,0	-3,8	-13,0	5,8
IV	47,6	0,6	0,6	47,1	30,9	30,4	25,9	0,0	25,9	-9,7	5,7	-11,6	-0,1	-11,5	-12,6	1,1	-10,7	0,0	0,0	-1,6	-9,1	6,9
V	-33,2	0,3	0,3	-33,5	7,9	7,6	16,7	0,0	16,8	-58,1	-77,7	17,5	-3,7	21,2	-0,4	21,6	-0,6	0,0	0,0	4,9	-5,4	2,6
VI	-58,9	0,6	0,6	-59,5	6,4	7,4	2,9	-0,3	3,2	-68,7	-24,1	-103,4	-5,9	-97,5	-96,9	-0,6	31,5	0,0	0,0	37,9	-6,4	27,2
Кв.2	-44,5	1,5	1,5	-45,9	45,1	45,4	45,5	-0,3	45,9	-136,5	-96,1	-97,4	-9,7	-87,8	-109,9	22,1	20,2	0,0	0,0	41,2	-20,9	36,7

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 26

Надворешнотрговска размена на Република Македонија со странство по сектори на СМТК и по економска намена во милиони САД долари

	ИЗВОЗ																			
	2003			2004			2005			2006			2007							
	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Вкупно	Кв.3	Кв.4	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4				
ВКУПНО	1.367,0	1.675,9	2.042,3	451,0	586,8	701,5	661,5	2.400,7	2.306,4	2.931,6	3.232,8	727,5	985,9	969,5	1.079,8	3.762,7	702,1	865,9	1.037,4	1.176,27
СМТК																				
Храна и живи животни	92,0	125,6	167,2	30,3	55,7	51,4	53,8	191,1	271,2	337,2	343,2	74,4	95,5	94,8	104,3	369,0	40,8	64,3	109,6	120,27
Пшјалочи и тугун	137,1	127,8	163,1	35,2	49,8	64,8	42,1	192,0	24,2	28,0	31,1	5,5	7,7	9,1	9,8	32,1	35,4	54,7	7,3	10,14
Суровини освен гориво	39,9	44,1	67,8	18,4	30,0	29,6	33,8	111,8	60,0	77,4	106,7	31,1	28,6	34,3	39,6	133,6	37,9	46,4	57,4	54,93
Минерални горива, мазива и сл.	73,7	78,3	163,6	37,7	47,9	84,4	55,1	225,1	323,1	397,8	619,2	171,3	172,5	181,5	234,8	760,1	39,4	18,6	209,7	143,70
Животински и растителни масла	0,8	7,0	2,9	0,4	0,7	0,8	0,2	2,2	24,5	52,9	30,0	6,5	7,8	9,1	7,2	30,6	0,2	0,3	5,5	9,63
Хемиски производи	70,2	73,4	90,8	18,7	26,3	28,3	27,1	100,5	254,9	281,0	334,0	72,5	98,7	94,6	99,5	365,3	26,2	34,4	101,5	124,98
Производи класирани по материјали	398,1	552,7	682,8	147,3	200,8	247,0	257,5	852,6	333,2	740,8	950,5	181,0	309,2	312,6	316,0	1.118,8	323,6	437,5	298,3	387,11
Машини транспортни уреди	80,6	92,6	109,9	23,9	32,7	31,3	30,0	117,9	434,2	504,5	563,1	133,6	197,0	168,4	189,7	688,6	28,4	33,5	180,7	239,42
Разни готови производи	471,8	570,8	590,5	137,2	142,0	163,1	161,7	604,1	128,7	171,9	252,9	50,3	68,4	64,3	77,9	260,9	169,8	176,0	66,6	85,10
Трансакции и неспомнатата стока	2,7	3,5	3,7	1,8	0,9	0,7	0,2	3,5	452,4	340,1	2,1	1,1	0,7	0,7	1,1	3,6	0,4	0,3	0,9	1,00
Економска намена																				
Производи за репродукција	669,2	816,2	1.110,4	241,7	334,7	425,8	391,4	1.393,7	1.492,5	1.904,7	2.099,0	469,3	625,5	642,9	715,6	2.453,3	434,4	560,7	692,9	736,83
Средства за работа	22,3	30,6	39,9	8,6	9,4	19,0	14,4	51,5	285,9	312,8	348,5	79,0	126,8	100,2	113,6	419,7	15,8	16,6	107,6	146,62
Стока за широка потрошувачка	674,5	827,7	891,2	200,6	242,3	255,9	255,5	954,3	525,2	711,8	783,2	178,1	232,9	225,6	249,5	886,1	251,9	288,6	236,1	291,84
Непознато	0,9	1,3	0,8	0,1	0,3	0,7	0,2	1,3	2,7	2,3	2,1	1,1	0,7	0,7	1,1	3,6	0,0	0,0	0,9	0,98

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 27
Надворешнотрговска размена на Република Македонија со странство по земји*
 ВО МИЛИОНИ САД долари

	ИЗВОЗ											ИЗВОЗ			УВОЗ				
	2003			2004			2005			2006			2007			2007			
	ВКУПНО	Вкупно	Кв.1	Вкупно	Вкупно	Кв.1	Вкупно	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.1	Кв.2	Кв.3
Србија и Црна Гора	1.366,99	1.675,88	2.042,30	451,00	586,78	701,47	661,47	2.400,71	2.306,35	2.931,63	3.232,84	1.079,79	3.762,72	702,08	865,95	1.037,41	75,15	0,16	0,35
Србија	274,99	347,60	459,66	88,26	141,80	177,30	150,49	557,85	212,80	243,72	264,21	87,52	282,85	126,29	147,59	175,15	4,07	7,73	0,16
Црна Гора	279,39	317,22	364,21	87,42	88,21	100,37	99,48	375,48	304,77	368,19	336,14	106,38	369,27	407	7,73	0,16	0,16	0,35	
Германија	180,40	228,76	313,15	60,21	98,55	119,93	82,48	361,16	300,58	282,64	297,72	91,58	319,88	104,96	105,14	99,64	99,64	104,29	
Грција	95,41	134,55	169,81	52,76	56,22	62,86	65,00	236,85	123,13	168,81	194,12	66,80	226,92	96,07	110,84	96,02	96,02	104,29	
Италија	25,83	51,54	76,10	19,73	31,01	37,28	42,13	130,14	149,21	209,75	234,41	67,03	250,17	70,19	102,09	52,77	52,77	87,28	
Бугарија	66,17	80,16	81,08	26,96	34,69	30,61	31,97	124,23	63,55	65,78	75,25	22,28	78,96	30,80	38,32	23,00	23,00	29,95	
Хрватска	9,70	15,16	34,64	11,33	14,58	21,65	35,60	83,15	16,70	22,10	27,28	8,24	26,22	37,06	55,79	5,59	5,59	7,49	
Белгија	23,79	33,23	50,46	11,06	15,66	17,75	20,23	64,70	11,75	16,31	23,58	7,37	26,53	17,28	22,76	6,39	6,39	7,66	
Босна и Херцеговина	47,33	47,31	44,58	11,74	12,97	16,67	14,00	55,39	49,60	57,13	53,31	15,53	59,77	16,21	18,22	14,81	14,81	16,71	
Холандија	21,29	23,03	14,01	2,21	9,66	12,83	25,71	50,40	24,61	30,97	32,36	15,75	51,73	51,37	75,16	11,36	11,36	14,23	
Турција	21,34	27,19	31,81	7,89	10,16	12,75	10,38	41,18	139,07	140,34	128,02	34,65	129,41	13,38	20,31	29,04	35,81	44,9	
Словенија	17,42	23,59	27,52	8,36	8,20	12,29	11,70	40,56	3,96	6,35	9,08	3,00	11,72	14,63	16,83	2,42	2,42	4,49	
Албанија	35,18	42,46	42,94	8,02	8,17	9,58	10,69	36,46	39,48	54,75	44,16	11,84	37,17	14,90	26,84	11,64	13,24	13,24	
В.Бригитија	13,74	19,67	21,42	6,01	6,37	8,34	4,77	25,48	178,97	271,01	425,24	182,93	569,58	4,88	5,28	157,39	99,05	99,05	
САД	72,80	72,06	44,45	6,42	6,55	5,77	3,68	22,42	56,55	47,95	45,21	11,37	41,00	62,4	9,66	16,55	22,08	22,08	
Шведска	5,65	5,75	8,34	3,36	4,68	3,80	7,61	19,44	20,18	25,10	20,06	6,18	29,51	4,09	2,19	8,21	11,56	11,56	
Австрија	7,68	8,51	9,00	2,48	3,56	4,62	4,34	14,99	56,20	68,86	69,21	17,63	80,56	4,17	5,36	16,49	23,70	23,70	
Романија	1,39	1,83	4,19	2,11	2,70	3,60	4,89	13,30	14,38	113,06	64,91	30,09	91,87	5,23	2,93	31,11	17,27	17,27	
Чешка	3,07	5,36	6,05	1,67	3,01	3,61	2,26	10,55	11,95	17,47	23,35	8,87	32,79	0,99	2,81	8,92	14,09	14,09	
Франција	54,66	77,32	19,91	1,29	3,49	2,71	2,80	10,29	51,51	67,55	60,98	19,79	66,25	3,91	4,88	17,35	20,67	20,67	
Швајцарија	19,31	6,45	7,52	4,73	1,24	1,75	2,47	10,19	27,22	45,70	63,87	17,42	59,08	2,21	1,84	16,16	19,47	19,47	
Унгарија	2,83	2,19	2,70	1,85	1,75	2,06	0,74	6,39	29,14	30,99	36,29	9,42	38,06	1,41	1,32	8,76	11,22	11,22	
Полска	0,49	2,62	4,04	1,84	1,14	1,84	2,32	6,33	26,42	78,31	94,65	34,22	117,69	1,39	2,54	34,18	35,27	35,27	
Кипар	0,50	4,80	5,54	0,67	1,05	2,02	0,73	4,48	4,08	4,69	3,47	0,10	1,50	1,74	0,28	0,18	0,14	0,14	
Австралија	2,47	2,52	1,71	0,44	0,48	0,55	0,80	2,27	6,72	2,73	4,29	0,46	1,78	0,89	0,44	0,59	0,84	0,84	
Украина	1,78	2,16	2,04	0,09	0,30	0,85	0,55	1,80	88,03	74,10	72,11	25,18	105,65	0,40	0,51	24,46	29,25	29,25	
Кореја	0,12	1,96	1,37	0,00	0,00	0,00	1,65	1,65	14,02	23,38	33,69	10,48	41,24	0,00	0,00	11,04	12,02	12,02	
Кина	14,59	1,36	9,93	0,12	1,19	0,11	0,05	1,47	48,32	82,02	115,28	39,87	139,39	0,03	0,03	44,21	57,24	57,24	
Данска	3,28	2,31	2,78	0,09	0,34	0,43	0,61	1,47	11,30	14,83	14,29	3,77	16,86	0,42	1,01	3,50	5,48	5,48	
Јапонија	5,76	2,72	8,40	0,74	0,14	0,24	0,11	1,23	19,35	24,37	22,76	6,42	26,96	0,23	0,14	6,76	8,85	8,85	
Канада	0,49	1,12	1,09	0,21	0,07	0,32	0,37	3,96	3,96	8,65	22,27	3,00	36,04	0,25	0,23	3,55	3,57	3,57	
Белорусија	0,12	0,16	0,50	0,00	0,50	0,40	0,04	0,94	0,63	0,22	0,24	0,07	0,25	0,06	1,82	0,04	0,08	0,08	
Хонг Конг	0,22	0,14	0,06	0,02	0,00	0,01	0,15	0,18	2,43	2,96	2,58	0,36	1,74	0,01	0,01	0,60	0,58	0,58	
Лихтенштајн	0,00	0,31	0,28	0,00	0,00	0,12	0,00	0,13	0,72	0,36	0,60	0,02	0,22	0,02	0,02	0,10	0,13	0,13	
Аргентина	0,01	0,31	1,59	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	5,59	9,88	8,74	2,35	10,68	0,00	0,00	3,10	2,85	2,85	
Боливија	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Бразил	0,00	0,00	0,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23,25	41,07	37,66	8,87	39,64	0,00	0,01	15,02	15,02	18,36	

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 28
Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори/1
во милиони евра

Земји	1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)
СДИ во Република Македонија																		
Авганистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Албанија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,6	0	2,1	0	2,0	0	4,4	0	3,6	0
Австралија	-0,1	0	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,4	0	1,8	0	2,1	0	2,1	0	2,1	0
Австрија	17,6	12	30,1	11	39,5	11	33,0	6	36,8	4	37,7	3	42,8	3	62,3	4	57,7	3
Бахамски Острови	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Белгија	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,1	0	0,4	0	0,5	0	1,3	0	1,3	0	1,3	0
Босна и Херцеговина	1,6	1	2,9	1	2,8	1	2,7	0	2,4	0	2,4	0	2,4	0	0,7	0	0,2	0
Британски Девствени Острови	0,1	0	0,1	0	0,5	0	1,4	0	3,9	0	7,0	1	11,3	1	8,7	1	11,8	1
Бугарија	2,6	2	3,4	1	2,9	1	3,5	1	6,6	1	11,7	1	23,3	2	24,3	2	27,4	2
Белорусија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Канада	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,3	0	0,1	0	0,1	0	0,3	0	0,4	0	0,5	0
Кајмански Острови	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Кина	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,2	0	0,9	0	1,1	0
Тајван	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,8	0	4,2	0	3,5	0	3,3	0	2,5	0	0,8	0
Хрватска	5,8	4	6,4	2	7,6	2	8,2	1	10,3	1	12,3	1	10,9	1	15,7	1	20,3	1
Кипар	1,2	1	77,1	29	92,8	26	117,9	20	138,7	13	141,6	12	141,1	11	150,5	9	160,8	9
Чешка	0,0	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,3	0	0,3	0
Данска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0
Доминиканска Република	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Финска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Франција	0,2	0	0,4	0	0,4	0	8,0	1	5,9	1	10,7	1	15,2	1	19,6	1	1,5	0
Германија	9,3	7	14,1	5	15,9	4	50,2	9	54,6	5	52,5	5	57,3	4	70,6	4	64,1	4
Гибралтар	0,3	0	0,4	0	0,5	0	0,9	0	0,8	0	1,0	0	0,4	0	0,4	0	0,5	0
Грција	9,7	7	12,8	5	20,5	6	105,3	18	174,2	17	213,0	18	223,0	17	264,1	16	279,2	16
Хонг Конг	0,0	0	0,0	0	0,3	0	0,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Унгарија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	300,6	29	300,1	26	313,4	24	354,4	22	350,0	20
Исланд	0,9	1	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Индија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Иран	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0
Ирак	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0
Ирска	0,0	0	-0,1	0	-0,1	0	0,1	0	0,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Израел	0,0	0	0,2	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Италија	9,9	7	11,0	4	11,4	3	11,4	2	13,9	1	16,5	1	15,0	1	32,1	2	37,7	2
Јапонија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Јордан	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Либан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Либија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Лихтенштајн	0,2	0	3,8	1	10,2	3	4,8	1	6,5	1	4,1	0	22,0	2	1,5	0	2,5	0
Луксембург	0,2	0	1,8	1	1,9	1	2,3	0	2,3	0	2,3	0	2,2	0	10,8	1	15,2	1
Малезија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Малта	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	-0,1	0	-0,2	0
Мексико	0,0	0	-0,9	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Молдавија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Холандија	1,4	1	4,6	2	10,2	3	14,7	3	15,6	2	61,1	5	69,7	5	103,2	6	213,3	12
Холандски Антили	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	98,9	6	69,5	4
Нигерија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Норвешка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0	-0,1	0	0,0	0
Маршалски Острови	1,3	1	0,6	0	0,7	0	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,0	0
Пакистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Панама	2,0	1	2,9	1	3,1	1	3,5	1	12,9	1	13,3	1	13,3	1	3,0	0	3,2	0
Полска	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0
Романија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0	0,3	0	0,3	0	0,5	0	0,4	0
Русија	3,5	3	5,5	2	2,5	1	0,0	0	0,0	0	1,3	0	1,3	0	1,4	0	1,3	0
Сент Винсент	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	36,1	2
Сан Марино	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,8	0	0,7	0	0,7	0	0,8	0
Сејшелски Острови	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0	-0,1	0	2,1	0	0,0	0
Сингапур	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Словенија	16,4	12	21,2	8	43,7	12	56,2	10	58,8	6	66,4	6	84,7	7	101,8	6	106,8	6
Јужна Африка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шпанија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шведска	1,4	1	1,6	1	1,7	0	2,2	0	1,1	0	2,3	0	2,0	0	2,5	0	2,5	0
Швајцарија	32,1	23	40,8	15	45,8	13	61,5	11	79,2	8	85,2	7	101,9	8	143,9	9	164,2	9
Сирија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,1	0	0,2	0
Обединети Арапски Емирати	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0
Турција	0,7	1	1,1	0	14,2	4	16,1	3	16,2	2	18,0	2	18,9	1	26,5	2	25,1	1
Украина	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,2	0	0,6	0	3,6	0
Велика Британија	5,3	4	5,9	2	4,2	1	39,5	7	26,6	3	21,9	2	34,7	3	38,4	2	38,2	2
Човечки остров	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
САД	1,4	1	2,4	1	4,1	1	12,5	2	34,0	3	41,3	4	42,2	3	25,6	2	29,8	2
Девствени Острови на Обединетите Држави	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,2	0	0,2	0	0,5	0	0,8	0	0,9	0
Узбекистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Србија и Црна Гора	15,9	11	19,4	7	21,1	6	19,3	3	29,7	3	26,7	2	29,1	2	29,5	2	32,8	2
Словачка	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,2	0
Меѓународна финасиска корпорација	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Европска банка за реконструкција и развој	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,6	0	2,4	0	1,8	0
Вкупно	141,2	100,0	270,4	100,0	359,9	100,0	580,1	100,0	1.039,2	100,0	1.160,7	100,0	1.292,1	100,0	1.610,2	100,0	1.769,0	100,0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 29

Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по дејности/1
во милиони евра

Дејности	1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %
СДИ во Република Македонија																		
ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ЛОВ И РИБАРСТВО	1,1	1	0,6	0	0,9	0	0,8	0	2,7	0	3,7	0	9,8	1	23,1	1	23,0	1
РУДАРСТВО И ЕКСТРАКЦИЈА	0,3	0	0,4	0	0,7	0	9,9	2	13,6	1	16,9	1	15,5	1	22,4	1	39,3	2
Екстракција на нафта и гас	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,3	0	1,4	0	1,4	0	1,3	0	1,3	0	1,3	0
Рударство и екстракција не вклучени на др.место	0,3	0	0,4	0	0,7	0	9,6	2	12,2	1	15,6	1	14,2	1	21,1	1	38,0	2
ПРОИЗВОДСТВО	0,0	48	0,0	61	0,0	62	0,0	51	0,0	38	0,0	39	0,0	38	0,0	41	0,0	44
Производство на прехранбени производи	16,3	12	61,5	23	85,8	24	112,4	19	138,8	13	164,9	14	173,7	13	182,6	11	187,1	11
Производство на текстил и текстилни производи	3,4	2	5,6	2	8,0	2	10,9	2	9,7	1	14,0	1	15,0	1	18,2	1	21,9	1
Производ. на дрво, издавачка и печатарска дејност	2,2	2	2,8	1	3,5	1	9,6	2	10,8	1	9,8	1	9,1	1	9,6	1	10,3	1
Рафинирање на нафтени деривати и други третмани	0,0	0	0,4	0	0,2	0	-11,5	-2	1,4	0	31,0	3	25,9	2	55,0	3	64,3	4
Производство на хемикалии и хемиски производи	8,3	6	9,3	3	10,2	3	11,0	2	16,3	2	19,9	2	26,4	2	35,7	2	37,7	2
Гума и пластични производи	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,7	0	0,6	0	1,0	0	1,4	0	1,8	0	2,8	0
Метални производи	25,4	18	31,6	12	46,7	13	74,7	13	98,6	9	96,5	8	115,1	9	188,2	12	287,4	16
Машински производи	0,3	0	0,3	0	0,2	0	0,3	0	0,4	0	0,4	0	0,3	0	0,5	0	0,9	0
Канцелариска опрема и компјутери	0,2	0	0,3	0	0,5	0	0,5	0	0,5	0	1,0	0	1,0	0	1,0	0	0,9	0
Радио, ТВ, комуникациска опрема	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,2	0	-0,5	0	-0,4	0	2,1	0
Моторни возила	2,7	2	1,5	1	1,5	0	1,2	0	0,9	0	4,0	0	5,2	0	12,3	1	12,6	1
Други транспортни средства	0,0	0	-0,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,5	0	2,0	0	7,2	0	7,8	0
Производство не вклучено на друго место	8,5	6	52,6	19	64,9	18	84,7	15	118,2	11	113,6	10	115,8	9	153,1	10	139,5	8
ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈА, ГАСИФИКАЦИЈА И ВОДОСТОПАНСТВО	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,7	0	5,2	0	6,2	0
ГРАДЕЖНИШТВО	0,6	0	0,8	0	5,6	2	32,9	6	47,0	5	56,1	5	65,9	5	64,5	4	61,1	3
ВКУПНО УСЛУГИ	0,0	48	0,0	36	0,0	35	0,0	41	0,0	55	0,0	53	0,0	54	0,0	51	0,0	48
ТРГОВИЈА И ПОПРАВКИ	0,0	34	0,0	25	0,0	23	0,0	15	0,0	9	0,0	9	0,0	8	0,0	7	0,0	7
Трговија и поправка на моторни возила	3,3	2	5,7	2	5,7	2	7,0	1	8,7	1	8,7	1	8,9	1	12,2	1	11,6	1
Трговија на големо	25,0	18	35,3	13	45,8	13	53,2	9	51,8	5	65,5	6	66,0	5	63,4	4	64,1	4
Трговија на мало	20,2	14	27,0	10	31,2	9	28,5	5	31,1	3	29,4	3	31,2	2	38,1	2	43,2	2
ХОТЕЛИ И РЕСТОРАНИ	2,4	2	3,0	1	4,7	1	7,4	1	8,2	1	11,8	1	21,6	2	23,8	1	27,7	2
ТРАНСПОРТ И КОМУНИКАЦИИ	0,0	2	0,0	2	0,0	1	0,0	2	0,0	33	0,0	30	0,0	29	0,0	28	0,0	24
Копнен сообраќај	4,0	3	6,2	2	8,4	2	9,5	2	9,2	1	9,6	1	8,4	1	8,1	1	7,1	0
Воздушен сообраќај	-1,7	-1	-1,7	-1	-5,3	-1	0,2	0	0,2	0	0,2	0	0,1	0	0,3	0	0,4	0
Телекомуникации	0,0	0	0,0	0	0,1	1	0,4	0	330,8	32	337,7	29	361,1	28	433,7	27	414,4	23
Транспорт и комуникации не вклучени на друго место	0,7	0	0,9	0	1,3	0	1,3	0	2,2	0	2,9	0	3,2	0	3,3	0	3,5	0
ФИНАНСИСКО ПОСРЕДУВАЊЕ	0,0	8	0,0	6	0,0	7	0,0	21	0,0	11	0,0	12	0,0	14	0,0	13	0,0	13
Монетарно посредување	11,4	8	15,5	6	24,7	7	100,1	17	94,6	9	118,0	10	143,5	11	147,6	9	166,8	9
Други финансиски посредувања	0,0	0	0,3	0	0,2	0	0,1	0	2,9	0	3,5	0	10,4	1	26,3	2	38,4	2
Осигурување и помошни активности во осигурувањето	0,0	0	0,0	0	0,0	0	18,7	3	17,5	2	14,6	1	20,6	2	28,1	2	27,1	2
Финансиско посредување не вклучено на друго место	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,4	0
НЕДВИЖЕН ИМОТ И ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ	0,0	1	0,0	1	0,0	1	0,0	1	0,0	1	0,0	1	0,0	2	0,0	2	0,0	2
Недвижен имот	0,0	0	0,0	0	0,6	0	0,6	0	0,6	0	0,6	0	0,6	0	5,9	0	16,6	1
Компјутерски активности	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,4	0	0,6	0	0,7	0	0,6	0	1,2	0	1,6	0
Други деловни активности	1,2	1	1,8	1	2,8	1	4,6	1	9,5	1	10,1	1	18,4	1	21,3	1	21,6	1
Недвижен имот и делов. активн. не вклуч. на др. место	0,3	0	0,3	0	0,4	0	0,4	0	0,5	0	0,4	0	0,5	0	0,6	0	0,3	0
ДРУГИ УСЛУГИ	1,3	1	3,6	1	4,1	1	4,4	1	6,0	1	5,9	1	7,3	1	7,9	0	9,4	1
НЕ АЛОЦИРАНИ	3,6	3	5,1	2	5,7	2	4,7	1	5,3	1	6,7	1	7,3	1	8,1	1	9,9	1
СУБ-ТОТАЛ	141,2	100	270,4	100	359,9	100	580,1	100	1.039,2	100	1.160,7	100	1.292,1	100	1.610,2	100	1.769,0	100
ВКУПНО	141,2	100	270,4	100	359,9	100	580,1	100	1.039,2	100	1.160,7	100	1.292,1	100	1.610,2	100	1.769,0	100

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци

Табела 30

Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија**Состојба на крај на период**

во милиони САД долари

	2003	2004	2005
Меѓународна инвестициона позиција, нето	-1.999,0	-2.498,5	-2.333,9
Средства	1.868,5	2.162,2	2.455,8
<i>Директни инвестиици во странство</i>	42,0	54,2	62,1
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	35,7	43,9	43,6
Останат капитал	6,3	10,3	18,5
<i>Порfolio инвестиици</i>	3,8	4,1	3,6
Сопственички хартии од вредност	3,8	4,1	3,6
Банки	3,0	3,3	2,9
Останати сектори	0,8	0,8	0,7
Должнички хартии од вредност	-	-	-
<i>Останати инвестиици</i>	929,3	1.128,6	1.065,4
Трговски кредити	194,3	267,2	299,0
Останати сектори	194,3	267,2	299,0
Заеми	25,5	27,4	26,0
Банки	24,0	25,7	25,6
Долгорочни	15,2	16,5	15,0
Краткорочни	8,8	9,2	10,6
Останати сектори	1,5	1,7	0,4
Долгорочни	-	1,7	0,1
Краткорочни	1,5	-	0,2
Валуте и депозити	706,0	827,7	733,3
Монетарна власт	41,4	16,2	15,5
Банки	664,6	811,5	717,8
Останати средства	3,5	6,3	7,1
<i>Меѓународни официјални резерви</i>	893,4	975,3	1.324,7
Обврски	3.867,5	4.660,7	4.789,7
<i>Директни инвестиици во земјата</i>	1.614,7	2.190,6	2.086,9
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	1.477,0	1.858,5	1.863,5
Останат капитал	137,7	332,1	223,4
<i>Порfolio инвестиици</i>	107,2	71,7	273,9
Сопственички хартии од вредност	80,5	40,0	52,8
Банки	12,6	19,1	29,5
Останати сектори	67,9	20,9	23,3
Должнички хартии од вредност	26,8	31,7	221,2
<i>Останати инвестиици</i>	2.145,6	2.398,5	2.428,9
Трговски кредити	398,2	485,6	457,0
Останати сектори	398,2	485,6	457,0
Долгорочни	61,8	46,7	29,3
Краткорочни	336,4	438,9	427,6
Заеми	1.657,2	1.814,4	1.852,2
Монетарна власт	68,4	62,5	62,1
Држава	1.256,5	1.351,2	1.292,2
Банки	90,9	89,1	131,0
Долгорочни	80,0	78,4	128,3
Краткорочни	10,9	10,7	2,7
Останати сектори	241,4	311,6	366,9
Долгорочни	219,9	293,6	293,5
Краткорочни	21,5	18,0	73,4
Валуте и депозити	69,0	70,5	86,9
Банки	69,0	70,5	86,9
Останати обврски	21,4	27,9	32,8

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 31

Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија**Состојба на крај на период**

во милиони евра

	2003	2004	2005
Меѓународна инвестициона позиција, нето	-1.599,7	-1.836,6	-1.978,4
Средства	1.495,3	1.589,3	2.081,7
<i>Директни инвестиции во странство</i>	33,6	39,9	52,6
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	28,6	32,3	37,0
Останат капитал	5,0	7,6	15,6
<i>Порfolio инвестиции</i>	3,0	3,0	3,1
Сопственички хартии од вредност	3,0	3,0	3,1
Банки	2,4	2,4	2,5
Останати сектори	0,6	0,6	0,6
Должнички хартии од вредност	-	-	-
<i>Останати инвестиции</i>	743,7	829,5	903,1
Трговски кредити	155,5	196,4	253,5
Останати сектори	155,5	196,4	253,5
Заеми	20,4	20,1	22,0
Банки	19,2	18,9	21,7
Долгорочни	12,2	12,2	12,7
Краткорочни	7,0	6,7	9,0
Останати сектори	1,2	1,2	0,3
Долгорочни	-	1,2	0,1
Краткорочни	1,2	-	0,2
Валуте и депозити	565,0	608,4	621,6
Монетарна власт	33,2	11,9	13,2
Банки	531,8	596,5	608,4
Останати средства	2,8	4,6	6,0
<i>Меѓународни официјални резерви</i>	715,0	716,9	1122,9
Обврски	3.095,0	3.426,0	4.060,1
<i>Директни инвестиции во земјата</i>	1.292,1	1.610,2	1.769,0
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	1.182,0	1.366,1	1.579,6
Останат капитал	110,2	244,1	189,4
<i>Порfolio инвестиции</i>	85,8	52,7	232,2
Сопственички хартии од вредност	64,4	29,4	44,7
Банки	10,1	14,0	25,0
Останати сектори	54,3	15,4	19,7
Должнички хартии од вредност	21,4	23,3	187,5
<i>Останати инвестиции</i>	1.717,1	1.763,1	2.058,9
Трговски кредити	318,6	356,9	387,3
Останати сектори	318,6	356,9	387,3
Долгорочни	269,2	322,6	362,5
Краткорочни	49,4	34,3	24,9
Заеми	1.326,2	1.333,8	1.570,1
Монетарна власт	54,7	46,0	52,7
Држава	1.005,5	993,2	1.095,4
Банки	72,8	65,5	111,1
Долгорочни	8,7	7,9	2,3
Краткорочни	64,0	57,6	108,8
Останати сектори	193,2	229,1	311,0
Долгорочни	17,2	13,3	62,2
Краткорочни	175,9	215,8	248,8
Валуте и депозити	55,2	51,9	73,7
Банки	55,2	51,9	73,7
Останати обврски	17,1	20,5	27,8

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 32

Состојба на надворешен долг на Република Македонија¹ (продолжува)
во милиони САД долари

	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006
Долгорочен долг	1.446,6	1.495,1	1.429,0	1.577,0	1.798,6	2.007,5	2.181,3	2.347,5
Јавен сектор	1.294,5	1.330,7	1.230,8	1.321,1	1.473,2	1.603,4	1.700,1	1.607,3
Општа влада	1.029,4	1.073,7	1.050,4	1.134,9	1.256,5	1.351,1	1.469,1	1.350,2
Централна влада	976,0	1.024,5	1.008,3	1.094,7	1.215,3	1.309,1	1.425,0	1.293,2
Официјални кредитори	730,7	771,8	746,2	840,6	971,8	1.076,1	1.024,8	1.094,9
Мултилатерални кредитори	420,5	456,4	474,2	581,9	731,0	855,0	842,8	916,5
IBRD	87,6	93,9	94,9	109,4	133,5	168,7	201,1	213,8
IDA	222,5	249,9	255,3	295,8	357,9	388,1	362,3	384,4
IFAD	1,7	3,1	4,1	5,2	6,8	10,7	12,9	16,5
CEDB	4,6	7,0	5,7	14,5	17,4	23,0	19,8	23,6
EBRD	12,3	10,3	7,9	6,7	8,5	19,0	20,7	26,7
EIB	38,2	41,9	53,8	80,4	94,4	123,1	119,8	132,9
EU	40,2	37,2	44,1	64,6	112,5	122,4	106,2	118,5
EUROFIMA	13,4	13,1	8,6	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Билатерални кредитори	310,3	315,4	272,0	258,7	240,8	221,1	182,0	178,4
Репрограмиран долг 1995	266,2	237,6	191,9	182,5	168,7	152,0	120,7	103,4
Нерепограмиран долг	14,4	10,6	8,9	9,1	9,5	9,0	7,8	8,7
Репрограмиран долг 2000	0,0	19,3	16,7	28,7	18,0	9,5	0,0	0,0
Новосклучени кредити	29,7	48,0	54,5	38,4	44,6	50,5	53,5	66,2
Приватни кредитори	245,3	252,7	262,1	254,1	243,5	233,0	400,2	198,3
Лондонски клуб	245,3	252,7	261,6	253,8	243,3	232,8	222,4	0,0
Евро обврзница	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	177,0	197,5
Останати приватни кредитори	0,0	0,0	0,5	0,4	0,2	0,1	0,9	0,8
Банки	0,0	0,0	0,5	0,4	0,2	0,1	0,9	0,8
Небанкарски приватен сектор	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Јавни фондови	53,4	49,2	42,1	40,2	41,2	42,1	44,1	57,0
Официјални кредитори	53,4	49,2	42,1	40,2	41,2	42,1	44,1	57,0
Мултилатерални кредитори	53,4	49,2	42,1	40,2	41,2	42,1	44,1	57,0
IBRD	27,8	25,8	23,4	20,9	19,8	18,6	17,4	16,1
EBRD	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8	5,2	13,8	30,1
EIB	25,7	23,3	18,7	19,3	19,6	18,2	12,9	10,9
Билатерални кредитори	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Новосклучени кредити	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Приватни кредитори	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Останати приватни кредитори	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Банки	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Небанкарски приватен сектор	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Монетарна власт	101,7	81,6	70,8	67,4	68,3	62,5	62,1	55,8
IMF	101,7	81,6	70,8	67,4	68,3	62,5	62,1	55,8
Јавни претпријатија	163,4	175,5	109,6	118,8	148,3	189,7	168,9	201,3
Официјални кредитори	99,3	111,4	47,1	49,5	64,8	86,7	70,8	93,2
Мултилатерални кредитори	99,3	101,1	39,6	34,2	47,2	61,1	50,9	74,0
IBRD	0,7	3,1	5,9	15,2	27,5	36,1	29,8	33,9
EBRD	40,4	45,7	25,5	10,0	10,2	9,8	7,0	9,6
EIB	4,5	3,8	2,8	2,4	1,8	6,8	6,9	17,3
EUROFIMA	3,6	3,6	5,4	6,6	7,6	8,3	7,2	6,6
CEDB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,6
IFC	50,0	45,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Билатерални кредитори	0,0	10,2	7,5	15,4	17,5	25,6	19,9	19,2
Новосклучени кредити	0,0	10,2	7,5	15,4	17,5	25,6	19,9	19,2
Приватни кредитори	64,1	64,1	62,5	69,2	83,5	103,0	98,1	108,0
Останати приватни кредитори	64,1	64,1	62,5	69,2	83,5	103,0	98,1	108,0
Банки	58,8	60,6	58,9	65,6	80,0	99,5	94,6	104,6
Небанкарски приватен сектор	5,2	3,5	3,6	3,6	3,5	3,5	3,5	3,4

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 32

Состојба на надворешен долг на Република Македонија/1

во милиони САД долари

	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006
Приватен сектор	152,1	164,4	198,1	255,9	325,5	404,1	481,2	740,3
Приватни Банки	69,3	60,7	51,9	91,6	77,2	62,0	117,8	180,2
Официјални кредитори	21,0	12,6	7,0	4,8	7,8	13,5	37,8	57,7
Мултилатерални кредитори	16,3	9,9	6,3	4,8	7,8	13,5	37,8	44,5
EBRD	16,3	9,9	3,0	0,8	3,7	10,5	36,6	40,8
IFC	0,0	0,0	3,3	3,9	4,0	2,9	1,3	0,0
IBRD	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EIB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,7
Билатерални кредитори	4,6	2,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	13,2
Новосклучени кредити	4,6	2,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	13,2
Приватни кредитори	48,4	48,1	44,9	86,8	69,4	48,5	80,0	122,5
Останати приватни кредитори	48,4	48,1	44,9	86,8	69,4	48,5	80,0	122,5
Банки	46,4	40,8	43,7	79,3	61,2	39,5	64,7	98,9
Небанкарски приватен сектор	2,0	7,4	1,2	7,5	8,2	9,0	15,3	23,5
Небанкарски приватен сектор	82,8	103,6	146,2	164,3	248,3	342,1	363,4	560,1
Официјални кредитори	15,5	25,2	60,1	31,5	39,5	33,1	17,6	21,5
Мултилатерални кредитори	10,4	21,6	55,9	28,6	26,6	27,3	14,2	13,2
EBRD	3,0	8,4	25,2	14,4	15,9	20,5	9,4	8,9
IFC	6,9	11,9	30,0	13,6	9,2	6,3	4,8	4,2
EAR	0,0	1,4	0,7	0,6	1,4	0,6	0,0	0,0
EU	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Билатерални кредитори	5,0	3,5	4,2	2,9	12,9	5,7	3,4	8,3
Новосклучени кредити	5,0	3,5	4,2	2,9	12,9	5,7	3,4	8,3
Приватни кредитори	67,3	78,5	86,1	132,9	208,8	309,1	345,8	538,6
Останати приватни кредитори	67,3	78,5	86,1	132,9	208,8	309,1	345,8	538,6
Банки	36,9	34,6	33,6	59,4	60,8	99,0	105,0	166,1
Небанкарски приватен сектор	30,4	43,9	52,5	73,5	148,0	210,1	240,7	372,5
Краткорочен долг	55,5	52,8	65,4	63,6	41,9	71,9	93,5	63,2
Јавен сектор	1,0	14,2	0,9	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Општа влада	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Заеми	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Монетарна власт	0,0	14,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Заеми	0,0	14,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Јавни претпријатија	1,0	0,0	0,9	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Заеми	1,0	0,0	0,9	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Приватен сектор	54,4	38,6	64,5	63,5	41,8	71,9	93,5	63,2
Приватни Банки	31,8	22,1	35,0	18,6	11,4	11,4	3,5	2,1
Заеми	31,8	22,1	35,0	18,6	11,4	11,4	3,5	2,1
Небанкарски приватен сектор	22,7	16,5	29,5	44,9	30,4	60,5	90,0	61,2
Трговски кредити	1,2	0,5	0,3	1,6	0,5	0,1	1,4	0,3
Заеми	21,4	16,0	29,3	43,3	29,9	60,4	88,6	60,9
Вкупно	1.502,1	1.547,9	1.494,4	1.640,6	1.840,5	2.079,4	2.274,8	2.410,8

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 33

Состојба на надворешен долг на Република Македонија/1 (продолжува)
во милиони евра

	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006
Долгорочен долг	1.440,0	1.606,8	1.621,5	1.513,2	1.439,4	1.475,7	1.849,1	1.782,5
Јавен сектор	1.288,6	1.430,1	1.396,6	1.267,6	1.178,9	1.178,6	1.441,2	1.220,4
Општа влада	1.024,7	1.153,9	1.191,9	1.089,0	1.005,5	993,2	1.245,4	1.025,2
Централна влада	971,5	1.101,0	1.144,1	1.050,4	972,6	962,3	1.208,0	981,9
Официјални кредитори	727,4	829,4	846,7	806,5	777,7	791,0	868,7	831,3
Мултилатерални кредитори	418,5	490,5	538,0	558,3	585,0	628,5	714,4	695,9
IBRD	87,2	100,9	107,7	105,0	106,8	124,0	170,4	162,4
IDA	221,5	268,6	289,6	283,8	286,4	285,3	307,1	291,8
IFAD	1,7	3,3	4,6	5,0	5,4	7,9	11,0	12,5
CEDB	4,6	7,5	6,4	13,9	13,9	16,9	16,8	17,9
EBRD	12,3	11,1	8,9	6,4	6,8	14,0	17,5	20,3
EIB	38,0	45,0	61,0	77,2	75,6	90,5	101,6	100,9
EU	40,0	40,0	50,0	62,0	90,0	90,0	90,0	90,0
EUROFIMA	13,3	14,1	9,7	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Билатерални кредитори	308,8	339,0	308,7	248,2	192,7	162,5	154,3	135,5
Репрограмиран долг 1995	265,0	255,3	217,8	175,1	135,0	111,8	102,3	78,5
Нерепограмиран долг	14,3	11,4	10,1	8,7	7,6	6,6	6,6	6,6
Репрограмиран долг 2000	0,0	20,7	19,0	27,5	14,4	7,0	0,0	0,0
Новосклучени кредити	29,5	51,5	61,8	36,8	35,7	37,1	45,3	50,3
Приватни кредитори	244,1	271,6	297,4	243,8	194,9	171,2	339,3	150,6
Лондонски клуб	244,1	271,6	296,9	243,5	194,7	171,2	188,5	0,0
Евро обврзница	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	150,0	150,0
Останати приватни кредитори	0,0	0,0	0,5	0,3	0,2	0,1	0,8	0,6
Банки	0,0	0,0	0,5	0,3	0,2	0,1	0,8	0,6
Небанкарски приватен сектор	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Јавни фондови	53,2	52,9	47,8	38,6	33,0	30,9	37,4	43,3
Официјални кредитори	53,2	52,9	47,8	38,6	33,0	30,9	37,4	43,3
Мултилатерални кредитори	53,2	52,9	47,8	38,6	33,0	30,9	37,4	43,3
IBRD	27,7	27,8	26,6	20,0	15,8	13,7	14,7	12,2
EBRD	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	3,8	11,7	22,8
EIB	25,5	25,1	21,2	18,6	15,7	13,4	11,0	8,2
Билатерални кредитори	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Новосклучени кредити	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Приватни кредитори	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Останати приватни кредитори	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Банки	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Небанкарски приватен сектор	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Монетарна власт	101,2	87,7	80,3	64,7	54,7	46,0	52,7	42,4
IMF	101,2	87,7	80,3	64,7	54,7	46,0	52,7	42,4
Јавни претпријатија	162,6	188,6	124,4	114,0	118,7	139,4	143,2	152,8
Официјални кредитори	98,8	119,7	53,4	47,5	51,8	63,7	60,0	70,8
Мултилатерални кредитори	98,8	108,7	45,0	32,8	37,8	44,9	43,1	56,2
IBRD	0,7	3,3	6,7	14,6	22,0	26,6	25,2	25,7
EBRD	40,3	49,1	29,0	9,6	8,2	7,2	5,9	7,3
EIB	4,5	4,1	3,1	2,3	1,5	5,0	5,8	13,1
EUROFIMA	3,6	3,8	6,2	6,4	6,1	6,1	6,1	5,0
CEDB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0
IFC	49,8	48,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Билатерални кредитори	0,0	11,0	8,5	14,8	14,0	18,8	16,8	14,6
Новосклучени кредити	0,0	11,0	8,5	14,8	14,0	18,8	16,8	14,6
Приватни кредитори	63,8	68,9	71,0	66,4	66,8	75,7	83,2	82,0
Останати приватни кредитори	63,8	68,9	71,0	66,4	66,8	75,7	83,2	82,0
Банки	58,6	65,1	66,9	63,0	64,0	73,1	80,2	79,5
Небанкарски приватен сектор	5,2	3,8	4,1	3,4	2,8	2,6	3,0	2,6

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 33
Состојба на надворешен долг на Република Македонија/1
 во милиони евра

	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006
Приватен сектор	151,4	176,6	224,8	245,6	260,5	297,1	407,9	562,1
Приватни Банки	69,0	65,3	58,9	87,9	61,7	45,6	99,9	136,8
Официјални кредитори	20,9	13,6	8,0	4,6	6,2	9,9	32,1	43,8
Мултилатерални кредитори	16,3	10,6	7,1	4,6	6,2	9,9	32,1	33,8
EBRD	16,2	10,6	3,4	0,8	3,0	7,8	31,0	31,0
IFC	0,0	0,0	3,8	3,8	3,2	2,1	1,1	0,0
IBRD	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EIB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8
Билатерални кредитори	4,6	2,9	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0
Новосклучени кредити	4,6	2,9	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0
Приватни кредитори	48,2	51,7	50,9	83,3	55,5	35,7	67,8	93,0
Останати приватни кредитори	48,2	51,7	50,9	83,3	55,5	35,7	67,8	93,0
Банки	46,2	43,8	49,6	76,1	49,0	29,1	54,8	75,1
Небанкарски приватен сектор	2,0	7,9	1,4	7,2	6,5	6,6	13,0	17,9
Небанкарски приватен сектор	82,4	111,4	165,9	157,7	198,7	251,5	308,0	425,3
Официјални кредитори	15,4	27,0	68,2	30,2	31,6	24,3	14,9	16,4
Мултилатерални кредитори	10,4	23,3	63,4	27,4	21,3	20,1	12,0	10,0
EBRD	3,0	9,0	28,5	13,8	12,7	15,1	8,0	6,8
IFC	6,8	12,8	34,1	13,0	7,4	4,6	4,0	3,2
EAR	0,0	1,5	0,8	0,6	1,2	0,4	0,0	0,0
EU	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Билатерални кредитори	5,0	3,8	4,8	2,8	10,3	4,2	2,9	6,3
Новосклучени кредити	5,0	3,8	4,8	2,8	10,3	4,2	2,9	6,3
Приватни кредитори	67,0	84,3	97,7	127,5	167,1	227,2	293,1	408,9
Останати приватни кредитори	67,0	84,3	97,7	127,5	167,1	227,2	293,1	408,9
Банки	36,8	37,2	38,1	57,0	48,7	72,8	89,0	126,1
Небанкарски приватен сектор	30,2	47,1	59,6	70,5	118,4	154,4	204,1	282,8
Краткорочен долг	55,2	56,8	74,2	61,0	33,5	52,8	79,2	48,0
Јавен сектор	1,0	15,3	1,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Општа влада	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Заеми	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Монетарна власт	0,0	15,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Заеми	0,0	15,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Јавни претпријатија	1,0	0,0	1,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Заеми	1,0	0,0	1,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Приватен сектор	54,2	41,5	73,2	60,9	33,4	52,8	79,2	48,0
Приватни Банки	31,6	23,8	39,7	17,8	9,1	8,4	2,9	1,6
Заеми	31,6	23,8	39,7	17,8	9,1	8,4	2,9	1,6
Небанкарски приватен сектор	22,5	17,7	33,5	43,1	24,3	44,5	76,3	46,4
Трговски кредити	1,2	0,6	0,3	1,6	0,4	0,1	1,2	0,2
Заеми	21,3	17,2	33,2	41,5	23,9	44,4	75,1	46,2
Вкупно	1.495,2	1.663,5	1.695,7	1.574,1	1.472,9	1.528,5	1.928,3	1.830,5

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 34

Надворешен долг на Република Македонија**Состојба и остварени текови заклучно со 31.03.2007/1 (продолжува)**

во милиони евра

	Состојба на долг на 30.06.2007	Платени обврски - 01.01.-30.06.2007			Користени средства - 01.01.-30.06.2007
		Главнина	Камата	Вкупно	
Долгорочен долг	1.644,7	292,2	27,6	319,7	168,0
Јавен сектор	1.012,8	229,1	17,5	246,6	34,2
Општа Влада	857,0	181,7	13,4	195,0	24,1
Централна Влада	823,1	170,2	12,2	182,3	19,8
Официјални кредитори	671,0	170,1	12,2	182,2	18,3
Мултилатерални кредитори	605,2	92,4	9,6	101,9	9,7
IBRD	76,3	86,2	4,3	90,5	2,9
IDA	285,2	1,6	1,1	2,7	0,0
IFAD	12,8	0,1	0,0	0,1	0,6
CEDB	17,9	0,0	0,4	0,4	0,0
EBRD	20,2	1,3	0,5	1,7	1,2
EIB	102,7	3,2	1,7	4,9	5,0
EUROFIMA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EU	90,0	0,0	1,6	1,6	0,0
Билатерални кредитори	65,8	77,7	2,6	80,3	8,5
Репрограмиран долг 1995	2,4	76,6	2,2	78,8	0,0
Нерепрограмиран долг	6,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Новосклучени кредити	56,9	1,1	0,4	1,5	8,5
Приватни кредитори	152,1	0,1	0,0	0,1	1,6
Евро обврзници	150,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Останати приватни кредитори	2,1	0,1	0,0	0,1	1,6
Банки	2,1	0,1	0,0	0,1	1,6
Небанкарски приватен сектор	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Јавни фондови	33,9	11,5	1,2	12,7	4,3
Официјални кредитори	33,9	11,5	1,2	12,7	4,3
Мултилатерални кредитори	33,9	11,5	1,2	12,7	4,3
IBRD	0,0	10,1	0,3	10,4	0,0
EBRD	27,1	0,0	0,5	0,5	4,3
EIB	6,8	1,4	0,4	1,7	0,0
Билатерални кредитори	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Новосклучени кредити	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Приватни кредитори	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Останати приватни кредитори	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Банки	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Небанкарски приватен сектор	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Монетарна власт	0,0	41,7	0,9	42,6	0,0
IMF	0,0	41,7	0,9	42,6	0,0
Јавни претпријатија	155,8	5,7	3,2	9,0	10,1
Официјални кредитори	77,7	2,9	1,3	4,2	9,9
Мултилатерални кредитори	57,6	1,8	1,0	2,8	3,3
IBRD	27,0	0,9	0,5	1,4	2,2
EBRD	7,5	0,8	0,2	1,0	1,0
EIB	13,1	0,1	0,2	0,3	0,0
EUROFIMA	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
IFC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
CEDB	5,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Билатерални кредитори	20,2	1,1	0,3	1,4	6,7
Новосклучени кредити	20,2	1,1	0,3	1,4	6,7
Приватни кредитори	78,0	2,8	1,9	4,8	0,2
Останати приватни кредитори	78,0	2,8	1,9	4,8	0,2
Банки	75,5	2,6	1,8	4,4	0,0
Небанкарски приватен сектор	2,5	0,2	0,1	0,3	0,2

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 34

Надворешен долг на Република Македонија
Состојба и остварени текови заклучно со 31.03.2007 /1
 во милиони евра

	Состојба на долг на 30.06.2007	Платени обврски - 01.01.-30.06.2007			Користени средства - 01.01.-30.06.2007
		Главнина	Камата	Вкупно	
Приватен сектор	631,9	63,1	10,1	73,2	133,7
Приватни Банки	146,7	27,6	3,6	31,3	37,8
Официјални кредитори	47,9	20,6	1,6	22,2	24,7
Мултилатерални кредитори	33,4	20,6	1,3	21,9	20,2
EBRD	27,9	20,6	1,2	21,8	17,5
IFC	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
EIB	5,6	0,0	0,0	0,0	2,8
Билатерални кредитори	14,5	0,0	0,3	0,3	4,5
Новосклучени кредити	14,5	0,0	0,3	0,3	4,5
Приватни кредитори	98,8	7,0	2,1	9,1	13,0
Останати приватни кредитори	98,8	7,0	2,1	9,1	13,0
Банки	80,8	7,0	1,9	8,9	13,0
Небанкарски приватен сектор	18,0	0,0	0,2	0,2	0,0
Небанкарски приватен сектор	485,2	35,4	6,5	41,9	96,0
Официјални кредитори	15,6	2,9	0,3	3,2	2,6
Мултилатерални кредитори	11,8	1,0	0,3	1,3	2,6
IBRD	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EBRD	8,9	0,6	0,2	0,8	2,6
IFC	2,9	0,4	0,1	0,5	0,0
EAR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Билатерални кредитори	3,8	1,9	0,0	1,9	0,0
Новосклучени кредити	3,8	1,9	0,0	1,9	0,0
Приватни кредитори	469,6	32,5	6,2	38,7	93,4
Останати приватни кредитори	469,6	32,5	6,2	38,7	93,4
Банки	155,3	5,8	2,9	8,6	33,8
Небанкарски приватен сектор	314,4	26,8	3,3	30,1	59,5
Краткорочен долг	125,1	3,3	1,2	4,5	79,5
Јавен сектор	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Општа Влада	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Заеми	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Монетарна власт	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Заеми	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Јавни претпријатија	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Заеми	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Приватен сектор	125,1	3,3	1,2	4,5	79,5
Приватни Банки	32,4	0,0	0,4	0,4	30,8
Заеми	32,4	0,0	0,4	0,4	30,8
Небанкарски приватен сектор	92,7	3,3	0,8	4,1	48,8
Трговски кредити	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Заеми	92,4	3,3	0,8	4,1	48,8
Вкупно	1.769,8	295,5	28,8	324,2	247,5

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 35

Девизни резерви
 во милиони евра

	1. Девизни резерви					2. Други девизни средства
	Монетарно злато	Специјални права на влечење-SDR	Резервна позиција кај ММФ	Девизи	ВКУПНО	
2003	29,7	0,3	0,0	685,0	715,0	33,2
2004	63,6	0,6	0,0	652,8	716,9	11,9
2005	94,9	0,7	0,0	1.027,3	1.122,9	13,2
2006	105,4	2,3	0,0	1.309,0	1.416,7	17,9
I	102,9	0,7	0,0	865,8	969,4	13,0
II	102,5	0,2	0,0	873,3	976,0	13,1
III	105,4	0,2	0,0	1.052,2	1.157,8	69,7
IV	111,1	2,6	0,0	1.079,3	1.193,1	69,4
V	111,2	0,9	0,0	1.100,3	1.212,5	69,2
VI	104,6	0,9	0,0	1.135,9	1.241,3	69,4
VII	109,8	0,8	0,0	1.165,5	1.276,1	69,3
VIII	105,9	0,3	0,0	1.239,4	1.345,6	18,1
IX	103,8	0,2	0,0	1.266,1	1.370,1	18,2
X	103,1	2,8	0,0	1.295,8	1.401,7	18,2
XI	105,9	0,5	0,0	1.307,3	1.413,8	17,9
XII	105,4	2,3	0,0	1.309,0	1.416,7	17,9
Кв.1	105,4	0,2	0,0	1.052,2	1.157,8	69,7
Кв.2	104,6	0,9	0,0	1.135,9	1.241,3	69,4
Кв.3	103,8	0,2	0,0	1.266,1	1.370,1	18,2
Кв.4	105,4	2,3	0,0	1.309,0	1.416,7	17,9
2007						
I	108,7	1,7	0,0	1.284,7	1.395,1	18,1
II	111,7	0,2	0,0	1.276,4	1.388,3	12,1
III	108,7	7,0	0,0	1.297,3	1.413,1	17,9
Кв.1	108,7	7,0	0,0	1.297,3	1.413,1	17,9
IV	108,5	4,2	0,0	1.343,0	1.455,7	17,7
V	106,8	1,4	0,0	1.357,8	1.466,0	17,8
VI	104,8	1,4	0,0	1.312,2	1.418,4	17,8
Кв.2	104,8	1,4	0,0	1.312,2	1.418,4	17,8

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 36
Девизен курс на денарот (просек за периодот)

		100 ATS	100 FRF	100 ITL	100 DEM	100 CHF	1 GBP	1 USD	1 EUR	100 JPY
1993	/1	2,0127	4,1226	1,4832	14,1617	15,9867	35,3541	23,5722	-	
1994		3,7833	7,7828	2,6792	26,6162	31,5905	66,0911	43,2351	-	
1995		3,7722	7,6206	2,3369	26,5390	32,1770	60,0303	38,0354	-	
1996		3,7787	7,8183	2,5929	26,5848	32,3948	62,4691	39,9935	-	
1997		4,0780	8,5259	2,9225	28,6980	34,3423	81,6392	49,8299	-	
1998		4,3993	9,2329	3,1357	30,9525	37,5788	90,2462	54,4506	-	
1999		4,4052	9,2409	3,1306	30,9927	37,8747	92,0413	56,8964	-	
2000		4,4131	9,2575	3,1362	31,0482	38,9892	99,6905	65,8856	60,7250	61,1533
2001		4,4267	9,2862	3,1459	31,1445	40,3381	97,9875	68,0421	60,9133	56,0157
2002		-	-	-	-	41,5689	97,0365	64,7341	60,9783	51,6839
2003		-	-	-	-	40,3117	88,6405	54,3031	61,2639	46,8292
2004		-	-	-	-	39,7337	90,4298	49,4105	61,3377	45,6661
2005		-	-	-	-	39,5872	89,6186	49,2919	61,2958	44,7895
2006		-	-	-	-	38,8981	89,7611	48,7854	61,1885	41,9345
2005	Кв.1	-	-	-	-	39,6393	88,4807	46,8029	61,4032	44,7904
	Кв.2	-	-	-	-	39,7513	90,4176	48,6819	61,3730	45,2948
	Кв.3	-	-	-	-	39,4147	89,5738	50,1566	61,2196	45,1496
	Кв.4	-	-	-	-	39,5461	89,9864	51,4655	61,1906	43,9286
2006	Кв.1	-	-	-	-	39,2848	89,2867	50,9665	61,2334	43,5954
	Кв.2	-	-	-	-	39,1077	88,8832	48,7465	61,1661	42,5425
	Кв.3	-	-	-	-	38,7979	89,9489	48,0042	61,1697	41,3318
	Кв.4	-	-	-	-	38,4127	90,9055	47,4714	61,1856	40,3109
2007	Кв.1	-	-	-	-	37,8609	91,2615	46,6974	61,1809	39,1234
	Кв.2	-	-	-	-	37,1487	90,0730	45,3961	61,1741	37,6175
2005	I	-	-	-	-	39,7112	87,8420	46,6876	61,4287	45,1666
	II	-	-	-	-	39,5700	88,9779	47,1916	61,359	44,9537
	III	-	-	-	-	39,6300	88,6702	46,5671	61,4176	44,2666
	IV	-	-	-	-	39,6527	89,8171	47,4544	61,3886	44,1968
	V	-	-	-	-	39,7529	89,8212	48,2674	61,4171	45,2970
	VI	-	-	-	-	39,8482	91,6345	50,3377	61,3120	46,3906
	VII	-	-	-	-	39,2967	89,0983	50,8157	61,2015	45,4303
	VIII	-	-	-	-	39,4266	89,3141	49,7871	61,2329	45,0299
	IX	-	-	-	-	39,5245	90,3334	49,8574	61,2245	44,9833
	X	-	-	-	-	39,4880	89,7278	50,8468	61,1880	44,3459
	XI	-	-	-	-	39,6099	90,1112	51,8977	61,1789	43,8416
	XII	-	-	-	-	39,5424	90,1243	51,6661	61,2046	43,5954
2006	I	-	-	-	-	39,5447	89,3827	50,7503	61,2839	43,8820
	II	-	-	-	-	39,3020	89,6578	51,2317	61,2179	43,4344
	III	-	-	-	-	39,0093	88,8557	50,9433	61,1970	43,4544
	IV	-	-	-	-	38,8317	88,0838	49,9694	61,1625	42,5913
	V	-	-	-	-	39,2724	89,4229	47,9649	61,1686	42,8457
	VI	-	-	-	-	39,2134	89,1251	48,3312	61,1670	42,1803
	VII	-	-	-	-	39,0015	88,9010	48,2135	61,1671	41,7135
	VIII	-	-	-	-	38,7629	90,3501	47,7888	61,1688	41,2355
	IX	-	-	-	-	38,6238	90,6172	48,0105	61,1732	41,0371
	X	-	-	-	-	38,4876	90,9394	48,4970	61,1815	40,8833
	XI	-	-	-	-	38,4257	90,8063	47,5741	61,1799	40,5425
	XII	-	-	-	-	38,3251	90,9675	46,3465	61,1954	39,5143
2007	I	-	-	-	-	37,8973	92,1831	47,0635	61,1802	39,1269
	II	-	-	-	-	37,7300	91,6664	46,8414	61,1905	38,8048
	III	-	-	-	-	37,9428	89,9742	46,2014	61,1729	39,4077
	IV	-	-	-	-	37,3937	90,0173	45,3304	61,1754	38,1562
	V	-	-	-	-	37,0661	89,7285	45,2464	61,1729	37,5017
	VI	-	-	-	-	36,9892	90,4847	45,6166	61,1739	37,1983

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Извршена деноминација на денарот за 100 во мај 1993 година.

Табела 37

Среден девизен курс на денарот (на крај на периодот)

	EUR	DEM	ITL	USD	ATS	FRF	GBP	CHF
	1	100	100	1	100	100	1	100
31.12.1993		2.575,2100	2,6000	44,4600	366,3000	757,7600	65,8200	3.029,4800
31.12.1994		2.621,1400	2,5000	40,6000	372,4900	759,5300	63,4500	3.098,1900
31.12.1995		2.649,4300	2,4000	37,9800	376,5900	775,0400	58,6500	3.299,6000
31.12.1996		2.663,4000	2,7100	41,4100	378,4961	789,1662	69,9596	3.062,9100
31.12.1997		3.092,4800	3,1500	55,4200	439,5300	924,1300	92,2200	3.811,4800
31.12.1998		3.098,3900	3,1294	51,8400	440,4100	923,8800	86,6900	3.786,2300
31.12.1999	60,6173	3.099,3136	3,1306	60,3400	440,5231	924,1000	97,5000	3.776,5400
31.12.2000	60,7878	3.108,0300	3,1400	65,3300	441,7600	926,7000	97,4000	3.990,8000
31.12.2001	60,9610	3.116,8844	3,1484	69,1716	443,0206	929,3438	100,1824	4.110,9286
31.12.2002	61,0707			58,5979			93,9549	4.197,8760
31.12.2003	61,2931			49,0502			87,1136	3.930,5566
31.12.2004	61,3100			45,0676			86,4983	3.970,8549
31.12.2005	61,1779			51,8589			89,2717	3.934,0171
31.12.2006	61,1741			46,4496			91,1007	3.806,9637
31.01.2007	61,2139			47,1893			92,7062	3.770,2575
28.02.2007	61,1773			46,2413			90,8079	3.780,3436
31.03.2007	61,1675			45,9284			89,9787	3.764,8489
30.04.2007	61,1621			44,8304			89,6476	3.722,3602
31.05.2007	61,1920			45,5976			90,0545	3.716,0381
30.06.2007	61,1692			45,2973			90,7555	3.695,3543

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 38

Индекси на ефективен девизен курс на денарот
 базен период 1995=100, пондери НТР 2003 година

година	месец	Номинален ефективен девизен курс на денарот	Реален ефективен девизен курс на денарот	
			Индекс на трошоци на живот	Индекс на цени на производители на индустриски производи
1995	XII	108,9	103,4	100,5
1996	XII	110,2	90,0	89,9
1997	XII	100,4	78,2	83,8
1998	XII	109,1	74,4	84,0
1999	XII	110,3	68,6	78,0
2000	XII	147,2	81,0	90,5
2001	XII	155,1	79,3	86,0
2002	XII	158,7	77,7	85,6
2003	XII	164,2	79,3	85,9
2004	XII	169,3	76,4	84,8
2005	XII	170,5	74,0	82,8
2006	XII	170,1	73,9	81,5
2006	I	170,8	75,4	83,4
	II	171,0	75,6	83,7
	III	171,2	75,2	82,9
	IV	171,5	75,0	82,6
	V	172,8	76,0	84,4
	VI	173,1	75,5	83,4
	VII	172,2	75,2	83,6
	VIII	171,4	74,6	82,9
	IX	171,5	74,3	82,4
	X	170,4	73,9	81,4
	XI	170,0	74,2	81,0
	XII	170,1	73,9	81,5
2007	I	170,2	74,2	81,4
	II	169,9	74,2	80,7
	III	170,9	74,2	81,1
	IV	170,9	74,0	80,9
	V	170,9	74,1	80,4
	VI	170,5	73,8	81,0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

МЕТОДОЛОШКИ ОБЈАСНУВАЊА

РЕАЛЕН СЕКТОР

Табела бр.1 Бруто домашен производ

Извор на податоците за бруто домашниот производ (БДП) е Државниот завод за статистика на Република Македонија (ДЗСРМ). Пресметката на БДП базира на податоци од годишните сметки од Централниот регистар, од статистичките истражувања на ДЗС, од Министерството за финансии, УЈП и од други извори.

Бруто домашниот производ (БДП) по тековни цени (според производствен метод) е финален производ на производната активност на резидентните производни единици и претставува збир на бруто додадената вредност од одделни институционални сектори или одделни дејности, по основни цени, зголемен за данокот на промет (односно ДДВ) и царините, а намален за субвенциите на производи (што не се распределени по дејности).

Податоци за БДП на квартална основа се расположливи од 1997 година. Производствената страна на БДП на квартална основа се пресметува по постојани цени. Податоците за БДП по производен метод прикажани по сектори се според Националната класификација на дејности - НКД.

Табела бр.2 Цени

Извор на податоците за цените е ДЗСРМ.

Просечните месечни цени на мало, нивната динамика и структурата на личната потрошувачка се основа за пресметка на *индексот на трошоците на животоот* (*Consumer price index - CPI*).

При изборот на производите за следење на цените на мало се земаат предвид само оние производи кои имаат значајно учество во прометот на мало. Под цени на мало се подразбираат цените по кои трговијата на мало, индивидуалните производители и вршителите на услугите ги продаваат производите и услугите на крајните потрошувачи. Во цените е вклучен и ДДВ.

Индексот на трошоци на животот се пресметува врз база на посебно групирана листа на производи и услуги од личната потрошувачка на неземјоделските домаќинства и просечните месечни цени на мало на тие производи и услуги, односно нивните индивидуални индекси на цени, пондерирани со структурата од индивидуалната потрошувачка. Од јануари 2007 година структурата на индексот на трошоците на животот е проширена за две нови категории: „Ресторани и хотели“ и „Останати услуги неспомнати на друго место“.

Цениите на производителите на индустриски производи - ЦПИП (Producer price index-PPI) се следат во Месечниот извештај за цени на производители на индустриски производи, Ц.41 кај 200 претпријатија од областа на индустријата во Р. Македонија. Изборот на претпријатијата се врши според нивното значење во вкупното производство.

Продажна цена на производителите на индустриски производи е цената според која производителот ги продава своите производи на редовните купувачи на домашниот пазар, во најголеми количества франко натоварено во вагон (камион) во местото на производителот, или цената по која производителот врши пресметка со други производители во прометната сфера. Во оваа цена влегува регресот, ако продавачот го остварува според прописите, а од цената се одбива трговскиот рабат и попустот (каса сконто и др.) што продавачот му го одобрува на купувачот. Во цената не влегува ДДВ.

Од јануари 2001 година индексот на ЦПИП се обработува според Националната класификација на дејностите.

Табела бр.3 Индустриско производство и продуктивност во индустријата

Извор на податоците за *индустриското производство* е ДЗСРМ. Податоците за индустријата се прибираат преку месечни извештаи што ги доставуваат претпријатијата евидентирани во областа на индустријата, како и деловните единици кои се занимаваат со индустриска дејност, а се наоѓаат во состав на индустриските претпријатија.

Врз основа на податоците од месечните извештаи се пресметуваат индексите на производство.

Со годишниот извештај за индустријата до 1998 година и месечниот извештај за индустријата до 1999 година, податоците се прибираат според Единствената класификација на дејности - ЕКД, а од 1999 година, односно 2000 година, соодветно, прибирањето на податоците врз база на споменатите извештаи се врши според Националната класификација на дејности - НКД.

Индексот на физички обем на индустриско производство се пресметува врз основа на производството, т.е. по чиста дејност, со распоредување на производите во соодветната гранка. За пресметување на индексот се користат:

- просечното месечно готово производство и структурата на производството во базната година;
- вкупно месечно производство во тековната година;
- номенклатурата на производи за месечниот извештај за индустриското производство;
- пондерациони коефициенти за секој производ;
- пондерациони фактори што ја изразуваат структурата на производството, т.е. учеството на секоја гранка во вкупното индустриско производство на Република Македонија.

Продуктивноста во индустријата се пресметува во НБРМ, врз база на податоци од ДЗСРМ за физичкиот обем на индустриското производство и бројот на вработените во индустријата (според истражувањето Труд 1), со месечна динамика.

Табела бр.4 Вработеност

Извор на презентирани податоци за *вработеноста* е Анкетата за работна сила (АРС) на ДЗСРМ.

АРС е најсеопфатно истражување на економската активност на анселението и нивните демографски, образовни и други карактеристики во меѓупописниот период. Анкетата се спроведува на целата територија на Р. Македонија, врз база на примерок од 10.000 домаќинства (7.200 домаќинства до 2003 година) или 1,8% од вкупниот број домаќинства во земјата. До 2003 година АРС се спроведуваше годишно, а од 2004 година се спроведува континуирано неделно во тек на цела година, а обработката се врши квартално и годишно. Единици на набљудување се лица на возраст од 15 до 79 години и домаќинствата. АРС се изработува врз база на меѓународни препораки (ILO и Eurostat). Применети класификации: Национална класификација на дејности и Национална класификација на занимања.

Работоспособното население го сочинуваат сите лица на возраст од 15 години и повеќе. Работоспособното население се дели на активно население и неактивно население.

Активното население (работна сила) ги опфаќа вработените и невработените лица.

Неактивно население ги опфаќа следните лица:

- ученици и студенти
- пензионери
- домаќинки
- издржувани лица (од друго лице, од државата или од друг приход како рента, камата).

Вработените во *земјоделството* ги опфаќаат секторите А и Б; вработените во *индустријата* ги опфаќаат секторите В, Г, Д и Ѓ; вработените во *услужните дејности* ги опфаќаат секторите од Е до Љ според НКД.

Табела бр.5 Плати

Податоците за исплатените нето и бруто плати по вработен базираат на месечни извештаи од деловните субјекти во приватна и друга (општествена, државна, задружна и мешовита) сопственост со различни дејности во Република Македонија. Податоците ги изготвува ДЗСРМ.

Нејто ѝлајџиџе се однесуваат на просечните примања во месецот по работник, остварени за работа со полно, покусо и подолго работно време (прекувремена работа). Вкупно исплатените нето плати опфаќаат и надоместок на нето платата од средствата на претпријатието (или друго правно лице) за годишен одмор, државни празници, платено отсуство до 7 дена, платено отсуство за стручно усовршување, за боледување до 21 ден, надоместок за време поминато на вежби по покана од надлежен државен орган, цивилна заштита, и сл.

Бруто ѝлајџиџе ги опфаќаат исплатените нето плати за извештајниот месец, платениот персонален данок и платените придонеси за пензиско, инвалидско и здравствено осигурување, за вработување, професионално заболување и за водостопанство.

Почнувајќи од мај 2001 година податоците за платите се објавуваат според Националната класификација на дејности-НКД.

Платите во *земјоделството* ги опфаќаат секторите А и Б; платите во *индустријата* ги опфаќаат секторите В, Г, Д и Ѓ; платите во *услужната дејност* ги опфаќаат секторите од Е до Љ според НКД.

Табела бр.6 Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондови)

Податоците за буџетот ги изготвува Министерството за финансии на Република Македонија.

Буџетот на Република Македонија ги инкорпорира централниот буџет и буџетите на вонбуџетските фондови.

Централниот буџет, кој се однесува на централната власт, ги опфаќа основниот буџет, буџетот на самофинансирачки активности и буџетите на заеми и донации.

Во вонбуџетски фондови спаѓаат: Фонд за ПИОМ, Фонд за здравствено осигурување, Агенција за вработување и Фонд за патишта.

МОНЕТАРЕН СЕКТОР

Податоците во агрегираниот биланс на депозитните банки и билансот на Народна банка на Република Македонија (НБРМ) се дезагрегирани согласно секторскиот и валутниот критериум, како и согласно финансискиот инструмент врз основа на кој настануваат определени побарувања и обврски. Податоците во презентираниите биланси се однесуваат на крајните салда на крајот на референтниот период. Износите кои се деноминирани во странска валута се конвертираат според средниот девизен курс на денарот на крајот на референтниот период, согласно индикативната курсна листа на НБРМ.

Во секторската класификација комитентите се распоредуваат во две основни групи: резиденти и нерезиденти. Во рамките на групата резиденти постојат пет сектори: нефинансиски правни лица, држава, банки и останати финансиски институции, други комитенти и население.

- Секторот нефинансиски правни лица опфаќа три подсектори: јавни нефинансиски претпријатија, претпријатија кои не се организирани како јавни, а се во сопственост на Државата во обем поголем од 50% и приватни претпријатија.

- Секторот држава е дезагрегиран на: централна државна власт (Буџет и органи на централна државна власт); институции на централна државна власт (Судови, Обвинителства); фондови (фондови на социјално осигурување и други фондови и агенции); локална власт; установи на јавен сектор (училишта, болници и сл.). Последните два подсектори се носители на монетарните агрегати.

- Секторот банки и други финансиски институции го сочинуваат пет подсектори:
 - Народна банка на Република Македонија (монетарна власт);

- Депозитни банки;
- Штедилници ;
- Осигурителни компании во кои се вклучуваат друштва и заводи кои вршат работи на осигурување и реосигурување, фонд за осигурување на депозити, инвестициони фондови, финансиски институции кои вршат финансиски лизинг и други финансиски услуги;
- Останати финансиски институции во кои се вклучуваат институциите кои се занимаваат со посредување на пазарот на капитал, брокерски куќи, клириншки куќи, берза.
 - Секторот други комитенти вклучува непрофитни и нефинансиски организации (организации со социјално хуманитарен карактер, стопански комори, политички партии, здруженија на граѓани, верски заедници, синдикати, црвен крст).
 - Секторот население опфаќа: население и физички лица кои вршат регистрирана дејност.

Народна Банка на Република Македонија, депозитните банки и штедилниците го сочинуваат банкарскиот сектор на Република Македонија.

Средствата и обврските на банкарскиот сектор се класифицирани во следните агрегирани категории: монетарно злато и специјални права на влечење (СПВ), валути и депозити, хартии од вредност освен акции, кредити, акции и други сопственички хартии од вредност, технички резерви за осигурување, финансиски деривативи, останати сметки на приливи/одливи и нефинансиски средства. Кај дел од овие агрегирани категории постои понатамошна дезагрегација по најразлични критериуми.

Табела бр.7 Биланс на Народна банка

Билансот на НБРМ се изготвува врз основа на сметководствената евиденција на сите средства и обврски на НБРМ кон останатите сектори во економијата, вклучувајќи го и секторот нерезиденти. Билансот на НБРМ се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец.

А. Средствата на билансот на НБРМ ги вклучуваат следниве категории: девизни средства, побарувања од државата и останати средства.

Девизните средства на НБРМ се состојат од: монетарно злато, резервната позиција во ММФ, холдинг на Специјални Права на Влечење (СПВ), девизи во форма на ефективни странски пари, чекови, депозити на НБРМ во странски банки, пласмани во хартии од вредност емитирани од нерезиденти (во странска валута), пласмани во девизи кај меѓународни финансиски институции и останати девизни средства (девизни ностро покриени акредитиви и девизни ностро покриени гаранции).

Побарувањата на НБРМ од Државата се однесуваат на односите со ММФ (алокација на СПВ и побарувања врз основа на репласирани кредити на ММФ), како и побарувања врз основа на пласмани во хартии од вредност. Пласманите во хартии од вредност претставуваат специфична категорија. Имено, емисијата на овие хартии од вредност претставува еден од механизмите во процесот на санирање на банките, преку која се изврши преземање на лошите пласмани во портфолиото на една банка. Овие хартии од вредност се во сопственост на Агенцијата за санација на банки. Нивното амортизирање се одвива во склад со склучениот договор помеѓу Државата и Централната банка.

Останатите средства на НБРМ вклучуваат: основни средства, средства за посебни намени и според посебни прописи, залихи, приливи врз основа на камати, сомнителни и спорни побарувања врз основа на камата и надомести.

Б. Обврските на билансот на НБРМ опфаќаат: примарни пари, продадени благајнички записи на аукција, депозити на Државата, депозити на останати финансиски институции, девизни обврски кон странство и останати обврски на НБРМ.

Примарните пари вклучуваат: готови пари во оптек, готовина во благајна и сметки на банките кај НБРМ. Готовите пари во оптек претставуваат обврска на НБРМ и се однесуваат на готовите пари во оптек кои ги држат небанкарските субјекти. Готовината во благајна се однесува на готовите пари во благајна на депозитните банки. Сметките на банките кај НБРМ се однесуваат на сметките на депозитните банки кај НБРМ (вклучително и на штедилниците), во чии рамки влегува и депонираната задолжителна резерва (во

денари и во странска валута) на банките кај НБРМ (вклучително и на штедилниците). Задолжителната резерва се пресметува по утврдени стапки на задолжителна резерва кои се применуваат на просечната месечна состојба на соодветните депозити. Притоа, во примена е просечен систем на одржување на задолжителна резерва, според кој банките имаат можност да ги користат средствата на задолжителната резерва за одржување на дневната ликвидност најмногу до 80% од обврската. Податоците за готовите пари во оптек се преземаат од Дирекцијата за трезорско работење при НБРМ, додека податоците за дневната ликвидност на банките и штедилниците базираат на нивните дневни извештаи доставени до НБРМ.

Аукциите на благајнички записи претставуваат основен инструмент на монетарната политика на НБРМ, кој се користи за регулирање на глобалното ниво на ликвидност и каматните стапки во банкарскиот систем, како и за сигнализирање на насоките на монетарната политика. За првпат се воведени во февруари 1994 година и по дефиниција се наменети за повлекување на ликвидност од банкарскиот систем. Интервенциите со овој инструмент, чија рочност изнесува 28 дена, се вршат преку спроведување на аукции кои можат да бидат организирани како „тендер со износи“ или „тендер со каматни стапки“ (американски тип). Аукциите на благајнички записи се поставени на пазарна и флексибилна основа, што овозможува нивно постојано менување, со цел зголемување на нивната ефикасност и успешна реализација на поставените цели.

Депозитите на државата ги опфаќаат депозитните пари на државата во денари (трезорска сметка на државата и други буџетски фондови) и во странска валута (депозити за посебни намени на централно и локално ниво на државата и други депозити). Во рамки на денарските депозити на државата почнувајќи од март 2006 година се вклучени и паричните фондови мобилизирани преку емисија на **државни записи за монетарни цели**, кои се депонираат на посебна сметка. Имено, на 07.03.2006 година, НБРМ во соработка со Министерството за финансии започна со емисија на државни записи за монетарни цели со рок на достасување од три месеци. Државните записи за монетарни цели се издаваат на редовните аукции на државни хартии од вредност и ги имаат истите карактеристики како редовните државни хартии од вредност. Според Законот за јавен долг, државните записи за монетарни цели не се дел од јавниот долг, бидејќи се издаваат за потребите на монетарната политика. Воедно, државата нема право на располагање со повлечените средства преку издавање на државни записи за монетарни цели. Каматната стапка на државните записи за монетарни цели ја плаќа НБРМ, според просечната каматна стапка постигната на аукциите на тримесечни државни записи. За регулирање на меѓусебните односи, Министерството за финансии и НБРМ склучија Договор за државни записи за монетарни цели.

Девизните обврски кон странство ги опфаќаат обврските на НБРМ кон нерезиденти врз основа на чекови и кредитни писма во девизи, како и обврските по искористени кредити од Меѓународниот Монетарен Фонд.

Останатите обврски на НБРМ ги опфаќаат: капитални сметки, одливи врз основа на камати - со секторска дистрибуција на одливите врз основа на достасана камата, неизвршени исплати врз основа на наплати во странство, привремени уплати, обврски кон Буџетот на Државата, обврски кон добавувачи, обврски врз основа на девизни резерви, обврски по други основи и за останати намени, како и обврски за посебни намени и според посебни прописи и комисионите сметки.

Табела бр.8 и 9 Биланс на депозитните банки и штедилници

Билансот на депозитните банки и Билансот на штедилниците се изготвуваат врз основа на доставената сметководствена евиденција од страна на депозитните банки и штедилниците (КНБИФО) и претставуваат агрегирани биланси на средствата и обврските на сите депозитни банки и штедилници. Месечниот преглед на депозитните банки и штедилници се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец. Билансот содржи податоци за побарувањата и обврските (носители на монетарните агрегати, согласно националната дефиниција) на банкарскиот сектор (со исклучок на НБРМ) кон останатите сектори во економијата, вклучувајќи го и секторот нерезиденти. Податоците се класифицирани во стандардизирани компоненти според сектори, финансиски инструменти и сметководствени принципи.

А. Средствата во билансот на депозитните банки и штедилници вклучуваат: ликвидни средства, депозити кај НБРМ, девизни средства, побарувања од државата и побарувања од нефинансискиот и небанкарски сектор и останати средства.

Ликвидните средства ги опфаќаат сметките на банките и штедилниците кај НБРМ (кои ја вклучуваат и нивната задолжителна резерва во денари депонирана кај НБРМ) и готовината во благајна.

Депозитите на банките и штедилниците кај НБРМ се однесуваат на ефектите од инструментите на монетарната политика (благајнички записи купени од НБРМ).

Девизните средства се однесуваат само на депозитните банки бидејќи штедилниците не се овластени за вршење на девизни работи и платен промет со странство и претставуваат побарувања од нерезиденти и вклучуваат: злато (злато во трезор на банка и злато депонирано во странство), девизи и чекови, девизни сметки во странство (редовни девизни сметки во странство и орочени девизни средства во странство), останати побарувања (побарувања врз основа на девизни ностро покриени акредитиви и гаранции и врз основа на одобрени кредити и достасани ненаплатени побарувања).

Побарувањата на банките и штедилниците се класифицирани според секторот на кој се однесуваат (побарувања од државата и побарувања од нефинансиски и небанкарски сектор). **Побарувањата од Државата** се класифицирани според видот на: побарувања врз основа на одобрени кредити и побарувања врз основа на хартии од вредност. **Побарувања од нефинансискиот и небанкарскиот сектор** се класифицирани според валутата на денарски и девизни.

Останатите средства на депозитните банки и штедилниците опфаќаат меѓубанкарски побарувања, основни средства, пресметани недостасани и достасани камати, сомнителни и спорни побарувања врз основа на камата, надомести и провизии и останато. Меѓубанкарските побарувања ги опфаќаат интеракциите помеѓу банкарските институции, односно: кредити одобрени на други банки, депозити депонирани кај други банки, побарување од делови на банки, побарувања врз основа на емитирани хартии од вредност од страна на други банки или други финансиски институции, останати побарувања и достасани ненаплатени побарувања.

Б. Обврските на депозитните банки и штедилниците ги вклучуваат обврските што настануваат врз основа на: примени депозити, добиени кредити, емитирани хартии од вредност, капитални сметки и останати обврски.

Депозитите се диференцирани на: депозитни пари (жиро и тековни сметки само кај депозитните банки), депозити по видување, орочени депозити до една година, ограничени депозити и орочени депозити над една година.

Кредитите се однесуваат на средства кои само депозитните банки ги добиваат од небанкарски институции.

Хартиите од вредност се однесуваат на комерцијални хартии од вредност емитирани од страна на финансиските институции во функција на зајакнување на вкупниот финансиски потенцијал. Во банкарскиот систем на Република Македонија досега се емитирани само депозитни сертификати.

Обврските кон Државата (се однесуваат само на депозитните банки бидејќи штедилниците не примаат депозити од сектор држава) кои ги опфаќаат депозитните пари, депозити по видување, орочени и ограничени депозити на Државата.

Обврските кон нерезиденти (се однесуваат само на депозитните банки бидејќи штедилниците не се овластени за вршење на девизни работи и платен промет со странство) кои ги опфаќаат обврските врз основа на депозити, кредити или инструменти на надворешен платен промет.

Позајмувањата од НБРМ се однесуваат на кредити, купени депозити на аукција, останати обврски врз основа на примени аванси за откуп на ефективни странски валути, достасани неизмирени обврски.

Капиталните сметки го вклучуваат основачкиот капитал на банката (во паричен и непаричен облик), резервниот фонд на банката, посебни фондови (средства за заедничка потрошувачка), како и вкупните приходи и расходи на финансиската институција.

Останатите обврски вклучуваат: меѓубанкарски обврски (кредити земени од други банки, депозити депонирани од други банки, обврски кон делови на банки, обврски врз основа на емитирани хартии од вредност), одливи на средства врз основа на пресметана недостасана камата, достасана камата и останати одливи. Останатите обврски ги вклучуваат и комисионите сметки (активности на банката во име и за сметка на други). Воедно, категориите приходи, расходи, добивка за распределба и исправката на различни видови на билансни позиции имаат третман на останати обврски. Посебна категорија на обврски претставуваат обврските кон банки од поранешна СФРЈ, настанати пред монетарното осамостојување (26.04.1992 година), деноминирани во странска валута, врз основа на девизни жиро сметки на банки од поранешна СФРЈ.

Табела бр.10 и 11 Монетарен преглед без и со опфатени штедилници

Монетарниот преглед претставува консолидиран преглед на сметките на депозитните банки, штедилниците и НБРМ, при што ги покажува комбинираниите средства и обврски на монетарниот систем во однос на небанкарските резидентни и нерезидентни субјекти. Монетарниот преглед се добива со соодветна рекласификација на ставките од прегледите на депозитните банки и НБРМ, во формат што ја олеснува анализата на монетарните движења. Основни извори за изработка на монетарниот преглед се прегледот на НБРМ и прегледите на депозитните банки и штедилниците.

Како консолидиран биланс на монетарниот систем претставува основа за негово континуирано следење. Истовремено, монетарниот преглед овозможува и анализа на интеракциите на основните макроекономски сектори: реалниот, фискалниот, екстерниот и монетарниот сектор.

Месечниот монетарен преглед се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец.

Главни ставки во Монетарниот преглед се: Нето девизна актива, Нето домашна актива и Парична маса (монетарни агрегати), чии составни компоненти се претходно објаснети во рамки на Билансот на Народна банка на Република Македонија и Билансот на депозитните банки и штедилници (Табела бр.1 и Табела бр.2 и 3).

Нето девизната актива претставува разлика од девизните средства на НБРМ и депозитните банки и девизните обврски на НБРМ и депозитните банки. Сите девизни средства и обврски на НБРМ и депозитните банки се агрегирани и презентирани како нето девизна актива на монетарниот систем.

Нето домашната актива ги опфаќа домашните кредити и останатите ставки, нето, при што домашните кредити ги опфаќаат побарувањата на депозитните банки и штедилниците од државата и недржавниот сектор (домашни кредити од прегледот на депозитните банки) и побарувањата на НБРМ од државата на нето основа (нето позиција на државата кај НБРМ од прегледот на НБРМ). Останати ставки, нето ги опфаќаат сите ставки (на нето основа) од прегледот на НБРМ и прегледот на депозитните банки кои не се опфатени во другите компоненти од монетарниот преглед.

Паричната маса ги опфаќа различните дефиниции на парична маса, т.е. монетарните агрегати М1, М2 и М4. Притоа, при дефинирањето на монетарните агрегати земени се во предвид карактеристиките на финансиските инструменти (рочност, степен на ликвидност, мотиви за држење). Истовремено, со цел да се обезбеди меѓународна споредливост и компатибилност, методологијата што ја користи НБРМ е усогласена со меѓународните стандарди и критериуми за дефинирање на финансиските инструменти и сектори (емитенти и носители на парична маса).

Монетарниот агрегат М1 претставува најтесна дефиниција на парична маса и ги опфаќа готовите пари во оптек и депозитните пари (тековни сметки, трансакциски депозити).

Монетарниот агрегат М2 покрај готовите пари во оптек и депозитните пари (М1) ги вклучува и краткорочните депозитите на државниот и недржавниот сектор (дефинирани претходно).

Монетарниот агрегат М4 претставува најширока дефиниција на парична маса и ги вклучува монетарниот агрегат М2 и долгорочните депозити на државниот и недржавниот сектор (дефинирани претходно).

Табела бр.12 Кредити на недржавен сектор

Кредитите кои депозитните банки ги одобруваат на недржавниот сектор се класифицирани од аспект на валутата: кредити во денари и во странска валута, од аспект на рочноста: краткорочни и долгорочни кредити и од аспект на подсекторот: кредити одобрени на население, претпријатија и останати подсектори.

Кредитите на недржавен сектор во денари опфаќаат кредити и пласмани во хартии од вредност (на претпријатијата, на населението и на други комитенти - единици на локална самоуправа, установи на јавен сектор), достасани ненаплатени побарувања врз основа на кредити и пласмани во хартии од вредност. Кредитите во денари ги вклучуваат и денарските кредити со девизна клаузула.

Кредитите на недржавен сектор во странска валута опфаќаат побарувања по кредити и хартии од вредност од претпријатија (врз основа на користени странски кредити, кредитни линии, депозити и др.), население, други комитенти, достасани ненаплатени побарувања по кредити и пласмани во странска валута од претпријатија, население и други комитенти.

Табела бр.13 Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)

Монетарните агрегати, како збир на финансиски инструменти класифицирани согласно степенот на нивната ликвидност, се дефинирани на начин компатибилен со меѓународно прифатените дефиниции и критериуми (согласно методологијата за монетарна и финансиска статистика на ММФ, базирана на Системот на национални сметки, 1993). Депозитите вклучени во монетарните агрегати се однесуваат на следните сектори: нефинансиски правни лица, население, други финансиски институции, локалната власт и установите на јавниот сектор и други комитенти- непрофитни нефинансиски институции.

Паричната маса М1 ги опфаќа готовите пари во оптек и депозитните пари. Притоа, депозитните пари се однесуваат на тековни сметки.

Готовите пари во оптек претставуваат разлика помеѓу вкупниот износ на печатени и ковани пари и износот на готови пари што се наоѓа во благајната на депозитните банки, во трезорот на НБРМ и во дисперзираните трезори.

Паричната маса М2 (ликвидни средства) ги вклучува монетарниот агрегат М1 и краткорочните депозити. Краткорочните депозитите се дефинирани како депозити во кои се опфатени: депозитите по видување, орочените депозити до една година, краткорочни обврски по издадени хартии од вредност и краткорочни кредити од небанкарски институции.

Парична маса М4 (вкупен депозитен потенцијал на монетарниот систем), ги вклучува монетарниот агрегат М2 и долгорочните депозити т.е. депозити орочени над 1 година, долгорочни хартии од вредност, долгорочни кредити добиени од небанкарски институции и ограничените депозити (депозити чија употреба е ограничена за одредена намена утврдена со пропис - наменети за покривање на отворени акредитиви во надворешниот платен промет, гаранции, банкарски дознаки и др.).

Табела бр.14 Вкупни побарувања на депозитните банки

Вкупните побарувања на банките се однесуваат на кредитите, пласманите во хартии од вредност, останати пласмани и достасаните ненаплатени побарувања врз основа на пласмани. Пласманите на депозитните банки се секторски, рочно и валутно декомпонирани. Согласно прифатените стандарди од областа на монетарната и финансиската статистика за консолидација т.е. исклучување на меѓусебните побарувања и обврски во рамките на еден сектор, пласманите ги исклучуваат меѓубанкарските побарувања.

Побарувањата на депозитните банки од претпријатијата се однесуваат на побарувања врз основа на кредити, хартии од вредност, останати пласмани и достасани ненаплатени побарувања. Депозитните банки одобруваат кредити од различни извори на средства: депозити, сопствени извори, странски кредити, добиени кредитни линии и останати извори. Побарувањата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања по краткорочни хартии од вредност (чекови и меници) и побарувања по долгорочни хартии од вредност,

односно учества или вложувања на банките во хартии од вредност на нефинансиски правни лица со право на управување и во приоритетни акции, како и специфични вложувања согласно Законот за реструктурирање на дел од претпријатијата кои во своето работење искажуваат загуба. Побарувањата што ја сочинуваат категоријата останати пласмани се однесуваат на дадени аванси во девизи, побарувања врз основа на авали и гаранции, како и аванси во врска со редовното работење на банките. Достасаните, ненаплатени побарувања се диференцирани на достасани, ненаплатени побарувања врз основа на краткорочни и долгорочни кредити, како и сомнителни и спорни побарувања.

Побарувањата на депозитните банки од населението се однесуваат на побарувања врз основа на кредити, хартии од вредност и достасани ненаплатени побарувања, диференцирани по валута, рок и намена. Според намената, краткорочните кредити се дезагрегирани на: потрошувачки кредити, кредити за вршење на самостојна дејност (им се одобруваат на физичките лица кои вршат регистрирана дејност), контнокорентни кредити (рамковни кредити или негативно салдо на тековните сметки) и кредити за други намени. Долгорочните кредити, од аспект на намената можат да бидат: кредити за станбена изградба, за деловен простор, за вршење на самостојна дејност и кредити за други намени.

Побарувањата на депозитните банки од други комитенти - непрофитни и нефинансиски организации, локална власт и установи на јавен сектор се однесуваат на побарувања по краткорочни и долгорочни кредити (кредити до и над една година) и побарувања по хартии од вредност. Побарувањата се категоризирани од аспект на нивната рочна и валутна структура, од аспект на видот (кредити, хартии од вредност, останати побарувања и достасани ненаплатени побарувања), како и од аспект на изворот на средства врз основа на кој се одобрени кредитите. Краткорочните кредити во странска валута се одобруваат со користење на средствата од примени странските кредити, врз основа на депозитниот потенцијал на банката врз основа на користени странски кредитни линии. Останатите побарувања на депозитните банки од други комитенти претставуваат побарување на банката по дадени авали на хартии од вредност и гаранции.

Вкупните побарувања на депозитните банки од Државата се однесуваат на побарувања врз основа на кредити, хартии од вредност и достасани ненаплатени побарувања. Како извори на краткорочни кредити одобрени на Државата се користат: странски кредити, кредитни линии, депозитниот потенцијал и останати извори.

Побарувањата од Државата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања врз основа на специфични хартии од вредност. Така, постојат следниве категории на побарувања врз основа на хартии од вредност:

1. Долгорочни пласмани во хартии од вредност во девизи на јавен сектор - согласно Законот за гарантирање на инвестицијата на стратешки инвеститори и за преземање на одделни побарувања од крајни корисници од страна на Република Македонија, државата ги презеде побарувањата на Стопанска банка а.д. - Скопје од групација на фирми - загубари од билансот на банката, со состојба 31 декември 1999 година, за што на банката издаде долгорочни обврзници;

2. Побарувања од јавниот сектор врз основа на обврзници - инструменти за плаќање со рок за наплата над една година. Основа за емитирање на овие обврзници се побарувањата по замрзнатите девизни штедни влогови на населението. По распадот на СФРЈ, банките во Република Македонија завршија со побарувања кон НБЈ врз основа на редепонирани девизи и врз основа на негативни курсни разлики по кои банките добиваа гаранција од НБЈ. Согласно законската уредба, Државата од билансите на банките го презеде побарувањата врз оваа основа и им издаде обврзници;

3. Побарувања по обврзници издадени од Агенцијата за санација на банка - станува збор за обврзници издадени од страна на Република Македонија врз основа на преземени побарувања од билансот на Стопанска банка во процесот на нејзината поединечна санација. Во функција на санација на најголемата банка и враќање на довербата во банкарскиот систем, Државата ги презеде побарувањата по лоши пласмани на оваа банка.

Табела бр.15 Вкупни обврски на депозитните банки

Согласно доминантната класична депозитно-кредитна активност на банките во Република Македонија, **обврските на депозитните банки кон претпријатијата** вклучуваат депозити на нефинансиските правни лица и кредитите добиени од нефинансиските правни лица. Депозитите се дезагрегирани од аспект на нивната рочна, валутна и наменска структура. Кредитите се диференцирани согласно нивната валутна и рочна структура.

Обврски на депозитните банки кон населението вклучуваат тековни сметки, депозити по видување, орочени депозити (до три месеци, над три месеци, до една година и над една година) и ограничени депозити наменети за покривање на кредитиви во домашниот платен промет.

Обврските на депозитните банки кон други комитенти- непрофитни и нефинансиски организации, кон Државата, кон други финансиски организации, како и обврските кон локална власт и установи на јавен сектор, соодветно. Станува збор за обврски врз основа на различни видови на депозити диференцирани согласно нивната рочна и валутна структура, како и обврски кон непрофитните и нефинансиските организации и кон останатите финансиски институции врз основа на хартии од вредност и краткорочни и долгорочни кредити.

Табела бр.16 Пондерирани каматни стапки на банките за примени депозити и дадени кредити

Врз основа на Извештај за пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити, кои на редовна месечна основа депозитните банки ги доставуваат до НБРМ, се изготвува агрегиран преглед на Пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити во денари и во девизи.

Каматни стапки на денарски кредити ги опфаќа: каматни стапки на денарски кредити без валутна клаузула и каматни стапки на денарски кредити со валутна клаузула.

Каматни стапки на денарски депозити ги опфаќа: каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула и каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула.

Кај денарските кредити/депозити понатаму е извршена поделба според два критериума: секторска класификација и рочност. Според секторската класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити кои се однесуваат на претпријатија, кредити/депозити кои се однесуваат на население. Според рочноста, поделба е извршена кај кредитите на: краткорочни и долгорочни; и кај депозитите на: депозити по видување, краткорочно и долгорочно орочени депозити.

Девизните кредити/депозити се класифицирани според три критериума: по сектор, по валута и по рочност. Според секторската класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити кои се однесуваат на претпријатија, кредити/депозити кои се однесуваат на население. Според рочноста, поделба е извршена кај кредитите на: краткорочни и долгорочни; а кај депозитите на: депозити по видување, краткорочно орочени депозити и долгорочно орочени депозити. Според валутната класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити одобрени во евра и одобрени во САД долари.

Каматните стапки на кредитите и депозитите искажани се во проценти на годишно ниво.

Табела бр. 17 Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија

1. Есконтна стапка е важечката каматна стапка во тековниот месец.
2. Каматната стапка на расположливиот кредит преку ноќ - ломбарден кредит е важечката каматна стапка во тековниот месец.
3. Каматната стапка на репо трансакции за обезбедување на ликвидност во банкарскиот систем се прикажува како просечна пондерирана каматна стапка остварена на аукциите во тој месец.
4. Каматната стапка на благајнички записи се прикажува како просечна пондерираната каматна стапка остварена на аукциите со рок на достасување од 28 дена во тој месец. Каматната стапка е разграничена од аспект на типот на тендер кој може да биде: тендер со износи или тендер со каматни стапки.
5. Каматната стапка на репо трансакции за повлекување на ликвидност од банкарскиот систем се прикажува како просечна пондерирана каматна стапка остварена на аукциите во тој месец.

Табела бр.18 Задолжителна резерва на банки и штедилници

Банките и штедилниците издвојуваат задолжителната резерва врз основа на просечната состојба на депозитите во претходниот месец. Периодот на одржување на задолжителната резерва е од 11-ти во тековниот

месец до 10-ти во наредниот месец. Исполнувањето на задолжителната резерва на банките во денари е на просечна основа, додека на задолжителната резерва на штедилниците во денари и задолжителната резерва на банките во девизи е на фиксна основа.

Табела бр.19 Каматни стапки на државни хартии од вредност

Каматните стапки на државните хартии од вредност се прикажуваат како просечни пондерирани каматни стапки остварени на аукциите во соодветниот месец со определен рок на достасување.

НАДВОРЕШНО-ТРГОВСКИ И ДЕВИЗЕН СЕКТОР

Табели бр. 20-25 Платен биланс

Платниот биланс претставува статистички извештај за определен временски период, кој систематски ги сумира сите економски трансакции на Република Македонија со остатокот од светот.

Согласно Законот за Народна банка на Република Македонија и прописите од доменот на девизното работење, Народна банка на Република Македонија (НБРМ) е одговорна за составување и следење на извршувањето на платниот биланс.

Платно-билансната статистика на Република Македонија во основа се подготвува во согласност со методологијата на Меѓународниот Монетарен Фонд (Прирачник за платен биланс, петто издание - ППБ). Податоците се објавуваат на месечна основа, во милиони евра и САД долари. Трансакциите деноминирани во други валути се конвертираат во евра и САД долари еквивалентно на девизниот курс на денот на трансакцијата.

Основни извори на податоци за извршувањето на платниот биланс се:

- единствениот царински документ (ЕЦД) за надворешно-трговската размена на Република Македонија;
- системот за известување за платниот промет на банките со странство (ППС);
- систем за известување за надворешниот долг (КЗ);
- банкарските извештаи за состојбата на средствата и обврските (КНБИФО);
- месечни извештаи за промените и состојбите на сметките во странство на резидентите кои не се овластени банки и состојбата и прометот на евидентните сметки (месечни извештаи-МИ);
- дополнителни извештаи на НБРМ за менувачкото работење и за состојбата на официјалните девизни резерви на Република Македонија.

Платен биланс: одделни ставки

ТЕКОВНА СМЕТКА

Стоки

Извор на податоци за надворешно-трговската размена на Република Македонија е царинската документација (ЕЦД), која се прибира од страна на Царинската Управа на Република Македонија, а се обработува и објавува од страна на Државниот завод за статистика на Република Македонија (ДЗСРМ) и НБРМ.

ДЗСРМ согласно методологијата за евидентирање на надворешно-трговската размена во трговската статистика, ги објавува податоците за извозот на **ф.о.б.** основа, а за увозот на **ц.и.ф.** основа.

НБРМ согласно препораките на ППБ при евидентирање на стоките во платниот биланс врши прилагодување за опфат и класификација и тоа за:

- опфат: за вратените стоки и за фактурната вредност на извршената услуга за поправка на стоките;
- класификација: за **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот и доработките. Во платниот биланс извозот и увозот се прикажуваат на **ф.о.б.** основа, поради што е неопходно прилагодување на увозот **ц.и.ф.** за **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот. Во периодот од 1993 до 1997 година **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот е утврден врз основа на просечните

меѓународно определени стапки за пресметка на овие трошоци. Од 1998 година наваму **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот се пресметува по утврдена методологија која се базира на податоците од ЕЦД за транспорт и осигурување на паритетите со дестинација во Република Македонија прилагодени на целокупниот увоз.

За пресметување на ставката увоз во пристанишни места, се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Услуги

Транспорт: Податоците кои се однесуваат на транспортот се од платниот промет на банките со странство и месечните извештаи -МИ. Постои можност за дезагрегација по вид на транспорт (воздушен, поморски, железнички и патен) и по категорија на услуги (превоз на стоки, патници и останато). Прилагодување се врши кај одливот на транспортни услуги (превоз на стоки) за делот од **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот кој се однесува на трошоците за превозни услуги извршени од нерезиденти.

Туризам: Извор се податоците од платниот промет на банките со странство и месечните извештаи -МИ.

Останати услуги: Основен извор се податоците од платниот промет на банките со странство за извршените наплати од и плаќања кон нерезиденти по видови на услуги: телекомуникациони услуги, инвестициони работи, осигурување, деловни, владини и останати услуги. Прилагодување се врши кај одливот за осигурување за делот од **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот кој се однесува на трошоците за осигурување при превозот на стоки. Како дополнителен извор на податоци за одделните видови услуги се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Доход

Доходот како компонента на платниот биланс произлегува од: надомест за вработени (резиденти вработени кај нерезиденти и обратно) и доход од инвестиции. Доходот од инвестиции претставува капитална добивка од директните инвестиции, портфолио инвестициите и останатите инвестиции (дивиденди, камати на заеми и кредити и сл.).

Доход од директни инвестиции: Во податоците се опфатени само платените и наплатените дивиденди преку платниот промет на банките со странство. Реинвестираната добивка не се вклучува.

Доход од остани услуги инвестиции: Во податоците се опфатени наплатените и платените камати на депозити, краткорочни, среднорочни и долгорочни заеми и кредити. Наплатените камати ги сочинуваат приливите на камати од девизните депозити на сметки во странство (каматата на официјалните девизни резерви и на девизните средства на банките). Извор се податоците од платниот промет на банките со странство и извештаите на НБРМ за состојбата на официјалните девизни резерви. Платените камати се однесуваат на доспеаните тековни обврски по камати за користени среднорочни и долгорочни странски заеми и кредити. Извор се податоците од КЗ кои задолжително се регистрираат во НБРМ.

Тековни трансфери

Официјалните трансфери во најголем дел се однесуваат на парична и стокова помош добиена од влади на странски држави и меѓународни организации. Извор на податоци за паричните трансфери е платниот промет на банките со странство, а за стоките трансфери царинската евиденција.

Приватните трансфери ги сочинуваат: дознаките во и од странство на домашните физички лица, откупената и продадената ефективна на менувачкиот пазар и останатите трансфери од кој најголем дел се рентите, пензиите, инвалидните и др. Основен извор на податоци е платниот промет на банките со странство. Откупената и продадената ефективна на менувачкиот пазар согласно ППБ треба да се класифицира во капитално - финансиската сметка на платниот биланс. Меѓутоа, со оглед дека голем дел од овие средства потекнуваат од наплатите на резиденти од нерезиденти по дадени стоки и услуги (сива економија) и примени трансфери во ефективни странски пари, овие трансакции се евидентираат како дел од тековната сметка на платниот биланс (приватни трансфери).

КАПИТАЛНА И ФИНАНСИСКА СМЕТКА

КАПИТАЛНА СМЕТКА

Опфатени се капиталните трансфери за кои извор на податоци е платниот промет на банките со странство.

ФИНАНСИСКА СМЕТКА

Директни инвестиции: Директните инвестиции ги опфаќаат влоговите во стока и во пари. Извор на податоци за паричните влогови е платниот промет на банките со странство, а за стоките влогови царинските документи. Реинвестираната добивка не се вклучува. Трговските кредити помеѓу поврзаните субјекти не се евидентираат одделно и се вклучени во ставката други инвестиции од платниот биланс.

Портфолио инвестиции: Извор на податоци за портфолио инвестициите е платниот промет на банките со странство.

Други инвестиции:

Трговски кредити: Трговските кредити (одобрени во странство и примени од странство) претставуваат разлика помеѓу физичката размена на стоките и наплатите односно плаќањата за истите. Податоците за трговските кредити како проценка се изведени од податоците за стоковната размена од царинските документи и извршените наплати и плаќања од платниот промет по основ на извоз и увоз на стоки. Доколку вредноста на физичкиот извоз е поголема од вредноста на наплатениот извоз, разликата се евидентира како одобрен трговски кредит (со негативен предзнак). Ако вредноста на увезената стока е поголема од плаќањето по основ на увоз на стоки, разликата се евидентира како примен трговски кредит (со позитивен предзнак). Како дополнителен извор на податоци се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Заеми: Во категоријата заеми се прикажуваат користењата и обврските за отплата на главнина, по среднорочни и долгорочни заеми и кредити. Довтасаните, а неплатени обврски за главнина и камата се евидентираат во категоријата други инвестиции - друго. Податоците се базираат на извештаите за среднорочниот и долгорочниот јавен и приватен надворешен долг изготвени во НБРМ врз основа на КЗ кои задолжително се регистрираат во НБРМ.

Валутни и дејозитни: Податоците се однесуваат првенствено на промените на девизните средства и девизните обврски на банките. Извор на податоци се месечните банкарски извештаи - КНБИФО и платниот промет на банките со странство. Промените на девизните средства и обврски на банките се искажани со делумно исклучување на меѓувалутарните промени. Промените на девизните средства на населението ја опфаќаат нето положената ефективна на девизни сметки на граѓаните во банкарскиот систем намалена за увозот на стоки од физички лица. Извор на податоци за нето положената ефективна на девизни сметки е платниот промет на банките со странство, а за увозот на стоки од физички лица царинските декларации. Како дополнителен извор на податоци за валутите и депозитите на останатите сектори се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Бруто официјални резерви: Податоците се однесуваат на промените на состојбата на официјалните девизни резерви. Извор на податоци се извештаите на НБРМ за состојбата на девизните резерви пресметани по курс на денот на извештајниот период.

Табели бр. 26 и 27 Надворешнотрговска размена

Извор на податоци за надворешнотрговската размена е ДЗСРМ. Податоците за стоките размена на Република Македонија со странство се подготвуваат согласно основните статистички стандарди, дефиниции и препораки на ООН за концептите и дефинициите на статистиката на надворешната трговија. Податоците за извозот се објавуваат на **ф.о.б.**, а за увозот на **ц.и.ф.** основа.

Табели бр. 28 и 29 Состојба на странски директни инвестиции

Начинот на пресметување и прикажување на странските директни инвестиции (СДИ) во меѓународни рамки се базира на методолошките препораки на Прирачникот на ММФ (Balance of Payments Manual-fifth edition, IMF 1993) и Прирачникот на ОЕЦД (OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment-third edition, OECD 1996). Согласно овие препораки СДИ вклучуваат:

- сопственички капитал и реинвестирана добивка;
- побарувања од поврзаните претпријатија во странство;
- обврски кон поврзаните претпријатија во странство.

Реинвестираната добивка методолошки вклучува:

- дел од добивка распоредена во капитал;
- дел од добивка распоредена во резерви;
- дел од добивка распоредена за покривање на загуби од изминат период;
- нераспоредена добивка;
- непокриена загуба;
- загуба од претходен период, претворена во побарување од инвеститорот и
- добивка од претходен период, претворена во обврска кон инвеститорот.

Согласно Петтото издание на прирачникот од ММФ се препорачува како критериум да се користи минимално учество од 10% во капиталот или правото на глас. Според тоа дистинкција на директен и портфолио инвеститор се прави од аспект на процентот на поседувани акции и удели во претпријатието.

Методолошките постапки кои се применуваат во Република Македонија за пресметување на странските директни и портфолио инвестиции во потполност кореспондираат со методолошките постапки применувани од страна на земјите членки на ММФ и ОЕЦД.

Податоците за СДИ во Република Македонија се прикажани од аспект од земајта од каде потекнуваат и дејноста во која е инвестирано.

Табели бр. 30 и 31 Меѓународна инвестициона позиција

Меѓународната инвестициона позиција претставува статистички извештај кој ја прикажува состојбата и структурата на финансиските побарувања (средства) на резидентите од нерезидентите и финансиските обврски на резидентите кон нерезидентите кои произлегуваат од нивното меѓусебно работење, на определен датум, вообичаено на последниот ден од годината.

Меѓународните финансиски средства на земјата ги сочинуваат директните и портфолио инвестициите на резидентите правни и физички лица во други земји вклучително и инвестициите во финансиски деривативи, останатите инвестиции на резидентите во странство во вид на одобрени заеми и кредити, девизните средства на резидентните банки кај странските комерцијални банки, како и официјалните девизни резерви. Меѓународните финансиски обврски на земјата ги сочинуваат обврските по директните и портфолио инвестициите на нерезидентите правни и физички лица во земјата вклучително и инвестициите во финансиски деривативи, обврските по останатите инвестиции на нерезидентите во земјата во вид на користени заеми и кредити и обврските по депозитите на странските правни и физички лица кај резидентните банки.

Разликата помеѓу вкупните меѓународни финансиски средства и обврски ја дава нето меѓународната инвестициона позиција на една земја. Односно, нето меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија е разлика помеѓу инвестициите на резидентите кај нерезиденти (нејзините меѓународни средства) и инвестициите на нерезидентите кај резиденти (нејзините меѓународни обврски).

Директниите инвестиции се вложувања со кои инвеститорот има намера да воспостави трајна економска поврзаност и/или да оствари право на управување со правното лице во кое инвестира. Притоа, како критериум за дефинирање на директните инвестиции, согласно меѓународните препораки и стандарди, се користи минимално учество од 10% во капиталот или одлучувачко право на глас во правното лице во кое се инвестира. Директните инвестиции го вклучуваат акционерскиот капитал, реинвестираната добивка и

долгот на меѓусебно поврзаните субјекти. Извор на податоци за директните инвестиции за составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, се прашалниците - извештаите за состојбата и прометот на поврзаните субјекти кои до НБРМ на годишна основа ги доставуваат сите правни лица-резиденти за вложувањата во и од странство.

Порџфолио инвестиициите ги опфаќаат вложувањата во должнички хартии од вредност и во сопственички хартии од вредност, каде инвеститорот поседува помалку од 10% од акционерскиот капитал или нема одлучувачко право на глас. За составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, извор на податоци за вложувањата во сопственички хартии од вредност се годишните прашалници - извештаи за состојбата и прометот на поврзаните субјекти, а за вложувањето во должнички хартии од вредност се користат податоците од платниот промет на деловните банки со странство (согласно Извештајниот систем за меѓународните трансакции), извештаите за работи со хартии од вредност од овластените учесници на Македонската берза, како и базата на податоци на Централниот депозитар на хартии од вредност. За пресметка на пазарната вредност на хартиите, се користат податоците за пазарните цени од Македонската берза на хартии од вредност.

Останатите инвестииции ги опфаќаат средствата и обврските врз основа на краткорочни и долгорочни финансиски и трговски кредити и заеми, валути и депозити и останати средства и обврски. Согласно Прирачникот за платен биланс на ММФ, под трговски кредити се подразбираат побарувањата и обврските кои произлегуваат од комерцијално работење на резидентите со странство (по основ на извоз/увоз на стоки и услуги, авансно плаќање и сл.). За составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, извор на податоци за трговските кредити се кварталните извештаи за побарувања и обврски по комерцијално работење на резидентите со странство (образец КИПО), а за финансиските кредити и заеми се користи кредитната евиденција со странство (образец КЗ и КО). Валутите и депозити ги опфаќаат депозитите кои резидентните банки ги држат во странство, односно обврските на резидентните банки кон нерезидентите. Извори на податоци за оваа ставка се месечните извештаи за сметководствената состојба на сметките од комерцијалните банки и платниот промет на банките со странство.

Табели бр. 32-34 Надворешен долг

Евидентирањето и следењето на надворешниот долг го врши Народна банка на Република Македонија (во продолжение: Народна банка) како надлежна институција согласно Законот за Народна банка на Република Македонија и Законот за девизно работење. Статистиката за надворешен долг во основа се изготвува согласно Прирачникот за статистика на надворешниот долг (External Debt Statistics Guide).

Основен извор на податоци за изработка на состојбата на надворешниот долг е системот за известување за надворешниот долг, во кој врз основа на пропишани обрасци за кредитно задолжување резидентите известуваат за обврските кон нерезиденти за склучени кредитни работи.

За тековната година податоците се објавуваат на месечна основа во евра и САД Долари. Податоците за состојбата на долг се пресметуваат во извештајните валути по средниот курс на Народна Банка на датумот на пресек. Тековите по надворешниот долг, повлечените средства и отплатите се курсираат по средниот курс на Народна Банка на датумот на настанување на трансакциите. Податоците за тековната година се ревидираат на месечна основа и имаат карактер на претходни податоци.

Пооделно се прикажуваат податоци за долгорочниот и краткорочниот долг, при што краткорочниот долг ги опфаќа обврските со оригинален рок на доспевање до една година, додека долгорочниот ги опфаќа оние со рок на доспевање од над една година.

Презентираните извештаи за надворешниот долг ги опфаќаат податоците за: состојба на долг, платени обврски и повлечени средства.

Состојбата на надворешниот долг е резултат на повлекувањата на средства, намалени за вкупните отплати на главнина, зголемени за износите на капитализирана достасана неплатена камата и оценета задоцнета камата до датумот на пресек. Со оглед на фактот дека состојбите се курсираат по курс на крај на периодот, а

тековите (повлекувања и отплати) со курс на денот на трансакцијата, разликата во состојбата на почетокот и крајот на периодот не одговара на нето промените од трансакции, туку истата ги вклучува и остварените курсни разлики.

Податоците за долгорочниот надворешен долг се групирани по сектори на должник во рамките на кои се прикажани пооделни групации на кредитори.

Податоците за краткорочниот надворешен долг се групирани по сектори на должник во рамките на кои се прикажани по одделни видови на кредити.

Секторот на должник се утврдува поаѓајќи од сопственичката структура на должникот, при што пооделно се прикажани податоци за јавниот сектор и за приватниот сектор.

Јавниот сектор ја вклучува Владата на Република Македонија, Народна банка и јавните трговски друштва.

Владата на Република Македонија се состои од јавните власти и нивните агенции. Тоа се институции кои ја извршуваат законодавната, судската и извршната власт на територијата на една држава.

Владата се состои од:

- владини единици на сите нивоа- централна и локална власт
- сите социјални фондови на сите нивоа на владата
- сите непазарни непрофитни институции кои се претежно контролирани или финансирани од владини институции.

Народна банка на Република Македонија, односно централната банка на Република Македонија.

Јавно трговско друштво е финансиско или нефинансиско трговско друштво кое е контролирано од владини институции, при што под контрола се подразбира можноста да се одредува политиката на управување со претпријатието преку назначување на директори; преку сопственост од над 50% од гласачкото тело; или преку специјален акт, декрет или регулатива со кој се овозможува владата да ја одредува деловната политика или да назначува раководни лица.

Приватниот сектор ги вклучува приватните банки и небанкарскиот приватен сектор.

Кредиторите се групирани во две групи: официјални и приватни кредитори. Официјалните кредитори ги опфаќаат мултилатералните кредитори и билатералните кредитори. Мултилатералните кредитори ги вклучуваат меѓународните финансиски организации. Билатералните кредитори ги вклучуваат владите или владините агенции од други земји (вклучувајќи го и Парискиот клуб на кредитори). Приватните кредитори ги опфаќаат банките и небанкарските приватни кредитори.

Табела бр. 35 Девизни резерви

Податоците се однесуваат на состојбата на девизните резерви и другите девизни средства на определен датум.

Девизните резерви како средства со кои располагаат и се контролирани од страна на монетарните власти, се состојат од: монетарно злато, специјални права на влечење (SDR-Special Drawing Rights), резервна позиција кај ММФ и девизи.

Одделните компоненти на девизните резерви се дефинирани целосно во согласност со методологијата на Меѓународниот Монетарен Фонд (Прирачник за платен биланс, петто издание).

Состојбата на девизните резерви се пресметува по средниот курс на НБРМ на денот за кој се објавуваат податоци.

Монетарно злато

Злато: Категоријата монетарно злато го опфаќа златото со кое ракува НБРМ, а кое се состои од монетарно злато кое се наоѓа во трезорот на НБРМ, златни гранулати, монетарно злато депонирано во странски банки и монетарно злато на пат.

Депозити во злато: Депозитите во злато го опфаќаат ороченото злато во странски банки на подолг временски период.

Девизи

Депозити кај странски банки: Оваа категорија ги опфаќа девизните средства на ностро сметки кај странски банки, средства во странски банки кои служат како покрите за отворени акредитиви и гаранции, пласмани во субординирани депозити во странски валути кај нерезиденти, како и орочени девизни средства во странство.

Ефективна во трезор: Ефективата во трезор ја сочинуваат ефективните средства за плаќање кои се наоѓаат во трезорот на НБРМ, чекови во девизи примени во благајна, чекови испратени за наплата во странство, како и чекови испратени за наплата кај домашни банки.

Хартии од вредност: Во оваа категорија влегуваат девизните средства пласирани во должнички купонски и дисконтни хартии од вредност издадени или гарантирани од странски држави, централни банки, мултилатерални развојни банки и меѓународни финансиски институции, како и девизните средства пласирани во колатерализирани и агенциски обврзници.

Други девизни средства

Во оваа категорија се опфатени пласманите во субординирани депозити во странски валути кај нерезиденти, девизни средства во странски банки кои служат како колатерал за дадени гаранции, примени девизни средства на тековните сметки на државата, како и пласмани во сопственички хартии од вредност издадени од нерезиденти (БИС-акции) во странска валута расположиви за продажба.

Табели бр. 36 и 37 Девизен курс на денарот- просек за периодот и на крајот од месецот

Просечните годишни девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од просечните месечни девизни курсеви.

Просечните квартални девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од просечните месечни девизни курсеви од дадениот квартал.

Просечните месечни девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од средните дневни девизни курсеви.

Девизен курс на крајот на месецот е средниот дневен девизен курс од курсната листа на НБРМ за последниот ден од месецот.

Табела бр. 38 Индекси на ефективен девизен курс на денарот

Реалниот ефективен девизен курс претставува индексен број кој се добива како количник од индексот на номиналниот ефективен девизен курс на денарот и индексот на релативните цени.

Индексот на номиналниот ефективен девизен курс (НЕДК) на денарот се пресметува како пондерирана геометриска средина од билатералните просечни месечни девизни курсеви на 12 поголеми надворешнотрговски партнери на Република Македонија (Австрија, Франција, Германија, Грција, Италија, Холандија, Швајцарија, Велика Британија, САД, Словенија, Турција и Србија) со базен период 1995=100 и пондери базирани на надворешнотрговската размена во 2003 година.

Индексот на релативни цени е однос помеѓу просечниот пондериран индекс од индексите на странски цени на земји што кореспондираат со изборот на земји чии валути се користат при пресметката на НЕДК на денарот и индексот на домашни цени, со базен период 1995=100 и пондери базирани на надворешнотрговската размена во 2003 година. Притоа, како дефлатори се користат индексот на потрошувачки цени (CPI) и Индексот на производители на индустриски производи (PPI).